

# ส่วนที่ 1

## ข้อมูลสภาพทั่วไป

### ของจังหวัดสงขลา



# ส่วนที่ 1

## ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัดสงขลา

### 1.1 ความเป็นมา

สงขลาเป็นเมืองท่าที่สำคัญเมืองหนึ่ง ตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของภาคใต้ตอนล่างมาตั้งแต่สมัยโบราณ มีชุมชนโบราณ เมืองเก่าแก่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ขนบธรรมเนียมประเพณี และการละเล่นพื้นเมือง ศิลปะพื้นบ้านอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาช้านาน

สงขลาเพิ่งปรากฏเป็นครั้งแรกในบันทึกของพ่อค้าและนักเดินเรือชาวอาหรับ - เปอร์เซีย ระหว่างปี พ.ศ. 1993 - 2093 ในนามของเมืองซิงกูร์ หรือซิงกอรา แต่ในหนังสือประวัติศาสตร์ธรรมชาติและการเมืองแห่งราชอาณาจักรสยาม ของนายกีโลลาสแซร์แวงส เรียกชื่อ เมืองสงขลาว่า “เมืองสิงขร” จึงมีการสันนิษฐานว่า คำว่า สงขลา เพี้ยนมาจากชื่อ “สิงหลา” (สิง-หะ-ลา) หรือสิงขร แปลว่า เมืองสิง เหตุผลที่สงขลามีสื่อว่า สิงหลา สืบเนื่องมาจากพ่อค้าชาวเปอร์เซีย อินเดีย แล่นเรือมาค้าขาย ได้เห็นเกาะหนู เกาะแมว เมื่อมองแต่ไกลจะเห็นเป็นรูปสิงห์สองตัวมอแป้นปากเมืองทางเข้าเมืองสงขลา จึงเรียกเมืองนี้ว่า สิงหลา ส่วนคนไทยเรียกว่า เมืองสทิง เมื่อมาล่ายูเข้ามาติดต่อกับค้าขายกับเมืองสทิง ก็เรียกว่าเมืองสิงหลา แต่ออกเสียงเพี้ยนเป็น เซ็งคอรา เมื่อฝรั่งเข้ามาค้าขาย เรียกว่าเซ็งคอรา ตามมาล่ายูแต่เสียงเพี้ยนเป็นสำเนียงฝรั่งคือ ซิงกอรา (Singora) ไทยเรียกตามเสียงมาล่ายูและฝรั่งเสียงเพี้ยนเป็นสงขลา อีกเหตุผลหนึ่งอ้างว่า สงขลา เพี้ยนมาจาก “สิงขร” แปลว่า ภูเขา โดยอ้างว่าเมืองสงขลาตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาแดง ต่อมาได้มีการพระราชทานนามเจ้าเมืองสงขลาว่า “วิเชียรคีรี” ซึ่งความหมายสอดคล้องกับลักษณะภูมิประเทศ

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีพระบรมราชวินิจฉัยไว้ว่า “สงขลา” เดิมชื่อ สิงหนคร (สิง-หะ-นะ-คะ-ระ) เสียงสระอยู่ท้าย มาล่ายูไม่ชอบจึงเปลี่ยนเป็นอา และชาวมาล่ายูพูดลิ้นรื้อเร็ว ตัดหะและนะ ออก คงเหลือ สิง-คะ-รา แต่ออกเสียงเป็น ซิงคะรา หรือซิงโครา จนมีการเรียกเป็น สิงกอรา

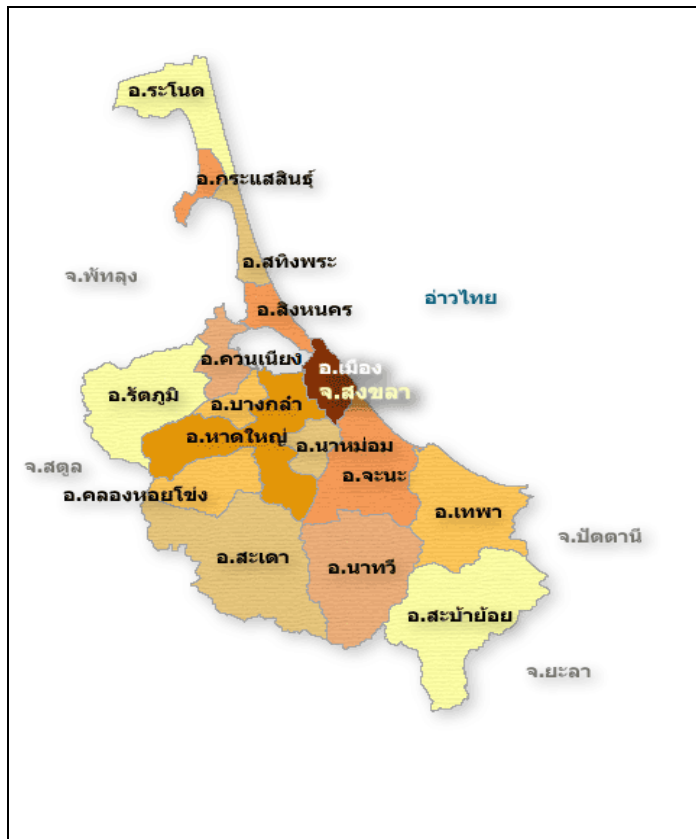
นอกจากนี้เมืองสงขลาเคยเป็นที่ประทับของสมเด็จพระบรมวงศ์เธอกรมหลวงลพบุรีราเมศวร์ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งสมุหเทศาภิบาลและอุปราชภาคใต้ จนสิ้นสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ครั้นถึงปี พ.ศ. 2475 ได้ยุบมณฑลและภาค เปลี่ยนเป็นจังหวัดสงขลา จึงเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้จนถึงปัจจุบัน

### 1.2 ลักษณะทางกายภาพ

#### 1) ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดสงขลาตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของภาคใต้ตอนล่าง ระหว่างละติจูดที่ 6° 17' - 7° 56' องศาเหนือ ลองจิจูด 100° 01' - 101° 06' องศาตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 4 เมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ตามเส้นทางรถไฟ 947 กิโลเมตร และทางหลวงแผ่นดิน 950 กิโลเมตร จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ 7,393.889 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 4,621,180 ไร่ มีขนาดเป็นอันดับ 27 ของประเทศ และใหญ่เป็นอันดับที่ 3 ของภาคใต้ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดพัทลุง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอ่าวไทย
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี รัฐเคดาร์และรัฐเปอร์ลิสของมาเลเซีย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล



รูปที่ 1 ที่ตั้งและอาณาเขตของจังหวัดสงขลา

## 2) ลักษณะภูมิประเทศ

ทางตอนเหนือเป็นคาบสมุทรแคบและยาวยื่นลงมาทางใต้เรียกว่า คาบสมุทรสทิงพระกับส่วนที่เป็นแผ่นดินรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางตอนใต้ แผ่นดินทั้งสองส่วนเชื่อมต่อกันโดยสะพานดินสุลต่านนท์ พื้นที่ทางทิศเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ทิศตะวันออกเป็นที่ราบริมทะเล ทิศใต้และทิศตะวันตกเป็นภูเขาและที่ราบสูง ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธารที่สำคัญ

## 3) ลักษณะทางภูมิอากาศ

จังหวัดสงขลาตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของมรสุมเขตร้อน มีมรสุมพัดผ่านประจำทุกปี คือ

- (1) มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม
- (2) มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์

จากการพัดผ่านของมรสุมที่มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณแตกต่างกัน ทำให้จังหวัดสงขลา มี 2 ฤดู คือ

(1) ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ระยะเวลาเป็นช่องว่างระหว่างฤดูมรสุมหลังจากสิ้นสุดมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือหรือฤดูหนาวแล้ว อากาศจะเริ่มร้อนและมีอากาศร้อนจัดที่สุดในเดือนเมษายน

(2) ฤดูฝน แบ่งออกเป็น 2 ระยะ

- ฤดูฝน จากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ฝนเคลื่อนตัวมาจากด้านตะวันตก (ทะเลอันดามัน) ส่วนมากฝนตกในช่วงบ่ายถึงค่ำ ปริมาณและการกระจายของฝนจะน้อยกว่าช่วงมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ

- ฤดูฝน จากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ฝนเคลื่อนตัวมาจากด้านตะวันออก (อ่าวไทย) ฝนจะตกชุกหนาแน่น

ในปี 2558 จังหวัดสงขลามีปริมาณน้ำฝนรวมตลอดทั้งปี 1,651.0 มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก 148 วัน ปริมาณฝนตกมากที่สุดในเดือนพฤศจิกายน วัดปริมาณน้ำฝนได้ 535.2 มิลลิเมตร ปริมาณฝนตกน้อยที่สุดในเดือนมีนาคม วัดปริมาณน้ำฝนได้ 9.5 มิลลิเมตร (ตารางที่ 1)

อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี 28.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุด 37.0 องศาเซลเซียส ในเดือนกรกฎาคม อุณหภูมิต่ำที่สุด 22.4 องศาเซลเซียส ในเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งส่งผลทำให้จังหวัดมีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดทั้งปี 65 %

ตารางที่ 1 ข้อมูลสถิติปริมาณน้ำฝน จังหวัดสงขลา ประจำปี 2558

เดือน	ปริมาณน้ำฝนทั้งเดือน (มม.)		อุณหภูมิ (°ซ.)			ความชื้นสัมพัทธ์(%)		
	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันฝนตก	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย
มกราคม	43.2	9	30.8	22.8	27.0	95	58	68
กุมภาพันธ์	13.0	4	31.8	22.4	27.1	91	59	65
มีนาคม	9.5	2	32.7	22.5	28.2	93	50	65
เมษายน	108.7	8	34.1	24.1	29.1	95	55	66
พฤษภาคม	120.8	8	35.7	23.0	29.5	96	50	61
มิถุนายน	25.1	8	35.6	24.0	29.2	92	37	59
กรกฎาคม	55.9	16	37.0	24.1	28.9	95	45	60
สิงหาคม	202.4	20	35.5	23.9	28.2	93	40	60
กันยายน	75.3	9	34.8	23.0	28.4	94	52	63
ตุลาคม	280.5	18	34.7	23.3	28.1	96	52	69
พฤศจิกายน	535.2	28	32.0	23.8	27.5	98	67	74
ธันวาคม	181.4	18	31.9	23.3	28.1	97	55	69
<b>รวม</b>	<b>1,651.0</b>	<b>148</b>						
<b>เฉลี่ย</b>	<b>161.7</b>	<b>11.8</b>	<b>33.9</b>	<b>23.4</b>	<b>28.3</b>	<b>94.6</b>	<b>51.7</b>	<b>64.9</b>

ที่มา : ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคใต้ฝั่งตะวันออก  
ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2559

### 1.3 ข้อมูลการปกครอง/ประชากร

#### 1) โครงสร้างการบริหารราชการในจังหวัดและหน่วยการปกครอง

จังหวัดสงขลา มีรูปแบบการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน 3 รูปแบบ คือ

(1) การบริหารราชการส่วนกลาง ประกอบด้วย ส่วนราชการสังกัดส่วนกลาง ซึ่งมาตั้งหน่วยงานในพื้นที่จังหวัด จำนวน 221 ส่วนราชการ และหน่วยงานอิสระ จำนวน 5 ส่วนราชการ

(2) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค จัดรูปแบบการปกครองและการบริหารราชการออกเป็น 2 ระดับ คือ

- ระดับจังหวัด ประกอบด้วย ส่วนราชการประจำจังหวัด จำนวน 36 ส่วนราชการ
- ระดับอำเภอ ประกอบด้วย 16 อำเภอ 127 ตำบล 1,023 หมู่บ้าน

(3) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน 141 แห่ง ประกอบด้วย

- องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา จำนวน 1 แห่ง

➤ เทศบาล จำนวน 48 แห่ง แยกเป็น

- เทศบาลนคร จำนวน 2 แห่ง คือ เทศบาลนครสงขลา และเทศบาลนครหาดใหญ่

- เทศบาลเมือง จำนวน 11 แห่ง คือ เทศบาลเมืองคอหงส์ เทศบาลเมืองบ้านพรุ เทศบาลเมืองควนลัง เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ เทศบาลเมืองคลองแห เทศบาลเมืองสะเดา เทศบาลเมืองสิงหนคร เทศบาลเมืองเขารูปช้าง เทศบาลเมืองกำแพงเพชร เทศบาลเมืองทุ่งตำเสา และเทศบาลเมืองม่วงงาม

- เทศบาลตำบล จำนวน 35 แห่ง คือ เทศบาลตำบลพะตง เทศบาลตำบลกำแพงเพชร เทศบาลตำบลจะนะ เทศบาลตำบลควนเนียง เทศบาลตำบลระโนด เทศบาลตำบลพะวง เทศบาลตำบลคลองแงะ เทศบาลตำบลน่าน้อย เทศบาลตำบลเทพา เทศบาลตำบลนาทวี เทศบาลตำบลปอตรู เทศบาลตำบลปริก เทศบาลตำบลสำนักขาม เทศบาลตำบลท่าช้าง เทศบาลตำบลบ้านไร่ เทศบาลตำบลนาสีทอง เทศบาลตำบลสทิงพระ เทศบาลตำบลลำไพล เทศบาลตำบลโคกม่วง เทศบาลตำบลบ้านหาร เทศบาลตำบลคูเต่า เทศบาลตำบลสะบ้าย้อย เทศบาลตำบลเกาะแต้ว เทศบาลตำบลกระแสดินรุ้ง เทศบาลตำบลทุ่งลาน เทศบาลตำบลชะแล้ เทศบาลตำบลเชิงแส เทศบาลตำบลบ้านนา เทศบาลตำบลบางเหรียง เทศบาลตำบลนาทวี เทศบาลตำบลปากแตระ เทศบาลตำบลคูหาใต้ เทศบาลตำบลปาดัง เทศบาลตำบลนาทับ และเทศบาลตำบลท่าพระยา

➤ องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 92 แห่ง

ตารางที่ 2 จำนวนตำบล หมู่บ้าน เทศบาล และ อบต. จังหวัดสงขลา

ที่	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	อบต.
1	เมืองสงขลา	6	47	4	2
2	สทิงพระ	11	79	1	11
3	จะนะ	14	139	3	12
4	นาทวี	11	92	2	9
5	เทพา	7	67	2	6
6	สะบ้าย้อย	9	62	2	8
7	ระโนด	13	73	3	10
8	กระแสดินรุ้ง	4	22	2	2
9	รัตภูมิ	5	63	4	3
10	สะเดา	8	66	6	6
11	หาดใหญ่	12	93	10	5
12	นาหม่อม	4	29	-	4
13	ควนเนียง	4	46	2	3
14	บางกล่ำ	4	36	2	2
15	สิงหนคร	11	77	3	7
16	คลองหอยโข่ง	4	32	2	2
	<b>รวม</b>	<b>127</b>	<b>1,023</b>	<b>48</b>	<b>92</b>

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสงขลา

ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2558

## 2) ประชากร

จังหวัดสงขลามีประชากร ณ เดือนธันวาคม 2558 จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,410,577 คน แบ่งเป็นเพศชาย 688,462คน คิดเป็นร้อยละ 48.81 เพศหญิง 722,115 คน คิดเป็นร้อยละ 51.19 จำนวนครัวเรือน 508,600 ครัวเรือน จำแนกออกเป็นรายอำเภอได้ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรจังหวัดสงขลา

ที่	อำเภอ	จำนวนตำบล	จำนวนประชากรชาย	จำนวนประชากรหญิง	รวมจำนวนประชากร	จำนวนครัวเรือน
1	อำเภอเมืองสงขลา	6	78,599	84,857	163,456	67,387
2	อำเภอสทิงพระ	11	23,668	24,855	48,523	14,149
3	อำเภอจะนะ	14	52,085	52,992	105,077	28,193
4	อำเภอนาทวี	11	34,298	33,778	68,076	22,011
5	อำเภอเทพา	7	38,674	37,803	76,477	20,837
6	อำเภอสะบ้าย้อย	9	38,364	37,937	79,301	18,330
7	อำเภอรโนด	13	32,852	33,719	66,571	23,337
8	อำเภอกระแสสินธุ์	4	7,503	7,771	15,274	4,862
9	อำเภอรัตนภูมิ	5	36,803	37,591	74,394	23,533
10	อำเภอสะเดา	8	61,779	63,224	125,003	47,229
11	อำเภอหาดใหญ่	12	186,559	207,879	394,438	173,251
12	อำเภอนาหม่อม	4	11,013	11,672	22,685	8,121
13	อำเภอควนเนียง	4	16,901	17,732	34,633	10,793
14	อำเภอบางกล่ำ	4	15,198	15,419	30,617	11,621
15	อำเภอสิงหนคร	10	40,777	42,116	82,893	25,504
16	อำเภอคลองหอยโข่ง	4	13,389	12,770	26,159	9,452
	<b>รวม</b>	<b>127</b>	<b>688,462</b>	<b>722,115</b>	<b>1,410,577</b>	<b>508,600</b>

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสงขลา  
ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2558

## 3) การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 61.70 นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาร้อยละ 35.11 นับถือศาสนาอิสลาม และ ร้อยละ 3.19 นับถือศาสนาอื่น ๆ (ศาสนาคริสต์ ฮินดู)

จังหวัดสงขลามีวัด จำนวน 424 แห่ง ที่พักสงฆ์ จำนวน 108 แห่ง มัสยิด จำนวน 393 แห่ง โบสถ์คริสต์ จำนวน 12 แห่ง (ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสงขลาและสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสงขลา)

ตารางที่ 4 จำนวนวัด มัสยิดและโบสถ์จังหวัดสงขลา

อำเภอ	จำนวนวัด	จำนวนที่พักสงฆ์	จำนวนมัสยิด	จำนวนโบสถ์	รวม
เมืองสงขลา	38	6	17	3	64
สติงพระ	37	4	5	-	46
จะนะ	27	4	68	-	99
นาทวี	25	10	28	-	63
เทพา	21	3	68	-	92
สะบ้าย้อย	14	7	60	-	81
ระโนด	46	2	2	-	50
รัตภูมิ	27	12	24	1	64
หาดใหญ่	54	23	42	7	126
ควนเนียง	19	5	7	-	31
สิงหนคร	46	3	17	-	66
สะเดา	23	14	40	1	78
นาหม่อม	12	6	-	-	18
กระแสสินธุ์	13	2	-	-	15
บางกล่ำ	13	2	14	-	29
คลองหอยโข่ง	9	5	1	-	15
<b>รวม</b>	<b>424</b>	<b>108</b>	<b>393</b>	<b>12</b>	<b>937</b>

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสงขลาและสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสงขลา

ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2558

## 1.4 ข้อมูลเศรษฐกิจ

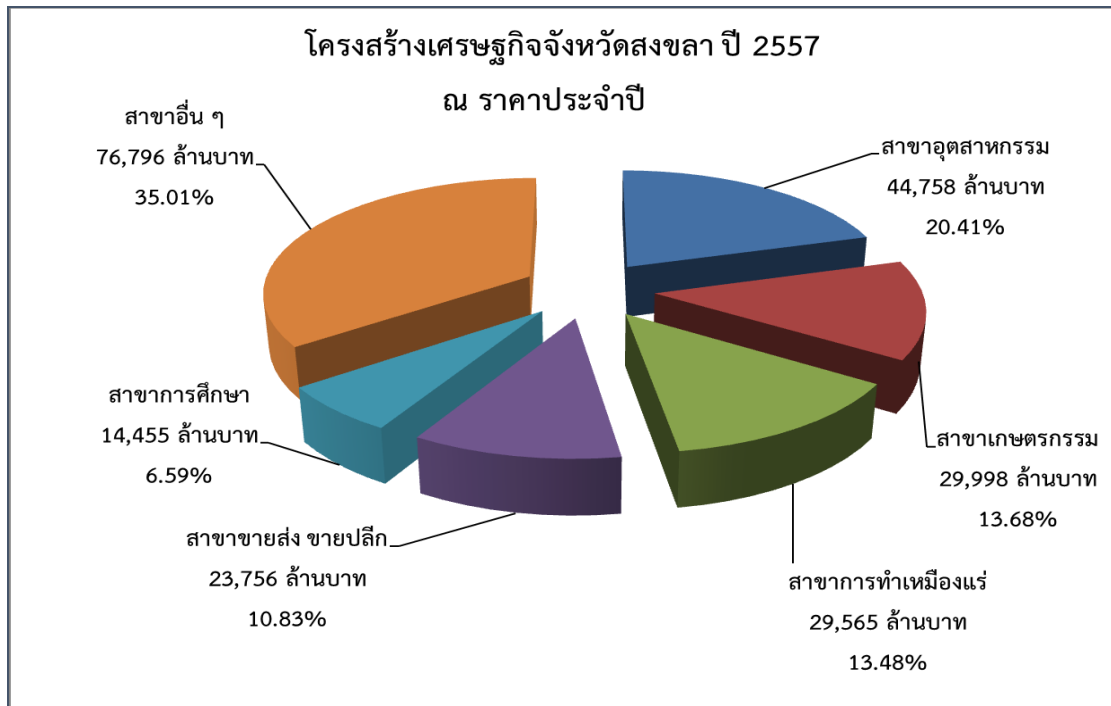
### 1) โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดสงขลา

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา ปี 2557 มีมูลค่าเท่ากับ 219,329 ล้านบาท มีขนาดเศรษฐกิจเป็นอันดับ 1 ของภาคใต้ และเป็นอันดับที่ 13 ของประเทศ มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ซึ่งมีมูลค่า 170,548.58 ล้านบาท อัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ ปี 2557 หดตัวร้อยละ -2.27 รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีเท่ากับ 144,209 บาท/คน/ปี ลดลงจากปี 2556 ซึ่งมีรายได้เฉลี่ย 152,130 บาทต่อปี เป็นอันดับที่ 23 ของประเทศ เป็นอันดับที่ 6 ของภาคใต้ และเป็นอันดับที่ 1 ของกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้

โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดสงขลา ขึ้นอยู่กับภาคอุตสาหกรรมเป็นหลัก โดยมีสัดส่วนร้อยละ 20.41 ประกอบด้วย อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากยางพารา และอุตสาหกรรมแปรรูปและถนอมสัตว์น้ำ การผลิตที่มีความสำคัญรองลงมา ได้แก่ เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ มีสัดส่วนร้อยละ 13.68 และการทำเหมืองแร่ มีสัดส่วนร้อยละ 13.48 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าว และผลไม้



## รูปที่ 2 โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลาปี 2557



ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ  
ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม 2559

สำหรับการค้าชายแดนไทย-มาเลเซียนั้น ประเทศไทยมีจังหวัดชายแดนที่ติดกับประเทศมาเลเซีย 5 จังหวัด ได้แก่ สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล มีระยะทางยาวรวม 672 กิโลเมตร การค้าชายแดนด้านมาเลเซียมีการทำการค้าอย่างเป็นระบบมาตรฐาน และมีการขนส่งทั้งทางรถยนต์และรถไฟ มูลค่าการค้าชายแดนมาเลเซียมีมูลค่ามากกว่าการค้าชายแดนกับประเทศอื่น ๆ

การค้าชายแดนของจังหวัดสงขลา ปี 2558 มีมูลค่าการค้ารวมทั้งสิ้น 652,784 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ปี 2557 ร้อยละ 28.59 เป็นมูลค่าการส่งออก 304,929.82 ล้านบาท และ มูลค่าการนำเข้า 347,854.18 ล้านบาท โดยด่านศุลกากรสะเดามีมูลค่าการค้ารวมมากที่สุด รองลงมาคือ ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์

### 2) สถานการณ์ด้านแรงงาน (มกราคม - ธันวาคม 2558)

✦ **การออกจกงาน** ช่วงปี 2558 (มกราคม - ธันวาคม) มีผู้ประกันตนที่ออกจกงาน/ขึ้นทะเบียนกรณีว่างงานกับสำนักงานจัดหางานจังหวัดสงขลา จำนวน 14,141 คน โดยในไตรมาสที่ 2 (มกราคม-มีนาคม 2558) มีผู้ออกจกงานมากที่สุด จำนวน 4,642 คน (ร้อยละ 33) จำแนกเป็น ผู้ถูกเลิกจ้างจำนวน 2,047 คน ลาออก 2,509 คน รองลงมาคือ ไตรมาสที่ 3 (เมษายน - มิถุนายน 2558) มีผู้ออกจกงานทั้งหมดจำนวน 3,620 คน (ร้อยละ 26) จำแนกเป็น ผู้ถูกเลิกจ้างจำนวน 448 คน ลาออก 3,172 คน ส่วนผู้ที่ขึ้นทะเบียนผู้ประกันตนกรณีว่างงานได้รับการบรรจุกงานทั้งสิ้น 7,221 คน จำแนกเป็น การบรรจุกงานโดยสำนักงานจัดหางานจังหวัดสงขลา จำนวน 4,252 คน และการบรรจุกงานด้วยตนเอง จำนวน 2,969 คน

✦ **แรงงานนอกระบบ** จากผลการสำรวจแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2558 พบว่า มีจำนวนผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานในระบบและนอกระบบ จำนวนทั้งสิ้น 836,816 คน แรงงานนอกระบบ จำนวน 435,000 คน คิดเป็นร้อยละ 51.98 ของแรงงานทั้งหมด แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่จะทำงานนอกภาคเกษตร มีจำนวน 250,848 คน ร้อยละ 57.67 ในภาคเกษตรกรรมมีจำนวน 184,152 คน ร้อยละ 42.33 สำหรับใน

ภาคอุตสาหกรรม มีแรงงานนอกระบบสูงสุด คือ การขายส่ง การขายปลีก จำนวน 112,008 คน ร้อยละ 44.65 ของผู้มีงานทำนอกภาคเกษตรทั้งหมด

เมื่อพิจารณาแรงงานนอกระบบตามอายุพบว่าส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุ 40-44 ปี มากที่สุด จำนวน 67,896 คน (ร้อยละ 15.61) สำหรับด้านการศึกษา พบว่าแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด จำนวน 105,622 คน (ร้อยละ 24.28)

✦ **การบริการจัดหางานในจังหวัดสงขลา** ในปี 2558 (มกราคม - ธันวาคม) มีนายจ้าง/สถานประกอบการแจ้งตำแหน่งงานว่างจำนวนทั้งสิ้น 9,268 อัตรา มีผู้ลงทะเบียนสมัครงาน 12,445 คน และได้รับการบรรจุงาน 7,702 คน ส่วนตำแหน่งงานว่าง จำแนกตามระดับการศึกษาที่มีความต้องการสูงสุด คือ ระดับปวส. ร้อยละ 47.57 (จำนวน 4,406 อัตรา) รองลงมาเป็นระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า ร้อยละ 24.15 (2,237 อัตรา) สำหรับอาชีพที่มีการบรรจุงานมากที่สุด คือ อาชีพการขายและการให้บริการ ร้อยละ 27 (จำนวน 2,044 คน) และอุตสาหกรรมที่มีตำแหน่งงานว่างและการบรรจุงานมากที่สุด คือ อุตสาหกรรมการผลิต จำนวน 3,250 อัตรา และ 2,892 คน คิดเป็นร้อยละ 35.78 , 29.56 ตามลำดับ

✦ **การส่งเสริมการมีงานทำ** สำหรับการดำเนินการเพื่อส่งเสริมการมีงานทำในจังหวัดสงขลา ในปี 2558 พบว่าได้ดำเนินกิจกรรมทั้งหมดจำนวน 13 ครั้ง มีผู้ได้รับประโยชน์ทั้งหมดจำนวน 3,259 คน ซึ่งกิจกรรมที่ได้ดำเนินการเพื่อส่งเสริมการมีงานทำมากที่สุดจะเป็นการแนะแนวอาชีพมากที่สุด จำนวน 8 ครั้ง มีผู้ได้รับประโยชน์ จำนวน 3,175 คน รองลงมากิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระจำนวน 3 ครั้ง มีผู้ได้รับประโยชน์ 64 คน กิจกรรมอบรมผู้รับงาน/ผู้นำกลุ่มรับงานไปทำที่บ้าน จำนวน 2 ครั้ง มีผู้ได้รับประโยชน์ จำนวน 20 คน

✦ **แรงงานต่างด้าว** ในช่วงปี 2558 (มกราคม - ธันวาคม) จังหวัดสงขลา มีแรงงานต่างด้าว ถูกกฎหมาย ที่ได้รับอนุญาตมีจำนวนทั้งสิ้น 18,443 คน โดยส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่อยู่ในประเภทกเว้นตามมติกรม. จำนวน 17,264 คน (ร้อยละ 94) หากพิจารณาแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมายจำแนกตามประเภทอาชีพ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพด้านต่างๆ จำนวน 928 คน (ร้อยละ 61) รองลงมาเป็นผู้ที่มีอาชีพผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการระดับอาวุโสและผู้จัดการ จำนวน 489 คน (ร้อยละ 32)

สำหรับแรงงานต่างด้าวตามมติ กรม. จังหวัดสงขลา มีจำนวนทั้งสิ้น 17,268 คน ส่วนแรงงานต่างด้าวที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติของจังหวัดสงขลา มีจำนวนทั้งสิ้น 30,734 คน นอกจากนี้ ยังมีแรงงานต่างด้าวตามบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐต่อรัฐ (MOU) ทั้งสิ้นจำนวน 8,868 คน

✦ **แรงงานไทยในต่างประเทศ** ในปี 2558 จังหวัดสงขลา มีแรงงานไทยที่ได้ขออนุมัติเดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำนวน 2,710 คน จำแนกเป็นการเดินทาง Re-Entry มากที่สุด จำนวน 2,086 คน (ร้อยละ 76.98) รองลงมาคือ นายจ้างพาไปทำงาน จำนวน 287 คน (ร้อยละ 10.59) นายจ้างพาไปฝึกงาน จำนวน 199 คน (ร้อยละ 7.34) และเดินทางด้วยตนเองจำนวน 135 คน (ร้อยละ 4.98) ตามลำดับ แรงงานไทยที่ลงทะเบียนแจ้งความประสงค์เดินทางไปทำงานต่างประเทศส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี สูงที่สุด จำนวน 19 คน (ร้อยละ 49) รองลงมาจะอยู่ในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 11 คน (ร้อยละ 28) ระดับปวช. ปวส. ปวท. อนุปริญญา จำนวน 6 คน (ร้อยละ 15) ขณะที่ระดับประถมศึกษา จำนวน 2 คน (ร้อยละ 5) และระดับปริญญาโท จำนวน 1 คน (ร้อยละ 3)

✦ **ความต้องการแรงงาน** ในปี 2558 สถานประกอบการประมาณความต้องการแรงงาน โดยรวม 3,929 คน มีความต้องการแรงงานมากที่สุด คือ กิจการอาหารและอาหารสัตว์ จำนวนประมาณ 1,254 คน (ร้อยละ 31.92) ส่วนความต้องการแรงงานจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า สถานประกอบการกิจการ มีความต้องการแรงงาน วุฒิการศึกษา ระดับ ม. 3 มากที่สุด จำนวน 1,864 คน (ร้อยละ 47.44) โดยความ

ต้องการแรงงานวุฒิม.3 ส่วนใหญ่อยู่ในกิจการอาหารและอาหารสัตว์ จำนวน 1,000 คน (ร้อยละ 53.65 ของความต้องการแรงงานวุฒิม.3 ทั้งหมด) ส่วนด้านการขาดแคลนแรงงานจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า วุฒิการศึกษาที่มีการขาดแคลนแรงงานมากที่สุด คือ วุฒิม.3 จำนวน 1,643 คน (ร้อยละ 52.22) โดยกิจการที่ขาดแคลนแรงงานวุฒิม.3 มากที่สุด คือ กิจการอาหารและอาหารสัตว์ จำนวน 900 คน และเมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานจำแนกตามทักษะฝีมือ พบว่า สถานประกอบการในจังหวัดสงขลา มีความต้องการแรงงานกึ่งฝีมือมากที่สุด จำนวน 1,987 คน (ร้อยละ 50.83) โดยกิจการที่มีความต้องการแรงงานกึ่งฝีมือมากที่สุด คือ กิจการอาหารและอาหารสัตว์ จำนวน 1,060 คน (ร้อยละ 53.35 ของความต้องการแรงงาน กึ่งฝีมือทั้งหมด) ส่วนการขาดแคลนแรงงานในปี 2558 จำแนกตามทักษะฝีมือ พบว่า สถานประกอบการขาดแคลนแรงงานกึ่งฝีมือมากที่สุด จำนวน 1,594 คน (ร้อยละ 50.83) โดยกิจการที่ขาดแคลนแรงงาน กึ่งฝีมือ มากที่สุด คือ กิจการอาหารและอาหารสัตว์ จำนวน 960 คน (ร้อยละ 60.22 ของการขาดแคลนแรงงานกึ่งฝีมือทั้งหมด)

✦ **การพัฒนาศักยภาพฝีมือแรงงาน** ในปี 2558 (มกราคม - ธันวาคม) สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 12 สงขลา ได้ดำเนินการพัฒนาศักยภาพฝีมือแรงงานให้กับกลุ่มอาชีพ/ช่างในสาขาต่างๆ จำนวน 3,001 คน จำแนกเป็น

- **การฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน** มีผู้เข้ารับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานทั้งหมด 1,997 คน ผ่านการฝึกทั้งหมด 1,996 คน โดยกลุ่มอาชีพที่เข้ารับการฝึกสูงสุด คือ กลุ่มอาชีพธุรกิจและบริการ จำนวน 849 คน (ร้อยละ 42.51) รองลงมา คือ กลุ่มอาชีพช่างเครื่องกล และช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ เข้ารับการฝึก จำนวน 405 คน เท่า ๆ กัน (ร้อยละ 20.28) และกลุ่มอาชีพช่างอุตสาหกรรม เข้ารับการฝึก จำนวน 312 คน (ร้อยละ 15.62)

- **การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน** มีผู้เข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานจำนวนทั้งสิ้น 802 คน ผ่านการทดสอบจำนวน 612 คน โดยกลุ่มอาชีพที่เข้ารับการทดสอบสูงสุด คือ กลุ่มอาชีพช่างเครื่องกล จำนวน 237 คน (ร้อยละ 29.55) ผ่านการทดสอบจำนวน 163 คน (ร้อยละ 26.63) รองลงมา คือ กลุ่มอาชีพช่างไฟฟ้า มืออิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ ผู้เข้ารับการทดสอบ จำนวน 236 คน (ร้อยละ 29.43) ผ่านการทดสอบจำนวน 163 คน (ร้อยละ 26.63) และกลุ่มอาชีพช่างก่อสร้างมีผู้เข้ารับการทดสอบ จำนวน 154 คน (ร้อยละ 19.20) ซึ่งผ่านการทดสอบทั้งหมด ตามลำดับ

- **การฝึกเตรียมเข้าทำงาน** มีผู้เข้ารับการฝึกเตรียมเข้าทำงานจำนวนทั้งสิ้น 202 คน ผ่านการฝึกจำนวน 135 คน โดยกลุ่มอาชีพที่มีผู้เข้ารับการฝึกสูงสุด คือ กลุ่มอาชีพช่างเครื่องกล จำนวน 68 คน (ร้อยละ 33.66) ผ่านการฝึกจำนวน 47 คน (ร้อยละ 34.81) รองลงมาคือ กลุ่มอาชีพช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์ เข้ารับการฝึกจำนวน 52 คน (ร้อยละ 25.74) ผ่านการฝึกจำนวน 39 คน (ร้อยละ 28.89) และกลุ่มอาชีพช่างอุตสาหกรรม เข้ารับการฝึกจำนวน 43 คน (ร้อยละ 21.29) ผ่านการฝึกจำนวน 18 คน (ร้อยละ 13.33) ตามลำดับ โดยกลุ่มอาชีพที่มีผู้เข้ารับการฝึกสูงสุด คือ กลุ่มอาชีพช่างอุตสาหกรรม จำนวน 75 คน (ร้อยละ 26.69) รองลงมา คือ กลุ่มอาชีพช่างอุตสาหกรรมศิลป์ จำนวน 63 คน (ร้อยละ 22.42) และกลุ่มอาชีพช่างธุรกิจและบริการ จำนวน 53 คน (ร้อยละ 18.86) ตามลำดับ

✦ **การตรวจด้านคุ้มครองแรงงาน** ในปี 2558 (มกราคม - ธันวาคม) สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการตรวจแรงงานในสถานประกอบการกิจการจำนวนทั้งสิ้น 1,006 แห่ง มีลูกจ้างที่ผ่านการตรวจจำนวน 29,190 คน สถานประกอบการที่ผ่านการตรวจส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดเล็ก จำนวน 713 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 70.88 จำแนกเป็น สถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 1-4 คน จำนวน 236 แห่ง (ร้อยละ 23.46) สถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 5-9 คน 240 แห่ง (ร้อยละ 23.86) สถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 10-19 คน จำนวน 237 แห่ง (ร้อยละ 23.56) ส่วนที่เหลือเป็นสถาน

ประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ จำนวน 293 แห่ง (29.12) สำหรับผลการตรวจแรงงานในสถานประกอบการพบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานทั้งสิ้นจำนวน 991 แห่ง (ร้อยละ 95.81 ของสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจทั้งหมด) ขณะที่สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานมีจำนวนทั้งสิ้น 15 แห่ง (ร้อยละ 1.94 ของสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจทั้งหมด) ซึ่งสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน พนักงานตรวจแรงงานจะดำเนินการออกคำสั่งให้กับสถานประกอบการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานฯ ทั้งหมด

ประเภทอุตสาหกรรมที่มีการตรวจด้านคุ้มครองแรงงานในปี 2558 สูงสุด 3 ลำดับแรก คือ (1) อุตสาหกรรมการขายส่ง ขายปลีกฯ จำนวน 398 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 39.56 (2) อุตสาหกรรมประเภทการผลิต จำนวน 195 แห่ง (ร้อยละ 19.38) และ (3) อุตสาหกรรมประเภทโรงแรมและภัตตาคาร จำนวน 94 แห่ง (ร้อยละ 9.34)

✦ **การตรวจด้านความปลอดภัยในการทำงาน** ในปี 2558 (มกราคม - ธันวาคม) สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดสงขลาได้ดำเนินการตรวจความปลอดภัยในการทำงานของสถานประกอบการทั้งสิ้น 277 แห่ง ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจทั้งสิ้นจำนวน 18,499 คน โดยสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดกลาง จำนวน 145 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 52.35 จำแนกเป็นสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 20-49 คน จำนวน 78 แห่ง (ร้อยละ 28.16) สถานประกอบการที่มีลูกจ้างขนาด 50-99 คน จำนวน 35 แห่ง (ร้อยละ 12.64) สถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 100-299 คน จำนวน 32 แห่ง (ร้อยละ 11.55) ส่วนที่เหลือเป็นสถานประกอบการขนาดเล็กและขนาดใหญ่ จำนวน 132 แห่ง (ร้อยละ 47.65) สำหรับผลการตรวจความปลอดภัยในการทำงานพบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน จำนวน 267 แห่ง (ร้อยละ 96.39) ขณะที่สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน จำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 3.61) พนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการออกคำสั่งให้สถานประกอบการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัยในการทำงานทั้งหมด

ประเภทอุตสาหกรรมที่มีการตรวจความปลอดภัยในการทำงาน ปี 2558 สูงสุด 3 อันดับแรก คือ (1) อุตสาหกรรมประเภทการขายส่ง การขายปลีกฯ ผ่านการตรวจ จำนวน 98 แห่ง (ร้อยละ 33.57 ของสถานประกอบการที่ตรวจทั้งหมด) (2) อุตสาหกรรมประเภทการผลิต ผ่านการตรวจ (จำนวน 65 แห่ง ร้อยละ 23.46 ของสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจทั้งหมด) และ (3) อุตสาหกรรมประเภทโรงแรมและภัตตาคาร ผ่านการตรวจ จำนวน 24 แห่ง (ร้อยละ 8.66 ของสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจทั้งหมด)

✦ **การประสบอันตราย/เจ็บป่วยจากการทำงาน** สำหรับการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องมาจากการทำงาน ในปี 2558 (มกราคม - ธันวาคม) พบว่าการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องมาจากการทำงานมีทั้งสิ้นจำนวน 1,675 คน โดยส่วนใหญ่เป็นการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยในสถานประกอบการขนาดใหญ่ที่มีลูกจ้างขนาด 1,000 คนขึ้นไป จำนวน 511 คน คิดเป็นร้อยละ 30.51 รองลงมาคือ ขนาด 201-500 คน จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 13.97 ส่วนสถานประกอบการขนาด 11-20 คน มีการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานน้อยที่สุด คือ จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 5.25 เท่านั้น เมื่อพิจารณาผู้ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจากการทำงาน 1,675 คน จำแนกตามประเภทความร้ายแรง พบว่าส่วนใหญ่จะหยุดงานเกิน 3 วัน กล่าวคือ มีจำนวน 855 คน (ร้อยละ 51.04) รองลงมาเป็นผู้ที่หยุดงานไม่เกิน 3 วัน จำนวน 805 คน (ร้อยละ 48.06) และผู้ที่เสียชีวิตมีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 0.78 และมีผู้ที่สูญเสียอวัยวะบางส่วน จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.12)

✦ **การเลิกจ้างงาน** สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา รายงานสถานการณ์เลิกจ้าง ปี 2558 (มกราคม - ธันวาคม) พบว่ามีสถานประกอบการที่เลิกกิจการทั้งหมด 546 แห่ง และมีลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างทั้งหมด 1,967 คน โดยสถานประกอบการที่เลิกกิจการมากที่สุดในสถานประกอบการขนาด 1-9 คน ซึ่งมีจำนวนสถานประกอบการ 508 แห่ง (ร้อยละ 93.04) ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง จำนวน 1,164 คน (ร้อยละ 59.18) เมื่อพิจารณาตามประเภทกิจการ พบว่าสถานประกอบการที่เลิกกิจการสูงสุด ได้แก่ ประเภทร้านค้าเบ็ดเตล็ด การค้าอื่นๆ จำนวน 56 แห่ง (ร้อยละ 10.26) ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง จำนวน 119 คน (ร้อยละ 6.05) รองลงมาคือ ประเภทการค้าเครื่องไฟฟ้า ยานพาหนะ 52 แห่ง (ร้อยละ 9.52) ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง จำนวน 115 คน (ร้อยละ 5.85) และประเภทกิจการร้านอาหาร โรงแรม ห้องเช่าเลิกกิจการ 40 แห่ง (ร้อยละ 7.33) ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 213 คน (ร้อยละ 10.83) นอกจากนี้ยังมีประเภทกิจการอื่นๆ อีกจำนวน 356 แห่ง (ร้อยละ 65.20) และมีลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง 1,344 คน (ร้อยละ 68.33) ตามลำดับ

✦ **การประกันสังคม** ในปี 2558 (มกราคม - ธันวาคม) พบว่ามีสถานประกอบการและจำนวนของผู้ประกันตนทั้งสิ้น จำนวน 8,118 แห่ง ผู้ประกันตนจำนวน 176,044 คน โดยผู้ประกันตนส่วนใหญ่จะอยู่ในสถานประกอบการที่มีขนาดต่ำกว่า 19 คน กล่าวคือ ขนาด 1-4 คน จำนวน 4,160 แห่ง (ร้อยละ 51.24) ผู้ประกันตนจำนวน 9,400 คน ขนาด 5-9 คน จำนวน 1,715 แห่ง (ร้อยละ 21.12) ผู้ประกันตนจำนวน 10,723 คน ส่วนจำนวนการให้บริการของกองทุนประกันสังคม พิจารณาตามประเภทของประโยชน์ทดแทน ซึ่งมี 7 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ตาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน พบว่ามีจำนวนผู้มาใช้บริการจำนวนทั้งสิ้น 34,724 ราย ส่วนใหญ่เป็นการใช้บริการในประเภทเจ็บป่วยมากที่สุด คือ 13,139 ราย (ร้อยละ 37.84) รองลงมาคือ กรณีสงเคราะห์บุตร จำนวน 11,674 ราย (ร้อยละ 33.62) และกรณีว่างงาน จำนวน 3,521 ราย (ร้อยละ 10.14) นอกจากนี้ยังมีการจ่ายเงินสิทธิประโยชน์ทดแทนจำนวนทั้งสิ้น 89,438,441.22 บาท ส่วนใหญ่เป็นการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตรมากที่สุด เป็นเงิน 36,891,718.00 บาท (ร้อยละ 41.25) รองลงมาคือ กรณีชราภาพ เป็นเงิน 26,745,573.12 บาท (ร้อยละ 29.90) ส่วนการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทนในกรณีทุพพลภาพน้อยที่สุด เป็นเงิน 1,456,270.80 บาท (ร้อยละ 1.63)

### 3) การเกษตร

ปี 2558 จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด 2,852,084 ไร่ มีผู้ประกอบการเกษตร 161,691 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 32.52 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ข้อมูลเกษตรกรที่มาขึ้นทะเบียนเกษตรกร เพียง 123,000 ครัวเรือน (สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา, 2558) ส่วนใหญ่เป็นการใช้ที่ดินเพื่อปลูกไม้ยืนต้น คือ ยางพารา โดยมีสัดส่วนการใช้พื้นที่ ร้อยละ 75.32 ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด รองลงมาคือ การใช้พื้นที่ทำนา และปลูกไม้ผล อำเภอที่ใช้พื้นที่มากที่สุด คือ อำเภอสะเดา พื้นที่ 440,846 ไร่ อำเภอที่มีพื้นที่การเกษตรน้อยที่สุดคือ อำเภอเมืองสงขลา ซึ่งมีพื้นที่ 37,220 ไร่

ตารางที่ 5 พื้นที่ทั้งหมดและพื้นที่ทำการเกษตรจังหวัดสงขลา ปี 2558

ลำดับที่	อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร	
			ไร่	ร้อยละ
1	เมืองสงขลา	107,427	37,220	34.65
2	สติงพระ	75,000	55,979	74.64
3	จะนะ	314,363	255,257	81.20
4	นาทวี	425,569	383,429	90.10



ลำดับที่	อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร	
			ไร่	ร้อยละ
5	เทพา	573,042	389,514	67.97
6	สะบ้าย้อย	541,250	250,892	46.35
7	ระโนด	489,900	157,648	32.18
8	กระแสดินธุ์	60,250	42,431	70.42
9	รัตภูมิ	369,869	172,424	46.62
10	สะเดา	536,850	440,350	82.02
11	หาดใหญ่	532,997	303,833	57.00
12	นาหม่อม	57,794	46,169	79.89
13	ควนเนียง	130,000	84,068	64.67
14	บางกล่ำ	92,369	42,771	46.30
15	สิงหนคร	142,500	64,662	45.38
16	คลองหอยโข่ง	172,000	125,437	72.93
รวม 16 อำเภอ		4,621,180	2,852,084	61.72

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา  
ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2558

#### ตารางที่ 6 การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรและครัวเรือนเกษตรกรจังหวัดสงขลา

ลำดับที่	อำเภอ	การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร (ไร่)								
		พื้นที่ทำการเกษตร	พื้นที่นา	พื้นที่ปลูกไม้ผล	พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น	พื้นที่ปลูกพืชไร่	พื้นที่ปลูกพืชผัก	พื้นที่ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	พื้นที่นาร้าง	พื้นที่อื่นๆ
1	เมืองสงขลา	37,220	2,327	2,461	28,436	459	964	15	1,297	3,529
2	สติงพระ	55,979	26,746	2,374	3,702	1,187	718	5	367	22,114
3	จะนะ	255,257	10,388	6,565	208,373	3,827	1,183	124	28,542	30,560
4	นาทวี	383,429	2,632	13,295	317,541	1,760	1,392	0	6,762	47,987
5	เทพา	389,514	4,039	1,304	357,429	3,019	526	0	6,059	22,529
6	สะบ้าย้อย	250,892	1,972	19,296	211,480	3,155	1,154	0	5,930	23,558
7	ระโนด	157,648	101,846	2,819	18,053	0	2,262	0	29,493	41,166
8	กระแสดินธุ์	42,431	20,762	1,799	13,468	1,189	947	0	2,126	6,276
9	รัตภูมิ	172,424	13,819	5,630	188,605	3,927	2,919	7	1,544	6,034
10	สะเดา	440,350	160	7,759	422,704	843	1,127	16	1,052	7,741
11	หาดใหญ่	303,833	3,574	12,315	223,704	1,212	1,338	62	0	61,628
12	นาหม่อม	46,169	264	14,948	42,082	28	43	0	358	695
13	ควนเนียง	84,068	10,785	2,154	52,138	1,049	4,197	0	9,891	13,745
14	บางกล่ำ	42,771	2,215	2,265	35,306	710	2,168	27	14,535	80
15	สิงหนคร	64,662	23,954	8,067	6,032	1,205	806	142	16,596	25,457
16	คลองหอยโข่ง	125,437	11,148	2,312	11,750	812	685	18	979	583
รวม 16 อำเภอ		2,852,084	226,631	105,363	2,140,704	24,382	22,429	416	125,531	313,682

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา  
ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2558

#### 4) การปศุสัตว์

จังหวัดสงขลามีการเลี้ยงปศุสัตว์ที่สำคัญหลายชนิด ได้แก่ โคเนื้อ สุกร ไก่เนื้อ ไก่ไข่ ไก่พื้นเมือง และแพะ โดยสภาพการเลี้ยงปศุสัตว์แต่ละชนิดจะแตกต่างกัน กล่าวคือ การเลี้ยงโคเนื้อเกษตรกรส่วนใหญ่จะเลี้ยงเป็นอาชีพเสริม สุกร ไก่เนื้อและไก่ไข่ มีทั้งการเลี้ยงเป็นอาชีพหลักแบบฟาร์ม และเลี้ยงเป็นอาชีพเสริม ส่วนไก่พื้นเมือง และแพะ ส่วนใหญ่เลี้ยงเป็นอาชีพเสริมบริเวณที่อยู่อาศัยและในพื้นที่ปลูกพืชไม่ยืนต้นและสวนหลังบ้าน ซึ่งมีข้อมูลการเลี้ยงปศุสัตว์ และสถานที่ดำเนินกิจกรรมปศุสัตว์ แยกเป็นระดับอำเภอ

ตารางที่ 7 ข้อมูลการเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญของจังหวัดสงขลา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ชื่ออำเภอ	โคเนื้อ		สุกร		แพะ		ไก่พื้นเมือง		ไก่เนื้อ		ไก่ไข่	
	รวม (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)	รวม (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)	รวม (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)
เมืองสงขลา	7,321	1,277	2,778	61	1,904	214	47,998	1,943	53,170	39	130,175	25
สทิงพระ	8,870	1,672	9,811	491	1,813	60	92,456	2,274	153,448	43	13,140	29
จะนะ	8,058	1,687	1,296	50	7,326	967	177,157	4,242	325,135	307	216,906	186
นาทวี	4,382	1,201	1,029	63	3,126	387	86,561	3,400	3,068	7	220	14
เทพา	11,902	2,443	1,355	65	8,314	1,107	169,661	3,963	170,984	53	10,240	20
สะบ้าย้อย	5,438	1,270	2,258	75	2,538	457	54,578	1,855	5,007	47	11,742	396
ระโนด	6,941	1,161	1,969	78	5,283	126	82,093	2,226	3,190	6	5,060	20
กระแสสินธุ์	4,363	789	5,574	136	246	11	51,228	2,257	74,900	14	18,324	26
รัตภูมิ	8,171	1,873	35,254	200	1,496	141	103,134	2,923	492,000	25	494,062	189
สะเดา	1,637	429	16,629	51	1,344	81	38,955	1,316	1,816	36	1,063	24
หาดใหญ่	10,377	1,681	10,164	192	3,238	253	81,245	2,341	42,543	220	11,520	6
นาหม่อม	1,299	332	1,078	9	12	1	4,492	287	95,005	22	19,313	17
ควนเนียง	5,888	1,479	5,300	120	1,028	195	83,147	2,477	281,763	98	47,923	108
บางกล่ำ	4,000	618	1,644	23	333	38	89,021	1,723	99,020	3	600	1
สิงหนคร	7,991	1,842	9,752	196	3,163	308	113,865	3,177	90,585	53	7,176	38
คลองหอยโข่ง	2,397	506	385	24	178	12	23,966	1,066	90,408	17	5,382	78
รวม	99,035	20,260	106,276	1,834	41,342	4,358	1,299,557	37,470	1,982,042	990	992,846	1,177

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสงขลา  
ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2558

#### 5) การประมง

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ติดต่อกับชายฝั่งทะเล 2 ด้าน คือ ด้านตะวันออกติดต่อกับอ่าวไทย มีความยาว 154.60 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่อำเภอชายทะเล 6 อำเภอ คือ อำเภอระโนด อำเภอสทิงพระ อำเภอลิงหนคร อำเภอเมืองสงขลา อำเภอจะนะ และอำเภอเทพา และด้านตะวันตกติดต่อกับทะเลสาบสงขลา ทำให้อาชีพการประมงเป็นอาชีพที่สำคัญและสร้างรายได้ให้กับจังหวัดสงขลาเป็นอย่างมาก ซึ่งการประมงในจังหวัดสงขลาสามารถแบ่งออกได้เป็น

##### 5.1) การประมงในทะเลสาบสงขลา

การทำประมงของชาวประมงรอบ ๆ ทะเลสาบสงขลา มีความแตกต่างกันบ้างขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ โดยชาวประมงส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ดั้งเดิมและทำการประมงในทะเลสาบสงขลา มาตั้งแต่วัยบรรพบุรุษ ซึ่งโดยภาพรวมสามารถแบ่งชาวประมงตามลักษณะประกอบอาชีพออกได้ 3 ประเภท คือ

(1) ประเภทที่มีอาชีพหลักทำการประมงอย่างเดียว ซึ่งแต่ละครัวเรือนจะทำการประมงด้วยเครื่องมือหลายชนิด เช่น ลอบยื่น โพงพางและอวนลอย กลุ่มนี้จะเป็นชาวมุสลิมเสียส่วนใหญ่ อาศัยอยู่บริเวณทะเลสาบตอนนอก และทะเลหลวงตอนล่างมาก เนื่องจากเป็นบริเวณที่มีทรัพยากรสัตว์น้ำที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหลายชนิด เช่น กุ้งชนิดต่างๆ ปลากระบอก ปลากระพง เป็นต้น

(2) ประเภทที่ทำการประมงเป็นอาชีพหลักและมีอาชีพรองร่วมด้วยหลังเสร็จจากภารกิจทางด้านการประมง โดยอาชีพรองที่พบทั่วไป เช่น การรับจ้าง

(3) ประเภทที่มีอาชีพประมงร่วมกับอาชีพอื่น โดยทำไปด้วยกันและมีรายได้จากทั้ง 2 ทางใกล้เคียงกัน เช่น ทำการประมงคู่กับค้าขาย การประมงคู่กับรับจ้าง การประมงคู่กับทำสวน และการประมงคู่กับหัตถกรรม โดยจะพบมากบริเวณทะเลน้อย และทะเลหลวง

สำหรับเครื่องมือจับสัตว์น้ำที่สำคัญที่พบมากในทะเลสาบสงขลาประกอบด้วยเครื่องมือประจำประเภทโพงพางและไชนั่ง

## 5.2) การประมงทะเล

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีท่าเทียบเรือที่มีขนาดใหญ่ทำให้เรือประมงจำนวนมากหมุนเวียนเข้ามาเทียบท่า เพื่อขนถ่ายสินค้าจำนวนมาก โดยในปี 2558 จังหวัดสงขลาได้ผลิตจากการประมงทะเล ปริมาณ 33,796,140 กิโลกรัม คิดเป็นมูลค่า 913,035,049 บาท ประกอบด้วยชนิดสัตว์น้ำที่สำคัญ คือ ปลาทุ 888,419 กิโลกรัม ปลาเลย 16,618,689 กิโลกรัม กุ้ง 216,507 กิโลกรัม กุ้ง 123,811 กิโลกรัม หมึก 3,633,267 กิโลกรัม ปู 288,030 กิโลกรัม ปลาหลังเขียว 554,037 กิโลกรัม และปลาเป็ด 11,473,380 กิโลกรัม ตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำที่ขึ้นท่าเทียบเรือประมงสงขลา ปี 2558

ชนิดสัตว์น้ำที่จับได้	ปริมาณ (กิโลกรัม)	มูลค่า (บาท)
ปลาทุ	888,419	22,836,910
ปลาเลย	16,618,689	461,446,478
กุ้ง	216,507	57,342,525
กุ้ง	123,811	24,895,816
หมึก	3,633,267	277,132,390
ปู	288,030	20,162,100
ปลาหลังเขียว	554,037	7,340,990
ปลาเป็ด	11,473,380	41,877,840
<b>รวม</b>	<b>33,796,140</b>	<b>913,035,049</b>

นอกจากนี้จังหวัดสงขลายังมีธุรกิจต่อเนื่องเกี่ยวกับการประมงทะเลที่สำคัญ ประกอบด้วย โรงน้ำแข็ง 22 โรง โรงผลิตอาหารสัตว์ 5 โรง โรงงานแปรรูปสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ 34 โรง สถานประกอบการเบื้องต้น และโรงงานปลาป่น 13 โรง



ตารางที่ 9 แสดงธุรกิจต่อเนื่องด้านการประมงที่สำคัญของจังหวัดสงขลา ปี 2558

อำเภอ	ประเภทกิจการ				
	โรงน้ำแข็ง	โรงงานผลิตอาหารสัตว์	โรงงานแปรรูปสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์	สถานประกอบการเบื้องต้น	โรงงานปลาป่น
เมืองสงขลา	13	1	11	22	5
หาดใหญ่	3	1	8	-	5
ระโนด	4	2	2	13	-
สิงหนคร	2	1	4	2	-
จะนะ	-	-	7	2	1
เทพา	-	-	-	-	2
นาหม่อม	-	-	1	-	-
รัตภูมิ	-	-	1	-	-
สทิงพระ	-	-	-	8	-
<b>รวม</b>	<b>22</b>	<b>5</b>	<b>34</b>	<b>47</b>	<b>13</b>

### 5.3) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง จังหวัดสงขลา มีสัตว์น้ำเศรษฐกิจที่สำคัญที่เกษตรกรนิยมเลี้ยงคือ กุ้งทะเล และปลากะพงขาว

(1) การเลี้ยงกุ้งทะเล ในปี 2558 มีผู้เลี้ยงทั้งหมด จำนวน 1,494 ราย 4,446 บ่อ คิดเป็นพื้นที่ 17,264.21 ไร่ โดยเลี้ยงในเขตพื้นที่อำเภอระโนด 1,068 ราย 2,818 บ่อ พื้นที่ 10,734.37 ไร่ อำเภอจะนะ 109 ราย 359 บ่อ พื้นที่ 1,457.70 ไร่ อำเภอเทพา 96 ราย 422 บ่อ พื้นที่ 1,858.55 ไร่ อำเภอสิงหนคร 91 ราย 368 บ่อ พื้นที่ 1,234.05 ไร่ อำเภอหาดใหญ่ 57 ราย 231 บ่อ พื้นที่ 1,154.24 ไร่ อำเภควนเนียง 39 ราย 115 บ่อ พื้นที่ 453.20 ไร่ อำเภอสทิงพระ 23 ราย 75 บ่อ พื้นที่ 211.54 ไร่ อำเภอเมืองสงขลา 5 ราย 33 บ่อ พื้นที่ 52 ไร่ อำเภอกระแสดิน 5 ราย 17 บ่อ พื้นที่ 76.5 ไร่ และอำเภอบางกล่ำ 1 ราย 8 บ่อ พื้นที่ 32 ไร่ โดยชนิดกุ้งทะเลที่นิยมเลี้ยงจะเป็นกุ้งขาว ร้อยละ 96.01 เป็นกุ้งกุลาดำ ร้อยละ 3.99 โดยในปี 2557 มีผลผลิตกุ้งทะเลรวม 12,883,406 กิโลกรัม ซึ่งผลผลิตในปี 2557 เพิ่มขึ้นจากปี 2556 เล็กน้อย จำนวน 233,913 กิโลกรัม ทั้งนี้เนื่องจากในปี 2557 สภาวะการระบาดของโรคกลุ่มอาการตายด่วน (EMS/AHPNs) เบบางลง

(2) การเลี้ยงปลากะพงขาว ในปี 2558 มีผู้เลี้ยงทั้งหมด จำนวน 2,952 ราย โดยจำแนกตามวิธีการเลี้ยงได้ดังนี้

1) การเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชัง มีผู้เลี้ยงทั้งหมด 2,659 ราย 9,176 กระชัง คิดเป็นพื้นที่ 131.85 ไร่ โดยเลี้ยงในเขตพื้นที่อำเภอสิงหนคร 834 ราย 2,507 กระชัง อำเภอเมืองสงขลา 507 ราย 2,652 กระชัง อำเภอจะนะ 489 ราย 2,437 กระชัง อำเภอเทพา 454 ราย 672 กระชัง อำเภควนเนียง 372 ราย 873 กระชัง และอำเภอบางกล่ำ 1 ราย 20 กระชัง

2) การเลี้ยงปลากะพงขาวในบ่อดิน มีผู้เลี้ยงทั้งหมด 293 ราย 399 บ่อ คิดเป็นพื้นที่ 1,428.13 ไร่ โดยเลี้ยงในเขตพื้นที่อำเภอระโนด 251 ราย 336 บ่อ อำเภอหาดใหญ่ 20 ราย 22 บ่อ อำเภอจะนะ 14 ราย 23 บ่อ อำเภอสิงหนคร 3 ราย 3 บ่อ อำเภอสทิงพระ 2 ราย 10 บ่อ อำเภควนเนียง 2 ราย 2 บ่อ และอำเภอเทพา 1 ราย 1 บ่อ

ตารางที่ 10 พื้นที่การเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งจำแนกเป็นรายอำเภอ ปี 2558

อำเภอ	กึ่งทะเล			ปลากะพง						
				บ่อดิน			กระชัง			
	ราย	บ่อ	ไร่	ราย	บ่อ	ไร่	ราย	กระชัง	ไร่	
กระแสดินธุ์	5	17	76.5	-	-	-	-	-	-	-
ควนเนียง	39	115	453.26	2	2	5	372	873	12.68	
จะนะ	109	359	1,457.70	14	23	25.79	489	2,437	26.97	
เทพา	96	422	1,858.55	1	1	0.125	454	672	9.06	
บางกล่ำ	1	8	32	-	-	-	1	20	0.2	
เมืองสงขลา	5	33	52	-	-	-	507	2,652	45.14	
ระโนด	1,068	2,818	10,734.37	251	336	1,274.09	-	-	-	
สติงพระ	23	75	211.54	2	10	6.63	-	-	-	
สิงหนคร	91	368	1,234.05	2	2	8.50	834	2,507	37.57	
หาดใหญ่	57	231	1,154.24	20	22	108	2	15	0.23	
รวม	1,494	4,446	17,264.21	293	397	1,428.13	2,659	9,176	131.85	

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา

5.4) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด

จังหวัดสงขลา มีการเลี้ยงปลาน้ำจืดกันกระจัดกระจายเกือบทุกอำเภอ ซึ่งส่วนมากแล้วเป็นการเลี้ยงเพื่อใช้บริโภคภายในครัวเรือน โดยในปี 2558 มีผู้เลี้ยงปลาน้ำจืดทั้งสิ้น 8,455 ราย 20,940 บ่อ พื้นที่ 8,999.16 ไร่ เป็นการเลี้ยงปลากินพีช จำนวน 3,587 ราย 7,574 บ่อ พื้นที่ 4,896.23 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 42.42 เลี้ยงปลาดุก จำนวน 4,581 ราย 8,130 บ่อ พื้นที่ 3,737.64 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 54.18 และเลี้ยงสัตว์น้ำอื่น ๆ เช่น ปรุหลาดช่อน ปลาหมอ ปลาชะโด จระเข้ และกบ จำนวน 287 ราย 5,236 บ่อ พื้นที่ 365.28 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.40

ตารางที่ 11 พื้นที่การเลี้ยงปลาน้ำจืดจำแนกเป็นรายอำเภอ ปี 2558

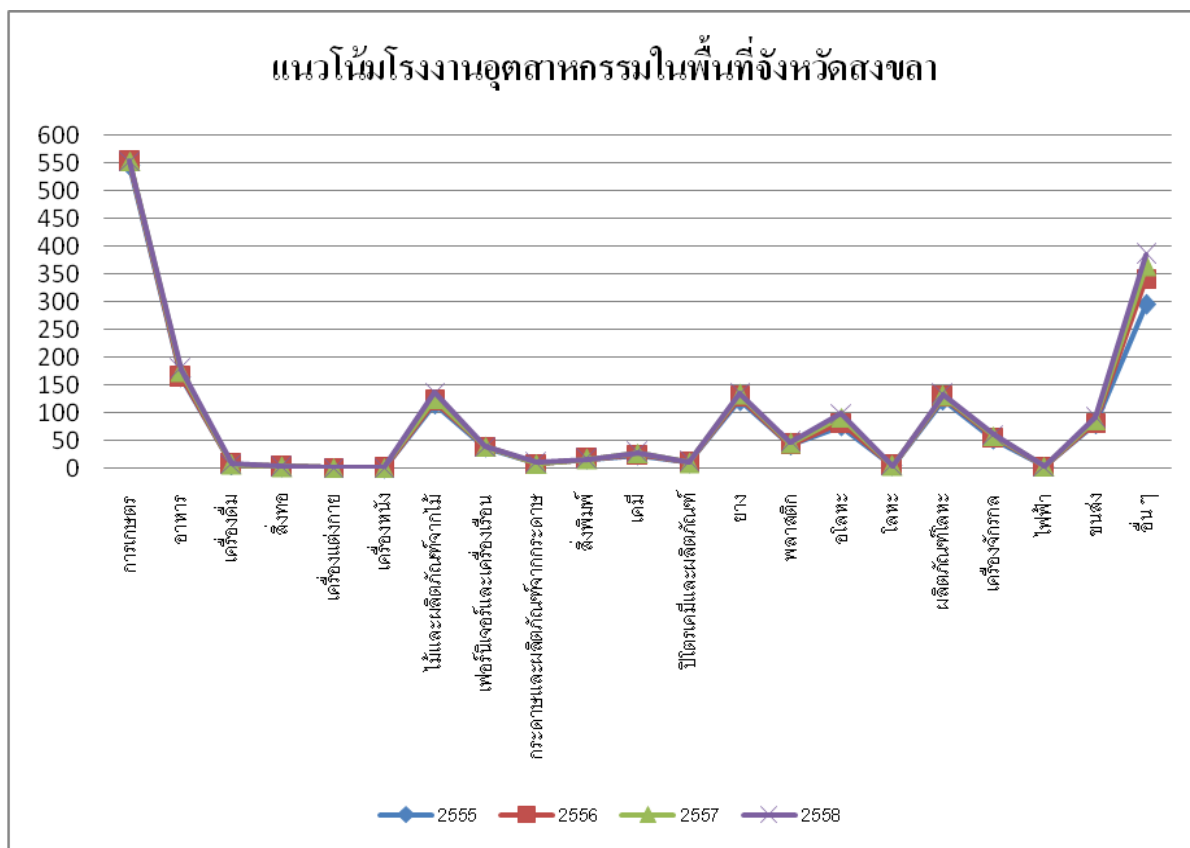
อำเภอ	ปลากินพีช			ปลาดุก			สัตว์น้ำอื่นๆ			รวม		
	ราย	บ่อ	ไร่	ราย	บ่อ	ไร่	ราย	บ่อ	ไร่	ราย	บ่อ	ไร่
กระแสดินธุ์	498	910	906.18	283	457	307.25	33	50	66.99	814	1,417	1,280.42
คลองหอยโข่ง	73	151	61.02	168	390	130.12	6	19	14.43	247	560	205.57
ควนเนียง	55	140	56.71	156	353	117.84	37	1,809	21.37	248	2302	195.92
จะนะ	105	191	99.31	444	796	319.12	15	331	5.99	564	1,318	424.42
เทพา	238	381	170.06	1,160	1,801	806.27	8	96	16.77	1,406	2,278	993.10
นาทวี	42	75	36.53	357	509	195.66	6	12	15.50	405	596	247.69
นาหม่อม	-	-	-	-	-	-	4	433	1.59	4	433	1.59
บางกล่ำ	12	36	11.16	43	122	22.60	3	272	1.31	58	430	35.07
เมืองสงขลา	9	38	4.05	19	55	13.21	3	108	0.33	31	201	17.59
ระโนด	1,735	3,985	2,808.11	890	1,521	974.29	54	105	138.30	2,679	5,611	3,920.70
รัตภูมิ	244	455	130.89	309	553	227.05	13	171	8.49	566	1,179	366.43
สติงพระ	293	561	293.25	149	307	85.94	61	667	34.91	503	1,535	414.10
สะเดา	34	130	27.40	50	107	25.19	8	364	2.03	92	601	54.62
สะบ้าย้อย	53	84	27.27	208	288	88.54	-	-	-	261	372	115.81
สิงหนคร	74	161	120.17	146	332	178.98	15	497	15.67	235	990	314.82
หาดใหญ่	122	276	144.13	199	539	245.58	21	302	21.60	342	1,117	411.31
รวม	3,587	7,574	4,896.24	4,581	8,130	3,737.64	287	5,236	365.28	8,455	20,940	8,999.16

## 6) การอุตสาหกรรมและเหมืองแร่

### 6.1) ภาคอุตสาหกรรม

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดเดียวในภาคใต้ที่รายได้หลักมาจากภาคอุตสาหกรรม โดยมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP) ปี 2557 ณ ราคาประจำปี สาขาอุตสาหกรรม 44,758 ล้านบาท และสาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน มีมูลค่า 29,565 ล้านบาท โดยจังหวัดสงขลา มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมแยกตามหมวดอุตสาหกรรม ดังนี้

#### 1. สถานการณ์แนวโน้มการประกอบกิจการโรงงานของจังหวัดสงขลา



ตารางที่ 12 จำนวนโรงงานแยกตามหมวดอุตสาหกรรม ปี 2555 - 2558

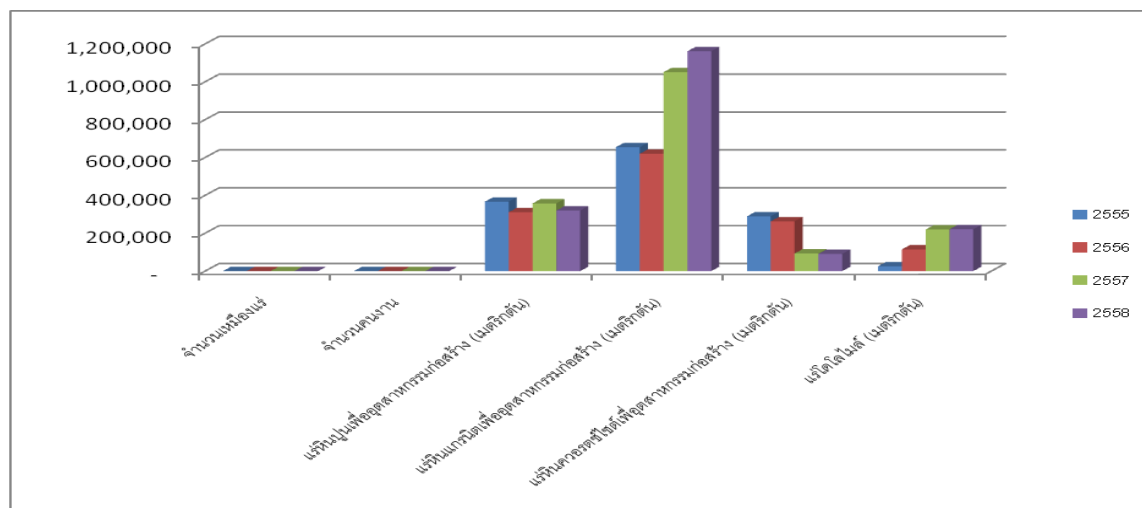
ที่	หมวดอุตสาหกรรม	จำนวนโรงงาน			
		ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
1	อุตสาหกรรมเกษตร	546	552	554	554
2	อุตสาหกรรมอาหาร	164	165	174	178
3	อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม	6	7	7	8
4	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	3	3	3	3
5	อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย	1	1	1	1
6	อุตสาหกรรมเครื่องหนัง	1	1	1	1
7	อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	115	121	125	137

ที่	หมวดอุตสาหกรรม	จำนวนโรงงาน			
		ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
8	อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน	38	39	39	39
9	อุตสาหกรรมกระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ	8	8	8	10
10	อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์	17	17	17	17
11	อุตสาหกรรมเคมี	24	25	27	29
12	อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์	10	10	10	12
13	อุตสาหกรรมยาง	122	128	133	134
14	อุตสาหกรรมพลาสติก	42	43	45	47
15	อุตสาหกรรมโลหะ	76	82	92	99
16	อุตสาหกรรมโลหะ	5	5	5	5
17	อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ	123	128	131	133
18	อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล	52	56	58	61
19	อุตสาหกรรมไฟฟ้า	4	4	4	4
20	อุตสาหกรรมขนส่ง	80	82	87	91
21	อุตสาหกรรมอื่นๆ	295	342	364	386
รวม		1,731	1,818	1,885	1,949

สถานการณ์แนวโน้มการประกอบกิจการโรงงานภาคอุตสาหกรรมของจังหวัดสงขลา ตั้งแต่ปี 2555 จนถึงปี 2558 มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขยายตัวเพิ่มขึ้นจาก 1,731 โรง ในปี 2555 เป็น 1,949 โรง ในปี 2558 หรือขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.53 โดยประเภทอุตสาหกรรมที่มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขยายตัวเพิ่มขึ้นมากที่สุด 6 อันดับแรก ประกอบด้วย

1. อุตสาหกรรมเครื่องตีมี มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจาก 6 โรง ในปี 2555 เป็น 8 โรง ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 33.33
2. อุตสาหกรรมอื่นๆ มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจาก 295 โรง ในปี 2555 เป็น 386 โรง ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.85
3. อุตสาหกรรมโลหะ มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจาก 76 โรง ในปี 2555 เป็น 99 โรง ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.26
4. อุตสาหกรรมกระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจาก 8 โรง ในปี 2555 เป็น 10 โรงในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.00
5. อุตสาหกรรมเคมี มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจาก 24 โรง ในปี 2555 เป็น 29 โรง ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.83
6. อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์ มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจาก 10 โรง ในปี 2555 เป็น 12 โรงในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.00

## 2. สถานการณ์แนวโน้มการประกอบกิจการเหมืองแร่ของจังหวัดสงขลา



รายการ	2555	2556	2557	2558
จำนวนเหมืองแร่	8	9	9	10
จำนวนคนงาน	199	205	227	218
แร่หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง (เมตริกตัน)	367,074	311,227	357,938	320,090
แร่หินแกรนิตเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง (เมตริกตัน)	655,129	619,930	1,051,407	1,161,967
แร่หินควอร์ตซ์ไซต์เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง (เมตริกตัน)	289,560	263,353	93,241	91,164
แร่ดีโกลไมต์ (เมตริกตัน)	25,724	114,699	219,762	221,000

สถานการณ์แนวโน้มการประกอบกิจการเหมืองแร่ของจังหวัดสงขลา ตั้งแต่ปี 2555 จนถึงปี 2558 มีจำนวนเหมืองแร่ขยายตัวเพิ่มขึ้นจาก 8 โรง ในปี 2555 เป็น 10 โรง ในปี 2558 หรือขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 โดยประเภทแร่ที่มีจำนวนปริมาณการผลิตมากที่สุด 4 อันดับแรก ประกอบด้วย

1. แร่หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง มีจำนวนปริมาณการผลิตลดลงจาก 367,074 เมตริกตัน ในปี 2555 เหลือ 320,090 เมตริกตัน ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 12.80
2. แร่หินแกรนิตเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง มีจำนวนปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นจาก 655,129 เมตริกตัน ในปี 2555 เป็น 1,161,967 เมตริกตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 77.36
3. แร่หินควอร์ตซ์ไซต์เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง มีจำนวนปริมาณการผลิตลดลงจาก 289,560 เมตริกตัน ในปี 2555 เหลือ 91,164 เมตริกตัน ในปี 2558 หรือลดลงร้อยละ 68.52
4. แร่ดีโกลไมต์ มีจำนวนปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นจาก 25,724 เมตริกตัน ในปี 2555 เป็น 221,000 เมตริกตัน ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 759.12

## 7) สงขลากับประชาคมอาเซียน IMT-GT และ JDS

การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2558 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและความมั่นคง ในภูมิภาคอาเซียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นปึกแผ่นของประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ และช่วยสร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจ รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การก้าวไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่สำคัญ ดังนี้

1. การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน
2. การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง
3. การเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน และ
4. การเป็นภูมิภาคที่มีการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลกดังนั้น

เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นและรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ประเทศไทยจะต้องมีการปรับเพิ่มบทบาทให้มีความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคต่างๆ โดยเฉพาะจังหวัดชายแดน ที่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภาคและเป็นประตูการค้า (gateway) สู่อื่นบ้าน จำเป็นต้องมีความพร้อมในทุกๆด้าน ทั้งการพัฒนาในพื้นที่และการดำเนินการตามกรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคอาเซียน

จากนโยบายของรัฐที่กำหนดพื้นที่การพัฒนาเพื่อรองรับการเปิดประชาคมอาเซียน จังหวัดสงขลาซึ่งเป็นจังหวัดชายแดนที่มีเขตแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านคือมาเลเซียและเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภาคใต้ มีศักยภาพในด้านต่างๆที่จะสามารถพัฒนาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ จึงได้ถูกวางในตำแหน่งที่จะเป็นกลไกและหุ้นส่วนหลักในการพัฒนาในภาคใต้ตอนล่าง โดยได้ถูกกำหนดในนโยบายเพื่อให้เป็น 1) เมืองอุตสาหกรรม 2) เมืองแห่งการค้าชายแดน 3) เมืองศูนย์กลางการศึกษานานาชาติ และ 4) เมืองบริการสุขภาพ อีกทั้งเป็นพื้นที่แผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle : IMT-GT)อินโดนีเซีย (IMT-GT) ซึ่งมีเป้าหมายหลักเพื่อเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่ในกรอบความร่วมมือ ประกอบด้วย 10 จังหวัดในเกาะสุมาตราเหนือของอินโดนีเซีย 8 รัฐทางตอนเหนือและตอนกลางของมาเลเซีย และ 14 จังหวัดภาคใต้ของไทย โดยเร่งรัดผลักดันการดำเนินการตามโครงการความร่วมมือใน 6 สาขา ได้แก่ สาขาโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมและการขนส่ง การค้าและการลงทุน การท่องเที่ยว การเกษตร อุตสาหกรรม การเกษตรและสิ่งแวดล้อม ผลิตภัณฑ์และบริการสุขภาพ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

นอกจากนี้ จังหวัดสงขลา ยังดำเนินการแผนงานความร่วมมือทวิภาคีภายใต้คณะกรรมการว่าด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมสำหรับพื้นที่ชายแดนไทย - มาเลเซีย (Thailand - Malaysia Committee on Joint Development Strategy for border areas : JDS) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างกลไกในการพัฒนาความกินดีอยู่ดีของประชาชนในบริเวณพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) ได้แก่ สงขลา ยะลา สตูล ปัตตานี และนราธิวาส ตลอดจน 4 รัฐภาคเหนือของมาเลเซีย ได้แก่ เปอร์ลิส เคดาห์ กลันตัน และเปรัก (เฉพาะอำเภอ เปิงกาลี) โดยเน้นโครงการความร่วมมือที่ให้ประโยชน์แก่ประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญเพื่อสร้างเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ ซึ่งจะช่วยในการแก้ไขปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อีกทางหนึ่ง JDS ได้กำหนดกรอบความร่วมมือ 9 สาขา ได้แก่ สาขาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการเชื่อมโยงเส้นทางการขนส่ง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การท่องเที่ยว วัฒนธรรมและความสัมพันธ์ระดับประชาชน การค้าและการลงทุน การเกษตร ประมง ปศุสัตว์ และชลประทาน การเงินและการคลัง พลังงาน และการบรรเทาสาธารณภัย

โครงการพัฒนาที่สำคัญของจังหวัดสงขลา ภายใต้แผนงาน IMT- GT, JDS ที่จะรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนไทย - มาเลเซีย การพัฒนาด่านชายแดน การพัฒนารถไฟรางคู่เดินรถด้วยระบบไฟฟ้า การก่อสร้างทางพิเศษ หาดใหญ่ - สะเดา การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว

## 8) เขตเศรษฐกิจพิเศษและด้านการค้าชายแดน

### ➤ การดำเนินการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสงขลา

รัฐบาลได้มีนโยบายในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อสร้างฐานการผลิตเชื่อมโยงกับอาเซียน และพัฒนาเมืองชายแดน

สำหรับในส่วนของจังหวัดสงขลา รัฐบาลได้กำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ กำหนดให้ท้องที่ตำบลสะเดา ตำบลสำนักขาม ตำบลสำนักแก้ว และตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา เป็น “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา” ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 345,187 ไร่ (552.3 ตารางกิโลเมตร) โดยกำหนดนำพื้นที่ของรัฐมาใช้ประโยชน์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา จำนวน 1,069 – 2 – 21 ไร่

### ศักยภาพของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา

1. ลักษณะเด่นทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ ซึ่งเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญของภูมิภาค เชื่อมโยงแหล่งการค้า การลงทุน ที่สำคัญ ประกอบด้วย ใกล้ท่าเรือน้ำลึกสงขลา ท่าเรือปิ้ง /ท่าเรือกลางมาเลเซีย / สนามบินนานาชาติหาดใหญ่ และนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา (นิคมฉลุง) และเชื่อมโยงแผนพัฒนารัฐทางภาคเหนือของมาเลเซีย Northern Corridor Economic Region (NCER) ได้แก่ เปอร์ลิส เคดาห์ เปรัก และปิ้ง ซึ่งเน้นการพัฒนาธุรกิจการเกษตร (Agribusiness) การคมนาคมขนส่งและการท่องเที่ยว

### 2. ศักยภาพและแนวทางการพัฒนา

- พัฒนาเป็นพื้นที่ต่อขยายจากนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับอุตสาหกรรมและเชื่อมโยงการส่งออกทางท่าเรือปิ้ง

- ใช้ประโยชน์ที่ดินเชิงพาณิชย์กรรม และอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3. มีแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ ได้แก่ ถนนมอเตอร์เวย์สายหาดใหญ่ – ชายแดน พัฒนารถไฟรางคู่ เส้นทางหาดใหญ่ – ปาดังเบซาร์ และก่อสร้างท่าเรือ (ท่าเรือสงขลา) /สนามบินนานาชาติหาดใหญ่

4. ด้านการค้าชายแดน : จังหวัดสงขลามีด่านศุลกากร จำนวน 3 ด่าน คือ ด่านศุลกากรสะเดา ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ ในอำเภอสะเดา และด่านบ้านประกอบ อำเภอนาทวี มีมูลค่าการค้ารวมสูงสุดของประเทศ จำนวน 507,655.46 ล้านบาท

2.5 ด้านอุตสาหกรรม : มีโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสงขลา จำนวนประมาณ 1,939 โรงงานจดทะเบียน ประมาณ 81,098.33 ล้านบาท จำนวนแรงงานอุตสาหกรรม ประมาณ 83,316 คน

การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานระบบคมนาคม และสาธารณูปโภค เพื่อรองรับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา มีแผนงานโครงการที่ดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 – พ.ศ. 2560 มีทั้งสิ้นจำนวน 21 โครงการเป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้น 5,466,002,600 บาท

ทั้งนี้ ในปี 2559 มีโครงการที่สำคัญ ประกอบด้วย

### 1. โครงการการพัฒนาด่านศุลกากรสะเดาแห่งใหม่ แบ่งเป็น

• งบประมาณค่าก่อสร้าง 2,388,000,000 บาท

- ปีงบประมาณ 2559 จำนวน 1,247,000,000 บาท

- ปีงบประมาณ 2560 จำนวน 652,000,000 บาท



- งบประมาณ 2561 จำนวน 489,000,000 บาท

● ค่าชดเชยที่ดิน 758,000,000 บาท

2. โครงการปรับปรุงด้านบุคลากรป่าดงเบงชารี ระยะที่ 2 งบประมาณ 50,000,000 บาท

3. โครงการก่อสร้างที่พักอาศัยและสิ่งปลูกสร้าง (ด้านบุคลากรป่าดงเบงชารี) งบประมาณ 42,000,000 บาท

4. โครงการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าเสเดาแห่งที่ 3 งบประมาณ 622,000,000 บาท

5. โครงการก่อสร้างปรับปรุงขยายประกาศรป่าส่วนภูมิภาคสาขาเสเดา งบประมาณ 600,000,000 บาท

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้กำหนดร่างผังการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ : roadmap ในการพัฒนานิคมอุตสาหกรรม ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สงขลา พร้อมกับจังหวัดตาก และจังหวัดสระแก้ว ดังนี้

### ปีงบประมาณ 2559

- ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม (Feasibility Study)

- ศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (EIA)

- ออกแบบรายละเอียดงานก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรม โดยในเบื้องต้นกำหนดผังนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา

### ปีงบประมาณ 2560

ก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรม

### ปีงบประมาณ 2561

เปิดดำเนินการนิคมอุตสาหกรรม

ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ 2/2559 เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2559 เห็นชอบโครงการสำคัญของจังหวัดสงขลา สรุปสาระสำคัญดังนี้

(1) โครงการสถานีขนส่งผู้โดยสาร (Bus Terminal) และศูนย์บริการนักท่องเที่ยวครบวงจร (Tourism Service Center) : ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ใช้พื้นที่ราชพัสดุที่จัดหาไว้เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา ในส่วนพื้นที่แปลง 440 - 0 - 09 ไร่ ประมาณ 126 ไร่ เพื่อดำเนิน โดยให้ตกลงในรายละเอียดเกี่ยวกับที่ตั้งของพื้นที่กับการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ใช้งบประมาณของหน่วยงาน และขอเช่าที่ดินราชพัสดุต่อกรมธนารักษ์ตามระเบียบของกรมธนารักษ์ต่อไป

(2) โครงการก่อสร้างถนนเส้นทางถนนลาดยางเลียบบอบพื้นที่โครงการด้านบุคลากรเสเดาแห่งใหม่: ที่ประชุมมีมติเห็นชอบโครงการดังกล่าว โดยให้ อบจ. สงขลา เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ และขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2559 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ระยะทาง 2.825 กม. จาก กม. ที่ 1+275 ถึง กม. 4+100 เป็น 4 ช่องจราจร วงเงิน 81.06 ล้านบาท

จังหวัดสงขลาได้นำนโยบายในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) โดยยึดหลักการสำคัญในการขับเคลื่อน ในปี 2559 ดังนี้

### กิจกรรมในการดำเนินการ

1. จังหวัดสงขลาได้น้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานควบคู่กับวิสัยทัศน์ประเทศไทย นโยบายรัฐบาล และหลักประชากรรัฐ ภายใต้เงื่อนไข วิสัยทัศน์สงขลา 2570 บนฐานคตพิพจน์ เกิดมาต้องทดแทนบุญคุณแผ่นดิน นำไปสู่การปฏิบัติโดยยึดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ปัญหาและความจำเป็น ในพื้นที่เป็นตัวตั้งโดยให้อาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมกำหนดวาระ (Agenda) 15 วาระ ในห้วง 2559 - 2560 ภายใต้กรอบร่วมคิด



ช่วยทำ เพื่อนำสงขลาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มุ่งสู่เป้าหมายงานสัมฤทธิ์ผล ประชาชนพึงพอใจ โดยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลาอยู่ในวาระ “สงขลา มั่งคั่ง”

: อุตสาหกรรมก้าวหน้า ศูนย์กลางการค้า การบริการ การลงทุน

2. จังหวัดสงขลาได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนการทำงาน ประกอบด้วย

(1) แต่งตั้งคณะกรรมการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา

(2) แต่งตั้งคณะทำงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา ประกอบด้วย

- คณะทำงานด้านบริหารจัดการและใช้ประโยชน์ที่ดิน

- คณะทำงานด้านศูนย์พัฒนาทรัพยากรมนุษย์จังหวัดสงขลา และการนำนวัตกรรม

มาใช้ในพื้นที่

- คณะทำงานด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์

(3) แต่งตั้งคณะทำงานบริหารจัดการในที่ดินราชพัสดุที่ได้มาตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 17/2558 ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2558

3. จัดตั้งศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (One Stop Service: OSS) ขับเคลื่อนการดำเนินงานโดยคณะทำงานซึ่งมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาเป็นหัวหน้าคณะทำงาน อุตสาหกรรมจังหวัดสงขลาเป็นคณะทำงาน/เลขานุการ ส่วนคณะทำงาน/เลขานุการร่วม ประกอบด้วย ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 และเลขาธิการสภาอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา

4. จัดทำ [www.oss.songkhla.go.th](http://www.oss.songkhla.go.th) เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา พร้อมทั้งสนับสนุนการลงทุนในพื้นที่

5. จังหวัดสงขลากำหนดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยจัดประชุมทุกวันพุธแรกของเดือน ซึ่งได้มีการประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2558 โดยเชิญผู้แทนกงสุลใหญ่สาธารณรัฐประชาชนจีนประจำสงขลา มาให้ความรู้ต่อคณะทำงานฯ และนักธุรกิจถึงโอกาสและความเป็นไปได้ในการซื้อ - ขาย สินค้าผ่านระบบ E-commerce โดยยกตัวอย่างการประสบความสำเร็จของ [www.Alibaba.com](http://www.Alibaba.com)

6. โอกาสในการแสวงหานักลงทุนผ่านการเชื่อมโยงเครือข่ายภาคเอกชนและภาครัฐร่วม

(1) การแสวงหานักลงทุนผ่านเครือข่ายหอการค้าจังหวัดสงขลา ซึ่งได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจ *Memorandum of Understanding (MOU)* กับหอการค้าจีน 4 รัฐของประเทศมาเลเซีย ประกอบด้วย รัฐปีนัง รัฐเคดาร์ รัฐเปอร์ลิส และรัฐเปรัก

(2) การพัฒนาด้านการศึกษาเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีซิงเต่า ร่วมก่อตั้งวิทยาลัยทางพาราไทย ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยจะมีการแลกเปลี่ยนอาจารย์ผู้สอน และเปิดหลักสูตรให้นักศึกษาไทย และ ในอาเซียน โดยจะมีการเปิด 3 สาขา ประกอบด้วย โพลีเมอร์ (Polymer) เอ็นจิเนียริง (Engineering) และออโตเมชัน (Automation) สาขาละ 100 คน เป็นหลักสูตร 2+2 คือ เรียนไทย 2 ปี เรียนที่จีนอีก 2 ปี เมื่อจบแล้วสามารถเข้าทำงานโรงงานทำได้อย่างรถยนต์ได้ทันทีและจะมีการจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้นให้กับเกษตรกรด้วย

การส่งเสริมการลงทุน

1. คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2558 เห็นชอบกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา 6 กิจการเป้าหมาย ประกอบด้วย

1) อุตสาหกรรมเกษตร ประมง และกิจการที่เกี่ยวข้อง

2) อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องหนัง

3) การผลิตเครื่องเรือน

4) กิจการโลจิสติกส์

5) นิคมหรือเขตอุตสาหกรรม

6) กิจการสนับสนุนการท่องเที่ยว

2. ในการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ 4/2558 เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2558 ณ ตึกสันติไมตรีหลังใน ทำเนียบรัฐบาล มติที่ประชุมเห็นชอบให้เพิ่มกิจการเป้าหมายในการส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน 10 ประเภทกิจการ ได้แก่

- (1) กิจการอบฟิชและไซโล
- (2) กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากผลพลอยได้หรือเศษวัสดุทางการเกษตร
- (3) กิจการผลิตโครงสร้างโลหะสำหรับงานก่อสร้างหรืองานอุตสาหกรรม
- (4) กิจการผลิตสิ่งพิมพ์ทั่วไป
- (5) กิจการผลิตอาหารสัตว์หรือส่วนผสมอาหารสัตว์
- (6) กิจการผลิตวัสดุก่อสร้าง และกิจการผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีตอัดแรงสำหรับงานสาธารณูปโภค (ยกเว้นกระเบื้องมุงหลังคาเซรามิกส์และกระเบื้องปูพื้นหรือผนัง)
- (7) กิจการผลิตสิ่งปรุงแต่งสำหรับประติณร่างกาย เช่น สบู่ ยาสระผม ยาสีฟัน (ยกเว้นเครื่องสำอาง)
- (8) กิจการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกสำหรับสินค้าอุปโภค
- (9) กิจการผลิตสิ่งของจากเยื่อหรือกระดาษ
- (10) กิจการพัฒนาอาคารสำหรับโรงงานอุตสาหกรรมและ/หรือคลังสินค้า

ทั้งนี้ กิจการ 1 - 4 เป็นกลุ่มกิจการที่เปิดให้การส่งเสริมอยู่แล้วในปัจจุบัน จึงให้ได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปีและลดหย่อนร้อยละ 50 ในปีที่ 9-13 ส่วนกิจการ ที่ 5-10 เป็นกลุ่มกิจการที่ถูกยกเลิกให้การส่งเสริม ไปแล้ว จึงได้กำหนดเงื่อนไขให้ยื่นขอรับการส่งเสริมภายในเดือนมิถุนายน 2559 และให้ได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี

3. ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 10/2558 เรื่อง นโยบายส่งเสริมการลงทุนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้กำหนดให้จังหวัดสงขลา อยู่ในกลุ่มคลัสเตอร์เกษตรแปรรูป โดยมีประเภทกิจกรรมประกอบด้วย


- (1) กิจการปรับปรุงพันธุ์พืช หรือสัตว์ (ที่ไม่เข้าข่ายกิจการเทคโนโลยีชีวภาพ)
- (2) กิจการคัดคุณภาพ บรรจุ และเก็บรักษาพืช ผัก ผลไม้ หรือดอกไม้
- (3) กิจการผลิตสารสกัดจากวัตถุดิบทางธรรมชาติ หรือผลิตภัณฑ์จากสารสกัดจากวัตถุดิบทางธรรมชาติ (ยกเว้น สบู่ ยาสระผม ยาสีฟัน และเครื่องสำอาง)
- (4) กิจการผลิตสารออกฤทธิ์ (Active Ingredient) จากวัตถุดิบทางธรรมชาติ
- (5) กิจการผลิตอาหารทางการแพทย์ (Medical Food) หรือผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (Food Supplement)
- (6) กิจการศูนย์กลางการค้าสินค้าเกษตร
- (7) กิจการผลิตภัณฑ์จากยางธรรมชาติ (ยกเว้นยางรัดของ ลูกโป่ง และแหวนยาง)
- (8) กิจการนิคมหรือเขตอุตสาหกรรมยา

<p>เขตเศรษฐกิจพิเศษ</p>		
<p>○ ด่านปาดังเบซาร์ ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอ สะเตาะ จังหวัดสงขลา</p>		
<p>➢ ตั้งอยู่ที่ ถนนปาดังเบซาร์ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา เป็นด่านศุลกากรทางบกติดเขตแดนไทยเชื่อมต่อกับประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย บริเวณตรงกันข้ามกับรัฐเปอร์ลิส สหพันธรัฐมาเลเซีย</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ มูลค่าการค้าชายแดนปี 2556 : 163,308.62 ล้านบาท</li> <li>▪ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยปี 52-56 : ร้อยละ 6.2 ต่อปี</li> </ul>		
<p>○ ด่านสะเตาะ ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา</p>		
<p>➢ ตั้งอยู่ที่ บ้านคลองพรวน ถนนกาญจนวนิช ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา เป็นด่านศุลกากรทางบกติดเขตแดนไทยเชื่อมต่อกับประเทศสหพันธรัฐมาเลเซียบริเวณตรงกันข้ามกับด่าน BUKIT KAYU HITAM ของรัฐเคดาห์ สหพันธรัฐมาเลเซีย</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ มูลค่าการค้าชายแดนปี 2556 : 330,022.68 ล้านบาท</li> <li>▪ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยปี 52-56 : ร้อยละ 9.1 ต่อปี</li> </ul>		
<p>○ ด่านประกอบ ตำบลประกอบ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา</p>		
<p>➢ ตั้งอยู่ที่ บริเวณหลักเขตที่ 31 อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา แนวเขตติดต่อกับเมืองกำปังดูเรียนบุงร อำเภอปาดังเตอร์รับ รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย</p>		

<p>นิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ ตำบลฉลุง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา</p>		
--	---	--

<p>ตั้งอยู่ที่ 9/6 ม. 4 ตำบลฉลุง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ราคาขายที่ดิน/อัตราราคาเช่าที่ดิน</p>		
<p>- ระยะเวลาที่ 1 (PHASE 1)</p>		
<p>อัตราราคาเช่า</p>	<p>เขตอุตสาหกรรม ทัวไป เขตประกอบการเสรี</p>	<p>63,000.- บาท/ไร่/ปี 76,000.- บาท/ไร่/ปี</p>
<p>ราคาขาย</p>	<p>เขตอุตสาหกรรมทัวไป เขตประกอบการ</p>	<p>1,400,000.- บาท/ไร่ 1,680,000.- บาท/ไร่</p>
<p>- ระยะเวลาที่ 2 (PHASE 2)</p>		
<p>อัตราราคาเช่า</p>	<p>เขตอุตสาหกรรมทัวไป</p>	<p>82,000.- บาท/ไร่/ปี</p>
<p>ราคาขาย</p>	<p>เขตอุตสาหกรรมทัวไป</p>	<p>1,540,000.- บาท/ไร่</p>

<p><b>ระบบสาธารณูปโภคในนิคมฉลุง</b></p>	
	<p><b>ถนน</b> ถนนสายประธานเขตทาง 40 เมตร ผิวจราจรจรจรคอนกรีตเสริมเหล็กกว้าง 14 เมตร จำนวน 4 ช่องทางจราจร ถนนสายรองเขตทาง 30เมตร</p>
	<p><b>ระบบไฟฟ้า</b> สถานีย่อยขนาดแรงดันไฟฟ้า 2X50 MVA สามารถจ่ายไฟฟ้า ขนาดแรงดัน 33 KV โดยให้บริการได้ไม่ต่ำกว่า 60 kva / ไร่</p>
	<p><b>ระบบประปา</b> มีอ่างเก็บน้ำขนาดความจุ 2,000,000ลบ.ม ซึ่งจะสามารถบริการแก่โรงงาน อุตสาหกรรม ในนิคมอุตสาหกรรมอย่างเพียงพอ โดยสามารถให้บริการน้ำได้ ประมาณ 10 ลบ.ม./ไร่/วัน</p>
	<p><b>ระบบโทรศัพท์</b> ขนาดสายบริการ จำนวน 2,048 เลขหมาย จาก TT&amp;T และทศท.</p>

	<p><b>ระบบบำบัดน้ำเสีย</b> ระบบ Activated Sludge แบบ Extended Aeration รองรับได้ 3,000 ลบ.ม./วัน</p>
---	--

**การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนอำเภอสะเดา**

การเชื่อมโยงระดับภูมิภาค	ศักยภาพแนวทางการพัฒนา	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	ปัญหาข้อจำกัด
<ul style="list-style-type: none"> <li>• ประตูทางใต้ของไทยบนแนว NSEC</li> <li>• เป็นช่องทางขนส่งหลักทางถนนและรางเชื่อมต่อกับมาเลเซีย สู่สิงคโปร์</li> <li>• ใกล้ท่าเรือปีนังและท่าเรือกลางของมาเลเซีย</li> <li>• อยู่ใกล้พื้นที่อุตสาหกรรมหนัก อุตสาหกรรมยางพารา อุตสาหกรรมฮาลาล ของมาเลเซีย</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• พื้นที่ต่อขยายนิคมอุตสาหกรรมรองรับ อุตสาหกรรมเชื่อมโยงเพื่อการส่งออก</li> <li>• มีถนนและระบบรางเชื่อมโยงชายแดน</li> <li>• มีคณะทำงานร่วมไทย-มาเลเซีย</li> </ul>	<p>ถนนมอเตอร์เวย์สายหาดใหญ่-ชายแดน</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• พัฒนารถไฟรางคู่เส้นทาง หาดใหญ่ – ปาดังเบซาร์</li> <li>• การก่อสร้างท่าเรือ (ท่าเรือสงขลา)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• พื้นที่/การจราจรแออัด</li> <li>• ขาดแคลนแรงงาน</li> <li>• สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม</li> <li>• ขาดการบริหารจัดการตลาดสินค้าเกษตรครบวงจร</li> <li>• การวางแผนพัฒนาเมือง</li> </ul>

- เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ประเทศไทย – เมืองบูกิต กายูฮิตัม รัฐเกดะห์ ประเทศมาเลเซีย (ระยะที่ 1) เพื่อให้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของพื้นที่ชายแดนภาคใต้ เป็นฐานการผลิตเพื่อป้อนนิคมอุตสาหกรรม เป็นประตูการค้าให้ไทยติดต่อกับชายกับซีกโลกตะวันตก อีกทั้งเป็นปัจจัยกระตุ้นการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลาและสตูล ให้สามารถแข่งขันกับมาเลเซียได้
  - ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบเศรษฐกิจการค้า อุตสาหกรรม และการเกษตร ในเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนบริเวณอำเภอสะเดา ได้กำหนดเขตเศรษฐกิจพิเศษ เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของจังหวัดชายแดนภาคใต้
- \* คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) เห็นชอบให้พื้นที่อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ในพื้นที่ตำบลปาดังเบซาร์ สำนักขาม สำนักแก้วและสะเดา เป็นพื้นที่พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

**แนวทางการพัฒนา**

- **นิยาม**
  - บริเวณพื้นที่ที่ กนพ. กำหนดให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งรัฐจะสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน สิทธิประโยชน์การลงทุน การบริหารแรงงานต่างด้าวแบบไป-กลับ การให้บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ และการอื่นที่จำเป็น
- **วัตถุประสงค์**
  - ดึงดูด FDI เพิ่มขีดความสามารถของประเทศ กระจายความเจริญสู่ภูมิภาคลดความเหลื่อมล้ำ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และแก้ปัญหาความมั่นคง



### ➤ กลยุทธ์

- สร้างพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ เน้นบริเวณชายแดนสำหรับระยะแรกโดยใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน
  - สนับสนุน SMEs ไทยและการลงทุนต่อเนื่องของไทยในประเทศเพื่อนบ้าน
  - จัดระเบียบพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน แก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายและสินค้าเกษตรลักลอบจากประเทศเพื่อนบ้าน

### ➤ หลักการ

1. ดำเนินงานภายใต้กรอบกฎหมายปัจจุบัน
2. รัฐ - ให้สิทธิประโยชน์ จัดโครงสร้างพื้นฐาน ปรับกฎระเบียบ  
เอกชน - ลงทุน

ประชาชน - มีส่วนร่วม และได้รับประโยชน์จากการพัฒนา

3. ไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สังคมและความมั่นคง
4. มีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์
5. กำหนดพื้นที่ตามเขตปกครอง เพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการ

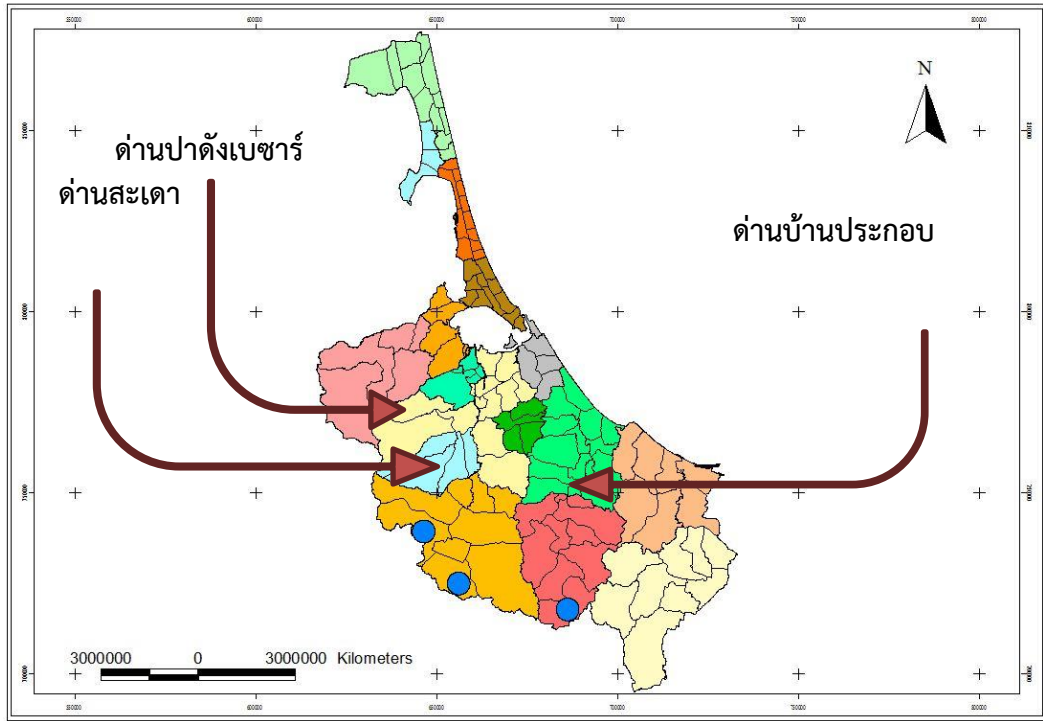
### ➤ การสนับสนุนจากภาครัฐ

1. สิทธิประโยชน์
  - ให้สิทธิประโยชน์ตามเขตการส่งเสริมการลงทุนเขต 3 พิเศษ
  - สิทธิประโยชน์อื่นทั้งที่เป็นภาษีและไม่ใช่อำนาจ
2. การให้บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ
  - จัดตั้ง OSS ด้านการลงทุน โดยมีสำนักงานในพื้นที่ และเชื่อมโยงกับศูนย์บริการด้านการลงทุนของ BOI
    - จัดตั้ง OSS ด้านแรงงาน สาธารณสุข และการตรวจคนเข้าเมือง
3. แรงงานต่างด้าว
  - จัดระบบแรงงานต่างด้าวแบบไป-กลับ
  - กำหนดแนวทางการฝึกอบรมแรงงาน
4. โครงสร้างพื้นฐาน
  - ด้านศุลกากรและการผ่านแดน
  - โครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่ง
  - ระบบน้ำ ไฟฟ้า และอื่นๆ

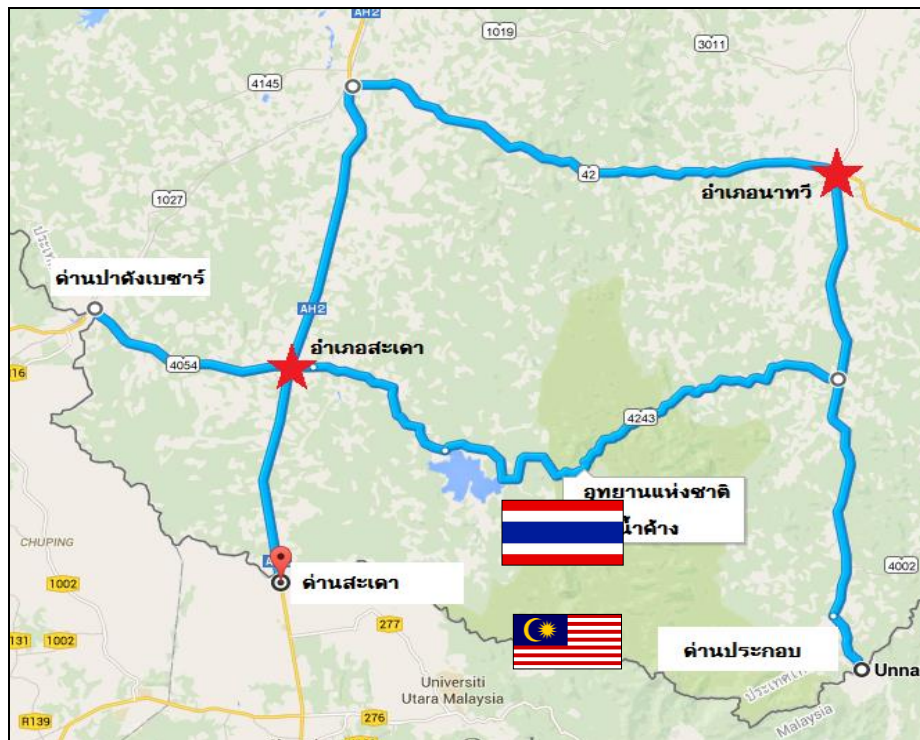
### ➤ ด่านชายแดนในจังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลาที่มีพื้นที่ติดชายแดนประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีปริมาณการค้าชายแดนสูงที่สุดในประเทศเมื่อเทียบกับพื้นที่อื่นๆ ด่านที่ติดประเทศมาเลเซียประกอบด้วย ด่าน ปาดังเบซาร์ ด่านสะเดา และด่านที่พัฒนาขึ้นใหม่ คือ ด่านบ้านประกอบ โดยด่านปาดังเบซาร์ และด่านสะเดา อยู่ในพื้นที่อำเภอสะเดา ส่วนด่านบ้านประกอบอยู่ที่อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

การเดินทางเข้า - ออก ระหว่างประเทศที่ผ่านด่าน 3 ด่าน จังหวัดสงขลา ปี 2558 นักท่องเที่ยวเดินทางเข้า 2,315,521 คน เดินทางออก 2,303,398 คน และคนไทยเดินทางออก 993,858 คน เดินทางเข้า 923,246 คน



ด่านชายแดนทั้ง 3 ด้านสามารถเชื่อมต่อกันได้ในฝั่งของประเทศไทย เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาความแออัดในการขนส่งสินค้าได้



ด้านฝั่งไทย		ด้านฝั่งมาเลเซีย	
	ด่านปาดังเบซาร์ อำเภอสะเตาะ		ด่านปาดังเบซาร์ รัฐเปอร์ลิส
	ด่านสะเตาะ อำเภอสะเตาะ		ด่านบุกิตกาเยฮ์ตีตัม รัฐเคดาห์
	ด่านด่านประกอบ อำเภอนาทวี		ด่านคูเรียนบุง รัฐเคดาห์

## 9) การท่องเที่ยว

### 9.1) แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา

#### แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ

##### ➔ หาดสมิหลา

อยู่ในเขตเทศบาลนครสงขลา ห่างจากศาลากลางจังหวัดสงขลา ประมาณ 3 กิโลเมตร มีหาดทรายขาวสะอาด ทิวสนอันร่มรื่น มีรูปปั้นนางเงือก ที่เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดสงขลา และรูปปั้นหนู และรูปปั้นแมว โดยรอบบริเวณได้จัดสวนหย่อมไว้ดูร่มรื่นเหมาะเป็นที่นั่งพักผ่อนยามเย็น เมื่อมองออกไปในทะเลจะเห็นเกาะหนูเกาะแมว อันเป็นอีกสัญลักษณ์หนึ่งของแหลมสมิหลา

##### ➔ แหลมสนอ่อน

อยู่บริเวณแหลมสมิหลา ร่มรื่นไปด้วยทิวสนทะเล บริเวณปลายแหลมเป็นที่ประดิษฐานอนุสาวรีย์กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ซึ่งก่อตั้งโดยกลุ่มไทยอาสาป้องกันชาติในทะเลจังหวัดสงขลา ได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพอันเกี่ยวกับการปกครองร่วมกับกองทัพเรือ สร้างเมื่อปี พ.ศ.2530 เพื่อให้ชาวเรือได้สักการบูชาก่อนออกไปประกอบอาชีพในทะเล บริเวณแหลมสนอ่อนมีประติมากรรมพญานาคพันน้ำ ซึ่งนักท่องเที่ยวนิยมมาถ่ายรูปเป็นที่ระลึก ประติมากรรมพญานาคนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ตั้งอยู่สถานที่ต่างกัน ส่วนหัวอยู่ที่แหลมสนอ่อน ส่วนลำตัวหรือสะดือพญานาคอยู่ที่แหลมสมิหลา ส่วนหางอยู่ที่ถนนชลาทัศน์ - หาดสมิหลา



### ➔ สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำสงขลา

สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำสงขลา ตั้งอยู่บริเวณ ปลายแหลมสนอ่อนเป็นโครงการที่ดำเนินการก่อสร้างในปี พ.ศ. 2549 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชน และประชาชนทั่วไปให้ได้เป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาเกี่ยวกับระบบนิเวศทางน้ำ และพันธุ์สัตว์น้ำหลากหลายชนิด มีเนื้อที่รวม ประมาณ 7.5 ไร่ ตัวอาคารมีเนื้อที่ 2 ไร่ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนน้ำจืดเป็นการจำลองน้ำตกที่มีชื่อเสียงของภาคใต้ และการแสดงพันธุ์ปลาน้ำจืด ส่วนน้ำกร่อยเป็นการจำลองระบบนิเวศของน้ำ เช่น ป่าชายเลน พืช และสัตว์ที่อาศัยบริเวณป่าชายเลนส่วนน้ำเค็ม มีสัตว์ทะเลและพันธุ์ปลาหลากหลายชนิดที่หาได้ยาก เช่น ปลาหมอทะเล น้ำหนักกว่า 200 กิโลกรัม ที่ใหญ่และมากที่สุดในประเทศไทยและฉลามเสือดาว ที่สามารถชมผ่านจอแก้วพานอรามาที่มีขนาดสูง 3 เมตร ยาว 7 เมตรสามารถชมปลาได้ในมุมกว้างนอกจากนี้ยังมีกิจกรรมต่างๆ เพื่อการท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมขับรถโกคาร์ท การผจญภัย กิจกรรมทางทะเล รวมถึงกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ ชมเกาะหนูเกาะแมวอีกด้วย

### ➔ หาดเก้าเส้ง

อยู่ทางทิศใต้ของหาดสมิหลาประมาณ 3 กิโลเมตร มีถนนแยกจากถนนไทรบุรีตรงสามแยกสำโรง (โรงพยาบาลจิตเวชสงขลาราชนครินทร์) เป็นหาดที่สวยงามแห่งหนึ่ง มีโขดหินระเกะระกะอยู่ริมทะเล และมีอยู่ก้อนหนึ่งตั้งเด่นอยู่เหนือโขดหิน ซึ่งชาวบ้านเรียก หินก้อนนี้ว่า “หัวนายแรง” โดยมีประวัติความเป็นมาว่า มีดวงวิญญาณของนายแรงเป็นปู่โสมเฝ้าทรัพย์มาจนทุกวันนี้

### ➔ เขาตังกวน

อยู่ทางทิศตะวันตกของเขาน้อย มีบันไดทางขึ้นอยู่ใกล้วัดแหลมทราย สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 290 ฟุต ปัจจุบันเทศบาลนครสงขลาสร้างลิฟต์ขึ้นเขาตังกวนอีกทางหนึ่ง บนยอดเขามีเจดีย์สร้างในสมัยศิลปะสมัยทวารวดีต่อมาเมื่อพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสเมืองสงขลา พ.ศ.2402 ได้โปรดเกล้าฯให้ พระยาสงขลาบูรณปฏิสังขรณ์ เพื่อเป็นที่เคารพสักการะของชาวสงขลา เมื่อขึ้นไปบนยอดเขาตังกวนแล้ว สามารถมองเห็นทิวทัศน์ของเมืองสงขลาและทะเลสาบสงขลาได้อย่างชัดเจน

### ➔ หาดสะกอม

เส้นทาง สงขลา-จะนะ-เทพาห่างจากตัวเมืองสงขลา ระยะทาง 53 กิโลเมตร และห่างจากอำเภอจะนะ 15 กิโลเมตร มีถนนลาดยางเข้าถึงชายหาดซึ่งมีความยาวประมาณ 1 กิโลเมตรนับเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เหมาะสมแก่การพักผ่อน แคมป์ปิ้งและสามารถเช่าเรือประมงข้ามไปตกปลาที่เกาะขามซึ่งมีปลาชุกชุมอยู่ห่างจากฝั่งประมาณ 2 กิโลเมตร และบริเวณหาดแห่งนี้มีอาหารทะเลสดๆให้เลือกรับประทาน

### ➔ หาดทรายแก้ว (หาดแก้วจุลดิศ)

ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 2 ตำบลชิงโค อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา มีความยาวระยะทาง 2 กิโลเมตร ห่างจากอำเภอสิงหนครเป็นระยะทาง 4.5 กิโลเมตร ลักษณะเป็นหาดทรายขาวที่มีความสวยงามเหมาะสำหรับการเข้ามาเยี่ยมชมและพักผ่อน ด้วยบรรยากาศหาดทรายกระทบแสงอาทิตย์ ทำให้เกิดแสงประกายที่สวยงามบรรจบกับสวนสนตลอดแนว ชายหาดทำให้หาดทรายแก้วเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ผู้เดินทางมายังอำเภอสิงหนคร ต้องมาเยือน

## ➔ สวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่

ตั้งอยู่บริเวณ ถนนกาญจนาภิเษย์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เส้นทางหาดใหญ่ - สงขลา ห่างจากตัวเมืองหาดใหญ่ 6 กิโลเมตร เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ของชาวหาดใหญ่และบริเวณใกล้เคียง ตลอดจนนักท่องเที่ยวต่างชาติ บริเวณสวนตกแต่งด้วยไม้ดอกไม้ประดับอย่างงดงาม มีศาลากลางน้ำ และสวนสัตว์ บริเวณเชิงเขาใกล้กับสวนนกเป็นที่ประดิษฐานพระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ส่วนเชิงเขาด้านทิศใต้ ใกล้กับค่ายลูกเสือเป็นที่ประดิษฐานเจ้าแม่กวนอิมหยก และบริเวณยอดเขาเห็นที่ประดิษฐานพระพรหม บนยอดเขาเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางห้ามญาติ นอกจากนี้มีร้านอาหารและที่จอดรถกว้างขวางไว้คอยบริการ ประชาชนนิยมไปพักผ่อนในยามว่าง และวันสุดสัปดาห์เป็นจำนวนมาก

## ➔ อุทยานนกน้ำคูขุด

เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา ตั้งอยู่ที่บ้านคูขุด อำเภอสทิงพระจังหวัดสงขลา ห่างจากที่ว่าการอำเภอสทิงพระเข้าไปทางแยกประมาณ 3 กม. ห่างจากสงขลา 32 กม. ได้รับการประกาศเป็น เขตห้ามล่าสัตว์ทะเลสาบ เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2519 มีพื้นที่อยู่ในเขตรับผิดชอบทั้งหมด 277,916 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ อ.เมืองสงขลา อ.สทิงพระ อ.สิงหนคร อ.ควนเนียง และ อ.กระแสสินธุ์ และมีพื้นที่ส่วนหนึ่งติดต่อกับ อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง โดยมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเกาะเล็ก เกาะน้อย ซึ่งมีบรรยากาศที่ตีเหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ ท่ามกลางทิวทัศน์ที่งดงาม จากการสำรวจของกรมป่าไม้พบว่า มีนกชนิดต่างๆ มากมายทั้งนกท้องถิ่น และนกอพยพ นกเหล่านี้จะมาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ในช่วงเดือนตุลาคม - เมษายน

## ➔ น้ำตกโตนงาช้าง

ตั้งอยู่ที่ถนนหาดใหญ่ - รัตภูมิ (สายเก่า) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ห่างจากอำเภอหาดใหญ่ 26 กิโลเมตร เป็นน้ำตกที่สวยงามแห่งหนึ่งในภาคใต้ มีทั้งหมด 7 ชั้นๆ ที่สวยงาม และเรียกชื่อน้ำตก คือ ชั้นที่ 3 ซึ่งมีน้ำตกแยกออกมาในลักษณะงาช้าง “โตน” ภาษาพื้นเมืองแปลว่า น้ำตก น้ำตกแห่งนี้จึงกลายเป็นอีกหนึ่งมนต์เสน่ห์ของเมืองสงขลาที่ต้องมาเยือน

## ➔ น้ำตกบริพัตร

ตั้งอยู่ในเขต อ.รัตภูมิ จ.สงขลา ห่างจาก อ.เมือง จังหวัดสงขลา ห่างจากอำเภอเมือง 52 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 406 ระหว่างกิโลเมตรที่ 35-36 แยกจากปากทาง 800 เมตร เป็นน้ำตกเล็กๆ มีน้ำตลอดปี อยู่ท่ามกลางแมกไม้เขียวชอุ่ม เหมาะกับการเล่นน้ำ สามารถเดินขึ้นไปตามบันไดหินเรียบเขา ชั้นบนมีแอ่งน้ำเล็ก ๆ อีก 1 แห่ง

## แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ / ศาสนสถาน

### ➔ วัดพระเจดีย์งาม

วัดพระเจดีย์งามตั้งอยู่บ้านเจดีย์งาม เลขที่ 572 หมู่ที่ 2 ตำบลบ่อตรุ อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา เป็นวัดที่สร้างขึ้นในสมัยศรีวิชัย ประมาณ พ.ศ. 1300 ในแผนที่ภาพกัลปาวัดหัวเมืองพัทลุง ศรีอยุธยา เรียกชื่อวัดนี้ว่า “วัดพระเจดีย์งาม” เป็นวัดขึ้นกับวัดเขียนบางแก้ว คณะป่าแก้วหัวเมืองพัทลุง วัดพระเจดีย์งามได้ขอเติมชื่อ “พระ” เข้าตามเดิมแล้ว โดยได้รับอนุมัติจากกระทรวงมหาดไทย ตามหนังสือที่ มท 0208.2/2-3998 ลงวันที่ 22 ธันวาคม 2540 นอกจากนี้ วัดพระเจดีย์งามทางราชการยังได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานแห่งชาติ โดยประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 52 ตอนที่ 75 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2478 เป็นการขึ้นทะเบียนคลุมเขตวัดทั้งหมด แต่ภายหลังได้ลดอาณาเขตเหลือเฉพาะบริเวณโบราณสถาน

### ➔ วัดพะโคะ (วัดราชประดิษฐฐาน)

ตั้งอยู่บนเขาพะโคะ หรือเขาพิทลิ่งค์ หมู่ที่ 6 ตำบลชุมพล อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา เป็นวัดที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีศาสนา เป็นที่ประดิษฐานพระเมลาภเจดีย์ ซึ่งเป็นศิลปะสถาปัตยกรรมทางใต้ สมัยกรุงศรีอยุธยา แบบอย่างศิลปะลังกา และเกี่ยวข้องกับตำนานหลวงพ่อดุสิตที่หนีน้ำทะเลเจ็ดตามพงศาวดารเล่ากันว่า วันหนึ่งมีโจรสลัดแล่นเรือเลียบมาตามฝั่ง เห็นสมเด็จพระพะโคะเดินอยู่มีลักษณะแปลกกว่าคนทั้งหลายจึงใคร่จะลองดี โจรสลัดจอดเรือและจับสมเด็จพระพะโคะ ไปเมื่อเรือแล่นมาได้สักครู่เกิดเหตุเรือแล่นต่อไปไม่ได้ ต้องจอดอยู่หลายวัน จนในที่สุดน้ำจืดหมดลงโจรสลัดเดือดร้อน สมเด็จพระพะโคะสงสาร จึงเอาเท้าซ้ายแช่ลงไปในน้ำทะเลเกิดเป็นประกายโชติช่วง น้ำทะเลกลายเป็นน้ำจืดโจรสลัดเกิดความเลื่อมใสศรัทธากราบไหว้ขอขมา และนำสมเด็จพระพะโคะขึ้นฝั่ง ตั้งแต่นั้นมาประชาชนจึงพากันไปกราบไหว้บูชากันเป็นจำนวนมาก

### ➔ วัดเจ้ทั้งพระ

ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลเจ้ทั้งพระ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา เป็นวัดคู่เมืองสิงหนคร มาแต่โบราณ เดิมเรียกว่า “วัดสิงหนคร” ต่อมาได้มีการเรียกชื่อเพี้ยนเป็น “วัดเจ้ทั้งพระ” ตามตำนานนางเลือดขาวกล่าวว่า เจ้าพระยากรุงทองเจ้าเมืองสิงหนครพาราณสี เป็นผู้สร้างวัดนี้ขึ้น และมีการบูรณะปฏิสังขรณ์ใหม่ ในสมัยของสมเด็จพระเอกาทศรถ วัดเจ้ทั้งพระห่างจากที่ว่าการอำเภอสิงหนครประมาณ 200 เมตร ภายในวัด มีโบราณสถาน ซึ่งเป็นศิลปะสมัยศรีวิชัยที่น่าสนใจ เช่น เจดีย์พระมหาธาตุ หอระฆังโบราณ วิหารพระพุทธไสยาสน์ ที่ภายในวิหารมีภาพวาดฝาผนังเกี่ยวกับพุทธประวัติที่ยังคงความสมบูรณ์อยู่มาก วัดเจ้ทั้งพระจะมีงานสมโภชพระพุทธไสยาสน์และพระเจดีย์ เป็นประจำปีทุกปี ในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 6

### ➔ วัดมัจฉิมาวาส (วัดกลาง)

อยู่ที่ถนนไทรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เป็นวัดใหญ่และสำคัญที่สุดในจังหวัดสงขลา วัดนี้เป็นวัดโบราณอายุประมาณ 400 ปี เดิมเรียกว่า วัดยายศรีจันทร์ เพราะกล่าวกันว่ายายศรีจันทร์ คหบดีผู้มั่งคั่งในเมืองสงขลาได้อุทิศเงินสร้างขึ้น ต่อมาเมื่อผู้สร้างวัดเสียชีวิตและวัดโพธิ์ทางทิศใต้ ชาวสงขลาจึงเรียกวัดยายศรีจันทร์ว่า "วัดกลาง" มาจนถึงทุกวันนี้ และได้เปลี่ยนชื่อเป็น "วัดมัจฉิมาวาส" โดยพระเจ้าน้อยยาเธอกรมหมื่นวชิรญาณวโรรสคราวเสด็จเมืองสงขลาเมื่อ พ.ศ. 2431 นอกจากนี้ในวัดยังมีพิพิธภัณฑ์ชื่อภัทรศิลป์ เป็นที่เก็บวัตถุโบราณต่างๆ ซึ่งรวบรวมมาจากเมืองสงขลา สิงหนคร ระโนด และอื่นๆ ซึ่งเป็นหลักฐานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ควรค่าแก่การศึกษา

### ➔ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสงขลา

ตั้งอยู่ที่ถนนจะนะ เป็นสถาปัตยกรรมแบบจีน อายุกว่า 100 ปี เดิมเป็นบ้านพักส่วนตัวของพระยาสุนทรารักษ์ (เนตร ณ สงขลา) สร้างเมื่อ พ.ศ. 2421 ต่อมาพระวิจิตรวราสารักษ์ (เจ้าพระยายมราช) ใช้เป็นจวนพักข้าหลวงพิเศษตรวจราชการเมืองสงขลา และเมืองนครศรีธรรมราช เมื่อ พ.ศ. 2437 และใช้เป็นศาลาว่าการมณฑลนครศรีธรรมราช ตั้งแต่ พ.ศ. 2439 ปัจจุบันใช้เป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดสงขลา ภายในพิพิธภัณฑ์ฯ จัดแสดงศิลปวัตถุตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยศรีวิชัย เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ด้านโบราณคดี ประวัติศาสตร์ศิลปะ ชาติพันธุ์วิทยา ศิลปะจีน ศิลปะพื้นเมือง เปิดให้เข้าชมทุกวันพุธ – อาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 09.00 - 16.00 น. หยุดวันจันทร์, อังคารและวันหยุดนักขัตฤกษ์

## ➔ วัดชัยมงคล

วัดชัยมงคล สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ตั้งอยู่ เลขที่ 1 ถ.ชัยมงคล ต.บ่อทราย อ.เมือง จ.สงขลา เป็นวัดที่เก่าแก่ที่พระบรมธาตุที่ศักดิ์สิทธิ์เป็นที่เคารพบูชาของชาวจังหวัดสงขลา และจังหวัดใกล้เคียงวัดชัยมงคลเป็นวัดที่เก่าแก่และสำคัญและสำคัญแห่งหนึ่งในจังหวัดสงขลา ตั้งอยู่ที่ตำบลบ่อทราย อำเภอเมืองสงขลา ภายในวัดนี้ประดิษฐานองค์พระเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุเป็นที่เคารพสักการะของพุทธศาสนิกชนทั่วไปวัดชัยมงคลจะสร้างขึ้นเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด ตามคำบอกเล่าของคนรุ่นก่อนๆ และคุณคณิศรแสงรัตน (อดีตพระครูประภัสสรวิწყกิจ อดีตเจ้าอาวาสวัดชัยมงคล) ได้ความว่าวัดนี้พระอาจารย์ชัย พระภิกษุชาวกลันตันเป็นผู้สร้างขึ้นเมื่อราวปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวประมาณปี พ.ศ. 2394 โดยคุณคณิศร แสงรัตน เล่าว่าเมื่อปี พ.ศ. 2494 สมัยที่ท่านยังเป็นเจ้าอาวาสวัดนี้อยู่ได้เดินทางไปจังหวัดนราธิวาสเพื่อไปดูพระครูพิณิจสมณการ อดีตเจ้าคณะจังหวัดนราธิวาสซึ่งขณะนั้นพระครูพิณิจสมณการมีอายุได้ 83 ปีแล้ว ได้สนทนากันถึงประวัติวัดชัยมงคลพระครูพิณิจสมณการบอกว่าท่านทราบประวัตินี้ดีพอสมควรเพราะเมื่อครั้งที่ท่านยังเป็นเด็กอายุได้ 13 ปีได้ถวายตัวเป็นศิษย์ศึกษาอักขระสมัยอยู่กับอาจารย์ชัยในปีที่อาจารย์ชัยกลับจากสงขลาไปอยู่กลันตันพระครูพิณิจสมณการเล่าถึงประวัติของวัดชัยมงคลว่าวัดนี้สร้างขึ้นมาร่วมกับวัดเพชรมงคล (ซึ่งอยู่ทางทิศใต้ของวัดชัยมงคลไม่ไกลจากวัดชัยมงคลมากนัก อยู่ในเขตตำบลบ่อทราย อำเภอเมืองสงขลา เช่นเดียวกัน) โดยพระอาจารย์ชัยเป็นผู้สร้างวัดชัยมงคล และพระอาจารย์เพชรเป็นผู้สร้างวัดเพชรมงคลพระภิกษุทั้ง 2 รูปนี้ เป็นเพื่อนสนิทกัน และเป็นชาวกลันตันด้วยกัน(สมัยกลันตันยังเป็นหัวเมืองในราชอาณาจักรไทย)

## ➔ วัดถ้ำตลอด

ตั้งอยู่ที่บ้านถ้ำตลอด หมู่ที่ 6 ตำบลเขาแดง อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา ห่างจากที่ว่าการอำเภอสะบ้าย้อยประมาณ 25 กม. ตามถนนสาย รพข. (ต.สะบ้าย้อย - เขาแดง) บริเวณวัดมีถ้ำสวยงามมาก เรียกว่า "ถ้ำตลอด" เป็นอุโมงค์ขนาดใหญ่ผ่านทะลุออกไปอีกฟากหนึ่งของภูเขา บริเวณถ้ำมี 3 คูหา มีพระพุทธรูปเก่าแก่ สร้างด้วยไม้ โบกปูนซีเมนต์มีอายุหลายร้อยปี วัดแห่งนี้ตั้งเมื่อ พ.ศ. 2219 ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาตั้งแต่ พ.ศ. 2275 เป็นที่เคารพนับถือของราษฎรโดยทั่วไป

## ➔ เจดีย์เขาดังกวน

สร้างในสมัยอาณาจักรนครศรีธรรมราช เป็นศิลปะสมัยทวารวดี (อยู่บนยอดเขาสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 2,000 ฟุต)โดยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.4) ได้พระราชทานเงินหลวงให้เป็นทุนในการบูรณปฏิสังขรณ์ และในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2539 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน (ร.9) ได้ทรงพระราชทานพระบรมสารีริกธาตุให้มาบรรจุในองค์พระเจดีย์

จากยอดเขาดังกวนนี้สามารถมองเห็นทิวทัศน์ของเมืองสงขลาได้โดยรอบสามารถขึ้นไปเที่ยวชมได้ มีบันไดอยู่ทางถนนราชดำเนินใน ทุกๆ ปีในเดือนตุลาคมจะมีงานพิธีห่มผ้าองค์พระเจดีย์ และประเพณีตักบาตรเทโวและลากพระของสงขลา ก่อนจะถึงยอดเขายังมีศาลาวิหารแดง (พลับพลาที่ประทับ)ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.5) โปรดเกล้าฯให้พระยาวิเชียรคีรี (ชม) ผู้สำเร็จราชการเมืองสงขลาในสมัยนั้น (2432) ในครั้งที่พระองค์เสด็จประพาสแหลมมลายู และได้เสด็จพระราชดำเนินไปนมัสการพระเจดีย์บนยอดเขาดังกวนสร้างพลับพลาขึ้นถวายตามพระราชดำริของสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและสร้างเสร็จในปี 2440

## ➔ ตัวเมืองเก่าสงขลา

ตัวเมืองสงขลาแต่เดิมตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของทะเลสาบ เรียกว่า "เมืองสงขลาฝั่งแหลมสน" จนกระทั่งพ.ศ. 2385 จึงขยายมาทางฝั่งทิศตะวันออกบริเวณตำบลบ่อยาง เรียกกันว่า "เมืองสงขลาฝั่งบ่อยาง" ทั้งเคยเป็นเมืองท่าศูนย์กลางการค้าเดินเรือที่สำคัญของภูมิภาคนี้ในอดีตด้วยความที่เคยเป็นเมืองที่มีพ่อค้าชาวต่างประเทศแวะเวียนเข้ามาทำการค้าอย่างต่อเนื่องสภาพภูมิประเทศที่เป็นอ่าวเหมาะสำหรับการพักหาเสบียง เติมน้ำ หลบลมมรสุมรอกกระแสนลมเดินทางต่อไปยังจุดหมายอื่นๆ ทำให้รูปแบบการสร้างตึกรามบ้านช่องในช่วงการขยายตัวของเมืองใหม่จึงได้รับเอาแนวความคิดวิทยาการต่างๆ มาจากวัฒนธรรมชนชาติที่ทำธุรกิจร่วมกัน บ้านเรือนในเขตเมืองเก่านี้ถูกสร้างขึ้นในช่วงเวลาที่ต่างกัน ตั้งแต่วันนั้นจนวันนี้ ที่นี้ผ่านชีวิตในหลายรุ่นผ่านไป ใกล้จะสองศตวรรษแล้วรูปทรงของอาคาร มีทั้งแบบเรือนแถวแบบไทย, เรือนแถวแบบจีน, เรือนแถวแบบชิโนโปรตุกีสบริเวณถนนนครนอก นครในถนนนางงาม ยังคงเหลือความงามของอาคารเก่า ให้ได้ย้อนอดีต

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2553 เห็นชอบตามที่คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า เสนอให้เมืองเก่าสงขลาเป็นหนึ่งในเจ็ดเมือง ที่ประกาศเป็นพื้นที่เมืองเก่าตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า พ.ศ. 2546

## ➔ อุโมงค์ประวัติศาสตร์เขาน้ำค้าง

ตั้งอยู่ในบริเวณเขาน้ำค้าง หมู่ 1 ตำบลคลองขวาง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา หรือที่รู้จักกันในนามหมู่บ้านปิยมิตร 5 ซึ่งเป็นหมู่บ้านของอดีต จคม. ผู้กล้าใจเข้าร่วมพัฒนาชาติไทย เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2530 ในอดีตเคยเป็นยุทธภูมิการสู้รบ มาเกือบ 40 ปีมีลักษณะเป็นอุโมงค์ที่ขุดด้วยกำลังคนกว้างใหญ่ และยาวที่สุดในประเทศไทยภายในแบ่งเป็น 3 ชั้น มีช่องทางเข้าออก หลายช่องทางความคดเคี้ยวขึ้นลงภายในอุโมงค์ประมาณ 600 เมตร สามารถบรรจุคนได้ประมาณ 200 คนใช้เวลาขุดประมาณ 9 ปี ปัจจุบันการเดินทางไปเยี่ยมชมอุโมงค์แห่งนี้มีถนนลาดยางผ่านเดินทางได้สะดวก

## ➔ วัดมหิตตมังคลาราม (วัดหาดใหญ่ใน)

จัดตั้งเป็นสำนักสงฆ์เมื่อปี 2488 ประกาศจัดตั้งเป็นวัดทางการ เมื่อ 18 มิถุนายน 2490 ได้ขึ้นทะเบียนเลขที่ สข. 0251 ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ 15 พฤษภาคม 2497 สมเด็จพระบรมโสภาธิราชทรงรับวัดนี้ไว้ในพระราชานุเคราะห์ และพระราชทานนามวัดนี้ใหม่ว่า วัดมหิตตมังคลารามพร้อมด้วยพระราชทานอนุญาตให้หล่อพระนามาภิไธยย่อว่าม.ว.ก. ติดซุ้มประตูวัดเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2520 วัดนี้มีเนื้อที่ทั้งหมด 22 ไร่ 1 งาน 86 ตร.ม. โดยมีเจ้าอาวาสดังนี้

พระมงคลพัฒนาจารย์ (คลิ่ง)	2488 - 2536
พระครูมงคลสถิตย์ (สถิตย์)	2536 - 2538
พระมหามงคล ธมมรโกโช (มงคล)	2538 - ปัจจุบัน

นับตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมามีภิกษุสามเณรอยู่จำพรรษาไม่น้อยกว่า 80 - 90 รูปทุกปีวัดหาดใหญ่ในตั้งอยู่ถนนเพชรเกษมใกล้สะพานคลองอู่ตะเภาเป็นที่ประดิษฐานพระนอนขนาดใหญ่ยาว 35 เมตร สูง 15 เมตร กว้าง 10 เมตร ชื่อพระพุทธรูปหัตถมงคล ที่ว่ากันว่าใหญ่เป็นอันดับสามของโลก ที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศนิยมไปนมัสการ



## ➔ วัดคงคาเลียบ

ตั้งอยู่ที่บ้านหนองขวน หมู่ที่ 5 ตำบลท่าช้างอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา บนเนื้อที่ 9 ไร่ 2 งาน 93 ตารางวา วัดคงคาเลียบนี้ เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่พุทธศาสนิกชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเคารพและนิยมไปนมัสการเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตัวเอง

## ➔ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพะงั่ว

ตั้งอยู่ที่ถนนจะนะ ใกล้กับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสงขลาเดิมเป็นสถานที่ตั้งบ้านพักของรองอำมาตย์โทขุนวินิจทัณฑกรรม (บึ้ง ตินสุลนันท) บิดาของ ฯพณฯ พลเอกเปรม ตินสุลนันท พิพิธภัณฑฯ แห่งนี้เป็นสถาปัตยกรรมแบบเรือนไทยที่สร้างขึ้น เพื่อจำลองสถานที่เกิดของ ฯพณฯ พลเอกเปรม ตินสุลนันท อดีตนายกรัฐมนตรีนครและรัฐบุรุษซึ่งเป็นชาวจังหวัดสงขลาจากคำบอกเล่าความทรงจำ ซึ่งในอดีต สมัยที่บิดาของท่านดำรงตำแหน่งพศดีเรือนจำสงขลา “พะงั่ว” เป็นตำแหน่งเก่าของข้าราชการกรมราชทัณฑ์ที่มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ควบคู่กับตำแหน่งพศดี ปรากฏหลักฐานอยู่ในกฎหมายตราสามดวงและอัยการลักษณะต่าง ๆ ตำแหน่งพะงั่วได้ใช้ติดต่อกันมาตลอดจนได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติราชทัณฑ์พ.ศ. 2479 ตำแหน่งพะงั่วจึงได้ถูกยกเลิกไป

## ➔ ตำหนักเขาน้อย

ตั้งอยู่ถนนสะเดา ในเขตเทศบาลนครสงขลา ปัจจุบันเป็นจวนผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา เป็นพระตำหนักที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ประทับของเจ้าฟ้ายุคลฑิมพร หรือ กรมหลวงลพบุรีราเมศวร์ และเคยใช้เป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าบรมราชินีนาถฯ ในคราวเสด็จเยี่ยมราษฎรทางภาคใต้ด้วย ตัวอาคารมีรูปแบบสถาปัตยกรรมโคโลเนียล รีไววัล พระตำหนักเขาน้อยเป็นพระตำหนักที่มีสถาปัตยกรรมที่โดดเด่นสวยงามจนได้รางวัลอนุรักษ์ศิลปสถาปัตยกรรมดีเด่นในปี 2525 ปัจจุบันนี้พระตำหนักเขาน้อยเป็นที่พักของผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

## ➔ ศาลหลักเมืองสงขลา

ชาวสงขลาเรียกว่า “ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง” ตั้งอยู่ที่ถนนนางงาม เป็นโบราณสถานสมัยรัตนโกสินทร์ ลักษณะเป็นศาลเจ้าแบบเก๋งจีน สร้างสมัยพระยาวิเชียรคีรี (เถี้ยนเส้ง ณ สงขลา) เป็นผู้สำเร็จราชการเมืองสงขลาภายในศาล เป็นที่ประดิษฐานหลักเมืองทำด้วยไม้ชัยพฤกษ์ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานให้ประจำเมือง หลักเมืองนี้ทำพิธีฝังเมื่อวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ.2385

## แหล่งท่องเที่ยวเชิงประเพณีและวัฒนธรรม

### ➔ สถาบันทักษิณคดีศึกษา

ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 บ้านอ่าวทราย ตำบลเกาะยอ บริเวณใกล้เชิงสะพานติณสูลานนท์ช่วงที่ 2 สถาบันตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2521 เพื่อศึกษาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของภาคใต้ มีพื้นที่ทั้งหมด 23 ไร่ ลักษณะของอาคาร เป็นสถาปัตยกรรมแบบภาคใต้ แบ่งออกเป็น 4 อาคาร โดยแต่ละอาคารจะแบ่งออกเป็นห้องๆ แสดงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และชาติพันธุ์ โบราณวัตถุที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น เครื่องประดับ ศาตราวุธที่ใช้กันในภาคใต้ เช่น กริช มีดชายธง มีดหางไก่ แสดงผ้าทอพื้นเมือง เช่น ผ้าทอพุมเรียง ผ้าทอปัตตานี ห้องแสดงกระต่ายขูดมะพร้าวรูปทรงต่าง ๆ ที่มีรูปแบบหาชมได้ยาก ห้องแสดงการละเล่นพื้นเมือง เช่น หนังตะลุง โนรา ลิเกป่า ห้องแสดงวิถีชีวิตชาวใต้ เช่น การแสดงการละเล่น และของเล่นเด็ก เช่น การเล่นซักราว การเล่นว่าว ลูกข่าง ห้องแสดงประเพณีการบวช ห้องแสดง การรักษาพยาบาลแบบโบราณ

## ➔ ชุมชนสทิงหม้อ

สร้างหมู่บ้านก่อนสมัยกรุงศรีอยุธยา มีตำนานเล่าว่าราษฎรในหมู่บ้านมีอาชีพปั้นดิน แล้วนำมาเผา ซึ่งสิ่งที่ปั้นทั้งหมดนั้นจะเป็นภาชนะที่ใช้ในครัวเรือน เมื่อปั้นและเผาเสร็จจะบรรจุเรือนำไปเร่ขายในหมู่บ้านใกล้เคียง คนในหมู่บ้านนี้มีความภาคภูมิใจในฝีมือการปั้นมากกว่ามี "สทิง" ซึ่งแปลว่า สวยงาม จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า "สทิงหม้อ"

บ้านสทิงหม้อ เป็นหมู่บ้านเล็กๆ อยู่ในเขต อ.เมือง จ.สงขลาตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานแล้ว คำว่า "สทิง" เพี้ยนมาจาก "สทิง" แปลว่าคลองหรือแม่น้ำ โดยรวมแล้วก็คงแปลว่า บ้านคลองหม้อหรือบ้านที่มีการปั้นหม้อมากนั่นเองชาวบ้านใช้เรือขนดินเหนียวมาจาก "ปากกรอ" บริเวณปากทะเลสาบสงขลาเป็นวัตถุดิบในการปั้นหม้อและใช้เรือขนหม้อดินที่ปั้นเสร็จแล้วไปส่งขายแก่ชุมชนอื่นๆ ในเส้นทางเดียวกัน

## ➔ เกาะยอ

อยู่ในทะเลสาบสงขลา มีสวนผลไม้มานานาชนิด และมีโบราณสถาน เช่น วัดเขาบ่อ วัดท้ายยอ ซึ่งวัดนี้มีเจดีย์เก่าแก่อยู่บนเนินเขา เดินทางมาตามเส้นทางสงขลา - หาดใหญ่ แล้วเลี้ยวขวาที่สี่แยก บ้านน้ำกระจายข้ามสะพานติณสูลานนท์ซึ่งเป็นสะพานยาวที่สุดในประเทศไทย

## ➔ ตลาดน้ำคลองแห

ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองคลองแห อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นตลาดน้ำเชิงวัฒนธรรมแห่งแรกและแห่งเดียวของภาคใต้ ที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างตลาดน้ำ ที่จำหน่ายสินค้าในเรือ และตลาดโบราณ จำหน่ายสินค้าบนบก มีอาหารพื้นบ้านของภาคใต้ จุดเด่นที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของตลาดน้ำแห่งนี้ก็คือ การเพิ่มเสน่ห์กลิ่นอายโบราณด้วยการแต่งกายชุดไทยแบบโบราณ และใช้ภาษาจกธรรมชาติก็คือ กะลามาพร้าว กระบอกไม้ไผ่ ภายในตลาดมีเรือบริการนำเที่ยวชมทิวทัศน์ของสองฝั่งคลองและยังสามารถเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น ปากน้ำแหลมโพธิ์ จิตรกรรมฝาผนังวัดคูเต่าและมัสยิดกลางจังหวัดสงขลา เปิดให้บริการนักท่องเที่ยว ศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 15.00 -21.00 น.

## ➔ ตลาดริมน้ำคลองแดน

ตั้งอยู่ที่ตำบลคลองแดน อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นตลาดน้ำน้องใหม่อันดับที่ 2 ของภาคใต้ ต่อจากตลาดน้ำคลองแหใช้หลักการบริหารโดยยึดความเป็น "วัชระ" ต่อยอดจาก "บวร" คือ บ้าน วัด โรงเรียน และรวมไปถึงชุมชน นำหลักทางศาสนาเข้ามายึดโยง มีท่านเจ้าอาวาสเป็นกำลังหลักอาศัยความเป็นชุมชนที่มีผู้คนให้ความเคารพศรัทธาและอยู่ในหลักศาสนธรรมเป็นฐาน สานความร่วมมือให้ชุมชนเข้มแข็ง

ที่นี่มีของดีมากมายในวัดนอกจากพระทองแล้ว ยังมีโบสถ์มหาอุด ซึ่งเป็นสถานที่ทำพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์ระดับจังหวัด มีเรือขุดที่ขุดจากต้นตะเคียนทองลำมหึมา ทุกวันนี้ยังใช้ประโยชน์ได้อย่างดี นอกจากนั้นยังมีหอฉันที่มีอายุกว่า 100 ปี เป็นหอไม้ทั้งหลัง สร้างด้วยไม้เคี่ยม ไม้หลุมพ้อและไม้ยาง มีห้องน้ำที่กำลังสร้างเพื่อรองรับทั้งผู้สูงอายุ ผู้พิการ ชาย หญิง และกะเทย

ว่ากันว่าสิ่งก่อสร้างทุกอย่างมีหลักปรัชญากำกับทั้งสิ้น อย่างอาคารที่อยู่กลางวัด เป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูป รูปปั้นท่านอดีตเจ้าอาวาส มีการก่อสร้าง ที่เว้นช่องไว้เป็นลานทราย สลับกับยกพื้นเป็นทางเดิน บนทางเดินมีซุ้มประตูที่สร้างไว้ไม่สูงนัก ทำให้คนที่เดินผ่านจะต้องก้มหัวลง คล้ายเป็นการแสดงความเคารพไปในตัว ทำให้ผู้ที่เดินผ่านเป็นผู้ที่ต้องอ่อนน้อม เคารพต่อสถานที่ การเดินในลานทรายเป็นการจำเริญสมาธิไปในตัว หลังอาคารมีการสร้างสระน้ำเอาไว้ เป็นคติและการแก้เคล็ดไปในตัว มีความหมายไปถึงดินแดนใหม่ การข้ามมหานทีสี่พันดร แยกส่วนออกจากแผ่นดินหรือดินแดนที่มีอาคารพระพุทธรูป

## 9.2) งานประเพณี/วัฒนธรรมที่สำคัญของจังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลา มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน เป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปวัฒนธรรมมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เป็นแหล่งผสมผสานทางวัฒนธรรม เนื่องจากในอดีตมีการติดต่อค้าขายกับหลายประเทศ มีการแลกเปลี่ยนและหลอมรวมวัฒนธรรมของชาติต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ทำให้มีวัฒนธรรมทั้งหลายกลายเป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปวัฒนธรรม มีมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพชนได้สร้างสรรค์และสร้างสมไว้ให้ลูกหลานมากมาย ทั้งโบราณวัตถุ โบราณสถาน ศิลปหัตถกรรมงานช่างท้องถิ่น สถาปัตยกรรม งานช่างท้องถิ่น ภาษาและวรรณกรรม การละเล่นพื้นเมือง และขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งมีทั้งประเพณีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกับภูมิภาคอื่น ๆ และประเพณีวัฒนธรรมที่มีลักษณะเฉพาะอันเป็นเอกลักษณ์ของชาวสงขลา ทั้งเรื่อง การแต่งกาย การกินอยู่ ประเพณีเกี่ยวกับชีวิตของบุคคลและประเพณีเกี่ยวกับสังคมและชุมชน ที่บางอย่างเป็นการปฏิบัติในสมัยอดีต แต่บางอย่างยังคงสืบทอดการปฏิบัติมาจนถึงปัจจุบัน งานประเพณีวัฒนธรรมของจังหวัดสงขลาที่ปรากฏให้เห็นในปัจจุบันจะมีทั้งประเพณีวัฒนธรรมที่เป็นประเพณีที่ปฏิบัติกันทั่วไปและประเพณีวัฒนธรรมที่เป็นของท้องถิ่นเกิดจากความเชื่อของคนในชุมชนที่ปฏิบัติกันในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น

**ประเพณีทอดผ้าป่าสามัคคี ปิดทองหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืดและห่มผ้าพระสุวรรณเมาลิกศรีรัตนมหาธาตุ วัดพะโคะ** กำหนดจัดในวันพฤหัสบดีแรกของเดือนยี่ข้างแรม (เดือนมกราคม) ของทุกปี ณ วัดพะโคะ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา เป็นประเพณีที่ต้องการจะให้ประชาชนได้จรดโลงศาสนาและแสดงความกตัญญูต่เวทีต่อหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด ซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่ชาวบ้านเคารพนับถือ จัดให้มีกิจกรรมการทอดผ้าป่าสามัคคี การปิดทองหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืดและการห่มผ้าพระสุวรรณเมาลิกเจดีย์ศรีรัตนมหาธาตุประเพณีเปลี่ยนผ้าพระสามองค์ กำหนดจัดในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี ณ วัดเทพาไพโรจน์ อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา เป็นประเพณีที่แสดงถึงความเลื่อมใส ศรัทธา ต่อพระพุทธศาสนา กิจกรรมที่จัดมีการจัดขบวนรถห่มผ้าพระสามองค์ พิธีถวายผ้าป่า พิธีสมโภชผ้าและเปลี่ยนผ้าพระสามองค์ และการสงฆ์น้ำพระสามองค์จำลอง

**ประเพณีเปลี่ยนผ้าพระสามองค์** กำหนดจัดในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี ณ วัดเทพาไพโรจน์ อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา เป็นประเพณีที่แสดงถึงความเลื่อมใส ศรัทธา ต่อพระพุทธศาสนา กิจกรรมที่จัดมีการจัดขบวนรถห่มผ้าพระสามองค์ พิธีถวายผ้าป่า พิธีสมโภชผ้าและเปลี่ยนผ้าพระสามองค์ และการสงฆ์น้ำพระสามองค์จำลอง

**ประเพณีแห่ผ้าขึ้นเขาภูกู่** กำหนดจัดในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 (เดือนพฤษภาคม) ของทุกปี ณ วัดเขาภูกู่ ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เป็นการถวายเป็นพุทธบูชาแก่พระพุทธศาสนาและต่อองค์สมเด็จพระเจ้าเกาะยอ กิจกรรมที่วัดมีพิธีแห่ผ้าห่มเจดีย์ ห่มผ้าพระพุทธรูปเทวดา ยักษ์ รบองค์เจดีย์สมเด็จพระเจ้าเกาะยอ

**ประเพณีตายาย่าน** กำหนดจัดขึ้นในวันพุธข้างแรม 1 ค่ำ เดือน 6 โดยวันแรม 1 ค่ำ ต้องตรงกับวันพุธ หากปีใดวันแรม 1 ค่ำ ไม่ตรงกับวันพุธให้เลื่อนออกไปเป็นวันพุธแรกที่เป็นข้างแรมของเดือนหก (เดือนพฤษภาคม) ของทุกปี ณ วัดท่าคูระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา จัดขึ้นเพื่อแสดงความกตัญญูต่เวทีต่อเจ้าแม่อยู่หัว ซึ่งเป็นพระพุทธรูปทองคำปางมารวิชัย ที่ประดับฐานอยู่ ณ วัดท่าคูระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา กิจกรรมที่วัดประกอบด้วย พิธีสงฆ์น้ำเจ้าแม่อยู่หัว พิธีเจริญพระพุทธมนต์ พิธีสมโภชเจ้าแม่อยู่หัว พิธีแก้บน พิธีทำบุญทักษิณานุประทานและการแสดงมหรสพพื้นบ้าน



**ประเพณีลากพระตักบาตรเทโว** เป็นประเพณีที่ถือปฏิบัติกันมายาวนานจัดขึ้นในช่วงวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 (ประมาณเดือนตุลาคม) เป็นประจำทุกปี ประเพณีนี้จะเริ่มด้วยการห่มผ้าพระเจดีย์บนยอดเขาตั้งกวางก่อนจะถึงวันงาน ในวันงานช่วงเช้าจะเป็นพิธีตักบาตรเทโวบริเวณเชิงเขาตั้งกวางโดยพระสงฆ์หลายร้อยรูปมารวมกันที่เขาดังกวางเดินลงบันไดมาเพื่อรับบิณฑบาตจากพุทธศาสนิกชนที่คอยอยู่ที่เชิงบันได หลังจากนั้นเริ่มตั้งแต่เวลาสายๆ จะมีเรือพระและขบวนแห่จากวัดต่างๆ เคลื่อนผ่านให้พุทธศาสนิกชนได้ชม ความวิจิตรงดงามของเรือพระแต่ละลำและร่วมทำบุญและลากพระตามประเพณีซึ่งเชื่อกันว่าจะได้บุญ เรือพระที่มาร่วมงานจะมารวมกันที่บริเวณสระบัวเพื่อร่วมประกวดการตกแต่งเรือพระประเภทต่างๆ ซึ่งมีทั้งประเภทความคิดและประเภทย่างงาม นอกจากนี้ ในงานยังมีกิจกรรมหลายอย่างทั้งการแสดงศิลปวัฒนธรรมและการประกวดต่าง ๆ ด้วย

**ประเพณีวันสารท หรือ ประเพณีชิงเปรต** ชาวสงขลาถือปฏิบัติมาแต่โบราณ เป็นประเพณีที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ยังคงทำกันจนมาถึงทุกวันนี้ โดยมีความเชื่อว่าช่วงวันแรม 1 - 15 ค่ำ ของเดือนสิบวิญญานของญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้ว โดยเฉพาะผู้ที่ยังไม่ไปเกิด (เปรต) จะได้รับการปลดปล่อยให้มาพบญาติพี่น้องของตนในเมืองมนุษย์ ดังนั้น ผู้ที่มีชีวิตอยู่ก็พยายามจัดหาอาหารต่าง ๆ ไปทำบุญตามวัดเพื่อเป็นการอุทิศส่วนกุศลให้แก่ญาติที่ล่วงลับไปแล้ว ชาวสงขลาแม้ไปทำมาหากินอยู่ในท้องถิ่นอื่น เมื่อถึงกำหนดวันสารทเดือน 10 ก็มักจะกลับมาร่วมพิธีกับญาติทางบ้าน นับว่าเป็นการช่วยเสริมความผูกพันระหว่างครอบครัวและญาติพี่น้อง ทั้งยังเป็นการระลึกบุญคุณและคุณงามความดีของบุพการีของตน แม้ว่าจะล่วงลับไปแล้วก็ตาม จึงเป็นเรื่องที่ควรช่วยรักษาให้คงไว้สืบไป

## 1.5 ลักษณะทางสังคม

### 1) การสาธารณสุข

จังหวัดสงขลามีสถานบริการสาธารณสุขของภาครัฐและเอกชน ดังนี้

1. สถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข 19 แห่ง รวมจำนวน 2,192 เตียง โรงพยาบาลที่มีขนาดใหญ่ที่สุดคือ โรงพยาบาลศูนย์ (รพ.หาดใหญ่) ขนาด 596 เตียง โรงพยาบาลทั่วไป (รพ.สงขลา) 1 แห่ง ขนาด 508 เตียง โรงพยาบาลชุมชน 15 แห่ง จำนวน 638 เตียง มีโรงพยาบาลเฉพาะทาง 2 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลจิตเวชสงขลาราชนครินทร์ 1 แห่ง ขนาด 300 เตียง ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด 1 แห่ง 150 เตียง และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล รวม 175 แห่ง

2. สถานบริการสาธารณสุข สังกัดกระทรวงอื่น ประเภทมีเตียง จำนวน 5 แห่ง 952 เตียง โรงพยาบาลที่มีขนาดใหญ่ที่สุด คือ โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ ขนาด 855 รongลงมา โรงพยาบาลค่ายเสนาณรงค์ 22 เตียง โรงพยาบาลฐานทัพเรือสงขลา 15 เตียง โรงพยาบาลพยาบาลทันตกรรม มอ. 12 เตียง และโรงพยาบาลที่มีขนาดเล็กที่สุด คือ โรงพยาบาลกองบิน 56 (กองทัพอากาศ) ขนาด 10 เตียง และประเภทไม่มีเตียง ได้แก่ ศูนย์บริการสาธารณสุขของเทศบาล รวม 26 แห่ง

3. สถานบริการสาธารณสุขของเอกชน มีโรงพยาบาลเอกชน จำนวน 5 แห่ง 537 เตียง อยู่ในอำเภอหาดใหญ่ 4 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลกรุงเทพหาดใหญ่ ขนาด 348 เตียง โรงพยาบาลศิรินครินทร์ ขนาด 128 เตียง โรงพยาบาลราษฎร์ยินดี ขนาด 261 เตียง โรงพยาบาลมิตรภาพสามัคคี ขนาด 58 เตียง และอำเภอสะเดา 1 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลพัทยเวช ขนาด 42 เตียง

4. คลินิกเอกชน รวมจำนวน 483 แห่ง ประกอบด้วย คลินิกเวชกรรมทั่วไป 209 แห่ง คลินิกเวชกรรมเฉพาะทาง 127 แห่ง คลินิกการพยาบาลและผดุงครรภ์ 6 แห่ง คลินิกกายภาพบำบัด 5 แห่ง คลินิกเทคนิคการแพทย์ 7 แห่ง คลินิกการแพทย์แผนไทย 19 แห่ง สหคลินิก 13 แห่ง และคลินิกทันตกรรมรวม 95 แห่ง (ทันตกรรมทั่วไป 102 แห่ง ทันตกรรมชั้นสูง 2 แห่ง)

5. ร้านขายยา รวม 578 แห่ง (ร้านขายยาแผนปัจจุบัน (ขย.1) 418 แห่ง ร้านขายยาแผนปัจจุบัน บรรจุน้ำยา (ขย.2) 68 แห่ง ร้านขายยาแผนปัจจุบันเฉพาะยาบรรจุน้ำยาสำหรับสัตว์ (ขย.3) 8 แห่ง ร้านขายยาแผนโบราณ (ขยบ.) 68 แห่ง สถานที่ผลิตยาแผนโบราณ (ผยบ.) 15 แห่ง นำเข้ายาแผนโบราณ 1 แห่ง และสถานบริการเพื่อสุขภาพ รวม 64 แห่ง (สปาเพื่อสุขภาพ 4 แห่ง นวดเพื่อสุขภาพ 58 แห่ง นวดเพื่อเสริมสวย 2 แห่ง)

ตารางที่ 13 ข้อมูลสถานบริการภาครัฐสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ปีงบประมาณ 2558

ลำดับ	อำเภอ	จำนวน/ประเภท รพ. (แห่ง)	จำนวน (เตียง)	รพ.สต.	จำนวน แพทย์ (คน)	จำนวน ทันตแพทย์ (คน)	จำนวน พยาบาล (คน)	จำนวน เภสัชกร (คน)	จำนวน เจ้าหน้าที่อื่น ๆ (คน)	จำนวน ร้านขายยา (แห่ง)
1	กระเสี่	รพช 1	30	4	4	1	30	3	72	-
2	คลองหอยโข่ง	รพช 1	29	4	6	2	38	3	61	6
3	ควนเนียง	รพช 1	30	6	5	2	43	4	77	10
4	จะนะ	รพช 1	68	19	11	6	93	8	164	13
5	นาทวี	รพช 1	101	17	21	5	103	10	205	15
6	นาหม่อม	รพช 1	30	3	7	3	45	4	69	7
7	บางกล่ำ	รพช 1	22	5	7	5	40	4	70	8
8	ระโนด	รพช 1	60	12	9	5	72	9	151	18
9	รัตภูมิ	รพช 1	39	11	9	4	62	5	110	15
10	สตง	รพช 1	30	12	7	4	59	4	97	5
11	สะบ้าย้อย	รพช 1	44	15	6	5	72	3	143	6
12	*สะเตา	รพช 2	67	18	15	9	96	11	214	46
13	สิงหนคร	รพช 1	28	12	7	3	56	5	139	13
14	หาดใหญ่	รพ.สต. 1	596	16	199	29	519	46	227	317
15	เทพา	รพช 1	60	11	9	6	70	5	144	10
16	เมืองสงขลา	รพ. 1	508	10	103	13	548	37	162	95
		เฉพาะทาง 2	450							
รวม		19	2,192	175	425	102	2,246	162	2,105	584

\* อำเภอสะเตามี รพช. 2 แห่ง (รพ.สะเตา 37 เตียง, รพ.ป่าดงเบขาร์ 30 เตียง)

\* อำเภอเมืองสงขลา มี รพ.เฉพาะทาง 2 แห่ง (รพ.จิตเวชสงขลาธาราชนครินทร์ 300 เตียง, รพ.ธัญญรักษ์สงขลา 150 เตียง)

ที่มา : งานข้อมูลข่าวสาร กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา

สาเหตุการป่วยของผู้ป่วยนอก (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา ปี 2558) ในปี 2558 สาเหตุและอัตราการป่วยตามกลุ่มโรคสูงสุด ได้แก่โรคระบบไหลเวียนเลือด จำนวน 728,387 ราย คิดเป็นอัตรา 51,979.27 ต่อแสนประชากร น้อยที่สุดได้แก่ อาการแสดงและสิ่งผิดปกติที่พบได้จากการตรวจทางคลินิก และห้องปฏิบัติการที่ไม่สามารถจำแนกโรคในกลุ่มอื่นได้ จำนวน 313,284 ราย คิดเป็นอัตรา 22,356.62 ต่อแสนประชากร

**ตารางที่ 12 จำนวนและสาเหตุการป่วยของผู้ป่วยนอก 5 อันดับแรก จังหวัดสงขลา  
ปีงบประมาณ 2558**

ลำดับ	สาเหตุการป่วย	จำนวน (ราย)	อัตราต่อแสน ประชากร
1	โรกระบบไหลเวียนเลือด	728,387	51,979.27
2	โรกระบบหายใจ	643,479	45,921.33
3	โรกระบบย่อยอาหาร รวมโรคในช่องปาก	356,591	25,447.10
4	โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการและเมตะบอลิซึม	322,867	23,040.48
5	อาการแสดงและสิ่งผิดปกติที่พบได้จากการตรวจทางคลินิกและห้องปฏิบัติการที่ไม่สามารถจำแนกโรคในกลุ่มอื่นได้	313,284	22,356.62

ที่มา : งานข้อมูลข่าวสาร กลุ่มงานพัฒนาศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา ปี 2558

สำหรับสาเหตุการป่วยของผู้ป่วยใน ในปี 2558 จำนวนและอัตราป่วยสูงสุด ได้แก่กลุ่มโรคความผิดปกติเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการและเมตะบอลิซึมอื่นๆจำนวน 25,556 รายคิดเป็นอัตรา 1,823.73 ต่อแสนประชากร น้อยที่สุด ได้แก่ ความผิดปกติอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในระยะปริกำเนิด จำนวน 11,495 รายคิดเป็นอัตรา 11,495 รายละเอียดตามตารางที่ 15

**ตารางที่ 15 จำนวนและอัตราป่วยของผู้ป่วยใน 5 อันดับแรก จังหวัดสงขลา  
ปีงบประมาณ 2558**

ลำดับ	สาเหตุการป่วย	จำนวน (ราย)	อัตราต่อแสน ประชากร
1	ความผิดปกติเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการและเมตะบอลิซึมอื่น	25,556	1,823.73
2	โรคแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์ เจ็บครรภ์ การคลอด ระยะหลังคลอด และภาวะอื่นๆทางสูติกรรมที่มีได้ระบุไว้ที่อื่นใด	21,162	1,510.17
3	โรคความดันโลหิตสูง	15,360	1,096.12
4	อาการ อาการแสดง และสิ่งผิดปกติ ที่พบจากการตรวจทางคลินิกและ ตรวจทางห้องปฏิบัติการ ที่มีได้มีระบุไว้ที่อื่นใด	15,284	1,120.76
5	ความผิดปกติอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในระยะปริกำเนิด	11,495	1,090.70

ที่มา : รง.505 งานข้อมูลข่าวสาร กลุ่มงานพัฒนาศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา ปี 2558

## 2) การศึกษา

### 2.1) การศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดสงขลา ได้มีการแบ่งส่วนราชการออกตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 18 สิงหาคม 2553 เรื่อง การกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษา เป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งแบ่งได้ 2 ระดับคือ

(1) เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยแบ่งเป็น 3 เขต ดังนี้

(1.1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ประกอบด้วย อำเภอเมืองสงขลา อำเภอรโนด อำเภอสทิงพระ อำเภอกระแสดินธุ์ อำเภอนาหม่อม และอำเภอลือสิงหนคร

(1.2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ประกอบด้วย อำเภอหาดใหญ่ อำเภอรัตภูมิ อำเภควนเนียง อำเภอบางกล่ำ และอำเภอคลองหอยโข่ง

(1.3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ประกอบด้วย อำเภอนาทวี อำเภจะนะ อำเภเทพา อำเภสะเดา และอำเภสะบ้าย้อย

ตารางที่ 16 จำนวนครู นักเรียน และห้องเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
ประถมศึกษาสงขลา ปีการศึกษา 2558

ชื่ออำเภอ	จำนวนครู			จำนวน		จำนวนนักเรียน			จำนวนห้องเรียน		
	ชาย	หญิง	รวม	นักเรียน	ห้องเรียน	ก่อน ประถม	ประถม	มัธยม ต้น	ก่อน ประถม	ประถม	มัธยม ต้น
เมืองสงขลา	64	325	389	7,142	251	1066	5952	124	49	196	6
สติงพระ	70	179	249	3,550	242	676	2703	171	56	174	12
ระโนด	106	284	390	5,040	367	1068	3795	177	81	269	17
กระแสดินธุ์	30	60	90	1,124	80	254	812	58	18	59	3
นาหม่อม	29	64	93	1,220	81	83	1048	89	9	66	6
สิงหนคร	96	299	395	5,501	316	901	4412	188	65	235	16
<b>รวม สพป.สงขลา เขต 1</b>	<b>395</b>	<b>1,211</b>	<b>1,606</b>	<b>23,577</b>	<b>1,337</b>	<b>4,048</b>	<b>18,722</b>	<b>807</b>	<b>278</b>	<b>999</b>	<b>60</b>
รัตภูมิ	91	297	388	6,660	341	1,224	5,078	358	80	246	15
หาดใหญ่	132	448	580	9,360	494	1871	7030	459	111	363	20
ควนเนียง	55	132	187	3,104	199	520	2,486	98	44	149	6
บางกล่ำ	34	127	161	2,414	141	402	1,656	356	29	97	15
คลองหอยโข่ง	22	92	114	1,634	107	425	1124	85	26	78	3
<b>รวม สพป.สงขลา เขต2</b>	<b>334</b>	<b>1,096</b>	<b>1,430</b>	<b>23,172</b>	<b>1,282</b>	<b>4,442</b>	<b>17,374</b>	<b>1,356</b>	<b>290</b>	<b>933</b>	<b>59</b>
เทพา	239	441	680	7,762	461	1,368	5,825	569	95	330	36
จะนะ	214	466	680	8,621	479	1,634	6,504	483	108	347	24
นาทวี	143	337	480	6,801	326	1,308	5,124	369	76	229	21
สะบ้าย้อย	219	413	632	9,555	383	1,935	6,965	655	88	269	26
สะเดา	158	363	521	7,450	359	1,599	5,487	364	82	260	17
<b>รวม สพป.สงขลาเขต 3</b>	<b>973</b>	<b>2,020</b>	<b>2,993</b>	<b>40,189</b>	<b>2,008</b>	<b>7,844</b>	<b>29,905</b>	<b>2,440</b>	<b>449</b>	<b>1435</b>	<b>124</b>
<b>รวมทั้งหมด</b>	<b>1,702</b>	<b>4,327</b>	<b>6,029</b>	<b>86,938</b>	<b>4,627</b>	<b>16,334</b>	<b>66,001</b>	<b>4,603</b>	<b>1,017</b>	<b>3,367</b>	<b>243</b>

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1,2,3  
ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2559

(2) เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 มีโรงเรียนในสังกัด ที่ตั้งอยู่ 2 จังหวัด คือ จังหวัด  
สงขลาและจังหวัดสตูล

จังหวัดสงขลา มีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 จำนวน  
42 โรงเรียน มีครู จำนวน 2,588 คน มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 44,909 คน โดยแยกเป็นนักเรียนมัธยมศึกษา  
ตอนต้น จำนวน 26,964 คน นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 17,802 คน และนักเรียนระดับ ปวช.  
จำนวน 143 คน ซึ่งครู 1 คนจะต้องดูแลนักเรียนถึง 17.35 คน

ตารางที่ 17 จำนวนครู ห้องเรียนและนักเรียน จำแนกตามโรงเรียนในสังกัด สพม. เขต 16  
ปีการศึกษา 2558

ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนครู			จำนวนห้องเรียน				จำนวนนักเรียน			
		ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ม.ต้น	ม.ปลาย	ปวช.	รวม	ม.ต้น	ม.ปลาย	ปวช.	รวม
1	มหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา	5	167	172	41	1,237	-	1,278	1,895	1,955	-	3,850
2	สทิงพระวิทยา	4	71	75	24	224	-	248	816	326	-	1,142
3	สทิงพระชนูปถัมภ์	1	17	18	6	30	-	36	105	36	-	141
4	วรรณารัตน์วิทยาลัย จังหวัดสงขลา	5	179	184	41	1,176	-	1,217	1,675	1,755	-	3,430
5	นวมินทร์ราชูทิศทักษิณ	5	151	156	40	742	-	782	1,659	1,037	-	2,696
6	ตะเครียะวิทยาคม	1	15	16	3	44	-	47	89	70	-	159
7	ระโนด	3	43	46	18	152	-	170	628	199	-	827
8	สามบ่อวิทยา	1	27	28	9	33	-	42	177	51	-	228
9	คลองแดนวิทยา	2	16	18	6	8	-	14	133	18	-	151
10	ระโนดวิทยา	4	69	73	25	313	3	341	871	457	36	1,364
11	กระแสดินรั้ววิทยา	1	25	26	9	75	-	84	236	120	-	356
12	ธรรมโฆสิต	2	30	32	9	71	-	80	263	111	-	374
13	สงขลาวิทยาคม	4	71	75	24	213	-	237	680	281	-	961
14	ทะเลน้อยวิทยาคม	1	18	19	6	32	-	38	140	36	-	176
15	รัตภูมิวิทยา	4	65	69	19	304	-	323	789	431	-	1,220
16	หาดใหญ่วิทยาลัย	5	209	214	42	1,679	-	1,721	1,853	2,505	-	4,358
17	หาดใหญ่วิทยาลัยสมบูรณ์ กุลกันยา	5	169	174	48	959	-	1,007	2,314	1,447	-	3,761
18	มัธยมสิริวัณวรี 2 สงขลา	4	64	68	27	211	-	238	1,019	351	-	1,370
19	หาดใหญ่รัฐประชาสรรค์	5	162	167	48	853	-	901	1,667	1,267	-	2,934
20	คูเต่าวิทยา	1	14	15	3	6	-	9	73	14	-	87
21	หาดใหญ่พิทยาคม	2	42	44	10	168	-	178	255	224	-	479
22	หาดใหญ่วิทยาลัย 2	5	156	161	43	849	-	892	1,734	1,245	-	2,979
23	หาดใหญ่เจริญราษฎร์พิทยา	2	25	27	9	69	-	78	304	103	-	407
24	พะตงประธานศรีวิวัฒน์	4	85	89	30	338	-	368	1,064	506	-	1,570
25	ควนเนียงวิทยา	4	65	69	24	283	-	307	850	395	-	1,245
26	ปากจ่าวิทยา	1	16	17	6	38	-	44	125	57	-	182
27	บางกล่ำวิทยารัชมังคลาภิเษก	1	16	17	3	33	-	36	96	44	-	140
28	รัตนพลวิทยา	1	12	13	3	21	-	24	87	39	-	126
29	เทพา	3	43	46	16	247	-	263	567	359	-	926
30	จะนะวิทยา	1	23	24	6	66	-	72	135	98	-	233
31	นาทวีวิทยาคม	4	79	83	30	309	-	339	1,167	471	-	1,638
32	จะนะชนูปถัมภ์	3	43	46	15	166	-	181	410	263	-	673
33	ทับช้างวิทยาคม	2	23	25	10	84	-	94	329	123	-	452
34	เทพพิทยาภานุมาศ	2	31	33	11	102	-	113	272	134	-	406
35	เขาแดงกุศลวิทยา	1	12	13	5	18	-	23	107	33	-	140
36	กอบกุลวิทยาคม	2	28	30	9	102	-	111	267	148	-	415
37	ป่าดงติณสุลานนท์	1	20	21	6	31	-	37	154	58	-	212
38	ไม้แก่นประชาอุทิศ	1	12	13	3	32	-	35	81	50	-	131
39	จะโหนดพิทยาคม	1	20	21	6	25	-	31	163	40	-	203
40	สะบ้าย้อยวิทยา	3	36	39	16	145	-	161	428	229	-	657
41	สะเดา "ซรรค์ชัยกัมพลานนท์ อนุสรณ์"	5	107	112	36	473	3	512	1,287	716	107	2,110
รวม		112	2,476	2,588	745	11,961	6	12,712	26,964	17,802	143	44,909

## 2.2) การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

### (1) การศึกษานอกระบบ

จังหวัดสงขลามีสถานศึกษานอกระบบฯ 16 แห่ง ในพื้นที่ 16 อำเภอ มีห้องสมุดประชาชนอำเภอ 15 แห่ง ห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติราชกุมารี อำเภอสิงหนคร 1 แห่ง และศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน 127 แห่ง ศูนย์ส่งเสริมประชาธิปไตย 127 แห่ง ศูนย์เรียนรู้ตลอดชีวิต 127 แห่ง ศูนย์ดิจิทัลชุมชน 25 แห่ง และศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน 127 แห่ง มีบุคลากรทั้งสิ้น 404 คน ประกอบด้วยผู้บริหารการศึกษา 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 16 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 46 คน ลูกจ้างประจำ 11 คน พนักงานราชการ(ครูอาสาสมัคร,ครูกศน.ตำบล,เจ้าหน้าที่ในกศน.จังหวัด) 274 คน ครูสอนเด็กเร่ร่อน 5 คน และครูผู้สอนคนพิการ 50 คน โดยมีกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

(1.1) การจัดการศึกษานอกระบบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน แยกเป็นระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีวิธีเรียนแบบพบกลุ่ม แบบเทียบระดับการศึกษา แบบทางไกล

(1.2) กิจกรรมการส่งเสริมการรู้หนังสือ ให้กับประชาชนทั่วไปที่ไม่รู้หนังสือ หรือลืมหนังสือ

(1.3) การจัดการศึกษาต่อเนื่อง แบ่งเป็นกิจกรรมฝึกทักษะอาชีพหลักสูตรระยะสั้น กิจกรรมทักษะชีวิต และกิจกรรมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน กิจกรรมเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท และการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและการอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุ

(1.4) การจัดการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีกิจกรรมเยาวชนสานสัมพันธ์สร้างสรรค์คนดี กิจกรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถาบันการศึกษาปอเนาะ กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สู่สถาบันการศึกษาปอเนาะ กิจกรรมส่งเสริมภาษาไทยเพื่อการเรียนรู้และสื่อสาร กิจกรรมกีฬา กศน. สานสัมพันธ์ชายแดนใต้ กิจกรรมพัฒนาบุคลากรเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครู กศน.จังหวัดชายแดนใต้

### (2) การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

(2.1) กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยห้องสมุดประชาชนอำเภอ 15 แห่ง และห้องสมุดเฉลิมราชกุมารี 1 แห่ง โดยจัดกิจกรรมภายในห้องสมุด และนอกสถานที่ เช่นกิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่สู่ชุมชน กิจกรรมสาธิตอาชีพ กิจกรรมยืม-คืนหนังสืออ่าน กิจกรรมพี่สอนน้องอ่าน-เขียน กิจกรรมเรียนรู้และค้นคว้าผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

(2.2) จัดกิจกรรมเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น มุมอ่านหนังสือใน กศน. ตำบล 127 แห่ง/ศูนย์ศึกษาอาเซียนระดับอำเภอ 16 แห่ง มุมเรียนรู้ในสถาบันศึกษาปอเนาะ 51 แห่ง ใน 4 อำเภอชายแดนจังหวัดสงขลา

(2.3) บ้านหนังสือชุมชน โดยเจ้าของบ้านมีจิตอาสา รักในการอ่าน สละพื้นที่ส่วนหนึ่งในบริเวณบ้านไว้เป็นที่อ่านหนังสือ สำหรับคนในชุมชนของตนเอง จำนวน 266 แห่ง

(3) การจัดการตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้แก่ โครงการจัดการศึกษาอาชีพให้กับประชาชนตามโครงการพัฒนาลุ่มน้ำปากพนัง และโครงการจัดการศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเด็กป่วยในโรงพยาบาลหาดใหญ่

### (4) การส่งเสริมและจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

การจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยให้กับกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ได้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาสในทัณฑสถาน ผู้พิการและเด็กเร่ร่อน



ตารางที่ 18 จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ  
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ 2559

ที่	อำเภอ	ภาคเรียน2/58			รวม นักศึกษา 2/58	ภาคเรียนที่ 1/59			รวม นักศึกษา 1/59	รวม ประถม	รวมม.ต้น	รวม ม.ปลาย	รวม นักศึกษา ทั้งหมด
		ประถม	ม.ต้น	ม. ปลาย		ประถม	ม.ต้น	ม. ปลาย					
1	เมือง	378	1162	1616	3156	330	1099	1524	2953	708	2261	3140	6109
2	สิงหนคร	26	478	625	1129	33	490	490	1158	59	968	1115	2142
3	สติงพระ	35	343	452	830	33	351	443	827	68	694	895	1657
4	ระโนด	63	436	774	1273	62	449	449	1298	125	885	1223	2233
5	กระแสดินธุ์	28	150	238	416	28	135	135	391	56	285	373	714
6	ควนเนียง	12	148	195	355	13	129	129	324	25	277	324	626
7	บางกล่ำ	31	297	399	727	34	282	281	697	65	579	680	1324
8	รัตภูมิ	48	358	387	793	39	342	341	781	87	700	728	1515
9	หาดใหญ่	125	1549	2295	3969	124	1539	1536	3846	249	3088	3831	7168
10	นาหม่อม	13	145	204	362	9	161	160	393	22	306	364	962
11	คลองหอยโข่ง	12	287	382	681	7	275	275	662	19	562	657	1238
12	สะเดา	132	512	428	1096	120	489	489	1022	252	1001	917	2170
13	จะนะ	245	1070	1197	2512	225	1057	1142	2424	470	2127	2339	4936
14	เทพา	87	771	841	1699	91	811	832	1734	178	1582	1673	3433
15	นาทวี	58	842	842	1742	62	785	838	1685	120	1627	1680	3427
16	สะบ้าย้อย	99	784	785	1668	98	829	826	1708	197	1613	1611	3421
รวม		1392	9332	11600	22408	1308	9223	9209	21903	2700	18555	20809	43075

ที่มา : สำนักงาน กศน.จังหวัดสงขลา  
ข้อมูลเมื่อ 20 มิถุนายน 2559

2.3) การศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่จังหวัดสงขลา มีทั้งหมดจำนวน 10 แห่ง ในพื้นที่ 3 อำเภอประกอบด้วย อำเภอสะบ้าย้อย จำนวน 4 แห่ง อำเภอนาทวี จำนวน 2 แห่ง อำเภอสะเดา จำนวน 4 แห่ง

ตารางที่ 19 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2558

ชื่อสถานศึกษา	ชื่อผู้บริหาร	หมู่ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	โทรศัพท์	ระดับเปิดสอน
ดชด.บ้านประกอบออก	พ.ต.ต.สมเกียรติ เจริญเฉลิมศักดิ์	3	ประกอบออก	ประกอบ	นาทวี	081-9703515	อนุบาล-ประถมฯ
ดชด.เจริญ-พิศลยบุตร	ร.ต.ต.วินัย จันทร์แก้ว	9	ช่อนทอง	ทับช้าง	นาทวี	087-2830716	อนุบาล-ประถมฯ
ดชด.บ้านหาดทราย	ร.ต.ต.อามร ปัญญาวุทธิ	6	หาดทราย	ธารคีรี	สะบ้าย้อย	082-2846537	อนุบาล-ประถมฯ
ดชด.มหาราช 1	ร.ต.ต.ประพันธ์ รัตนอุดม	4	น้ำเขียว	เขาแดง	สะบ้าย้อย	080-1363385	อนุบาล-ประถมฯ
ดชด.บ้านสำนักเอาะ	ร.ต.อ.สมบูรณ์ บางพระ	5	บ้านสำนักเอาะ	เขาแดง	สะบ้าย้อย	081-9638548	อนุบาล-ประถมฯ
ดชด.พลเอกนวล - คุณหญิงบานชื่น จันทร์ตรี	ร.ต.อ.อรุณ คำสุวรรณพจนา	5	แกตะ	ธารคีรี	สะบ้าย้อย	089-8792119	อนุบาล-ประถมฯ
ดชด.ล้อมลวนกีฬา	ร.ต.อ.คำนึ่ง วรรณโก	6	หัวควน	สำนักแก้ว	สะเดา	084-8436877	อนุบาล-ประถมฯ
ดชด.บ้านชายควน	ร.ต.ต.อนุกุล อนันต์	4	ชายควน	ป่าตึงเบซาร์	สะเดา	081-7989442	อนุบาล-ประถมฯ
ดชด.บ้านทุ่งสบายใจ	ร.ต.ท.อภิเษม์ ปานแก้ว	6	ทุ่งสบายใจ	ทุ่งหมอ	สะเดา	084-8555328	อนุบาล-ประถมฯ
ดชด.บ้านบาโรย	ร.ต.ต.สมชาย เสือแก้ว	11	บาโรย	ป่าตึงเบซาร์	สะเดา	082-2647596	อนุบาล-ประถมฯ

ข้อมูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3  
ณ เดือนมิถุนายน 2559

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนนักเรียน ครู โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2558

ที่	ชื่อสถานศึกษา	นักเรียน			ห้องเรียน			ครู		
		ก่อน ประเมิน	ประเมิน	รวม	ก่อน ประเมิน	ประเมิน	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1	ตชด.บ้านประกอบออก	50	137	187	2	6	8	5	7	12
2	ตชด.เชิญ-พิศลยบุตร	28	48	76	2	6	8	5	5	10
<b>รวมอำเภอนาทวี</b>		<b>78</b>	<b>185</b>	<b>263</b>	<b>4</b>	<b>12</b>	<b>16</b>	<b>10</b>	<b>12</b>	<b>22</b>
3	ตชด.บ้านหาดทราย	47	185	232	2	6	8	7	3	10
4	ตชด.มหาราช 1	63	94	157	2	6	8	2	8	10
5	ตชด.บ้านสำนักเอาะ	102	230	332	3	10	13	8	10	18
6	ตชด.พลเอกนวล-คุณหญิง บ้านขึ้น จันทรตรี	45	139	184	2	6	8	6	8	14
<b>รวมอำเภอสะบ้าย้อย</b>		<b>257</b>	<b>648</b>	<b>905</b>	<b>9</b>	<b>28</b>	<b>37</b>	<b>23</b>	<b>39</b>	<b>62</b>
7	ตชด.สี่มวชนกีฬา	43	168	211	2	7	9	6	5	11
8	ตชด.บ้านชายควน	46	71	117	2	6	8	2	9	11
9	ตชด.บ้านทุ่งสวายใจ	30	80	110	2	6	8	4	5	9
10	ตชด.บ้านบาโรย	39	116	155	2	6	8	4	6	10
<b>รวมอำเภอสะเดา</b>		<b>158</b>	<b>435</b>	<b>593</b>	<b>8</b>	<b>25</b>	<b>33</b>	<b>16</b>	<b>25</b>	<b>41</b>
<b>รวมทั้งหมด</b>		<b>493</b>	<b>1,268</b>	<b>1,761</b>	<b>21</b>	<b>65</b>	<b>86</b>	<b>49</b>	<b>76</b>	<b>125</b>

ข้อมูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3  
ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2558

2.4) การศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลา มีโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกระจายอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาล ในอำเภอ 9 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสงขลา อำเภอหาดใหญ่ อำเภอสะเดา อำเภอนาทวี อำเภอควนเนียง และอำเภอสิงหนคร อำเภอจะนะ อำเภอเทพา และอำเภอสทิงพระ รวมทั้งสิ้น 28 โรงเรียน มีอัตรากำลังครู และพนักงาน จำนวน 823 คน และนักเรียน จำนวน 19,096 คน

ตารางที่ 21 ข้อมูลโรงเรียนและอัตรากำลังพนักงานครูเทศบาล

ลำดับที่	โรงเรียน	ระดับการศึกษา	จำนวนบุคลากรทางการศึกษา		จำนวน นักเรียน
			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	
<b>1. อำเภอเมืองสงขลา</b>					
<b>1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา</b>					
1.1.1	อบจ.สงขลาพิทยานุสรณ์	ระดับภาคบังคับ	1 (ว่าง 1)	6 (ว่าง 6)	189
		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย			133
1.1.2	เกาะแก้วพิทยาสรรค์	ระดับภาคบังคับ			
		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย			
<b>1.2 เทศบาลนครสงขลา</b>					
1.2.1	เทศบาล 1 (ถนนนครนอก)	ระดับปฐมวัย	4	35	271
		ระดับภาคบังคับ			679
1.2.2	เทศบาล 2 (อ่อนอุทิศ)	ระดับปฐมวัย	4	43	254
		ระดับภาคบังคับ			657
1.2.3	เทศบาล 3 (วัดศาลาหัวยาง)	ระดับปฐมวัย	4	42	192
		ระดับภาคบังคับ			648

ลำดับที่	โรงเรียน	ระดับการศึกษา	จำนวนบุคลากรทางการศึกษา		จำนวนนักเรียน
			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	
1.2.4	เทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย)	ระดับปฐมวัย	4	42	164
		ระดับภาคบังคับ			1,128
1.2.5	เทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก)	ระดับภาคบังคับ	5	75	1,207
		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย			434
<b>1.3 เทศบาลเมืองเขารูปช้าง</b>					
1.3.1	เทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว)	ระดับปฐมวัย	1	5	115
		ระดับภาคบังคับ			191
<b>2. อำเภอหาดใหญ่</b>					
<b>2.1 เทศบาลนครหาดใหญ่</b>					
2.1.1	เทศบาล 1 (เอ็งเสียงสามัคคี)	ระดับปฐมวัย	5	111 (ว่าง 6)	276
		ระดับภาคบังคับ			2,315
		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย			175
2.1.2	เทศบาล 2 (บ้านหาดใหญ่)	ระดับปฐมวัย	4	64 (ว่าง 4)	306
		ระดับภาคบังคับ			1,067
2.1.3	เทศบาล 3 (โศภณพิทยาคุณานุสรณ์)	ระดับปฐมวัย	3	54 (ว่าง 8)	185
		ระดับภาคบังคับ			1,079
2.1.4	เทศบาล 4 (วัดคลองเรียน)	ระดับปฐมวัย	4	60 (ว่าง 4)	196
		ระดับภาคบังคับ			925
2.1.5	เทศบาล 5 (วัดหาดใหญ่)	ระดับปฐมวัย	2	31 (ว่าง 7)	138
		ระดับภาคบังคับ			392
2.1.6	เทศบาล 6 (อนุบาลในฝัน)	ระดับปฐมวัย	2	18 (ว่าง 3)	213
		ระดับภาคบังคับ			426
2.1.7	อนุบาลทุ่งตำเสา	ระดับปฐมวัย	1	ว่าง	87
<b>2.2 เทศบาลตำบลพะตง</b>					
2.2.1	เทศบาล 1 (ชุมชนบ้านอุดมทอง)	ระดับปฐมวัย	2	21 (ว่าง 1)	180
		ระดับภาคบังคับ			366
<b>2.3 เทศบาลเมืองคลองแห</b>					
2.3.1	เทศบาล 1 (อนุบาลอัจฉริยะ)	ระดับปฐมวัย	2	10	276
		ระดับภาคบังคับ			296
<b>3. อำเภอสะเตา</b>					
<b>3.1 เทศบาลเมืองสะเตา</b>					
3.1.1	เทศบาล 1 (บ้านสะเตา)	ระดับปฐมวัย	4	58 (ว่าง 5)	458
		ระดับภาคบังคับ			1,001
3.1.2	เทศบาล 2 (บ้านสะเตา)	ระดับปฐมวัย	3	33 (ว่าง 1)	180
		ระดับภาคบังคับ			629
3.1.3	เทศบาล 3 (ชุมชนหมู่บ้านตัวอย่าง)	ระดับปฐมวัย	1	10 (ว่าง 1)	62
		ระดับภาคบังคับ			110
<b>3.2 เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์</b>					
3.2.1	เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์	ระดับปฐมวัย	1	3 (ว่าง 4)	130
<b>3.3 เทศบาลตำบลปริง</b>					
3.3.1	เทศบาลตำบลปาดังเบซาร์	ระดับปฐมวัย	1	13 (ว่าง 6)	130

ลำดับที่	โรงเรียน	ระดับการศึกษา	จำนวนบุคลากรทางการศึกษา		จำนวนนักเรียน
			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	
<b>4. อำเภอนาหวี</b>					
<b>4.1 เทศบาลตำบลนาหวี</b>					
4.1.1	เทศบาลตำบลนาหวี	ระดับปฐมวัย	1	14	211
		ระดับภาคบังคับ		(ว่าง 1)	241
<b>5. อำเภอกวนเนียง</b>					
<b>5.1 เทศบาลตำบลกวนเนียง</b>					
5.1.1	เทศบาลตำบลกวนเนียง	ระดับปฐมวัย	(ว่าง1)	4	141
<b>6. อำเภอสิงหนคร</b>					
<b>6.1 เทศบาลเมืองสิงหนคร</b>					
6.1.1	เทศบาลเมืองสิงหนคร 1 (บ้านยางงาม)	ระดับปฐมวัย	1	9	203
		ระดับภาคบังคับ (เฉพาะ ป.1)			122
<b>7. อำเภोजะนะ</b>					
<b>7.1 เทศบาลตำบลจนะ</b>					
7.1.1	อนุบาลเมืองจนะ	ระดับปฐมวัย	-	2 (ว่าง 3)	69
<b>8. อำเภอเทพา</b>					
<b>8.1 องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสะบ้า</b>					
8.1.1	อนุบาลเกาะสะบ้า	ระดับปฐมวัย	-	-	90
<b>9. อำเภอสิงทิงพระ</b>					
<b>9.1 เทศบาลตำบลสิงทิงพระ</b>					
9.1.1	อนุบาลเทศบาลตำบลสิงทิงพระ	ระดับปฐมวัย	ว่าง	ว่าง	72
<b>รวมทั้งสิ้น</b>			<b>60</b>	<b>763</b>	<b>19,096</b>

หมายเหตุ : กรณีบุคลากรทางการศึกษาของอำเภอเทพาและอำเภอสิงทิงพระอยู่ระหว่างการขออัตราบุคลากรจาก สด. ปัจจุบันใช้บุคลากรจาก ผดต.

## 2.5) การศึกษามหาวิทยาลัย

จังหวัดสงขลาเป็นศูนย์กลางการศึกษาของภูมิภาคในการสร้างองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และเอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ โดยเน้นสาขาที่สอดคล้องกับความต้องการของภูมิภาค ควบคู่ไปกับการพัฒนาสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้ได้มาตรฐานสากลสู่ระดับนานาชาติ โดยมีมหาวิทยาลัยในพื้นที่ที่เป็นของรัฐและเอกชนจำนวน 5 แห่ง คือมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย และมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ (เอกชน) เปิดสอนตั้งแต่ระดับ ปวส. ถึงปริญญาเอก มีจำนวนนิสิตนักศึกษาแต่ละแห่ง ดังนี้

**มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์** มี 5 วิทยาเขต คือ วิทยาเขตหาดใหญ่ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาเขตภูเก็ต วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี และวิทยาเขตตรัง ซึ่งได้เปิดสอนตั้งแต่ระดับปริญญาตรีถึงปริญญาเอกหรือเทียบเท่า

**มหาวิทยาลัยทักษิณ** มี 2 วิทยาเขต คือ วิทยาเขตสงขลา และวิทยาเขตพัทลุง

- เปิดสอนหลักสูตรทั้งระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาจำนวนทั้งหมด 29 หลักสูตร 82 สาขาวิชา โดยจำแนกเป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรี 16 หลักสูตร 53 สาขาวิชา ระดับปริญญาโท 8 หลักสูตร 26 สาขาวิชา และระดับปริญญาเอก 2 หลักสูตร 3 สาขาวิชา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เปิดสอนหลักสูตรทั้งระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา จำนวนทั้งหมด 18 หลักสูตร 62 สาขาวิชา โดยจำแนกเป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรี 12 หลักสูตร 53 สาขาวิชา ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต 1 หลักสูตร 1 สาขาวิชา ระดับปริญญาโท 5 หลักสูตร 8 สาขาวิชา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ถึงระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ (เอกชน) เปิดสอนระดับปริญญาตรี ป.บัณฑิต ปริญญาโท และปริญญาเอก มีจำนวนนักศึกษา

### 3) ด้านสวัสดิการสังคม

จังหวัดสงขลาได้ดำเนินงานด้านการพัฒนาและจัดสวัสดิการในกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ให้แก่เด็ก สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส บุคคลเร่ร่อนและกลุ่มองค์กรเครือข่าย เพื่อสร้างโอกาสให้ประชาชน ทุกกลุ่มเป้าหมายที่ประสบปัญหาทางสังคมได้รับการปกป้องคุ้มครองและพัฒนา มีหลักประกันในการดำรงชีวิตสามารถเข้าถึงบริการด้านสวัสดิการสังคม ตลอดจนส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนของสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้เกิดสังคมคุณธรรม

ในรอบปี 2558 จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการสังคมแก่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 22 รายงานสถิติผู้รับบริการทางสังคม จังหวัดสงขลา ปีงบประมาณ 2558

โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณที่ได้รับ การจัดสรร(บาท)	เป้าหมาย
<b>1. การดำเนินงานด้านเด็ก</b>		
1.1 การสงเคราะห์เด็กแบบครอบครัวอุปถัมภ์	321,000	26 ครอบครัว
1.2 การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม	63,525	87 ครอบครัว
1.3 การดำเนินงานด้านการคุ้มครองผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว	50,000	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ประชาชนทั่วไป/ เยาวชน 76 ราย
1.4 กองทุนคุ้มครองเด็ก ปี 2558		
1.4.1 สงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและครอบครัว	220,000	8 ครอบครัว
1.4.2 สนับสนุนโครงการที่ปฏิบัติงานด้านเด็ก องค์กรเอกชน/ หน่วยงานภาครัฐ	252,500	3 โครงการ
<b>2. การดำเนินงานด้านคนพิการ</b>		
2.1 การจดทะเบียนคนพิการ	45,000	
2.2 โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการ	1,200,000	60 หลัง
2.3 การจ้างงานคนพิการ	165,600	200 ราย
2.4 กิจกรรมจัดบริการผู้ช่วยคนพิการ	440,402	43 ราย
2.5 ล่ามภาษามือ	100,000	120 ครั้ง
2.6 งานกองทุนคนพิการ	2,133,000	62 ราย
2.7 โครงการเสริมพลังผู้ใช้บริการของกองทุนส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ประจำปี 2558	149,900	300 ราย
- ประชุมชี้แจงลูกหนี้เงินกู้คนพิการ	86,000	
- ส่งหนังสือผู้ค้าประกัน	5,000	
- ส่งหนังสือผู้กู้และผู้ค้าประกัน	58,900	
<b>3. การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ</b>		
3.1 โครงการสนับสนุนการจัดการศพสูงอายุตามประเพณี	5,154,000	2,577 ราย

โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณที่ได้รับ การจัดสรร(บาท)	เป้าหมาย
3.2 การดำเนินงานกองทุนผู้สูงอายุ	871,000	
<b>4. การดำเนินงานด้านผู้ด้อยโอกาส</b>		
4.1 การสงเคราะห์ผู้ติดเชื้อเอดส์และครอบครัว		20 ครอบครัว
4.2 การสงเคราะห์ผู้ตกทุกข์ได้ยากกลับภูมิลำเนาเดิม	109,000	120 ราย
4.3 งานขอทาน	73,650	16 อำเภอ
4.4 งานส่งคนชราเข้าสถานสงเคราะห์		16 อำเภอ
4.5 งานศูนย์ดำรงธรรมและอื่นๆ	32 เรื่อง	16 อำเภอ
<b>5. การดำเนินงานด้านครอบครัวและสตรี</b>		
5.1 การสงเคราะห์ผู้ประสบปัญหาทางสังคมกรณีฉุกเฉิน	140,000	973 ราย
<b>6.การดำเนินงานด้านการค้ามนุษย์</b>		
6.1 การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์	208,125	9 ครั้ง
6.2 การฝึกอบรมเผยแพร่ความรู้ตามพ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551	70,000	200 คน
6.3 โครงการอาสาสมัครเฝ้าระวังร่วมใจแจ้งเหตุการฉ้อโกงของคนเข้าเมืองและการค้ามนุษย์	78,800	120 คน

ที่มา: สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลาได้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคม ครอบคลุมในทุกกลุ่มเป้าหมายภาคีเครือข่ายด้านสังคมที่มีจุดร่วมในการมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ได้รับบริการและสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

จากการศึกษาข้อมูลทางสังคมในจังหวัดสงขลาของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา พ.ศ.2557 – 2558 ภาพรวมของจังหวัดสงขลาตามแบบข้อมูลรายงานสถานการณ์ทางสังคม (อพท. 1) ในปี 2557 –2558 ได้พบปัญหาเชิงประเด็นและกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

#### ตารางที่ 23 ปัญหาประเด็นเชิงสังคม

1.สถานการณ์เชิงประเด็นสังคม	ปี 2557	ปี 2558	เปรียบเทียบข้อมูลปี 57 กับข้อมูลปี 58
1.1 ปัญหาด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม	11,102	9,241	ลดลง จำนวน 1,861ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 16.67
1.2 ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย	19,096	55,170	เพิ่มขึ้น จำนวน 36,074 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 188.91
1.3 ปัญหาด้านการศึกษา	758	1,389	เพิ่มขึ้น จำนวน 631 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 83.25
1.4 ปัญหาด้านการมีงานทำและรายได้	26,493	7,154	ลดลง จำนวน 19339 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 73.00
1.5 ปัญหาด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	3,255	2,658	ลดลง จำนวน 597 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.34
1.6 ปัญหาด้านวัฒนธรรมและจริยธรรม	351	299	ลดลง จำนวน 52 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.81
<b>รวม</b>	<b>61,055</b>	<b>75,911</b>	<b>ลดลง จำนวน 597 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.34</b>
2.ปัญหาเชิงกลุ่มเป้าหมายที่ต้องได้รับการพัฒนา	ปี 2557	ปี 2558	เปรียบเทียบข้อมูลปี 57 กับข้อมูลปี 58
2.1ปัญหาเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์	6,042	3,090	ลดลง จำนวน 2,952 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 48.86



1.สถานการณ์เชิงประเด็นสังคม	ปี 2557	ปี 2558	เปรียบเทียบข้อมูลปี 57 กับข้อมูลปี 58
2.2 ปัญหาเยาวชน อายุ 18-25 ปี	3,945	2,520	ลดลง จำนวน 1,425 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 36.12
2.3 ปัญหาครอบครัว	1,884	2,046	เพิ่มขึ้น จำนวน 162 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.60
2.4 ปัญหาสตรีอายุ 25 ปีขึ้นไป-60ปี	1,732	1,664	ลดลง จำนวน 68 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.93
2.5 ปัญหาผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป	8,337	7,115	เพิ่มขึ้น จำนวน 1222 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.66
2.6 ปัญหาคนพิการ	179	1,105	เพิ่มขึ้น จำนวน 926 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.66
2.7 ปัญหาแรงงาน	2,747	736	ลดลง จำนวน 101 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 15.91
<b>รวม</b>	<b>24,866</b>	<b>18,276</b>	<b>ลดลง จำนวน 6590 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.50</b>

ข้อมูลผู้ด้อยโอกาสทางสังคมจังหวัดสงขลาที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา ได้สำรวจและประมวลข้อมูลที่ต้องการความช่วยเหลือในเดือนกุมภาพันธ์ - มิถุนายน พ.ศ. 2558

ตารางที่ 24 ข้อมูลผู้ด้อยโอกาสทางสังคมจังหวัดสงขลา

ลำดับ	อำเภอ	เด็ก	ครอบครัว ยากจน	ผู้ประสบ ภัยพิบัติ	ผู้ป่วย เอดส์	ผู้พิการ	ผู้สูงอายุ	สตรี หม้าย	รวม ทั้งสิ้น
1	กระแสสินธุ์	1	13	1		15	18	5	53
2	คลองหอยโข่ง		7				3		10
3	ควนเนียง		2			3	17		22
4	จะนะ	2	40			16	36	1	95
5	เทพา	1	1			7	7	1	17
6	นาทวี	2	21			10	30	4	67
7	นาหม่อม	8	13			23	33		77
8	บางกล่ำ	3	2			1	2	2	10
9	เมือง	1	11			11	25	1	49
10	ระโนด	22	62	1	4	124	144	14	371
11	รัตภูมิ	1	4			18	6	1	30
12	สทิงพระ	20	45		1	20	66	9	161
13	สะเดา	7	46			24	71	15	163
14	สะบ้าย้อย	1	23			5	39	6	74
15	สิงหนคร	18	26			14	38	9	104
16	หาดใหญ่	2	19			22	64	1	109
<b>รวมจำนวนทั้งสิ้น</b>									<b>1,412</b>

ที่มา: สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา

ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2558

ตารางที่ 25 สรุปข้อมูลปัญหา/ความต้องการของผู้ด้อยโอกาสทางสังคมจังหวัดสงขลา

ลำดับ	พื้นที่	ด้านการเงิน	ด้านเครื่องอุปโภคบริโภค	ด้านอื่นๆ
1	กระแสลินธุ์	52	35	12
2	คลองหอยโข่ง	10	2	8
3	ควนเนียง	22	3	4
4	จะนะ	94	39	26
5	เทพา	15	2	8
6	นาทวี	65	43	27
7	นาหม่อม	77	35	7
8	บางกล่ำ	10	9	
9	เมือง	40	43	29
10	ระโนด	367	175	74
11	รัตภูมิ	30	21	9
12	สทิงพระ	161	57	23
13	สะเดา	155	101	32
14	สะบ้าย้อย	67	21	41
15	สิงหนคร	95	28	21
16	หาดใหญ่	107	55	27
รวม		1,367	669	348

ที่มา: สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา  
ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2558

จากข้อมูลผู้ด้อยโอกาสทางสังคมจังหวัดสงขลา จำนวน 1,412 ราย มีปัญหาและความต้องการ 1 รายมากกว่า 1 ด้าน โดยอำเภอระโนดมีความต้องการสูงสุดจำแนกเป็นด้านการเงิน 367 ราย ด้านเครื่องอุปโภคบริโภค 175 ราย และด้านอื่นๆ จำนวน 74 ราย

หมายเหตุ : ด้านการเงิน : ประกอบด้วยเงินยืมชีพ ทุนประกอบอาชีพ ทุนการศึกษา

ด้านเครื่องอุปโภคบริโภค : ประกอบด้วยเครื่องอุปโภคบริโภค นมดูแลเด็ก ผ้าอ้อมสำเร็จรูป อุปกรณ์การเรียน อุปกรณ์ประกอบอาชีพ

ด้านอื่นๆ : ประกอบด้วยกายอุปกรณ์ การฝึกอาชีพ การมีงานทำ ค่าเดินทางไปรักษาพยาบาล ค่าอาหารทางสายยาง ต้องการรถเข็น ที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย ปรับสภาพบ้าน ผู้ดูแล ส่งต่อ สสจ. เรื่องสุขภาพ สร้างห้องน้ำ เสื้อผ้า ออกบัตรคนพิการ

## 1.6 โครงสร้างพื้นฐาน

### 1) การคมนาคม

จังหวัดสงขลาเป็นเมืองหลักของภาคใต้ตอนล่างและเป็นศูนย์กลางการคมนาคม มีเส้นทางหลักที่ใช้ในการเดินทางทั้งทางรถยนต์ ทางรถไฟ ทางเรือ และทางเครื่องบิน มีทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัด และเส้นทางมาตรฐานหลายสายเชื่อมต่อติดต่อกันระหว่างอำเภอทั้ง 16 อำเภอในจังหวัดสงขลา เชื่อมโยงกับจังหวัดใกล้เคียงและประเทศมาเลเซีย

จากการที่จังหวัดสงขลามีเส้นทางหลักที่เชื่อมโยงหลายสาย ในอนาคตสามารถพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางรองรับการคมนาคม การค้าและการอุตสาหกรรมของจังหวัดใกล้เคียง พัฒนาให้เชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดและภูมิภาค และรองรับการขนส่งสินค้าทางการเกษตรและอุตสาหกรรม

◆ ระยะทางจากตัวอำเภอเมืองสงขลาไปยังอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดสงขลา

• อำเภอระโนด	ระยะทาง	73 กิโลเมตร
• อำเภอกระแสสินธุ์	ระยะทาง	74 กิโลเมตร
• อำเภอสทิงพระ	ระยะทาง	36 กิโลเมตร
• อำเภอสิงหนคร	ระยะทาง	26 กิโลเมตร
• อำเภอกวนเนียง	ระยะทาง	72 กิโลเมตร
• อำเภอรัตนภูมิ	ระยะทาง	60 กิโลเมตร
• อำเภอนาหม่อม	ระยะทาง	34 กิโลเมตร
• อำเภอจะนะ	ระยะทาง	37 กิโลเมตร
• อำเภอนาทวี	ระยะทาง	52 กิโลเมตร
• อำเภอสะเดา	ระยะทาง	70 กิโลเมตร
• อำเภอเทพา	ระยะทาง	73 กิโลเมตร
• อำเภอสะบ้าย้อย	ระยะทาง	104 กิโลเมตร
• อำเภอหาดใหญ่	ระยะทาง	26 กิโลเมตร
• อำเภอกลองหอยโข่ง	ระยะทาง	43 กิโลเมตร
• อำเภอบางกล่ำ	ระยะทาง	46 กิโลเมตร

◆ การเดินทางจากจังหวัดสงขลาไปยังจังหวัดใกล้เคียง

• จังหวัดปัตตานี	ระยะทาง	105.33 กิโลเมตร
• จังหวัดนครศรีธรรมราช	ระยะทาง	184.51 กิโลเมตร
• จังหวัดพัทลุง	ระยะทาง	125.08 กิโลเมตร
• จังหวัดสตูล	ระยะทาง	123.58 กิโลเมตร

1.1) ทางถนน

การคมนาคมขนส่งระหว่างจังหวัดและภายในพื้นที่จังหวัดสงขลา ประกอบด้วยเส้นทางถนนสายหลักในความรับผิดชอบของแขวงทางหลวงสงขลาที่ 1 แขวงทางหลวงสงขลาที่ 2 แขวงทางหลวงชนบทสงขลา และองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา

ตารางที่ 26 หน่วยงานผู้รับผิดชอบ จำนวนสายทาง และชนิดผิวจราจรของจังหวัดสงขลา

ลำดับ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	จำนวนสายทาง	ชนิดผิวจราจร					ระยะทางรวม (กม.)
			แอสฟัลท์คอนกรีต	ลาดยาง	คอนกรีต	ลูกรัง	หินคลุก	
1	แขวงทางหลวงสงขลาที่ 1	12	10 สาย	-	2 สาย	-	-	281.344
2	แขวงทางหลวงสงขลาที่ 2 (นาหม่อม)	11	11 สาย	-	-	-	-	382.669
3	สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสงขลา	50	-	564.718	7.406	79.440	-	651.564
4	องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา	213	-	1,184.396	6.783	142.335	-	1,333.514
<b>รวม</b>		<b>283</b>	<b>18 สาย</b>	<b>1749.114</b>	<b>14.189</b>	<b>221.775</b>	<b>-</b>	<b>2650.380</b>

ที่มา: แขวงทางหลวงสงขลาที่ 1, แขวงทางหลวงชนบทสงขลา, องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา  
ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2558

แนวทางหลวงสงขลาที่ 1 มีหน้าที่ควบคุมดูแลรักษาทางหลวงแผ่นดิน มีสายทางในความรับผิดชอบ 12 สายทาง 19 ตอนควบคุม ระยะทางทั้งสิ้น 281.344 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยาง โดยแบ่งพื้นที่รับผิดชอบของหมวดทางต่างๆ

ตารางที่ 27 รายชื่อหมวดทางหลวงและพื้นที่ที่รับผิดชอบของแขวงทางสงขลาที่ 1

หมวดการทาง	ครอบคลุมพื้นที่อำเภอ	ระยะทาง (กม.)
หมวดทางหลวงสงขลา	เมือง	40.871
หมวดทางหลวงสิงหนคร	เมือง สิงหนครสทิงพระ	40.680
หมวดทางหลวงสทิงพระ	สทิงพระ ระโนด	57.007
หมวดทางหลวงหาดใหญ่ที่	หาดใหญ่, บางกล้า	42.394
หมวดทางหลวงคอหงส์	หาดใหญ่ นาม่อม	34.248
หมวดทางหลวงกำแพงเพชร	รัตภูมิ บางกล้า หาดใหญ่	66.144

ที่มา: แขวงทางหลวงสงขลาที่ 1  
ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2558

ทางหลวงแผ่นดินเป็นเส้นทางการคมนาคมขนส่งสายหลักของจังหวัดโดยมีเส้นทางที่สำคัญได้แก่

- ◆ **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4** เป็นเส้นทางเชื่อมต่อกับจังหวัดพัทลุง ไปสิ้นสุดที่สามแยกคลองแงะ-คลองพรวน อำเภอสะดา ชายแดนมาเลเซียระยะทางในความควบคุม 56.924 กม.
- ◆ **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 43** เป็นเส้นทางเริ่มต้นจากสี่แยกคลองหระ อำเภอหาดใหญ่ ผ่าน อำเภอนาม่อม ไปเชื่อมกับทางหลวงหมายเลข 408 ที่บ้านควนมีด อำเภอจะนะไปสิ้นสุดที่สามแยกดอนยาง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ระยะทางในความควบคุม 7.206 กม.
- ◆ **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 407** (กาญจนวณิช) เชื่อมต่อระหว่างอำเภอเมืองสงขลา กับ อำเภอหาดใหญ่ ระยะทางในความควบคุม 28.230 กม.
- ◆ **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 408** เริ่มจากบ้านป่ากระวะ อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ผ่านทางแยกเข้าอำเภอรโนด อำเภอสทิงพระ ผ่านสะพานติณสูลานนท์ ไปเชื่อมกับทางหลวงหมายเลข 408 ซึ่งเริ่มจากอำเภอเมืองสงขลา ไปอำเภอจะนะและอำเภอนาทวี ระยะทางในความควบคุม 111.37 กม.
- ◆ **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 414** (ลพบุรีรามศวร์) เป็นเส้นทางเชื่อมต่อจากบ้านน้ำกระจาย อำเภอเมืองสงขลา ไปบรรจบทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ที่บ้านท่าท่อน อำเภอบางกล้า ระยะทางในความควบคุม 24.315 กม.
- ◆ **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4083** เป็นเส้นทางที่แยกจากทางหลวงหมายเลข 408 ไปยังอำเภอรโนด จังหวัดสงขลา ระยะทางในความควบคุม 2.887 กม.
- ◆ **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4135** เป็นเส้นทางที่แยกจากทางหลวงหมายเลข 414 ไปยังท่าอากาศยานนานาชาติหาดใหญ่ระยะทางในความควบคุม 10.187 กม.
- ◆ **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4287** เป็นเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างอำเภอหาดใหญ่ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลาเป็นเส้นทางเชื่อมต่อไปยังจังหวัดสตูลระยะทางในความควบคุม 31.224 กม.

**แนวทางหลวงสงขลาที่ 2** (นาม่อม) มีหน้าที่ควบคุมดูแลรักษาทางหลวงแผ่นดิน มีสายทางในความรับผิดชอบ 11 สายทาง 15 ตอนควบคุม ระยะทางทั้งสิ้น 382.669 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยาง โดยแบ่งพื้นที่รับผิดชอบของหมวดทางต่างๆ ดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 รายชื่อหมวดทางหลวงและพื้นที่ที่รับผิดชอบของแขวงทางหลวงสงขลาที่ 2 (นาหม่อม)

หมวดทางหลวง	ครอบคลุมพื้นที่อำเภอ	ระยะทาง (กม.)
หมวดทางหลวงสะเดา	สะเดา	82.805
หมวดทางหลวงเทพา	เทพา สะบ้าย้อย	109.983
หมวดทางหลวงวังใหญ่	เทพา นาทวี สะเดา	126.824
หมวดทางหลวงจะนะ	จะนะ	63.057

ที่มา: แขวงทางหลวงสงขลาที่ 2 (นาหม่อม)

ข้อมูล ณ เดือน กันยายน 2558

ทางหลวงแผ่นดินเป็นเส้นทางการคมนาคมขนส่งสายหลักของจังหวัด โดยมีเส้นทางที่สำคัญได้แก่

♦ **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4** เป็นเส้นทางเชื่อมต่อกับจังหวัดพัทลุง ไปสิ้นสุดที่บ้านด่านนอก ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา ชายแดนมาเลเซีย ระยะทางในความควบคุม 34.966 กม.

♦ **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 42** เป็นทางแยกจากทางหลวงหมายเลข 4 ที่บ้านคลองแงะ ผ่านอำเภอนาทวี ไปยังอำเภอโคกโพธิ์ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ไปต่อไปยังจังหวัดนราธิวาส ระยะทางในความควบคุม 69.759 กม.

♦ **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 43** เป็นเส้นทางเริ่มต้นจากสี่แยกคลองหะ อำเภอนาทวี ผ่านอำเภอนาหม่อม ไปเชื่อมกับทางหลวงหมายเลข 408 ที่บ้านควนมิด อำเภอจะนะไปสิ้นสุดที่สามแยกดอนยาง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ระยะทางในความควบคุม 67.191 กม.

♦ **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 408** เริ่มจากบ้านปากกระวะ อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ผ่านทางแยกเข้าอำเภอรโนด อำเภอสทิงพระ ผ่านสะพานติณสูลานนท์ ไปเชื่อมกับทางหลวงหมายเลข 408 ซึ่งเริ่มจากอำเภอเมืองสงขลา ไปอำเภอจะนะและอำเภอนาทวี ด้านประกอบ เชื่อมต่อการเดินทาง มีรถยนต์โดยสารทั้งรถปรับอากาศ และรถยนต์โดยสารธรรมดาวิ่งรับส่งผู้โดยสารระหว่างหาดใหญ่-กรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียง และจากหาดใหญ่ไปยังประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ระยะทางในความควบคุม 63.276 กม.

♦ **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4054** เริ่มจากอำเภอสะเดา ไปถึงจุดเริ่มต้นเขตควบคุมของเทศบาลตำบลป่าดงเบซาร์ รวมระยะทางในความควบคุม 10.439 กม.

♦ **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4085** เริ่มต้นจากปากน้ำเทพา (สิ้นสุดเขตควบคุมขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพา) ผ่านบริเวณอำเภอเทพา - ตำบลลำไพล - อำเภอสะบ้าย้อย ดินเขตจังหวัดยะลา รวมระยะทางในความควบคุม 48.227 กม.

♦ **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4095** เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อกับอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลาไปยังด่านชายแดนบ้านประกอบ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา รวมระยะทางในความควบคุม 20.671 กม.

♦ **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4113** ที่บ้านประกอบ อำเภอนาทวี รวมระยะทาง 2.850 กม.

♦ **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4145** จากแยกควนสตอ ตำบลพังงา - บ้านบาโรย อำเภอสะเดา สามารถใช้เป็นเส้นทางลัดเพื่อไปอำเภอคลองหอยโข่ง และท่าอากาศยานนานาชาติหาดใหญ่ รวมระยะทางในความควบคุม 25.000 กม.

♦ **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4243** เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อกับระหว่างอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ไปยังอำเภอสะเดาทางทิศใต้รวมระยะทางในความควบคุม 40.010 กม.

### แขวงทางหลวงชนบทสงขลา

มีหน้าที่ควบคุม ดูแลบำรุงรักษาทางหลวงชนบทในจังหวัดสงขลา มีถนนโครงข่ายในความรับผิดชอบจำนวน 58 สายทาง ระยะทางทั้งสิ้น 740.444 กิโลเมตร ทางหลวงชนบทเป็นเส้นทางสายรองที่เชื่อมต่อจากทางหลวงแผ่นดิน และถนนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นถนนลาดยาง ทางหลวงชนบท

ตารางที่ 29 จำนวนสายทางในความรับผิดชอบของแขวงทางหลวงชนบทสงขลา

ครอบคลุมพื้นที่อำเภอ	จำนวนสายทาง	ชนิดผิวจราจร			ระยะทาง (กม.)
		ลาดยาง	คอนกรีต	ลูกรัง	
ภายในอำเภอ	43	449.268	14.241	19.964	483.473
ระหว่างอำเภอ	15	252.118	1.733	3.12	256.971
รวม	58	701.386	15.974	23.084	740.444

ที่มา: แขวงทางหลวงชนบทสงขลา  
ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2558

### องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา

มีหน้าที่ควบคุม ดูแล บำรุงรักษาถนนทางหลวงท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยมีถนนทางหลวงท้องถิ่นที่อยู่ในความรับผิดชอบทั้งสิ้นจำนวน 213 สายทาง ประกอบด้วย ถนนคอนกรีตระยะทาง 9.443 กิโลเมตร, ถนนลาดยาง ระยะทาง 1,306.710 กิโลเมตร และถนนลูกรัง ระยะทาง 40.833 กิโลเมตร รวมระยะทางทั้งสิ้น 1,356.983 กิโลเมตร (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2558)

ตารางที่ 30 จำนวนสายทางในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา

อำเภอ	จำนวนสายทาง	ชนิดผิวจราจร/ระยะทาง			ระยะทาง (กม.)
		ลาดยาง	คอนกรีต	ลูกรัง	
เมืองสงขลา	7	24.899	0.970	-	25.869
กระแสดินธุ์	4	23.845	-	-	23.845
ระโนด	18	112.375	2.200	-	114.575
สิงหนคร	9	55.140	-	-	55.140
สติงพระ	10	68.418	0.225	-	68.643
หาดใหญ่	29	132.950	1.100	-	134.050
สะเดา	15	132.150	2.300	13.515	147.965
นาหม่อม	7	20.755	-	-	20.755
คลองหอยโข่ง	10	45.362	0.100	17.188	62.650
ควนเนียง	9	49.083	-	-	49.083
รัตภูมิ	16	74.605	1.000	5.730	81.335
เทพา	14	114.782	-	-	114.782
จะนะ	27	160.809	1.390	-	162.199
นาทวี	15	123.732	0.158	3.400	127.290
สะบ้าย้อย	10	87.91	-	-	87.910
บางกล่ำ	13	79.895	-	1.000	80.895
รวม	213	1,306.710	9.443	40.833	1,356.983

ที่มา: องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา  
ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2558



- จากข้อมูลการสำรวจปริมาณการจราจรของแขวงทางหลวงสงขลาที่ 1 เส้นทางที่สำคัญได้แก่
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 เป็นเส้นทางสายหลักระหว่างอำเภอหาดใหญ่ ไปยังอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาและเชื่อมต่อกับประเทศมาเลเซีย มีปริมาณจราจรค่อนข้างหนาแน่น 52,251 คันต่อวัน การจราจรส่วนใหญ่ใช้ในการขนส่งสินค้านำเข้า ส่งออก และนักท่องเที่ยวผ่านด่านชายแดน
  - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 407 เป็นเส้นทางที่เชื่อมระหว่างอำเภอหาดใหญ่และอำเภอเมืองสงขลา ทางด้านทิศใต้มีปริมาณจราจร 44,608 คันต่อวัน เป็นปริมาณจราจรที่มากที่สุดของจังหวัด
  - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 414 เป็นเส้นทางที่เชื่อมระหว่างอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา กับอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาทางด้านทิศเหนือปริมาณจราจรค่อนข้างหนาแน่น 45,057 คันต่อวัน
  - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 43 เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่างอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาไปทางอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา โดยเชื่อมต่อไปยังจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส มีปริมาณจราจร 18,611 คันต่อวัน
  - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 408 เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่างอำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเชื่อมต่อกับอำเภอรโนด จังหวัดสงขลา ผ่านตัวจังหวัดสงขลาไปทางอำเภอจะนะ และสิ้นสุดที่อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา มีปริมาณจราจร 25,591 คันต่อวัน
  - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4287 เป็นเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างอำเภอหาดใหญ่ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อไปยังจังหวัดสตูลมีปริมาณจราจร 9,654 คัน ต่อวัน

### 1.2) ทางรถไฟ

จังหวัดสงขลามีสถานีรถไฟ จำนวน 22 สถานี โดยเฉพาะสถานีรถไฟหาดใหญ่เป็นชุมทางการขนส่งสำคัญของภาคใต้ มีขบวนรถไฟให้บริการแก่ผู้โดยสารหลายขบวนที่สำคัญ ได้แก่ รถด่วนยะลา-กรุงเทพฯ รถดีเซลรางยะลา-กรุงเทพฯ บัตเตอร์เวิร์ธ-กรุงเทพฯ เป็นต้น รวมทั้งขบวนรถท้องถิ่น

- ◆ มีรถไฟผ่านวันละ 22 ขบวน
- ◆ มีสถานีจอดรถ 7 สถานี
- ◆ เส้นทางรถไฟในจังหวัด ระยะทางยาว 160 กม.

### 1.3) ทางน้ำ

มีท่าเรือน้ำลึกสงขลาตั้งอยู่ที่ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร มีท่าเทียบเรือ 3 ท่ารองรับสินค้าได้ 1.1 ล้านตัน/ปี นอกจากนี้ยังมีท่าเทียบเรือประมงขององค์การสะพานปลา ตั้งอยู่บริเวณท่าสะพาน อำเภอเมืองสงขลา ท่าเทียบเรือของกองทัพเรือและท่าเทียบเรือของสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ 4 ตั้งอยู่บริเวณฐานทัพเรือสงขลา อำเภอเมืองสงขลา

### 1.4) ทางอากาศ

มีสนามบินหาดใหญ่ ซึ่งเป็นสนามบินนานาชาติ ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอคลองหอยโข่ง ห่างจากตัวเมืองหาดใหญ่ ระยะทาง 12 กิโลเมตร และยังมีสนามบินสงขลาตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนครสงขลา อยู่ในความรับผิดชอบของกองทัพเรือ

#### การเดินทางโดยเครื่องบิน

ท่าอากาศยานหาดใหญ่ เป็นหนึ่งในท่าอากาศยานสำคัญที่อยู่ภายใต้การบริหารงานของบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ท่าอากาศยานหาดใหญ่ ตั้งอยู่ในโซนธุรกิจการค้าทางภาคใต้ เป็นเสมือนประตูทางเข้าสำหรับผู้ที่ต้องการติดต่อธุรกิจการค้า หรือท่องเที่ยวทางตอนใต้ของประเทศไทย รวมถึงเป็นเสมือนช่องทางเดินทางสำหรับชาวมุสลิมในการเดินทางไปแสวงบุญ ที่นครเมกกะห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ปัจจุบันมี 5 สายการบินให้บริการผู้โดยสารมากกว่า 2,500,000 คน เที่ยวบิน 18,000

เที่ยวบินต่อปี และบริการขนถ่ายสินค้ามากกว่า 15,000 ต้นต่อปี มีเที่ยวบินภายในประเทศ ระหว่างหาดใหญ่ - กรุงเทพฯ หาดใหญ่ - เชียงใหม่ หาดใหญ่ - เชียงราย หาดใหญ่ - อุตรธานี หาดใหญ่ - ขอนแก่น หาดใหญ่ - อุดรราชธานี และมีเที่ยวบินระหว่างประเทศ ระหว่างหาดใหญ่ - กัวลาลัมเปอร์ หาดใหญ่ - สิงคโปร์

## 2) กิจการด้านพลังงาน

### 2.1) การผลิตปิโตรเลียม

ดำเนินการโดยบริษัท ซีอีซี อินเตอร์เนชันแนล จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทผู้รับสัมปทานแหล่งปิโตรเลียมสงขลา แปลงสำรวจที่ G5/43

รูปที่ 3 รายงานปริมาณการผลิตปิโตรเลียม

รายงานปริมาณการผลิตปิโตรเลียม แหล่งปิโตรเลียม บึงประมาณ 2558									
เดือน	พื้นที่	แหล่ง	ก๊าซธรรมชาติ		ก๊าซธรรมชาติ		น้ำมันดิบ	จำนวน หลุมเปิด ผลิต	จำนวน หลุมผลิต ทั้งหมด
			ล้าน ลบ. ฟุต/วัน	เทียบเท่า น้ำมันดิบ	(บาร์เรล /วัน)	เทียบเท่า น้ำมันดิบ			
ตุลาคม	ในทะเล	สงขลา	0	0	0	0	12,642	41	76
พฤศจิกายน			0	0	0	0	11,385	41	76
ธันวาคม			0	0	0	0	12,296	41	76
มกราคม			0	0	0	0	12,006	41	76
กุมภาพันธ์			0	0	0	0	11,679	41	76
มีนาคม			0	0	0	0	10,662	41	76
เมษายน			0	0	0	0	11,336	41	76
พฤษภาคม			0	0	0	0	10,682	41	81
มิถุนายน			0	0	0	0	11,336	41	81
กรกฎาคม			0	0	0	0	12,477	41	81
สิงหาคม			0	0	0	0	17,185	48	89
กันยายน			0	0	0	0	14,497	48	89

ที่มา: กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ  
ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2558

ตารางที่ 31 รายงานค่าภาคหลวงปิโตรเลียมจังหวัดสงขลา แหล่งปิโตรเลียมสงขลา  
แปลงสำรวจที่ G5/43

อปท.ในพื้นที่ (20%) (จำนวน 28 อปท.)		อบจ. (20%) (จำนวน 1 แห่ง)		อปท.นอกพื้นที่ (10%) (จำนวน 112 อปท.)	
ไตรมาสที่ 1	57,878,153.18	ไตรมาสที่ 1	57,878,153.18	ไตรมาสที่ 1	31,875,926.99
ไตรมาสที่ 2	43,879,534.73	ไตรมาสที่ 2	43,879,534.73	ไตรมาสที่ 2	24,438,688.19
ไตรมาสที่ 3	24,390,694.66	ไตรมาสที่ 3	24,390,694.66	ไตรมาสที่ 3	14,186,021.51
ไตรมาสที่ 4	32,999,023.79	ไตรมาสที่ 4	32,999,023.79	ไตรมาสที่ 4	18,777,505.27
<b>รวม</b>	<b>159,147,406.36</b>	<b>รวม</b>	<b>159,147,406.36</b>	<b>รวม</b>	<b>89,278,141.96</b>

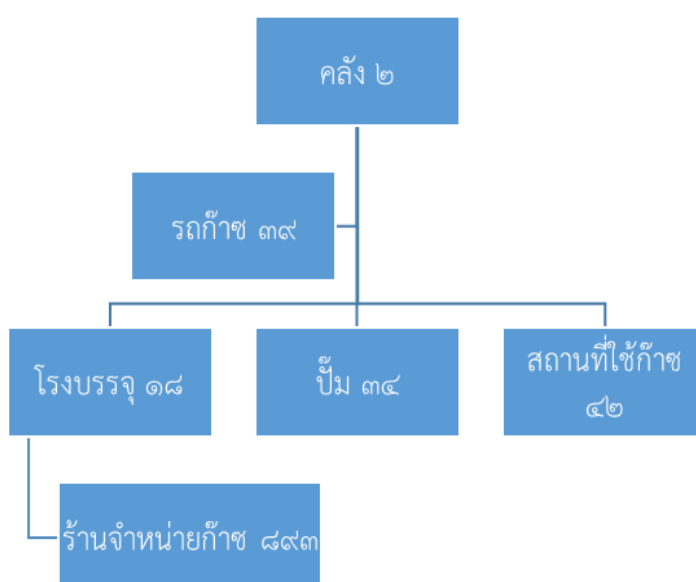
ที่มา: กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ  
ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2558

## 2.2) สถานประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซปิโตรเลียมเหลว จังหวัดสงขลาในปี 2558 ดังนี้

- 1) คลังน้ำมัน จำนวน 5 แห่ง
  - 2) สถานีบริการน้ำมัน ประเภท ก จำนวน 183 แห่ง
  - 3) สถานีบริการน้ำมัน ประเภท ค2 จำนวน 20 แห่ง
  - 4) สถานีบริการน้ำมัน ประเภท ง จำนวน 669 แห่ง
  - 5) สถานีเก็บรักษาน้ำมัน จำนวน 40 แห่ง
  - 6) รถขนส่งน้ำมัน ม.12 ขออนุญาตถึงแล้ว จำนวน 156 คัน
- รวมทั้งสิ้น จำนวน 917 แห่ง

## 2.3) สถานประกอบกิจการก๊าซปิโตรเลียมเหลวในจังหวัดสงขลา ปี 2558 ดังนี้

### รูปที่ 4 จำนวนสถานประกอบกิจการก๊าซปิโตรเลียมเหลวในจังหวัดสงขลา



## 2.4) โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีบทบาทในการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานที่สำคัญของภูมิภาคไม่ว่าจะเป็นการจัดหาพลังงานและพัฒนาพลังงานทดแทน เพื่อชดเชยการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศและสร้างความมั่นคงด้านพลังงานให้กับจังหวัดสงขลา และในภาพรวมของประเทศ ประกอบด้วยโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานที่สำคัญ ดังนี้

(1) โรงแยกก๊าซและท่อส่งก๊าซจะนะ ตั้งอยู่ที่ อ.จะนะ จ.สงขลา มีกำลังการผลิต 425 ล้านลูกบาศก์ฟุต/วัน ผลิตได้จริง ณ ปัจจุบัน จำนวน 325 ล้านลูกบาศก์ฟุต/วัน ปริมาณการส่งออก จำนวน 325 ล้านลูกบาศก์ฟุต/วัน โดยส่งผ่านระบบท่อไปยังประเทศมาเลเซีย จำนวน 2 ท่อ คือ 1) ท่อก๊าซ NGL ขนาด 36 นิ้ว 2) ท่อ LPG ขนาด 8 นิ้ว ระยะทางทั้งในทะเลและบนบกรวม 374 กม.

(2) ท่าเทียบเรือสนับสนุนและผลิตปิโตรเลียม ของ ปตท.สผ.อยู่ในอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ก่อสร้างเสร็จเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2549 ขนาดพื้นที่จำนวน 27,630 ตร.ม. สามารถรองรับเรือสนับสนุนการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมขนาดมากกว่า 500 ตันกรอส จำนวน 6 ลำ

(3) การสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในจังหวัดสงขลาในพื้นที่แปลงสัมปทาน G5 /43 ใกล้ชายฝั่งทะเลสงขลา (ระยะจากฝั่ง ช่วง 16 - 30 กิโลเมตร) คือ “แหล่งบัวบาน” และ “แหล่งสงขลา” โดยบริษัท CEC International, (ThailandBranch) เป็นผู้ได้รับสัมปทานปัจจุบันสามารถผลิตน้ำมันดิบในอัตราเฉลี่ย 17,500 บาร์เรล/วัน

(4) โรงไฟฟ้าเพื่อความมั่นคงด้านพลังงานในเขตพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง

- โรงไฟฟ้าจะนะ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ขนาดกำลังการผลิตประมาณ 730 เมกะวัตต์ ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง ประมาณวันละ 130 ล้านลูกบาศก์ฟุต มีกองทุนพัฒนาไฟฟ้า ประมาณ 50 ล้านบาทต่อปี

- โรงไฟฟ้าจะนะ ระยะที่ 2 กำลังการผลิตประมาณ 800 เมกะวัตต์ ใช้เชื้อเพลิงประมาณ วันละ 150 ล้านลูกบาศก์ฟุต เริ่มก่อสร้างปี 2555 ปัจจุบันดำเนินการเดินเครื่องเชิงพาณิชย์เรียบร้อยแล้ว มีกองทุนพัฒนาไฟฟ้า ประมาณ 60 ล้านบาทต่อปี

(5) โรงไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนที่เพิ่มสัดส่วนการผลิตไฟฟ้าและเสริมความมั่นคงด้านพลังงานในพื้นที่

- โรงไฟฟ้าชีวมวล จำนวน 4 โรง มีกำลังการผลิตรวมกัน 33 เมกะวัตต์ คิดเป็นสัดส่วนพลังงานทดแทน 17,800 \* toe

- โรงไฟฟ้าจากพลังงานลม โครงการหาดกั้งหัน 1 จำนวน 20 ต้น มีกำลังการผลิต 36 เมกะวัตต์ (เริ่มดำเนินการก่อสร้างปี 2558) คิดเป็นสัดส่วนพลังงานทดแทน 4,000 toe

- โรงไฟฟ้าจากขยะ จำนวน 1 โรง มีกำลังการผลิต 7 เมกะวัตต์ คิดเป็นสัดส่วนพลังงานทดแทน 3,000 toe

- โรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ มีกำลังการผลิต 0.03 เมกะวัตต์ คิดเป็นสัดส่วนพลังงานทดแทน 0.003 toe

(6) การผลิตพลังงานทดแทนที่ดำเนินการโดยส่วนราชการเพื่อเสริมความมั่นคงด้านพลังงานและสร้างรายได้ กระจายรายได้ให้ชุมชนในพื้นที่

สถิติการใช้พลังงานทดแทน ที่ดำเนินการโดยส่วนราชการ จังหวัดสงขลา						
ข้อมูลปี 2557 - 2559						
ลำดับ	ปี	โครงการ	หน่วย toe	ประเภท	หน่วยดำเนินการ	หมายเหตุ
1	57	โรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ 2 แห่ง	20	ชีวมวล	พลังงาน (พพ.)	แบบ พพ1 และ พพ3
2		ผลิตก๊าซชีวภาพ ขนาด 16 ลบ.ม.	7.265	ชีวภาพ	พลังงาน (งบจังหวัด)	
3		โซลาร์เซลล์ สวนประวัติศาสตร์ 5 Kw	0.153	แสงอาทิตย์	พลังงาน (งบกระทรวง)	
		รวม	27.42			
ลำดับ	ปี	โครงการ	หน่วย toe	ประเภท	หน่วยดำเนินการ	หมายเหตุ
1	58	โรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ 2 แห่ง	12.6	แสงอาทิตย์	พลังงาน (งบจังหวัด)	
2		โครงการ OTOP (เตาขนมเห็ด/โรงอบ 2 แห่ง)	27	มวล/แสงอาทิตย์	พลังงาน (งบกระทรวง)	
3		โครงการเสาไฟโซลาร์เซลล์	0.4	แสงอาทิตย์	พลังงาน (งบจังหวัด)	
		รวม	40.00			
ลำดับ	ปี	โครงการ	หน่วย toe	ประเภท	หน่วยดำเนินการ	หมายเหตุ
1	59	โครงการโซลาร์เซลล์ ศาลากลางจังหวัด 30 KW	7.6	แสงอาทิตย์	พลังงาน (งบจังหวัด)	
2		โรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ 5 แห่ง	31	แสงอาทิตย์	พลังงาน (งบจังหวัด)	
3		โครงการ OTOP (เตาขนมเห็ด 15 ชุด)	20	ชีวมวล	พลังงาน (งบกระทรวง)	
4		โครงการส่งเสริมการผลิตเชื้อเพลิงถ่านอัดแท่ง	70	ชีวมวล	พลังงาน (งบกระทรวง)	ผลิต 96 ตัน/ปี
		รวม	128.60			

\* หน่วย “ตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ” (ton of oil equivalent; toe) คือ หน่วยวัดปริมาณพลังงานของประเทศ โดยเทียบการใช้พลังงานจากเชื้อเพลิงนั้นๆในปริมาณที่เท่ากับพลังงานที่ได้จากการเผาไหม้น้ำมันดิบ 1 ตัน เช่น การใช้ไฟฟ้า 4 toe หมายถึง ปริมาณไฟฟ้าที่ใช้มีค่าการให้พลังงานเท่ากับพลังงานที่ได้จากการเผาน้ำมันดิบไป 4 ตัน หรือการใช้ก๊าซธรรมชาติ 6 ktoe หมายถึง ปริมาณก๊าซธรรมชาติที่ใช้มีค่าการให้พลังงานเท่ากับพลังงานที่ได้จากการเผาน้ำมันดิบไป 6 กิโลตัน หรือ 6,000 ตันนั่นเอง

### 3) การใช้อินเทอร์เน็ต

จากอัตราการใช้อินเทอร์เน็ตของจังหวัดสงขลา ตั้งแต่ปี 2555 – 2557 เห็นได้ว่า อัตราการใช้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยจังหวัดสงขลามีอัตราการใช้อินเทอร์เน็ตสูงกว่าทุกจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน ตามตารางที่ 32

ตารางที่ 32 ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในภาคใต้

ระดับของข้อมูล	ปี 2555			ปี 2556			ปี 2557		
	ประชากร	จำนวนผู้ใช้	อัตราการใช้ (%)	ประชากร	จำนวนผู้ใช้	อัตราการใช้ (%)	ประชากร	จำนวนผู้ใช้	อัตราการใช้ (%)
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	3,436,301	882,020	25.67	3,650,804	1,095,959	30.02	3,686,872	1,124,359	30.50
ปัตตานี	641,134	134,306	20.95	678,838	173,176	25.51	686,186	172,102	25.08
ยะลา	451,352	105,208	23.31	506,138	102,667	20.28	511,911	125,803	24.58
นราธิวาส	719,378	138,629	19.27	766,145	159,641	20.84	774,799	151,289	19.53
สงขลา	1,353,951	429,631	31.73	1,389,890	586,639	42.21	1,401,303	607,857	43.38
สตูล	270,489	74,246	27.45	309,793	73,839	23.83	312,673	67,308	21.53

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (สำรวจการมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน)

### 4) การประปา

จังหวัดสงขลาเป็นที่ตั้งของการประปาส่วนภูมิภาคเขต 5 และการประปาส่วนภูมิภาคสาขาจำนวน 6 สาขา มีกำลังการผลิตน้ำประปา 231,576 ลบ.ม./วัน มีปริมาณน้ำผลิตทั้งหมด 64,120,558 ลบ.ม./ปี ปริมาณน้ำผลิตจ่าย จำนวน 61,135,197 ลบ.ม./ปี ปริมาณน้ำจำหน่าย จำนวน 42,219,253 ลบ.ม./ปี ปริมาณน้ำจ่ายเพื่อสาธารณประโยชน์และรั่วไหล 159,064 ลบ.ม./ปี มีจำนวนผู้ใช้น้ำทั้งสิ้น 147,343 ราย ดังนี้

ตารางที่ 33 การผลิตน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค สาขาในจังหวัดสงขลา ปี พ.ศ. 2558

กปภ.สาขา	กำลังผลิตที่ใช้งาน (ลบ.ม./วัน)	ปริมาณน้ำผลิต (ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำผลิตจ่าย (ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำจำหน่าย (ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำจ่ายเพื่อสาธารณประโยชน์และรั่วไหล(ลบ.ม.)	จำนวนผู้ใช้น้ำทั้งหมด (ราย)
1. สาขาสงขลา	รับน้ำจากสาขาหาดใหญ่	22,388,795	22,387,838	14,955,921	9,782	48,184
2. สาขาหาดใหญ่ (พ.)	194,400	31,240,665	28,617,097	20,115,838	70,273	73,935
3. สาขาสะเดา	26,880	7,046,575	6,803,354	5,104,366	49,992	14,637
4. สาขาพังงา	3,120	1,177,289	1,145,171	841,684	7,392	3,709
5. สาขานาทวี	3,696	1,075,062	1,038,381	815,686	16,246	4,168
6. สาขาระโนด	3,480	1,192,172	1,143,356	385,758	5,379	2,710
<b>รวม</b>	<b>231,576</b>	<b>64,120,558</b>	<b>61,135,197</b>	<b>42,219,253</b>	<b>159,064</b>	<b>147,343</b>

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาค เขต 5

เป็นข้อมูลปี พ.ศ. 2558 (มกราคม-ธันวาคม 2558)

ปริมาณน้ำผลิตและปริมาณน้ำผลิตจ่าย ของ กปภ.สาขาสงขลา รับน้ำมาจาก กปภ.สาขาหาดใหญ่ (พ.) เนื่องจาก กปภ.สาขาสงขลา ไม่มีระบบผลิต

## 1.7 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

### 1) สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ

- 1.1) ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน จังหวัดสงขลามีเนื้อที่ทั้งหมด 7,393.889 ตารางกิโลเมตร กองสำรวจดิน กรมพัฒนาที่ดิน จำแนกดินในจังหวัดสงขลาได้จำนวน 95 ชุด ส่วนใหญ่เป็นดินทราย ดินทรายปนดินร่วน และดินเหนียวบางส่วน ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินของจังหวัดสงขลาจากการแปลภาพถ่ายดาวเทียม LANDSAT - 5TM (บันทึกข้อมูล ปี 2549) จำแนกประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินได้ดังนี้
- พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ประมาณ 556,806 ไร่ ประกอบด้วยป่าไม้ผลัดใบ ป่าชายเลน และป่าบึง หรือป่าพรุ
  - พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ประมาณ 3,492,575.00ไร่ ประกอบด้วยสวนยางพารา ปาล์ม น้ำมัน นาข้าว ไม้ยืนต้น ไม้ผลผสม และสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
  - พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ประมาณ 21,668 ไร่ ประกอบด้วย พื้นที่อ่างเก็บน้ำคลองระบายน้ำ ทะเลสาบ บึง และลำคลอง
  - พื้นที่ชุมชนและสถานที่สำคัญ มีเนื้อที่ประมาณ 192,625 ไร่ ประกอบด้วยพื้นที่ชุมชน ที่อยู่อาศัย ตัวเมือง ย่านการค้า หมู่บ้าน สถานที่ราชการ นิคมอุตสาหกรรม โรงงานอุตสาหกรรม และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
  - พื้นที่อื่นๆ มีเนื้อที่ประมาณ 227,837 ไร่ ประกอบด้วยพื้นที่ลุ่ม พื้นที่ไม้พุ่มหรือทุ่งหญ้า สลับไม้พุ่ม เหมืองแร่ เหมืองเก่า และบ่อขุด

ตารางที่ 34 พื้นที่และประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประเภทการใช้ที่ดิน	พื้นที่		
	ตารางกิโลเมตร	ไร่	ร้อยละ
<b>พื้นที่ป่าไม้</b>	<b>890.89</b>	<b>556,806.25</b>	<b>12.40</b>
ป่าไม้ผลัดใบ	718.92	449,325.00	10.00
ป่าไม้ผลัดใบเสื่อมสภาพ	21.11	13,193.75	0.29
ป่าชายเลน	14.10	8,812.50	0.20
ป่าชายหาด	10.54	6,587.50	0.15
ป่าบึง หรือป่าพรุ	120.88	75,550.00	1.68
สวนป่า	5.34	3,337.50	0.07
<b>พื้นที่เกษตรกรรม</b>	<b>5,588.12</b>	<b>3,492,575.00</b>	<b>77.76</b>
ที่นา	814.11	508,818.75	11.33
ยางพารา	4,388.11	2,742,568.75	61.06
ปาล์ม น้ำมัน	25.50	15,937.50	0.35
มะพร้าว	12.20	7,625.00	0.17
สะเดา	0.26	162.50	0.00
ไม้ผลผสม	58.43	36,518.75	0.81
ไม้ผลผสม-หมู่บ้าน	202.41	126,506.25	2.82
สนประดิพัทธ์	2.13	1,331.25	0.03
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	3.39	2,118.75	0.05
โรงเรียนเลี้ยงสัตว์	2.69	1,681.25	0.04
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	78.89	49,306.25	1.10
<b>แหล่งน้ำ(ไม่รวมถึงพื้นที่ทะเลสาบ)</b>	<b>34.67</b>	<b>21,668.75</b>	<b>0.48</b>



ประเภทการใช้ที่ดิน	พื้นที่		
	ตารางกิโลเมตร	ไร่	ร้อยละ
อ่างเก็บน้ำ	11.64	7,275.00	0.16
คลองระบายน้ำ	3.80	2,375.00	0.05
บึง	0.04	25.00	0.00
แม่น้ำ ลำคลอง	16.97	10,606.25	0.24
บ่อน้ำในไร่นา	2.22	1,387.50	0.03
<b>ชุมชนที่อยู่อาศัยและสถานที่สำคัญ</b>	<b>308.20</b>	<b>192,625.00</b>	<b>4.29</b>
ตัวเมืองย่านการค้า	32.87	20,543.75	0.46
หมู่บ้าน	70.09	43,806.25	0.98
หมู่บ้าน-ไม้ผลผสม	154.19	96,368.75	2.15
โรงงานอุตสาหกรรมนิคมอุตสาหกรรม	14.12	8,825.00	0.20
สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	1.07	668.75	0.01
สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆ	17.93	11,206.25	0.25
สนามกอล์ฟ	3.51	2,193.75	0.05
สนามบิน	10.86	6,787.50	0.15
ท่าเรือ	0.34	212.50	0.00
สิ่งก่อสร้าง	3.22	2,012.50	0.04
<b>พื้นที่อื่นๆ</b>	<b>364.54</b>	<b>227,837.50</b>	<b>5.07</b>
พื้นที่ลุ่ม	192.86	120,537.50	2.68
ไม้พุ่มหรือทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม	140.15	87,593.75	1.95
หาดทราย	0.61	381.25	0.01
เหมืองแร่เหมืองเก่าบ่อขุด	23.92	14,950.00	0.33
สุสาน ป่าช้า	1.55	968.75	0.02
ดินโคลน ตะกอนทับถม	2.39	1,493.75	0.03
ที่ทิ้งขยะ	3.06	1,912.50	0.04
<b>รวม</b>	<b>7,186.42</b>	<b>4,491,512.50</b>	<b>100.00</b>

ที่มา : แปลจากข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม LANDSAT - 5 TM บันทึกข้อมูลปี 2549

## 1.2) ทรัพยากรน้ำ

### น้ำผิวดิน

พื้นที่จังหวัดสงขลาประกอบด้วยลุ่มน้ำหลัก 2 ลุ่มน้ำ คือ ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และส่วนหนึ่งของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก โดยแต่ละลุ่มน้ำหลักประกอบด้วยลุ่มน้ำย่อยหรือลุ่มน้ำสาขา ดังนี้

#### (1) ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ประกอบด้วยลุ่มน้ำย่อยหรือลุ่มน้ำสาขาดังนี้

- ลุ่มน้ำย่อยคลองอู่ตะเภา มีพื้นที่รับน้ำประมาณ 2,383 ตารางกิโลเมตร มีคลองอู่ตะเภาเป็นลำน้ำสายหลัก ความยาวประมาณ 68 กิโลเมตร มีคลองเล็กๆ หลายสายมารวมกัน ได้แก่ คลองตม คลองปอม คลองพังลา คลองรำ คลองหะ คลองเล คลองวาด คลองต่ำ คลองหลา คลองจำไทร คลองหอยโข่ง คลองสะเดา เป็นต้น และไหลลงสู่ทะเลสาบสงขลาที่บ้านแหลมโพธิ์ ตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่

ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาสันกาลาศีรี ในตำบลสำนักแก้ว อำเภอสะเดา ไหลผ่านตำบลต่างๆ ในอำเภอสะเดา ผ่านอำเภอหาดใหญ่ลงสู่ทะเลสาบสงขลาที่บ้านคลองบางกล่ำ มีความยาวประมาณ 90 กิโลเมตร ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา มีพื้นที่ลุ่มน้ำ 2,392 ตร.กม. ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยทั้งปี 1,243.67 ล้าน ลบ.ม.

- กลุ่มน้ำย่อยคลองพรุท้อ มีพื้นที่รับน้ำประมาณ 500 ตร.กม.มีคลองพรุท้อ เป็นลำน้ำสายหลัก ความยาวประมาณ 36 กิโลเมตร มีคลองเล็กๆ หลายสายมารวมกัน ได้แก่ คลองโตน คลองชันเกราะ เป็นต้น ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาบรรทัด ไหลลงทะเลสาบที่บ้านท่าหยี ตำบลห้วยลึก อำเภอควนเนียง

- กลุ่มน้ำย่อยคลองรัตภูมิ มีพื้นที่รับน้ำประมาณ 617 ตร.กม. มีคลองรัตภูมิ เป็นลำน้ำสายหลัก ความยาวประมาณ 63 กิโลเมตร ไหลผ่านอำเภอรัตภูมิ มีคลองเล็กๆ หลายสายมารวมกัน ได้แก่ คลองภูมิ คลองแพรกสุวรรณ คลองเขาร้อน เป็นต้น ก่อนลงสู่ทะเลสาบที่บ้านบางหัก ตำบลรัตภูมิ อำเภอควนเนียง

ต้นกำเนิดจากเทือกเขาบรรทัดและเขาหลวง กั้นเขตแดนระหว่างอำเภอรัตภูมิกับจังหวัดสตูล ไหลผ่านอำเภอรัตภูมิ อำเภอควนเนียง ลงสู่ทะเลสาบที่บ้านปากบาง ความยาว 45 กิโลเมตร กลุ่มน้ำคลองรัตภูมิ มีพื้นที่ลุ่มน้ำ 859 ตร.กม. มีปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยทั้งปี 648.60 ล้าน ลบ.ม.

- กลุ่มน้ำย่อยคาบสมุทรสทิงพระ ประกอบด้วยกลุ่มน้ำย่อย 4 กลุ่มน้ำ

1) กลุ่มน้ำย่อยฝั่งตะวันออก 1 (อำเภอระโนด) มีพื้นที่รับน้ำประมาณ 488 ตร.กม. มีคลองสำคัญหลายสาย ได้แก่ คลองกก คลองระโนด คลองโรง คลองตะเคียว อ.ระโนด เป็นต้น

2) กลุ่มน้ำย่อยฝั่งตะวันออก 2 (อำเภอสทิงพระ) มีพื้นที่รับน้ำประมาณ 202 ตร.กม. มีคลองสำคัญหลายสาย ได้แก่ คลองคูขุด คลองรี เป็นต้น

3) กลุ่มน้ำย่อยฝั่งตะวันออก 3 (อำเภอสิงหนคร) มีพื้นที่รับน้ำประมาณ 136 ตร.กม. มีคลองสำคัญ คือ คลองสทิงหม้อ

4) กลุ่มน้ำย่อยฝั่งตะวันออก 4 (อำเภอเมืองสงขลา) มีพื้นที่รับน้ำประมาณ 204 ตร.กม. มีคลองสำคัญ ได้แก่ คลองสำโรง คลองพะวง เป็นต้น

คาบสมุทรสทิงพระ มีพื้นที่ลุ่มน้ำ 493.60 ตร.กม. มีปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยทั้งปี 400.73 ล้าน ลบ.ม.

## (2) กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกในจังหวัดสงขลา คือ กลุ่มน้ำย่อยเทพา - นาทวี

กลุ่มน้ำย่อยเทพา - นาทวี มีพื้นที่รับน้ำประมาณ 1,336.12 ตารางกิโลเมตร มีลำน้ำสายหลัก 2 สาย ได้แก่ คลองเทพา ความยาวประมาณ 130 กิโลเมตร และคลองตุหยง ความยาวประมาณ 12 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่อำเภอสะบ้าย้อย อำเภอเทพา อำเภอจะนะ และบางส่วนของอำเภอนาทวี

กลุ่มน้ำคลองเทพา มีต้นน้ำจากเทือกเขาสนกาลาศรี ไหลผ่านอำเภอสะบ้าย้อย และอำเภอเทพา ไปลงอ่าวไทยที่ตำบลเทพา ความยาวประมาณ 80 กิโลเมตร กลุ่มน้ำคลองเทพา มีพื้นที่ลุ่มน้ำ 1,895 ตร.กม. มีปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยทั้งปี 763 ล้าน ลบ.ม.

กลุ่มน้ำคลองนาทวี ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาสนกาลาศรีผ่านอำเภอนาทวี อำเภอจะนะ ไหลลงสู่อ่าวไทยที่ปากบางสะกอม ความยาวประมาณ 70 กิโลเมตร กลุ่มน้ำคลองนาทวี มีพื้นที่ลุ่มน้ำ 1,586 ตร.กม. ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยทั้งปี 617 ล้าน ลบ.ม.

### 1.3) ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

(1) ทรัพยากรป่าไม้ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 6 (สงขลา) สรุปลงแผนการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จังหวัดสงขลา จากการแปลภาพถ่ายดาวเทียม LANDSATS (TM) มาตราส่วน 1:50,000 ในปี 2558 พบว่า ทั้งจังหวัดมีเนื้อที่ป่า 584.64 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 7.90 ของเนื้อที่จังหวัด

ตารางที่ 35 สถิติพื้นที่ป่าอนุรักษ์จังหวัดสงขลา พ.ศ. 2556 - 2558

ปี พ.ศ.	พื้นที่ (ตร.กม.)	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่จังหวัด
2556	586.75	366,717.343	7.94
2557	586.17	366,358.35	7.93
2558	584.46	365,288.48	7.30

พื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ประกาศในพระราชกฤษฎีกาของจังหวัดสงขลา มีจำนวน 1,957,359.50 ไร่ (รวมทั้งพื้นดินและน้ำ) คิดเป็นร้อยละ 40.20% ของพื้นที่จังหวัดสงขลา (4,868,937.50 ไร่) พื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่สำคัญของจังหวัดสงขลา ได้แก่

- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโตนงาช้าง มีเนื้อที่ทั้งหมด 133,750 ไร่ โดยเป็นเนื้อที่อยู่ในอำเภอรัตนภูมิ และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 92,621 ไร่ มีราษฎรถือครอง 239 ราย จำนวน 340 แปลง เนื้อที่ 1,814 ไร่ คงเหลือเนื้อที่ประมาณ 90,807 ไร่

- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด มีเนื้อที่ทั้งหมด 790,000 ไร่ โดยเป็นเนื้อที่อยู่ในอำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา 70,496 ไร่ มีราษฎรถือครอง 407 ราย จำนวน 476 แปลง เนื้อที่ประมาณ 4,961 ไร่ คงเหลือเนื้อที่ประมาณ 65,535 ไร่

- อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง มีเนื้อที่ทั้งหมด 132,500 ไร่ ในพื้นที่อำเภอนาทวี และอำเภอสะเดา มีราษฎรถือครอง 2,131 ราย จำนวน 2,812 แปลง เนื้อที่ประมาณ 43,785 ไร่ คงเหลือเนื้อที่ประมาณ 88,715 ไร่

- เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย มีเนื้อที่ทั้งหมด 285,265 ไร่ โดยมีเนื้อที่อยู่ในอำเภอรโนด จังหวัดสงขลา 37,500 ไร่ ไม่มีราษฎรถือครอง

- เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาแดง มีเนื้อที่ทั้งหมด 68,250 ไร่ ในพื้นที่อำเภอจะนะ และอำเภอนาหม่อม มีราษฎรถือครอง 2,665 ราย จำนวน 3,593 แปลง เนื้อที่ประมาณ 31,981 ไร่ คงเหลือเนื้อที่ประมาณ 36,269 ไร่

- เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาปะช้าง-แหลมขาม มีเนื้อที่ทั้งหมด 146,875 ไร่ ในพื้นที่อำเภอจะนะ และอำเภอเทพา มีราษฎรถือครอง 938 ราย จำนวน 1,242 แปลง เนื้อที่ 8,413.18 ไร่ คงเหลือเนื้อที่ 138,461.82 ไร่

- เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา มีเนื้อที่อยู่ในจังหวัดสงขลา 76,000 ไร่ ในพื้นที่อำเภอสิงหนคร อำเภอสทิงพระ และอำเภควนเนียง ไม่มีราษฎรถือครอง

- เขตห้ามล่าสัตว์ป่าปากหาด มีเนื้อที่ทั้งหมด 2,575 ไร่ ในพื้นที่อำเภอนาทวี มีราษฎรถือครอง 1 ราย จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ 5.84 ไร่ คงเหลือเนื้อที่ประมาณ 2,570 ไร่

- วนอุทยานควนเขาวัง มีเนื้อที่ทั้งหมด 2,037.50 ไร่ ในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ มีราษฎรถือครอง 18 ราย จำนวน 24 แปลง เนื้อที่ 213 ไร่ คงเหลือเนื้อที่ 1,824.5 ไร่

- พื้นที่เตรียมการอุทยานแห่งชาติสันกาลาคีรีในพื้นที่จังหวัดสงขลา มีเนื้อที่ 134,599 ไร่ ในพื้นที่อำเภอสะบ้าย้อย มีราษฎรถือครอง 978 ราย จำนวน 1,439 แปลง เนื้อที่ 28,876 ไร่ คงเหลือเนื้อที่ 105,723 ไร่

- อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว มีเนื้อที่อยู่ในจังหวัดสงขลา 21,387 ไร่ ในพื้นที่อำเภอสะบ้าย้อย มีราษฎรถือครอง 442 ราย 697 แปลง เนื้อที่ 7,894 ไร่ คงเหลือเนื้อที่ 13,493 ไร่

- เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง มีเนื้อที่ 164,121 ไร่ ในพื้นที่อำเภอรโนด และอำเภอกระแสสินธุ์

ตารางที่ 36 ข้อมูลเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า/เขตห้ามล่าสัตว์ป่าของจังหวัดสงขลา

ลำดับที่	ชื่อป่า	ท้องที่อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)
1	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด/สงขลา พัทลุง	รัตภูมิ	51,250
2	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโตนงาช้าง/สงขลา สตูล	คลองหอยโข่ง สะเดา รัตภูมิ หาดใหญ่	126,022
3	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย/สงขลา พัทลุง	ระโนด	30,000
4	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา/สงขลา พัทลุง	สติงพระ กระแสสินธุ์	50,898.59
5	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง/สงขลา พัทลุง	ระโนด กระแสสินธุ์	160,000
6	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาปะช้าง - แหลมขาม	จะนะ เทพา	146,875
7	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาแดง/สงขลา	นาหม่อม หาดใหญ่ จะนะ	68,250
8	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าป่ากราด/สงขลา	นาทวี	2,575
รวมเนื้อที่ป่าอนุรักษ์ จำนวน 8 แห่ง			635,870.59

ที่มา : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 6 (สงขลา)

ตารางที่ 37 ข้อมูลอุทยานแห่งชาติของจังหวัดสงขลา

ลำดับที่	ชื่อป่า	ท้องที่อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)
1	อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง	สะเดา, นาทวี	132,500
2	อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว	สะบ้าย้อย	21,378
รวม			153,878

ที่มา : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 6 (สงขลา)

ตารางที่ 38 ข้อมูลป่าเตรียมการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติของจังหวัดสงขลา

ลำดับที่	ชื่อป่า	ท้องที่อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)
1	อุทยานแห่งชาติสันกาลาศีรี	สะบ้าย้อย	134,599
รวม			134,599

ที่มา : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 6 (สงขลา)

การบูรณรักษาป่ายังคงมีอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการอย่างเข้มงวด ซึ่งสรุปคดีที่มีการจับกุมดำเนินคดีในพื้นที่ป่าต่างๆ ได้ดังนี้

ตารางที่ 39 ข้อมูลการบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ของจังหวัดสงขลา ปี 2551 - 2558

ชื่อ	ท้องที่	คดี/พื้นที่(ไร่)								
		2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559
อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง	อำเภอสะเดา	10 คดี 133.66 ไร่	14 คดี 141.90 ไร่	24 คดี 203.92 ไร่	8 คดี 87.99 ไร่	21 คดี 196.12 ไร่	17 คดี 242.23 ไร่	11 คดี 54.12 ไร่	7 คดี 49.79 ไร่	6 คดี 66.57 ไร่
	อำเภอนาหวี	15 คดี 190.42 ไร่	5 คดี 49.89 ไร่	18 คดี 218.00 ไร่	7 คดี 50.56 ไร่	5 คดี 35.62 ไร่	15 คดี 88.29 ไร่	17 คดี 215.34 ไร่	14 คดี 141.77 ไร่	-
อุทยานแห่งชาติสันกาลาศีรี	อำเภอสบไย้อย	9 คดี 121.55 ไร่	97 คดี 1685.90 ไร่	20 คดี 230.97 ไร่	16 คดี 123.11 ไร่	67 คดี 741.95 ไร่	45 คดี 339.23 ไร่	27 คดี 113.12 ไร่	25 คดี 270.50 ไร่	1 คดี 10.35 ไร่
อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว	อำเภอสบไย้อย	2 คดี 9.25 ไร่	7 คดี 42.58 ไร่	2 คดี 32.53 ไร่	4 คดี 30.02 ไร่	5 คดี 39.15 ไร่	5 คดี 43.77 ไร่	7 คดี 72.76 ไร่	3 คดี 20.17 ไร่	-
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขารูปช้าง	อำเภอรัตนภูมิ	17 คดี 174.20 ไร่	3 คดี 18.74 ไร่	1 คดี 2.26 ไร่	3 คดี 34.88 ไร่	7 คดี 71.33 ไร่	4 คดี 37.32 ไร่	7 คดี 51.53 ไร่	4 คดี 14.12 ไร่	5 คดี 50.76 ไร่
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโตนงาช้าง	อำเภอรัตนภูมิ	3 คดี 36.98 ไร่	5 คดี 31.18 ไร่	4 คดี 27.57 ไร่	4 คดี 23.22 ไร่	4 คดี 31.41 ไร่	11 คดี 30.81 ไร่	3 คดี 25.51 ไร่	36 คดี 230.01 ไร่	7 คดี 37.89 ไร่
	อำเภอหาดใหญ่	2 คดี 9.50 ไร่	1 คดี 11.54 ไร่	-	1 คดี 7.50 ไร่	-	1 คดี 15.32 ไร่	-	4 คดี 35.96 ไร่	-
เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาปะชีง-แหลมขาม	อำเภอเทพา	3 คดี 47.92 ไร่	2 คดี 11.13 ไร่	3 คดี 16.61 ไร่	3 คดี 11.55 ไร่	4 คดี 19.30 ไร่	1 คดี 0.59 ไร่	3 คดี 23.50 ไร่	1 คดี 1.85 ไร่	1 คดี 15.00 ไร่
เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาพระ	อำเภอจะนะ	2 คดี 19.41 ไร่	5 คดี 45.24 ไร่	-	-	8 คดี 44.43 ไร่	3 คดี 19.53 ไร่	-	-	6 คดี 41.02 ไร่
	อำเภอนาหม่อม	1 คดี 4.00 ไร่	1 คดี 16.30 ไร่	2 คดี 9.76 ไร่	-	2 คดี 6.93 ไร่	3 คดี 17.54 ไร่	-	-	1 คดี 5.21 ไร่
	อำเภอหาดใหญ่	3 คดี 35.23 ไร่	4 คดี 14.04 ไร่	-	2 คดี 15.77 ไร่	5 คดี 93.81 ไร่	2 คดี 13.48 ไร่	3 คดี 8.02 ไร่	-	8 คดี 95.18 ไร่

ที่มา : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 6 (สงขลา)  
ข้อมูล ณ วันที่ 14 มิถุนายน 2559

## (2) ทรัพยากรสัตว์ป่า

เนื่องจากจังหวัดสงขลามีสภาพป่าอันอุดมสมบูรณ์จึงเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าหายากหลายชนิด จำแนกเป็นประเภทต่างๆ (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 6 สงขลา, 2553) ได้ดังนี้

- สัตว์ป่าที่สำรวจพบในพื้นที่มีไม่น้อยกว่า 355 ชนิด แยกเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 85 ชนิด เช่น ชะมดแปลงลายแถบ เก้ง ค่างดำ ลิงแสม เป็นต้น นกไม่น้อยกว่า 209 ชนิด เช่น นกหัวว่า ไก่ฟ้า นกเงือกกรามช้าง นกเงือกหัวหงอก เป็นต้น สัตว์เลื้อยคลาน พบประมาณ 43ชนิด เช่น เต่า งูจงอาง ตุ๊กตุ๊ก เป็นต้น สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก พบประมาณ 18 ชนิด เช่น จงโคร่ง กบว้าก กบหูต เป็นต้น

- สัตว์ป่าที่ห้ามล่ามีทั้งหมด 53 ชนิด ตามประกาศของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่วนใหญ่เป็นนกน้ำ

- นกประจำถิ่นล้าในทะเลสาบ มี 14 ชนิด เช่น นกอีโก้ง นกอีล้ำ นกยางเปีย นกพริก เป็นต้น  
- นกอพยพย้ายถิ่น ซึ่งมีการอพยพมาจากตอนเหนือของประเทศไทยช่วงประมาณเดือนตุลาคม- เมษายนของทุกปี มี 75 ชนิด เช่น นกกาน้ำเล็ก นกเป็ดแดง นกเป็ดคับแค นกเป็ดลาย นกเป็ดผี เป็นต้น

- นกที่มีประชากรมากมี 13 ชนิด ได้แก่ นกกระทง นกกระสา นกกาบบัว นกตะกรุม นกกุลาขาว นกออก เหยี่ยวรุ้ง เหยี่ยวค่างดำขาว เหยี่ยวทุ่ง เหยี่ยวออสเปร นกอัญชันคิ้วขาว นกกรัฟ และ นกเงือกกรามช้าง

- นกที่ทำรัง และวางไข่ภายในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา มี 31 ชนิด
- นกที่พบตลอดทั้งปี มี 26 ชนิด

นกปรอดหัวโขน (นกกรงหัวจุก) จัดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามบัญชีแนบท้ายพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 และเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ตามกฎหมายกระทรวง กำหนดชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าที่เพาะพันธุ์ได้ พ.ศ.2546 ส่วนใหญ่ไม่พบนกปรอดหัวโขนในพื้นที่อนุรักษ์ในจังหวัดสงขลา แต่มีการพบเห็นบ้าง/ไม่บ่อย ในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าป่ากราด และพบเห็นบ่อยในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ

#### 1.4) ทรัพยากรพลังงาน

##### แหล่งก๊าซธรรมชาติ ได้แก่

- พื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย (JDA) เป็นพื้นที่ทับซ้อนของประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย บริเวณอ่าวไทยตอนล่าง ห่างจากจังหวัดสงขลาประมาณ 260 กิโลเมตร สามารถผลิตก๊าซได้วันละ 850 ล้านลูกบาศก์ฟุต/วันก๊าซธรรมชาติที่ได้จากพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย (JDA) มีการนำไปใช้ประโยชน์ 4 ส่วน ดังนี้ 1) นำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่จังหวัดระยอง 2) นำไปใช้ในสถานี NGV 3) เป็นแหล่งผลิตพลังงานไฟฟ้า ณ โรงไฟฟ้าจะนะ และ 4) นำไปผ่านกระบวนการแยกก๊าซธรรมชาติ ณ โรงแยกก๊าซธรรมชาติ ไทย-มาเลเซีย อำเภोजะนะ โดยผลผลิตที่ได้นำไปผลิตก๊าซเชื้อเพลิง ก๊าซหุงต้ม และ NGL ส่งไปยังประเทศมาเลเซีย

##### แหล่งน้ำมันดิบ ได้แก่

- แหล่งปิโตรเลียมแหล่งสงขลา พื้นที่แปลงสัมปทานปิโตรเลียมหมายเลข G5/43 บริเวณอ่าวไทย ขนาด 8,536 ตารางกิโลเมตร ห่างจากฝั่งจังหวัดสงขลาที่ใกล้ที่สุดประมาณ 16 กิโลเมตร ดำเนินการโดยบริษัท Cec international (Thailand) จำกัด ผลิตน้ำมันดิบในอัตราเฉลี่ย 17,500 บาร์เรล/วัน

##### แหล่งถ่านหินใต้แก่

- มีปริมาณสำรอง ทางธรณีวิทยา 594 (ล้านตัน) มากเป็นอันดับ2 ของประเทศ มีปริมาณสำรองที่คุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ 83 (ล้านตัน) อยู่ในบริเวณอำเภอบางขัน จังหวัดสงขลาสามารถผลิตไฟฟ้าได้ประมาณ 2x300 mw อยู่ในแผนการพัฒนาเหมืองบางขัน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

##### ศักยภาพด้านพลังงานทดแทนใต้แก่

ตารางที่ 40 ภาพรวมของศักยภาพเชิงพลังงานของพลังงานทดแทนในหน่วยพันตัน

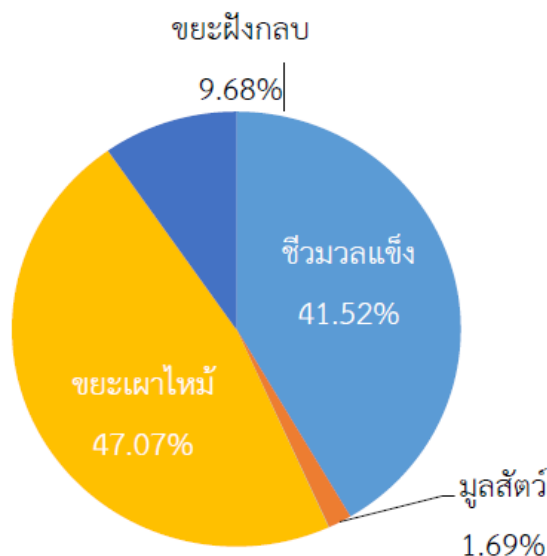
##### เทียบเท่าน้ำมันดิบ(ktoe)

ปี พ.ศ.	ศักยภาพเชิงพลังงานในหน่วยพันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ (ktoe)						
	ชีวมวลแข็ง	ก๊าซชีวภาพ		ขยะ		ลม	แสงอาทิตย์
		มูลสัตว์	น้ำเสียอุตสาหกรรม	ขยะเผาไหม้	ขยะฝังกลบ		
2551	105.57	3.38	10.76	60.52	12.45	-	9,850.63
2552	92.17	3.20	10.76	58.62	12.06	-	9,850.63
2553	83.05	2.97	12.70	58.41	12.01	-	10,459.36
2554	99.74	3.32	12.70	55.97	11.51	-	10,459.36
2555	90.31	4.02	12.70	55.97	11.51	-	9,696.88
2556	98.19	4.01	0.08	111.32	22.89	-	9,067.78



จังหวัดมีศักยภาพพลังงานทดแทนมากที่สุด คือ ขยะเผาไหม้มีค่า 111.32 ktoe คิดเป็นร้อยละ 47.07 รองลงมา คือ ขยะเผาไหม้มีค่า 98.19 ktoe คิดเป็นร้อยละ 41.52 ดังแสดงในรูป

รูปที่ 5 สัดส่วนศักยภาพเชิงพลังงานทดแทนของจังหวัดสงขลาในปี พ.ศ. 2556



\* หน่วย “ตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ” (ton of oil equivalent; toe) คือ หน่วยวัดปริมาณพลังงานโดยเทียบการใช้พลังงานจากเชื้อเพลิงนั้นๆ ในปริมาณที่เท่ากับพลังงานที่ได้จากการเผาไหม้น้ำมันดิบ 1 ตัน เช่น การใช้ไฟฟ้า 4toe หมายถึง ปริมาณไฟฟ้าที่ใช้มีค่าการให้พลังงานเท่ากับพลังงานที่ได้จากการเผาน้ำมันดิบไป 4 ตัน หรือการใช้ก๊าซธรรมชาติ 6ktoe หมายถึง ปริมาณก๊าซธรรมชาติที่ใช้มีค่าการให้พลังงานเท่ากับพลังงานที่ได้จากการเผาน้ำมันดิบไป 6 กิโลตัน หรือ 6,000 ตันนั่นเอง

### สถานการณ์การใช้พลังงานจังหวัดสงขลา

#### ♦ การใช้พลังงานในภาพรวมของจังหวัดสงขลา

ตารางที่ 41 ภาพรวมการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายในหน่วยทางกายภาพ (Physical unit)

ชนิดเชื้อเพลิง	หน่วยทางกายภาพ	ปี พ.ศ.							
		2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	
น้ำมันสำเร็จรูป	ก๊าซปิโตรเลียมเหลว	กิโลกรัม (kg)	76,179,620	77,014,000	87,600,000	95,780,000	102,776,600	101,053,031	91,227,492
	ดีเซลหมุนช้า	ลิตร(Litre)	-	4,023,000	-	-	-	-	-
	ดีเซลหมุนเร็ว/ไบโอดีเซล	ลิตร(Litre)	668,826,800	721,923,321	730,067,542	742,193,754	730,135,814	702,799,260	677,025,176
	น้ำมันเตา	ลิตร(Litre)	35,749,470	42,199,000	39,601,375	33,447,000	49,601,460	30,681,474	30,382,272
	เบนซิน 91	ลิตร(Litre)	168,966,420	139,410,000	126,247,000	122,325,250	116,621,740	4,504,262	-
	เบนซิน 95	ลิตร(Litre)	18,019,420	4,655,000	1,323,000	492,000	276,290	17,022,427	11,511,130
	แก๊สโซฮอล์91	ลิตร(Litre)	3,096,261	13,128,000	16,358,000	22,292,000	23,090,850	48,891,962	64,862,518
	แก๊สโซฮอล์95	ลิตร(Litre)	69,582,400	90,762,011	75,115,000	56,471,000	45,680,980	78,979,037	75,932,339
ก๊าซธรรมชาติ	ลูกบาศก์ฟุต (ft3)	-	-	-	-	-	-	-	
ไฟฟ้า	kwh	2,494,806,274	2,592,237,492	2,804,103,312	2,969,922,183	3,165,041,605	3,112,238,519	3,187,824,341	

ที่มา : [www.thaienergydata.in.th](http://www.thaienergydata.in.th)

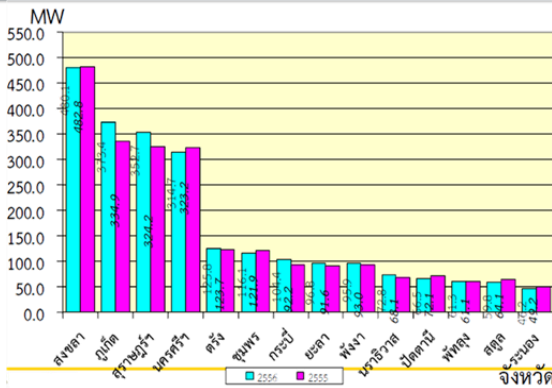
ภาพรวมการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายของจังหวัดสงขลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ถึงปี พ.ศ. 2557 หากมีการแปลงหน่วยการใช้พลังงานเป็นหน่วยพื้นฐานเทียบเท่าน้ำมันดิบ (ktoe unit) พบว่ามีสัดส่วนของการใช้น้ำมันสำเร็จรูปมากที่สุด (รวมทุกประเภท) ประมาณ 848 Ktoe รองลงมา คือ ไฟฟ้า ประมาณ

270 Ktoe โดยภาคขนส่งมีการใช้พลังงานมากที่สุดรองลงมาเป็นภาคการค้าและบริการภาคอุตสาหกรรมตามลำดับ

จากตารางการใช้พลังงานในภาพรวมของจังหวัดสงขลาปี 2557 ในการปริมาณการใช้ น้ำมันเชื้อเพลิง พบว่ามีสัดส่วนของการใช้ดีเซลหมุนเร็ว/ไบโอดีเซลมากที่สุดจำนวน 677,025,176 ลิตร เนื่องจากการใช้เชื้อเพลิงของภาคขนส่งในสัดส่วนที่มากที่สุด รองลงมา คือ แก๊สโซฮอล์ 95จำนวน 75,932,339 ลิตร

**ปริมาณการใช้ไฟฟ้าในจังหวัดสงขลาเทียบกับจังหวัดอื่นในภาคใต้**

**ลักษณะของการใช้ไฟฟ้าภาคใต้**



**ปริมาณการใช้ไฟฟ้าสูงสุด**

1. สงขลา 480 MW
2. ภูเก็ต 370 MW
3. สุราษฎร์ธานี 350 MW
4. นครศรีฯ 310 MW
5. ตรัง 120 MW
6. กระบี่ 90 MW

**รวม 1,720 MW**



จังหวัดสงขลา มีปริมาณการใช้ไฟฟ้ามากที่สุดในภาคใต้ คือ มีปริมาณการใช้ไฟฟ้าสูงสุดประมาณ 480 MWต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 25 ของปริมาณการใช้ไฟฟ้าในภาคใต้

- ◆ ปริมาณการผลิตไฟฟ้าในจังหวัดสงขลา มีกำลังการผลิตประมาณ 1,600 MW
  - โรงไฟฟ้าจะนะ ชุดที่ 1 กำลังการผลิต จำนวน 730 MW
  - โรงไฟฟ้าจะนะ ชุดที่ 2 กำลังการผลิต จำนวน 800 MW
  - โรงไฟฟ้าชีวมวล กำลังการผลิต จำนวน 33 MW
  - โรงไฟฟ้าจากพลังงานลม กำลังการผลิต จำนวน 36 MW
  - โรงไฟฟ้าจากขยะ กำลังการผลิต จำนวน 7 MW
  - โรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ กำลังการผลิต จำนวน 0.03 MW

◆ สถานภาพการใช้ไฟฟ้าจังหวัดสงขลา

รูปที่ 6 ผู้ใช้ไฟฟ้า และการจำหน่ายกระแสไฟฟ้า จำแนกตามประเภทผู้ใช้ เป็นรายอำเภอ ปีงบประมาณ 2557

อำเภอ	จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย) Number of consumers (Persons)	การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า (กิโลวัตต์ชั่วโมง) Electricity sales (Gwh.)					District
		รวม Total	ที่อยู่อาศัย Residential	สถานธุรกิจ อุตสาหกรรม Business and industry	สำนักงาน และสาธารณูปโภค Government office and public utility	อื่นๆ Others	
<b>รวม</b>	<b>426,373</b>	<b>3,152,239</b>	<b>752,300</b>	<b>2,250,634</b>	<b>116,094</b>	<b>42,168</b>	<b>Total</b>
อำเภอเมืองสงขลา	53,286	400,394	105,958	261,425	29,158	5,853	Mueang Songkhla District
อำเภอสทิงพระ	13,337	28,320	15,730	10,500	1,950	0,130	Sathing Phra District
อำเภอชะนา	27,180	118,610	35,620	68,780	5,100	9,100	Chana District
อำเภอถวิ	19,284	62,900	36,330	19,260	5,940	1,370	Na Thawi District
อำเภอทง	17,925	38,891	20,350	20,720	1,740	2,210	Thapha District
อำเภอยี่งอ	16,542	30,092	22,630	6,240	3,520	1,190	Saba Yoi District
อำเภอระโนด	19,195	221,629	21,692	194,201	5,602	0,134	Ranot District
อำเภอสะเต๊ะ	4,377	6,739	4,312	1,157	0,844	0,026	Kiasae Sin District
อำเภอรัษฎา	19,905	114,266	28,010	81,665	3,509	1,082	Rattaphum District
อำเภอสะเดา	46,749	686,010	81,030	592,750	9,250	4,980	Sadao District
อำเภอหาดใหญ่	126,464	974,342	278,124	640,582	43,164	12,472	Hat Yai District
อำเภอนวม	22,396	181,703	41,597	133,346	5,010	1,749	Na Mon District
อำเภอนมดิ่ง	11,508	43,319	15,501	26,242	1,345	0,231	Khuan Nang District
อำเภอท่ง	7,462	109,249	12,137	94,501	1,740	0,872	Bang Kham District
อำเภอสิงหนคร	20,763	135,780	32,883	99,321	2,818	0,758	Singhanakorn District
อำเภอคลองหอยโข่ง	-	-	-	-	-	-	Khlong Hoi Khong District

ที่มา: การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดสงขลา

Source: Songkhla Provincial Electricity Authority

จากสถิติจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าและการจำหน่ายกระแสไฟฟ้า จังหวัดสงขลา มีปริมาณการใช้ไฟฟ้าประมาณ 3,152,239 Gwh จำแนกตามประเภทผู้ใช้ และอำเภอ ในปี 2557 จากจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า 476,373 ราย (จำแนกตามข้อมูล กฟภ.) พบว่าอำเภอหาดใหญ่มีสถิติการใช้ไฟฟ้าสูงสุด 974,342 Gwh คิดเป็น 31 % รองลงมาเป็นอำเภอสะเดามีสถิติการใช้ไฟฟ้า 686.01 Gwh คิดเป็น 25 % ซึ่งทั้งสองอำเภอถือเป็นแหล่งเศรษฐกิจที่สำคัญในจังหวัด รองลงมาคืออำเภอเมืองที่มีสถิติการใช้ไฟฟ้า 400.394 Gwh คิดเป็น 12 % ด้วยองค์ประกอบทางกายภาพตามสถิติจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าสัดส่วนการลงทุนของสถานธุรกิจและอุตสาหกรรม รวมไปถึงสถานที่ราชการและสาธารณะ

1.5) ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

จังหวัดสงขลา มีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 160 กิโลเมตร ซึ่งตอนใต้ส่วนหนึ่งติดมหาสมุทรแปซิฟิก ส่วนเหนือติดทะเลอ่าวไทย ชายฝั่งทะเลนี้ส่วนใหญ่เป็นชายหาดซึ่งส่วนหนึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยว

**ป่าชายเลน** พื้นที่ป่าชายเลนจังหวัดสงขลา พบบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนใน เขตอำเภอกระแสดินธุ์ อำเภอสทิงพระ อำเภอสิงหนคร อำเภอควนเนียง อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอเมืองสงขลา ปัจจุบันพื้นที่ป่าชายเลนได้เปลี่ยนสภาพเป็นพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง โดยเฉพาะการทำนากุ้ง แหล่งชุมชน

อุตสาหกรรมและเกษตรกรรม ทำให้พื้นที่ป่าชายเลนลดลงอย่างรวดเร็ว โดยในปี 2552 จังหวัดสงขลามีพื้นที่ป่าชายเลน 7,991.95 ไร่ (ที่มา : สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 38)

**หญ้าทะเล** จากการสำรวจแหล่งหญ้าทะเลในอดีต พบว่า แหล่งหญ้าทะเลในพื้นที่จังหวัดสงขลา มีทั้งหมด 6 บริเวณ ได้แก่ 1) บริเวณหาดทรายแก้ว ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร 2) บ้านท้ายเกาะ ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง 3) บริเวณแหลมจาก ตำบลปากรอ อำเภอสิงหนคร 4) บ้านบางโหนด ตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ 5) บริเวณหน้าสถาบันวิจัยสุขภาพสัตว์น้ำชายฝั่ง ตำบลพะวง อำเภอเมือง และ 6) บริเวณปากคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ แต่จากการสำรวจเมื่อปี 2550 ไม่พบหญ้าทะเลในพื้นที่ดังกล่าวเลย คาดว่าหญ้าทะเลสูญหายไปจากพื้นที่ เนื่องจากสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป และพบแหล่งหญ้าทะเลในจังหวัดสงขลาบริเวณเดียว คือ บริเวณตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จำนวน 15 ไร่ และเป็นแหล่งหญ้าทะเลขนาดเล็ก ไม่มีความสมบูรณ์ สถานภาพค่อนข้างเสื่อมโทรม สัตว์น้ำในบริเวณหญ้าทะเลมีน้อย จึงไม่มีการใช้ประโยชน์จากแหล่งหญ้าทะเลดังกล่าว (ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนล่าง, ม.ป.ป.)

**ปะการัง** จังหวัดสงขลามีแนวปะการังคิดเป็นพื้นที่ 0.04 ตารางกิโลเมตรโดยพบว่าแนวปะการังที่มีขนาดใหญ่ที่สุดอยู่ที่เกาะขาม ซึ่งเป็นเกาะใกล้ฝั่งในเขตอำเภอเทพา มีพื้นที่แนวปะการัง 0.03 ตารางกิโลเมตร แนวปะการังก่อตัวในความลึกน้ำ 1 - 14 เมตร ปะการังส่วนใหญ่ที่พบได้แก่ *Goniastrea spp.* *Porites spp.* *Gonioporafruticosa* ปัญหาที่พบในพื้นที่คือกระแสน้ำค่อนข้างแรง สาหร่ายขึ้นปกคลุมซากปะการังและตะกอนค่อนข้างสูง ส่วนที่เกาะหนูและเกาะแมว มีพื้นที่แนวปะการัง 0.005 และ 0.006 ตารางกิโลเมตร แนวปะการังก่อตัวในความลึกน้ำ 2-6 เมตร ปะการังส่วนใหญ่ที่พบได้แก่ *Goniastrea spp.* *Porites spp.* *Gonioporafruticosa* ปัญหาที่พบในพื้นที่คือมีตะกอนแขวนลอยจำนวนมาก น้ำขุ่น มีสาหร่ายขึ้นปกคลุมซากปะการัง แนวปะการังของจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ปานกลาง (ที่มา : [www.dmcr.go.th](http://www.dmcr.go.th))

ตารางที่ 42 ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในจังหวัดสงขลา

ประเภท/ชนิด	แหล่งที่พบ	พื้นที่ (ตร.กม.)	พื้นที่ (ไร่)	สภาพความอุดมสมบูรณ์
ป่าชายเลน <sup>1</sup>	พบบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนใต้ในเขตอ.กระแสดินธุ์ อ.สติงพระ อ.เมือง อ.ควนเนียง อ.สิงหนครและอ.หาดใหญ่	14,064.83	25.46	ปานกลาง - เสื่อมโทรม
หญ้าทะเล <sup>2</sup>	บริเวณตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร		15	ค่อนข้างเสื่อมโทรม
ปะการัง <sup>3</sup>	- เกาะขาม - เกาะหนู เกาะแมว	0.03 0.005 -0.006	- -	สมบูรณ์ - ปานกลาง

ที่มา : 1 สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 38

2 ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนล่าง

### ความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำ

♦ **ความหลากหลายทางชีวภาพ** พื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพในจังหวัดสงขลา ได้แก่ บริเวณสถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าหาดใหญ่ เนื่องจากมีสภาพภูมิประเทศเป็นเทือกเขา สลับซับซ้อน ส่วนใหญ่เป็นป่าดงดิบที่สมบูรณ์ มีสภาพพืชพันธุ์ปกคลุมหนาแน่น ปกคลุมไปด้วยป่าดิบชื้น (Tropical rain Forest) โดยมีสภาพพื้นที่ป่า 3 ลักษณะ คือ ป่าดิบชื้นในพื้นที่ต่ำ ป่าดิบชื้นเชิงเขาและป่าดิบเขา พันธุ์ไม้ที่สำคัญ ได้แก่ กระบาก ไช้เขียว หลุมพอ สมพง ตะเคียนทอง สยา เป็นต้น ไม้พื้นล่าง ได้แก่ หวายเล็ก หวายกำพวน หวายแดง นอกจากนี้ยังมีพันธุ์ไม้ที่น่าสนใจและหายาก ได้แก่ กัลยไม้ รongเท้านารีม่วงสงขลา ว่านเพชรหึง (ที่มา : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

นอกจากนี้ ในจังหวัดสงขลา ยังพบโลมาอิรวดีบริเวณทะเลสาบสงขลา ซึ่งสามารถพบได้เพียง 5 แห่งทั่วโลกเท่านั้น คือ ทะเลสาบชิลิก้า ประเทศอินเดีย, แม่น้ำโขง, ทะเลสาบสงขลา, แม่น้ำมหาคม ประเทศอินโดนีเซีย และปากแม่น้ำบางปะกง

◆ **พื้นที่ชุ่มน้ำ (Wetland)** จังหวัดสงขลามีพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ คือ พื้นที่ชุ่มน้ำในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา หรืออุทยานนกน้ำคูขุด ตั้งอยู่บริเวณทะเลสาบสงขลาตอนกลาง ในพื้นที่อำเภอสทิงพระ อำเภอกระแสดิน อำเภอสิงหนคร และอำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา และอำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ที่ทำการเขตฯมีเนื้อที่ 227,916 ไร่ หรือ 364 ตารางกิโลเมตร โดยมีเนื้อที่ในจังหวัดสงขลา 76,000 ไร่ (ที่มา : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

## 2) สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม

### (1) สถานการณ์คุณภาพน้ำผิวดิน

จากข้อมูลรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำแหล่งน้ำสำคัญในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างฝั่งตะวันออก (สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16, 2558) มีการเก็บตัวอย่างน้ำผิวดินเพื่อวิเคราะห์พารามิเตอร์ที่สำคัญ ได้แก่

**ค่าออกซิเจนละลายน้ำ (Dissolved Oxygen: DO)** เป็นค่าที่บอกให้ทราบว่าน้ำนั้นมีความเหมาะสมเพียงใดต่อการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตในน้ำ

**ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand: BOD)** เป็นค่าที่บ่งบอกถึงปริมาณออกซิเจนที่จุลินทรีย์ใช้ในการย่อยสลายสารอินทรีย์ในแหล่งน้ำ แหล่งน้ำที่มีค่าบีโอดีมากย่อมแสดงว่ามีความสกปรกมาก

**ค่าแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (Total Coliform Bacteria: TCB)** บ่งบอกว่าน้ำได้รับการปนเปื้อนสิ่งสกปรกหรือเชื้อโรคที่มาจากอุจจาระของคนจากบนพื้นดินหรือบริเวณทั่วไปในสิ่งแวดล้อม

**ค่าแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria: FCB)** จะแสดงถึงแหล่งน้ำมีโอกาสปนเปื้อนหรือมีการแพร่กระจายของเชื้อโรคที่ทำให้เกิดโรคในระบบทางเดินอาหารมีการระบายน้ำเสียชุมชนสู่แหล่งน้ำและไม่เหมาะสมที่จะนำน้ำจากแหล่งน้ำนั้นไปใช้สำหรับอุปโภคบริโภคยกเว้นได้ทำการปรับปรุงคุณภาพน้ำแล้ว





**ค่าแอมโมเนียรวม (Total Ammonia: NH<sub>3</sub>)** ประกอบด้วยผลรวมของแอมโมเนียอิสระ (NH<sub>3</sub>) และแอมโมเนียมไอออน (NH<sub>4</sub><sup>+</sup>) ปริมาณไนโตรเจนที่อยู่ในรูปของแอมโมเนียทั้งหมดมีความสำคัญในการบ่งชี้สภาพความสกปรกของแหล่งน้ำที่เกิดจากของเสียหรือน้ำทิ้งที่มีส่วนประกอบโปรตีน โดยเฉพาะน้ำทิ้งจากแหล่งชุมชนฟาร์มสุกร หากตรวจพบว่าแหล่งน้ำมีปริมาณแอมโมเนีย-ไนโตรเจนสูง แสดงว่าแหล่งน้ำมีการปนเปื้อนจากมลพิษสูงและอาจเป็นพิษต่อการดำรงชีวิตของสัตว์น้ำ

สำหรับมาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินแบ่งเป็น 5 ประเภท คือ

ดีเยี่ยม	ประเภทที่ 1	น้ำตามธรรมชาติปราศจากการปนเปื้อน
ดี	ประเภทที่ 2	เพื่อการประมง
พอใช้	ประเภทที่ 3	เพื่อการเกษตร
เสื่อมโทรม	ประเภทที่ 4	เพื่อการอุตสาหกรรม
เสื่อมโทรมมาก	ประเภทที่ 5	เพื่อการคมนาคม

พื้นที่จังหวัดสงขลามีการเก็บตัวอย่างน้ำผิวดิน โดยภาพรวมคุณภาพน้ำเป็นดังนี้



**ตารางที่ 43 คุณภาพน้ำโดยรวมของจังหวัดสงขลา ปี 2558**

เกณฑ์คุณภาพน้ำ	บริเวณ
 พอใช้	คลองเทพา ทะเลสาบสงขลา คลองสาขาทะเลสาบสงขลา และคลองพะวง
 เสื่อมโทรม	คลองอู่ตะเภา
 เสื่อมโทรม	และคลองแห
 เสื่อมโทรมมาก	คลองสำโรง

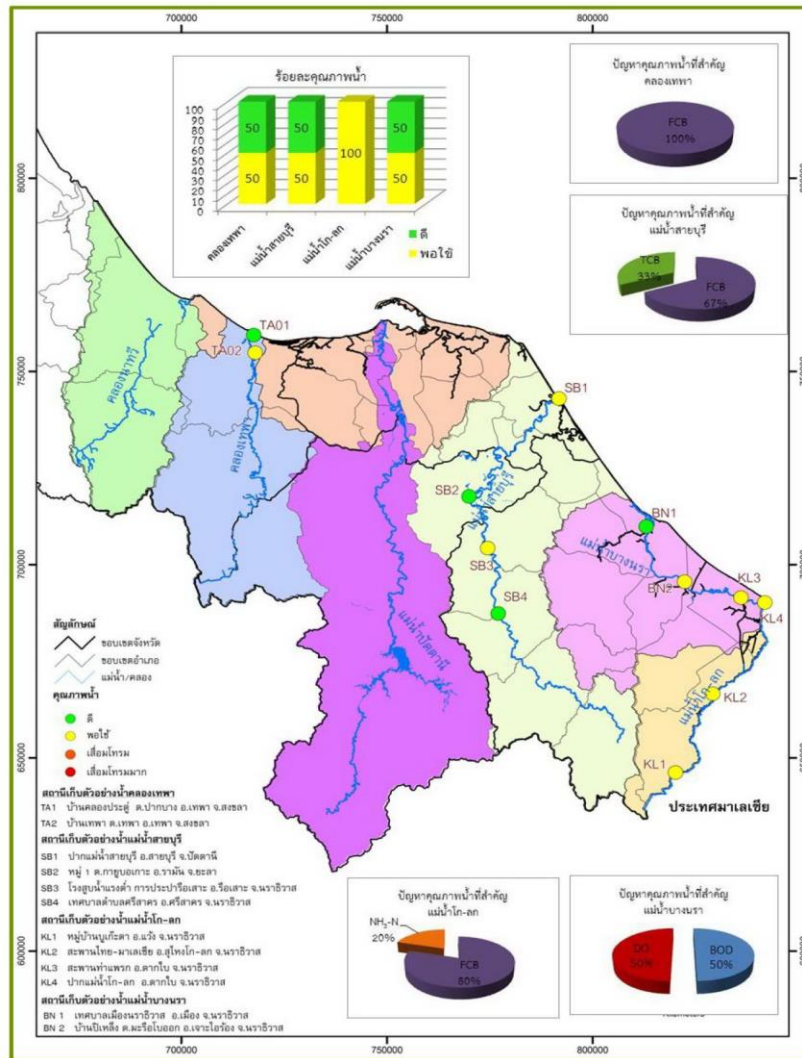
โดยภาพรวมเมื่อพิจารณาจากแหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม พบว่า มีจำนวนลดลง สำหรับบริเวณที่ยังคงมีปัญหาคอนคุณภาพน้ำเสื่อมโทรม สาเหตุเนื่องจากยังไม่มีการจัดการน้ำเสียชุมชน รวมทั้งการระบายน้ำเสียจากอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมที่ไม่มีการบำบัด

**คุณภาพน้ำคลองเทพา** จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำคลองเทพา จำนวน 2 จุด พบว่า คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 50 และเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 50 เมื่อเปรียบเทียบกับ ปี 2557 พบว่า คุณภาพน้ำเสื่อมโทรมลง พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ปัญหาคอนคุณภาพน้ำคือ แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB)

**ตารางที่ 44 คุณภาพน้ำคลองเทพา ปี 2558**

เกณฑ์คุณภาพน้ำ	บริเวณ	ร้อยละคุณภาพน้ำ
 พอใช้	บ้านเทพา อ.เทพา จ.สงขลา (TA02)	50
 เสื่อมโทรม	บ้านคลองประดู่ อ.เทพา จ.สงขลา (TA01)	50








รูปที่ 7 คุณภาพน้ำลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก ปี 2558

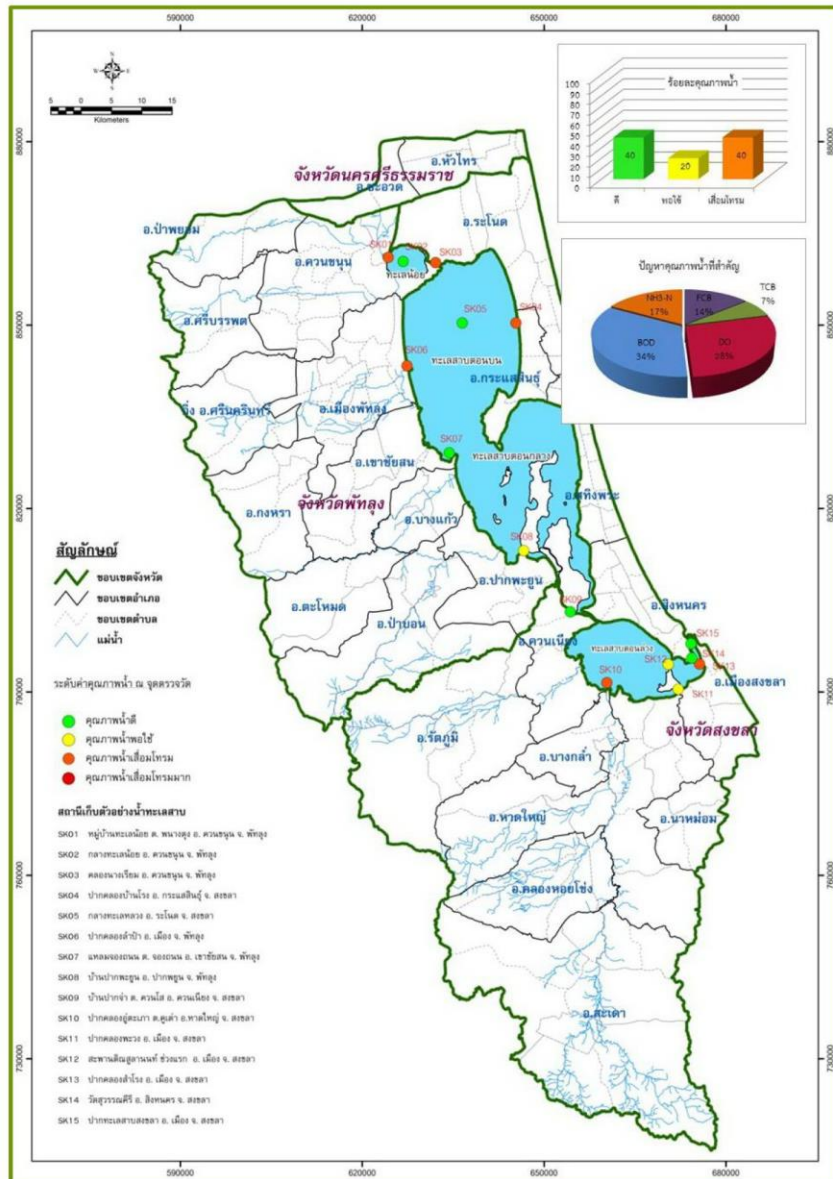
**คุณภาพน้ำทะเลสาบสงขลา** จากการตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเลสาบสงขลา รวมพื้นที่จังหวัดพัทลุงและสงขลา จำนวน 15 จุด พบคุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์อยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยอยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ 40 พอใช้ ร้อยละ 20 และเสื่อมโทรม ร้อยละ 40 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557 พบว่า คุณภาพน้ำไม่เปลี่ยนแปลง พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) ออกซิเจนละลาย (DO) แอมโมเนีย-ไนโตรเจน (NH<sub>3</sub> -N) แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) และแบคทีเรีย กลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB)

ผลการตรวจวัดโลหะหนัก จำนวน 6 จุดตรวจวัด คือ หมู่บ้านทะเลน้อย (SK01) คลองนางเรียม (SK03) ปากคลองลำป่า (SK06) ปากคลองอู่ตะเภา (SK10) ปากคลองสำโรง (SK13) และปากทะเลสาบสงขลา (SK15) จำนวน 9 พารามิเตอร์ ได้แก่ แคดเมียม (Cd) โครเมียม (Cr) แมงกานีส (Mn) นิกเกิล (Ni) ตะกั่ว (Pb) สังกะสี (Zn) ทองแดง (Cu)ปรอท (Hg) และสารหนู (As) พบค่าโครเมียม (Cr) เกินมาตรฐาน บริเวณหมู่บ้านทะเลน้อย (SK01) คลองนางเรียม (SK03) ปากคลองอู่ตะเภา (SK10) ปากคลองสำโรง (SK13) และปากทะเลสาบสงขลา (SK15) รวมทั้งพบค่าสารหนู (As) เกินมาตรฐานเล็กน้อยบริเวณปากคลองอู่ตะเภาและปากคลองสำโรง

ผลการตรวจวัดสารเคมีที่ใช้ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ที่มีคลอรีนเป็นองค์ประกอบ ได้แก่ เฮปตาคลอร์ (Heptachlor) เฮปตาคลอร์อีพอกไซด์ (Heptachlor epoxide) อัลดริน (Aldrin) ดีลดริน (Dieldrin) บีเอชซีชนิดแอลฟา (alpha-BHC) บีเอชซีชนิดเบต้า (beta-BHC) บีเอชซี ชนิดแกมมา (gamma-BHC) บีเอชซีชนิดเดลต้า (delta-BHC) พาราดีดีที (p,p'-DDT) พาราดีดีดี (p,p'-DDD) พาราดีดีอี (p,p'-DDE) เอนโดซัลเฟน (Endosulfan) เอนโดซัลเฟนซัลเฟต (Endosulfan Sulfate) เอนดริน (Endrin) และเอนดริลอัลดีไฮด์ (Endrin Aldehyde) 2 บริเวณ คือ บ้านปากพะยูน (SK08) และปากคลองสำโรง(SK13) พบว่า ไม่สามารถตรวจพบได้ตามวิธีการตรวจสอบที่กำหนด โดยมีค่าไม่เกินเกณฑ์มาตรฐาน ทั้ง 2 บริเวณ

ตารางที่ 45 คุณภาพน้ำทะเลสาบสงขลา ปี 2558

เกณฑ์คุณภาพน้ำ	บริเวณ	ร้อยละคุณภาพน้ำ
 ดี	แหลมจองถนน (SK07) บ้านปากจ่า (SK09)	13
 พอใช้	บ้านปากพะยูน (SK08) วัดสุวรรณคีรี (SK14) ปากทะเลสาบสงขลา (SK15)	20
 เลื่อม โทรม	หมู่บ้านทะเลน้อย (SK01) กลางทะเลน้อย (SK02) คลองนางเรียม (SK03) ปากคลองบ้านโรง (SK04) กลางทะเลหลวง (SK05) ปากคลองลำป่า (SK06) ปากคลองอู่ตะเภา (SK10) ปากคลองพะวง (SK11) สะพานติณสูลานนท์ ช่วงแรก (SK12) ปากคลองสำโรง (SK13)	67



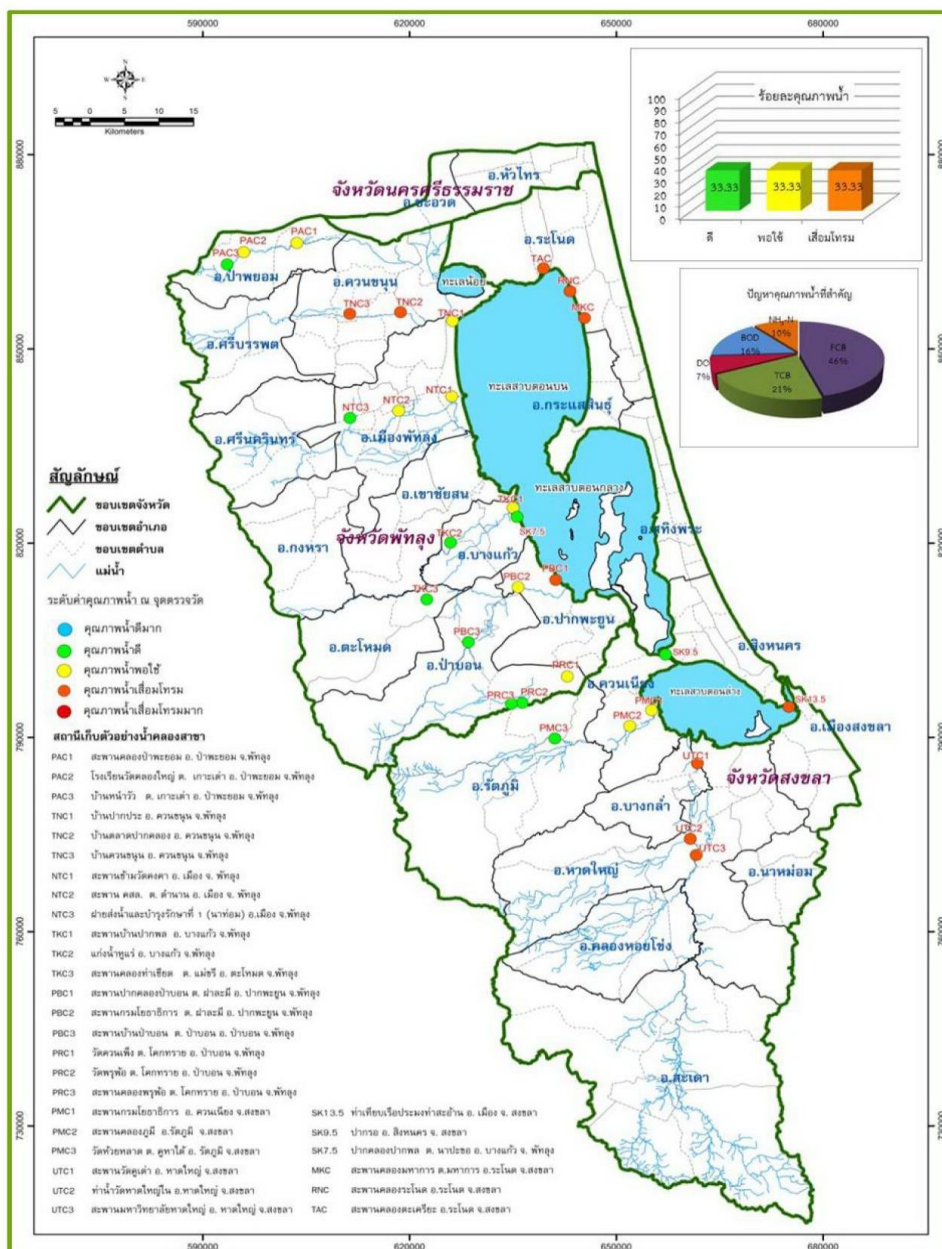
รูปที่ 8 คุณภาพน้ำทะเลสาบสงขลา ปี 2558

**คุณภาพน้ำลำคลองสาขาทะเลสาบสงขลา** จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำลำคลองสาขาทะเลสาบสงขลา ในพื้นที่จังหวัดสงขลาจำนวน 11 จุด พบคุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ FCB BOD DO และ TCB

ผลการตรวจวัดโลหะหนักในพื้นที่จังหวัดสงขลา จำนวน 9 พารามิเตอร์ ได้แก่ แคดเมียม (Cd) โครเมียม (Cr) แมงกานีส (Mn) นิกเกิล (Ni) ตะกั่ว (Pb) สังกะสี (Zn) ทองแดง (Cu)ปรอท (Hg) และสารหนู (As) พบบริเวณสะพานคลองภูมิ (PMC2) สะพานวัดคูเต่า (UTC1) ทำเทียบเรือประมงท่าสะพาน (SK13.5) สะพานคลองมหากการ (MKC) สะพานคลองระโนด (RNC) มีค่าโครเมียม (Cr) เกินเกณฑ์มาตรฐาน และบริเวณสะพานวัดคูเต่า (UTC1) และทำเทียบเรือประมงท่าสะพาน (SK13.5) มีค่าทองแดง (Cu) เกินเกณฑ์มาตรฐาน

ตารางที่ 46 คุณภาพน้ำลำคลองสาขาทะเลสาบสงขลาปี 2558 ในพื้นที่จังหวัดสงขลา

เกณฑ์คุณภาพน้ำ	บริเวณ
ดี	ทะเลสาบสงขลา ปากรอ (SK๙.๕)
เสื่อมโทรม	คลองรั้วภูมิสะพานคลองภูมิ (PMC๒) วัดห้วยหลาด (PMC๓) คลองอู่ตะเภาสะพานวัดคูเต่า (UTC๑) ท่าน้ำวัดหาดใหญ่โน (UTC๒) ทะเลสาบสงขลาท่าเทียบเรือประมงท่าสะอ้าน (SK๑๓.๕) คลองมหากการ (MKC) คลองตะเคียน (TAC)
เสื่อมโทรมมาก	คลองรั้วภูมิ สะพานกรมโยธาธิการ ต.บางเหรียง (PMC๑) คลองอู่ตะเภา สะพานมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ (UTC๓) คลองระโนด (RNC)






รูปที่ 9 คุณภาพน้ำลำคลองสาขาทะเลสาบสงขลา ปี 2558

นอกจากนี้ คุณภาพน้ำผิวดินของคลองสำคัญในพื้นที่จังหวัดสงขลา ได้แก่ คลองอู่ตะเภา คลองพะวง คลองสำโรง และคลองแห สามารถสรุปได้ดังนี้

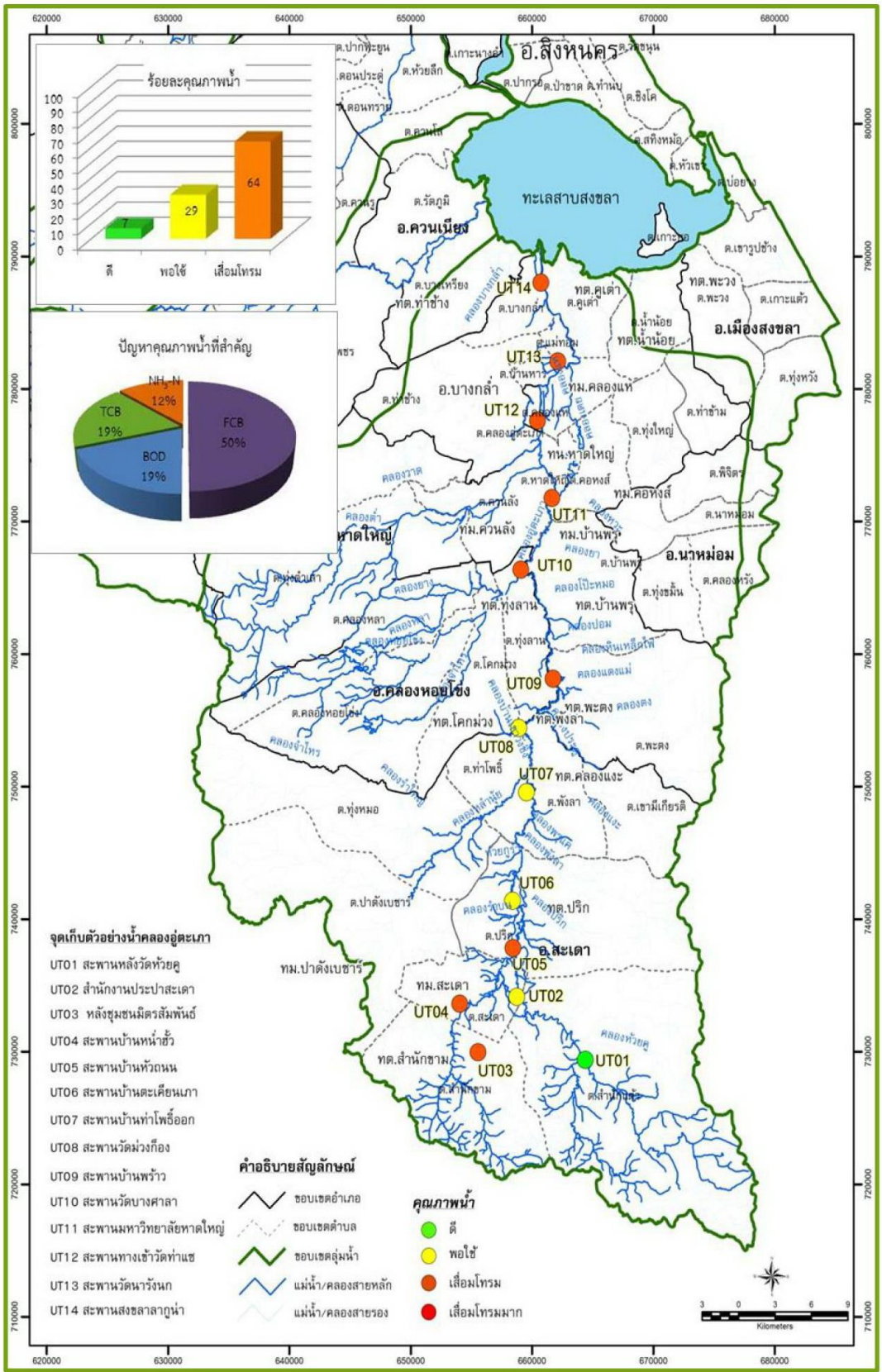
### คุณภาพน้ำคลองอู่ตะเภา

ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำคลองอู่ตะเภาจำนวน 14 จุด พบคุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม โดยอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 7 พอใช้ ร้อยละ 29 และเสื่อมโทรม ร้อยละ 64 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557 พบว่าคุณภาพน้ำไม่เปลี่ยนแปลง พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) และแอมโมเนีย-ไนโตรเจน (NH<sub>3</sub> -N)

ตารางที่ 47 คุณภาพน้ำคลองอู่ตะเภา ปี 2558

เกณฑ์คุณภาพน้ำ	บริเวณคลองอู่ตะเภา	ร้อยละคุณภาพน้ำ
 ดี	- สะพานหลังวัดห้วยคู (UT๐๑)	๗
 พอใช้	- สำนักงานประปาเสเตา (UT๐๒) - สะพานบ้านตะเคียนเกา (UT๐๖) - สะพานบ้านท่าโพธิ์ออก (UT๐๗) - สะพานวัดม่วงก้อง (UT๐๘)	๒๙
 เสื่อมโทรม	- สะพานหลังชุมชนมิตรสัมพันธ์ (UT๐๓) - สะพานบ้านหน้าอ้ว (UT๐๔) - สะพานบ้านหัวถนน (UT๐๕) - สะพานบ้านพร้าว (UT๐๙) - สะพานวัดบางศาลา (UT๑๐) - สะพานมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ (UT๑๑) - สะพานทางเข้าวัดท่าแห (UT๑๒) - สะพานวัดนารังนก (UT๑๓) - สะพานสงขลาถาภู่นา (UT๑๔)	๖๔







รูปที่ 10 คุณภาพน้ำคลองอุตะเกา ปี 2558



### คุณภาพน้ำคลองพะวง

ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำคลองพะวง จำนวน 5 จุด พบคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 80 และเสื่อมโทรม ร้อยละ 20 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557 พบว่าคุณภาพดีขึ้น พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) แอมโมเนีย-ไนโตรเจน (NH<sub>3</sub> -N) ออกซิเจนละลาย (DO) และแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB)



ตารางที่ 48 คุณภาพน้ำคลองพะวง ปี 2558

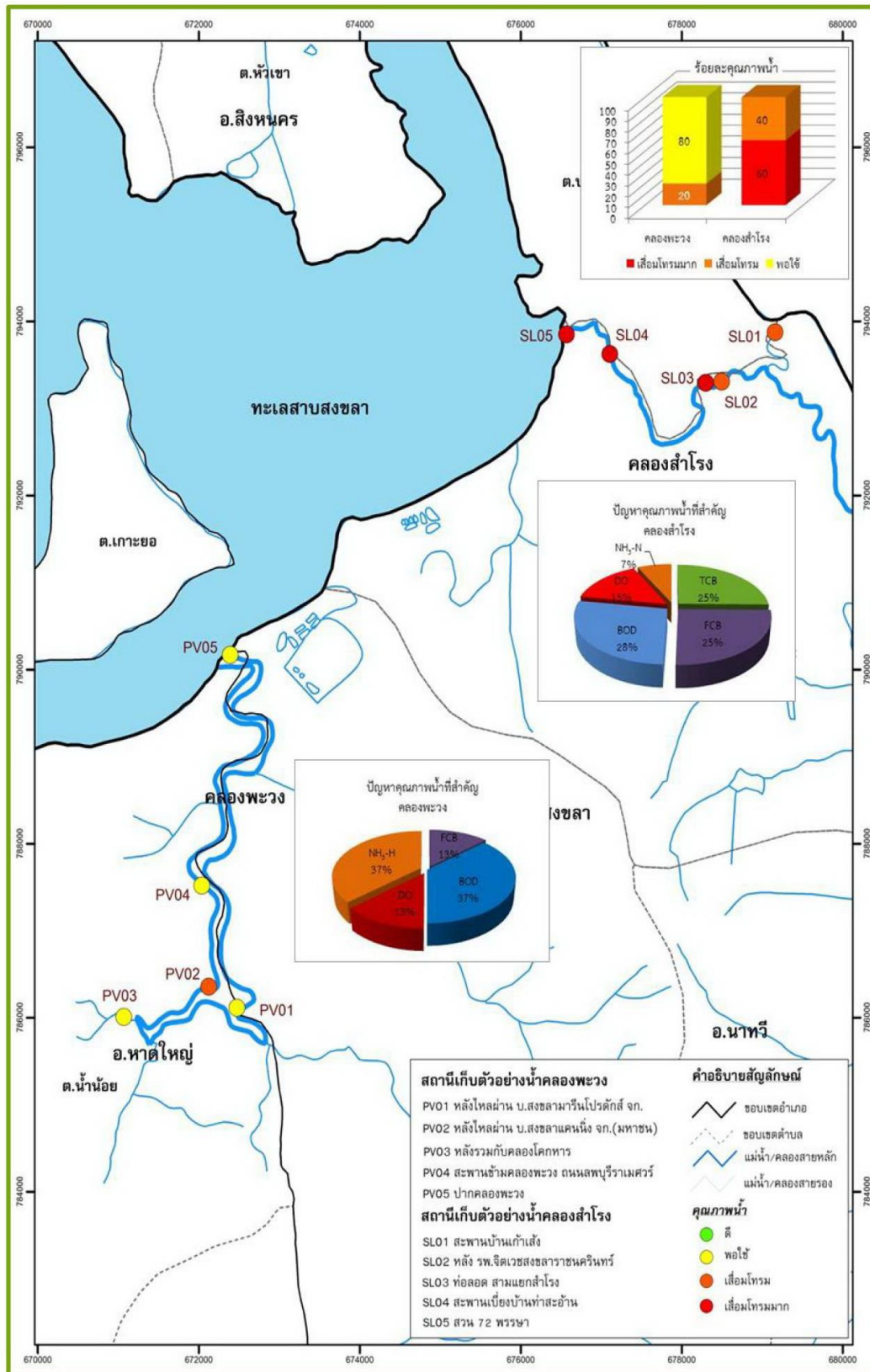
เกณฑ์คุณภาพน้ำ	บริเวณคลองพะวง	ร้อยละคุณภาพน้ำ
 พอใช้	<ul style="list-style-type: none"> <li>- หลังไหลผ่าน บ.สงขลามารีน โปรดัคส์ (PV01)</li> <li>- หลังรวมกับคลองโคกหาร (PV03)</li> <li>- สะพานข้ามคลองพะวง ถนนลพบุรีราเมศวร์ (PV04)</li> <li>- ปากคลองพะวง (PV05)</li> </ul>	80
 เสื่อมโทรม	<ul style="list-style-type: none"> <li>- หลังไหลผ่าน บ.สงขลาแคนนิ่ง จก. (มหาชน) (PV02)</li> </ul>	20

### คุณภาพน้ำคลองสำโรง

ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำคลองสำโรงจำนวน 5 จุด พบคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก โดยอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม ร้อยละ 40 และเสื่อมโทรมมาก ร้อยละ 60 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557 พบว่าคุณภาพน้ำไม่เปลี่ยนแปลง พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) ออกซิเจนละลาย (DO) และแอมโมเนีย-ไนโตรเจน (NH<sub>3</sub> -N)

ตารางที่ 49 คุณภาพน้ำคลองสำโรง ปี 2558

เกณฑ์คุณภาพน้ำ	บริเวณคลองสำโรง	ร้อยละคุณภาพน้ำ
 เสื่อมโทรม	<ul style="list-style-type: none"> <li>- สะพานบ้านเก้าเส้ง (SL01)</li> <li>- หลัง รพ.จิตเวชสงขลาราช-นครินทร์ (SL02)</li> </ul>	40
 เสื่อมโทรมมาก	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ท่อลอดสามแยกสำโรง (SL03)</li> <li>- สะพานเป็ยบ้านท่าสะพาน (SL04) - สวน 72 พรรษา (SL05)</li> </ul>	60



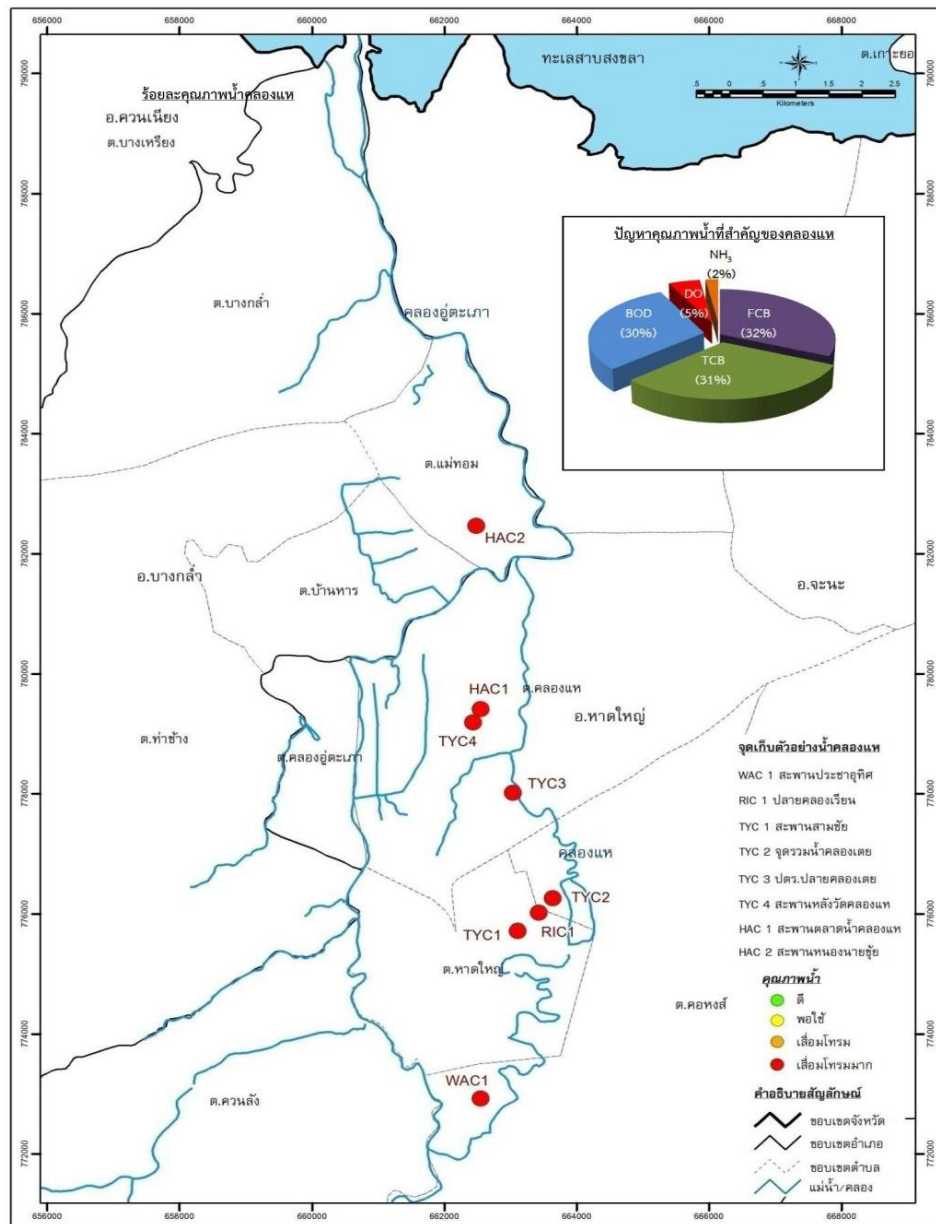
รูปที่ 11 คุณภาพน้ำคลองพะวงและคลองสำโรง ปี 2558

### คุณภาพน้ำคลองแห

ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำคลองแหจำนวน 8 จุด พบว่า คุณภาพน้ำ อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม โดยอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม ร้อยละ 75 และเสื่อมโทรมมาก ร้อยละ 25 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557 พบว่า คุณภาพน้ำไม่เปลี่ยนแปลง พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ ความสกปรกในรูป สารอินทรีย์ (BOD) แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) และ แอมโมเนีย-ไนโตรเจน ( $\text{NH}_3\text{-N}$ )

ตารางที่ 50 คุณภาพน้ำคลองแห ปี 2558

เกณฑ์คุณภาพน้ำ	บริเวณคลองแห	ร้อยละคุณภาพน้ำ
เสื่อมโทรมมาก 	- สะพานหลังวัดคลองแห (TYC4) - สะพานตลาดน้ำคลองแห(HAC1) - สะพานประชาอุทิศ (WAC1) - ปลายคลองเรียน (R I C1) - สะพานสามชัย(TYC1) - จุดรวมน้ำคลองเตย (TYC2) - ปตร.ปลายคลองเตย (TYC3) - สะพานหนองนายชูย์ (HAC2)	100



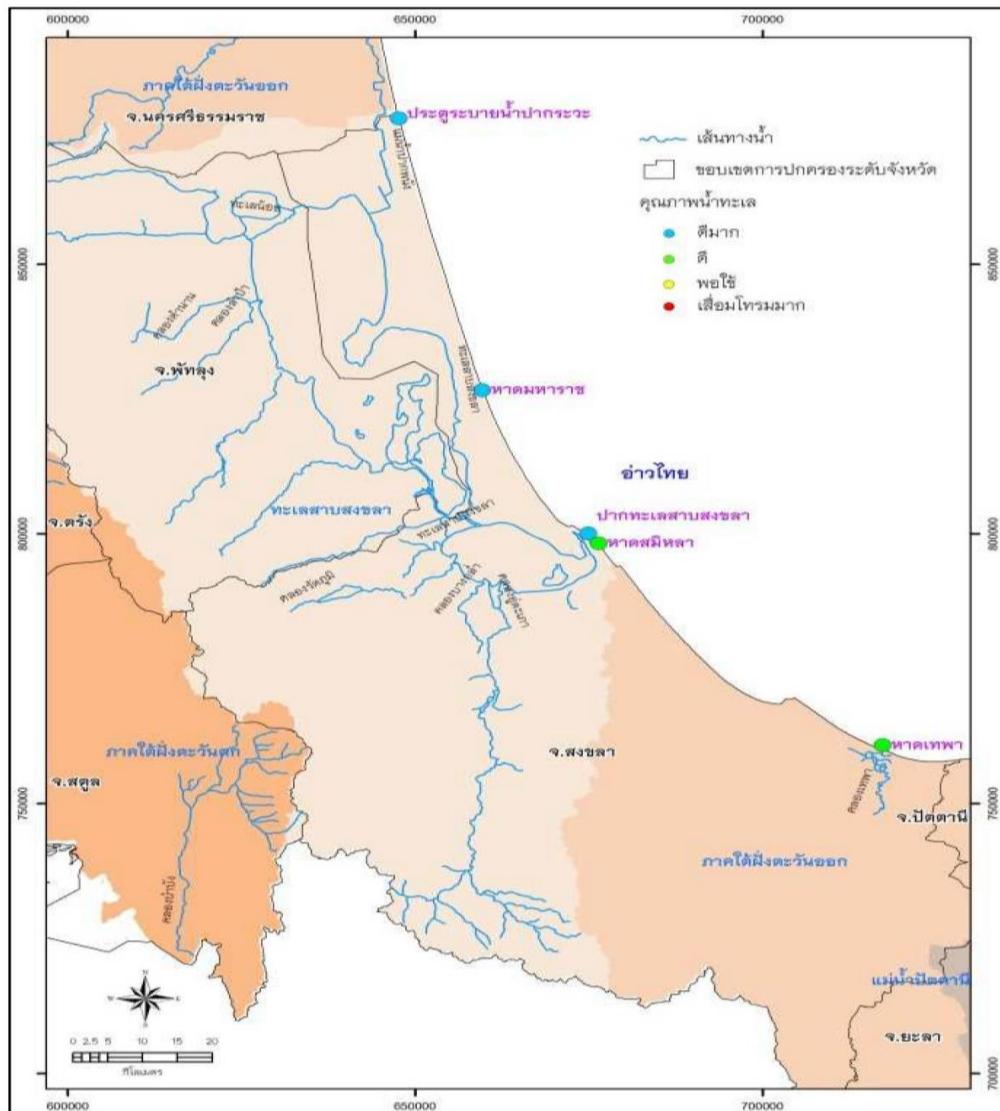
รูปที่ 12 คุณภาพน้ำคลองแห ปี 2558

## (2) คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง

ผลติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งอ่าวไทย พื้นที่จังหวัดสงขลาจำนวน 5 จุดตรวจวัด ได้แก่ ประจวบรายน้ำปากกระวะ หาดมหาราช หาดสมิหลา ปากทะเลสาบสงขลา และหาดเทพา ผลการประเมินโดยใช้ดัชนีคุณภาพน้ำทะเล พบว่า มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 60 และพอใช้ ร้อยละ 40 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557 พบว่า คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งมีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง เนื่องจากมีคุณภาพน้ำตั้งแต่ระดับดีขึ้นไปลดน้อยลง โดยในปี 2557 คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีมากร้อยละ 60 และ อยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 40

ตารางที่ 51 คุณภาพน้ำคลองแห ปี 2558

เกณฑ์คุณภาพน้ำ	บริเวณ	ร้อยละคุณภาพน้ำ
ดีมาก 	ประจวบรายน้ำปากกระวะ (Sobr1) ปากหาดมหาราช (Somr1) ทะเลสาบสงขลา (Soms1)	60
ดี 	หาดสมิหลา (Sosm1) หาดเทพา (Sotp1)	40

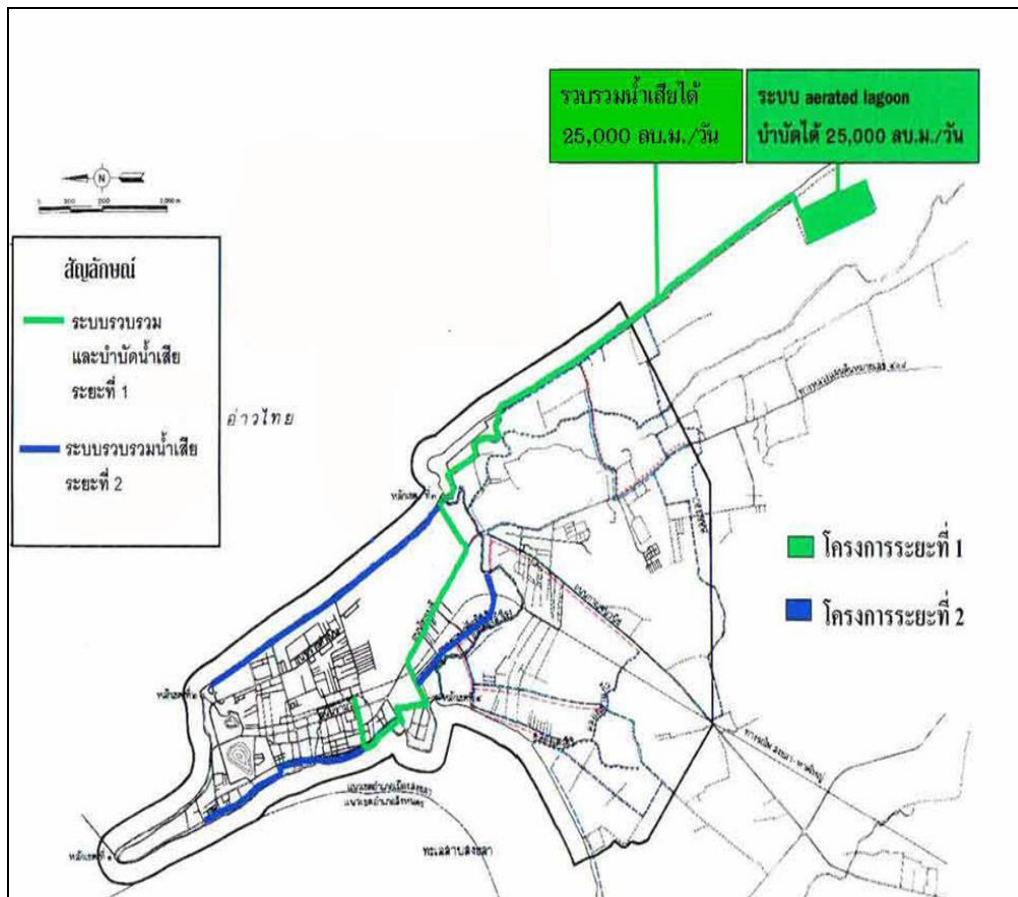


รูปที่ 13 คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง พื้นที่จังหวัดสงขลา ปี 2558



(3) ระบบบำบัดน้ำเสีย จังหวัดสงขลามีระบบบำบัดน้ำเสียรวมที่มีการเดินระบบในปัจจุบันจำนวน 2 แห่ง คือ ระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลนครสงขลา และระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลนครหาดใหญ่ นอกจากนี้ ยังมีการจัดทำระบบบำบัดน้ำเสีย ชุมชนนาร่องในลักษณะรวมกลุ่ม สำหรับชุมชนขนาดเล็ก (น้ำเสียประมาณ 50 ลูกบาศก์เมตร/วัน) จำนวน 2 แห่ง คือ ตั้งอยู่ที่เทศบาลเมืองสะเดา อำเภอสะเดา และองค์การบริหารส่วนตำบลคลองรี อำเภอสิงหนคร แต่ปัจจุบันหยุดเดินระบบ

(3.1) ระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลนครสงขลา ตั้งอยู่พื้นที่เทศบาลตำบลเกาะแก้ว หมู่ที่ 8 (บ้านบ่ออิฐ) ต.เกาะแก้ว อ.เมือง จ.สงขลา ห่างจากเขตเทศบาลนครสงขลาประมาณ 8.5 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 176 ไร่ มีระบบรวบรวมน้ำเสียเป็นระบบท่อรวม (Combined System) รวบรวมทั้งน้ำฝนและน้ำเสียจากชุมชนในเขตเทศบาลนครสงขลาได้ประมาณร้อยละ 80 ของพื้นที่ทั้งหมดของเทศบาล เป็นระบบบำบัดน้ำเสียรวมแบบบ่อเติมอากาศ (Aerated Lagoon) สามารถรองรับน้ำเสียได้ 35,000ลบ.ม./วัน ประกอบด้วยบ่อเติมอากาศ จำนวน 3 ชุด และบ่อเติมคลอรีนฆ่าเชื้อโรค แล้วจึงระบายสู่ทะเลอ่าวไทยระบบรวบรวมน้ำเสียเป็นระบบท่อรวมน้ำเสียและน้ำฝน มีท่อรวบรวมน้ำเสียครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 7.42 ตร.กม. โดยที่ระบบท่อรวบรวมไม่ได้ครอบคลุมพื้นที่เทศบาลทั้งหมด (พื้นที่ของเทศบาลทั้งหมด 9.27 ตร.กม.) เนื่องจากพื้นที่บริเวณตอนเหนือเป็นพื้นที่สีเขียวเช่นบริเวณแหลมสนอ่อน จึงไม่มีการวางท่อรวบรวมน้ำเสีย และอีกพื้นที่คือบริเวณชุมชนริมคลองสำโรง ทั้งนี้ ระบบรวบรวมน้ำเสียครอบคลุมประชากรที่ได้รับบริการประมาณร้อยละ 80



รูปที่ 14 พื้นที่บริการของระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียเทศบาลนครสงขลา

ระบบบำบัดน้ำเสียของเทศบาลนครสงขลาเริ่มเดินระบบเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2545 โดยจ้างเหมาบริษัทเอกชนเป็นผู้เดินระบบมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 และเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2549 เทศบาลนครสงขลาได้มีการลงนามข้อตกลงร่วมกับองค์การบริหารจัดการน้ำเสีย (อจน.) เพื่อให้องค์การบริหารจัดการน้ำเสียเข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียและจัดให้มีการบริการบำบัดน้ำเสียภายในเขตเทศบาลนครสงขลาเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียอย่างครบวงจรรวมทั้งดำเนินการปรับปรุงฟื้นฟูระบบให้มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามมาตรฐานที่ทางราชการกำหนดแต่ อจน. ได้หยุดการเดินระบบตั้งแต่ กุมภาพันธ์ 2553 เนื่องจากขัดต่อภารกิจความรับผิดชอบ

จนกระทั่งปีงบประมาณ 2555 เทศบาลนครสงขลาได้ทำข้อตกลงให้องค์การบริหารจัดการน้ำเสีย (อจน.) บริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียอีกครั้ง ระยะเวลา 15 ปี (1 ตุลาคม 2554 - 30 กันยายน 2569)

การเดินระบบปัจจุบันเดินระบบตามปกติ โดยสามารถรวบรวมน้ำเสียครอบคลุมพื้นที่ ร้อยละ 80 ของพื้นที่เทศบาลทั้งหมด ประชากรได้รับบริการร้อยละ 90 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 มีน้ำเสียเข้าสู่ระบบฯ เฉลี่ย 7,950 ลบ.ม./วัน คิดเป็นร้อยละ 23 ของระบบบำบัดน้ำเสียที่สามารถรองรับได้สูงสุด (35,000 ลบ.ม./วัน) สำหรับการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย เทศบาลนครสงขลาได้ลงนามในข้อตกลงให้องค์การบริหารจัดการน้ำเสีย (อจน.) ดำเนินการ โดยเทศบาลสมทบค่าใช้จ่ายแก่ อจน. ในกรณีที่ไม่สามารถจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียได้หรือจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียได้แต่ไม่เพียงพอตามที่กำหนด ค่าบริการบำบัดน้ำเสียส่วนที่ไม่เพียงพอให้เป็นความรับผิดชอบระหว่างกันในส่วนที่เท่าเทียมกัน ปลายปี 2556 เทศบาลนครสงขลา เริ่มจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสียผู้ใช้บริการประเภทราชการและธุรกิจขนาดกลางอัตรา 3.50 บาท/ลบ.ม. และผู้ใช้บริการประเภทรัฐวิสาหกิจอุตสาหกรรมและธุรกิจขนาดใหญ่อัตรา 4.50 บาท/ลบ.ม. สำหรับผู้ใช้บริการประเภทครัวเรือน ยังไม่ได้จัดเก็บ ซึ่งในปีงบประมาณ 2558 สามารถเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียจากโรงแรมสถานประกอบการ ตลาด และหอพัก อพาร์ทเมนท์ รีสอร์ท เกสต์เฮ้าส์ และแมนชั่น ได้ประมาณ 406,752 บาท ส่วนการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียจากครัวเรือนจะดำเนินการหลังจากออกเทศบัญญัติแล้ว 5 ปี ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการในปี 2563 โดยจัดเก็บให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตเทศบาล



สถานีสูบน้ำเสียที่ 2 (PS2)



สถานีสูบน้ำเสียที่ 3 (PS3)



สถานีสูบน้ำเสียที่ 4 (PS4)

รูปที่ 15 สถานีสูบน้ำเสีย

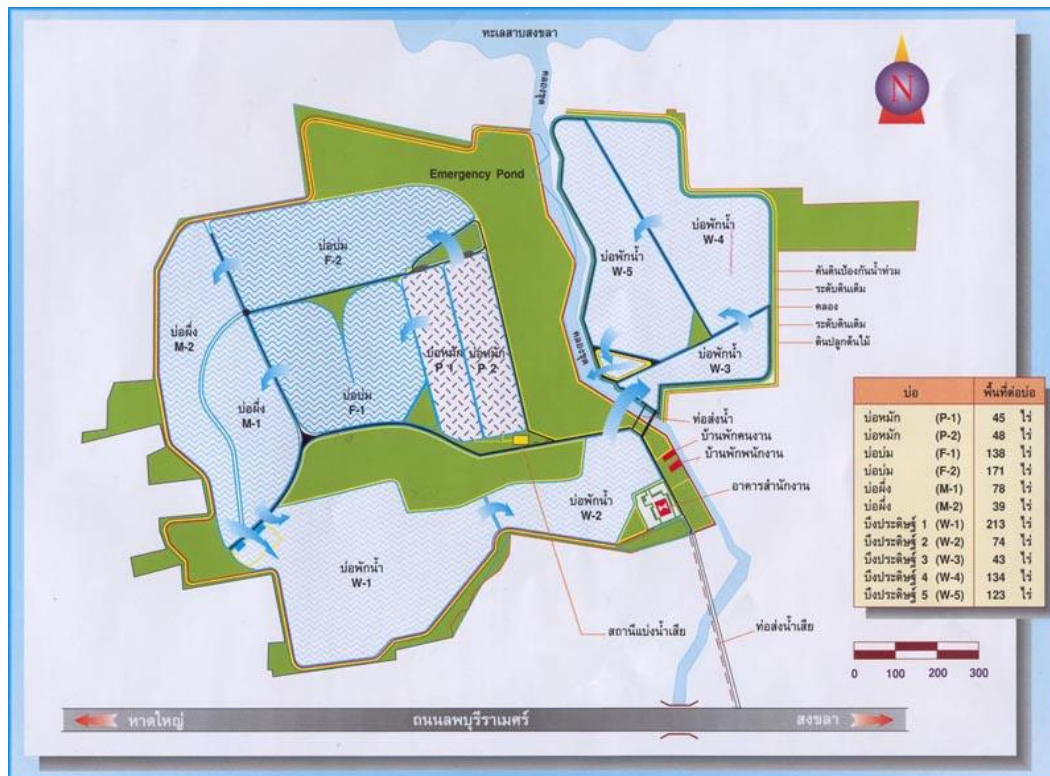




### รูปที่ 16 บริเวณพื้นที่ระบบบำบัดน้ำเสียของเทศบาลนครสงขลา

(3.2) ระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลนครหาดใหญ่ มีพื้นที่ 2,040 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตตำบลน้ำน้อย และตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีระยะทางห่างจากเขตเทศบาลประมาณ 13 กิโลเมตรระบบบำบัดน้ำเสียเป็นแบบบ่อผิ้ว (Stabilization Pond) ร่วมกับบึงประดิษฐ์ (Constructed Wetland) โดยมีความสามารถรองรับน้ำเสียได้ประมาณ 138,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวันก่อนจะระบายลงแหล่งรองรับน้ำ คือ คลองขุด และไหลลงสู่ทะเลสาบสงขลาในที่สุด

ระบบรวบรวมน้ำเสียเป็นระบบท่อรวม(Combine System) โดยดักน้ำเสียไม่ให้ไหลลงสู่คลองเตยและคลองอู่ตะเภา ประกอบด้วยอาคารดักน้ำเสียและท่อรวบรวมน้ำเสียที่มีระบบป้องกันการกัดกร่อนของน้ำเสียขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตั้งแต่ 0.60-2.00 เมตร รวมความยาวประมาณ 27 กิโลเมตร สถานีสูบน้ำเสีย 5 แห่ง และท่อเหล็กขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.50 เมตร ความยาวประมาณ 9 กิโลเมตรส่งน้ำระบบแรงดันจากสถานีสูบน้ำไปยังบ่อบำบัดน้ำเสียรวมทั้งได้มีการออกแบบท่อรวบรวมน้ำเสียระบบท่อแยก (Separate System) ในพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อเตรียมการก่อสร้างในอนาคต ระบบรวบรวมน้ำเสียสามารถให้บริการครอบคลุมพื้นที่ 19 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 80 ของพื้นที่เทศบาล



รูปที่ 17 แผนผังแสดงเส้นทางไหลของน้ำเสีย

ระบบบำบัดน้ำเสียเริ่มเดินระบบเมื่อเดือนตุลาคม 2543 โดยเทศบาลนครหาดใหญ่ได้จ้างเหมาบริษัทเอกชนเป็นผู้เดินระบบ ปัจจุบัน คือบริษัท Green Solution & Service จำกัด ปัจจุบันมีการเดินระบบตามปกติสามารถรวบรวมน้ำเสียครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ 80 ของพื้นที่เทศบาลทั้งหมดเดือนสิงหาคม 2557 มีน้ำเสียเข้าสู่ระบบเฉลี่ย 41,368 ลบ.ม./วันคิดเป็นร้อยละ 30 ของระบบบำบัดน้ำเสียที่สามารถรองรับได้สูงสุด (138,000 ลบ.ม./วัน)

สำหรับปี 2558 เทศบาลนครหาดใหญ่ลงนามข้อตกลงให้องค์การบริหารจัดการน้ำเสีย (อจน.) ดำเนินการ ในปีแรก อจน. จะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมเพื่อฟื้นฟูปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสีย โดยเทศบาล เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการและเดินระบบบำบัดน้ำเสีย และในปีที่ 2 จนถึงสิ้นสุดโครงการ (15 ปี) เทศบาลจะสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียให้กับ อจน. เป็นจำนวนเงินปีละ 10,490,000 บาท และเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ทุกๆ 3 ปี ปัจจุบันเทศบาลนครหาดใหญ่จัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย โดยจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสียจากอาคาร 8 ประเภท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 จัดเก็บได้ประมาณ 5,912,318.12 บาท







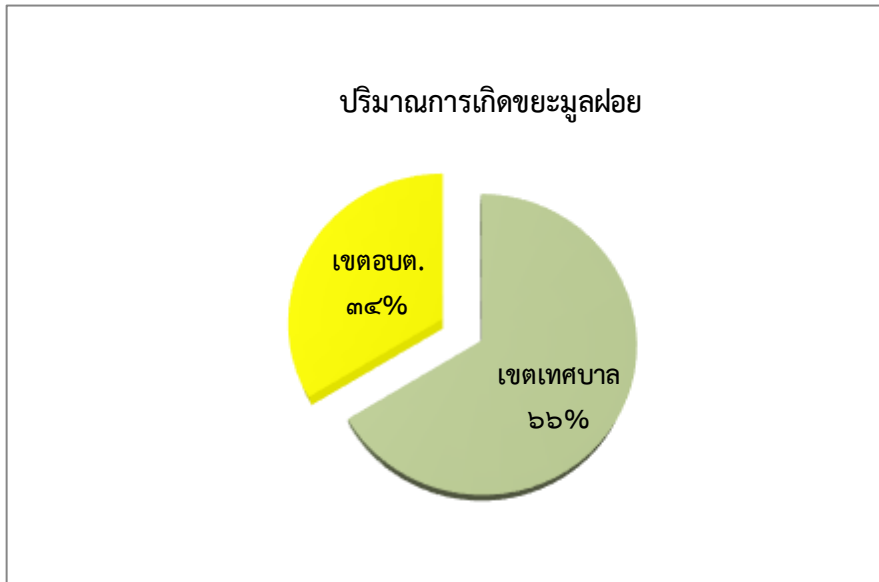
รูปที่ 18 ระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลนครหาดใหญ่

#### (4) มลพิษจากขยะมูลฝอย

##### สถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชน

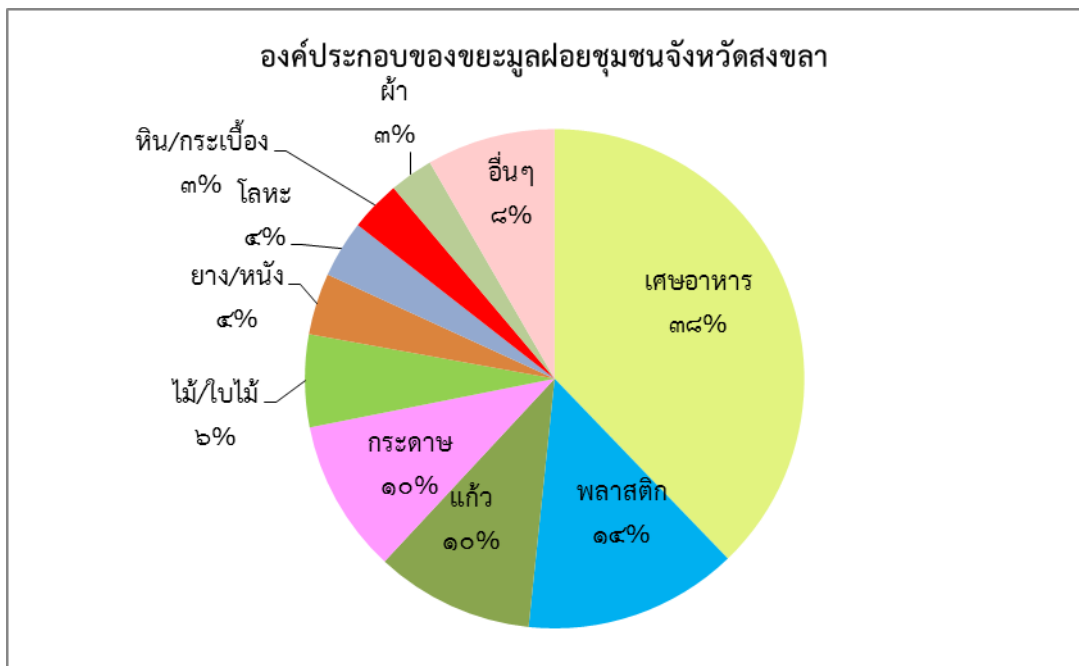
##### ◆ อัตราการผลิตปริมาณและองค์ประกอบของขยะมูลฝอย

จังหวัดสงขลามีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน ประมาณ 1,613 ตันต่อวัน แบ่งเป็นขยะมูลฝอยที่เกิดจากเทศบาล จำนวน 1,071 ตันต่อวัน และเป็นขยะมูลฝอยที่เกิดในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบล จำนวน 542 ตันต่อวัน (พิจารณาจากอัตราการเกิดขยะมูลฝอย เทศบาลนคร 1.89 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน เทศบาลเมือง 1.15 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน เทศบาลตำบล 1.02 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน องค์การบริหาร ส่วนตำบล 0.91 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน) (กรมควบคุมมลพิษ, 2555 และแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดสงขลา ระยะ 5 ปี (2558 - 2562))



รูปที่ 19 ปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยของจังหวัดสงขลา

องค์ประกอบของขยะมูลฝอยชุมชนในเขตเทศบาลในพื้นที่จังหวัดสงขลาซึ่งกรมควบคุมมลพิษ ได้ศึกษาเมื่อปี 2555 พบว่าส่วนใหญ่เป็นขยะเศษอาหาร(เฉลี่ยร้อยละ 37.80) รองลงมา คือ พลาสติก (เฉลี่ยร้อยละ 13.87) แก้ว (เฉลี่ยร้อยละ 10.26) กระดาษ (เฉลี่ยร้อยละ 9.95) ไม้/ใบไม้ (เฉลี่ยร้อยละ 5.99) ยาง/หนัง (เฉลี่ยร้อยละ 3.99) โลหะ (เฉลี่ยร้อยละ 3.70) หิน/กระเบื้อง (เฉลี่ยร้อยละ 3.29) ผ้า (เฉลี่ยร้อยละ 2.83) และอื่นๆ (เฉลี่ยร้อยละ 8.33)



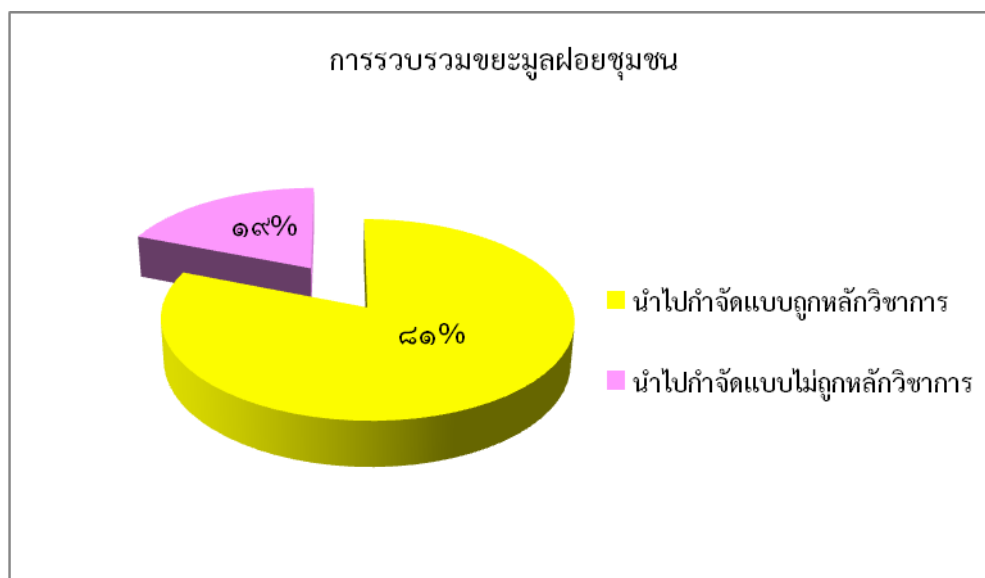
รูปที่ 20 องค์ประกอบของขยะมูลฝอยชุมชน

#### ◆ การคัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

กรมควบคุมมลพิษได้ทำการศึกษาการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ในปี 2555 พบว่า จังหวัดสงขลามีอัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ร้อยละ 16.6 เป็นการนำกลับมาใช้ใหม่ ผ่านกิจกรรมธนาคารขยะ และทำปุ๋ยหมัก นอกจากนี้ในปี 2556 สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 ได้ดำเนินโครงการลด ใช้น้ำและแปรรูปกลับมาใช้ใหม่ (3Rs) ในพื้นที่เทศบาลทั้ง 47 แห่ง ของจังหวัดสงขลา ภายใต้โครงการเมืองสวยใสไร้มลพิษ พบว่า เทศบาลทั้ง 47 แห่ง มีการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ 85,619 ตันต่อปี คิดเป็นร้อยละ 22.7 โดยสัดส่วนประเภทขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ ประเภทขยะอินทรีย์ 1,007 ตันต่อปี คิดเป็นร้อยละ 1.2 และขยะรีไซเคิล 84,612 ตันต่อปี คิดเป็นร้อยละ 98.8 โดยกิจกรรมที่ดำเนินการส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมในลักษณะการรณรงค์ให้ความรู้ในเรื่องของการจัดการขยะมูลฝอย หากพิจารณาถึงกิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแล้วสามารถนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์มากที่สุดคือ กิจกรรมร้านรับซื้อของเก่า การคัดแยกขยะจากพนักงานประจำรถเก็บขนขยะ และการคัดแยกขยะจากบริเวณสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยส่วนกิจกรรมอย่างอื่น เช่น การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมัก ธนาคารขยะ ทอดผ้าป่าขยะรีไซเคิลสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ และขยะแลกของ/แลกไข่ มีค่อนข้างน้อย

#### ◆ การรวบรวมขยะมูลฝอยชุมชน

จังหวัดสงขลา มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 140 แห่ง มีการให้บริการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยไปกำจัด จำนวน 73 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 52 และไม่มีให้บริการ จำนวน 67 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 47 โดยมีปริมาณขยะมูลฝอยที่รวบรวมได้ 681 ตันต่อวัน แบ่งเป็นปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ 550 ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 81 และกำจัดแบบไม่ถูกหลักวิชาการ 131 ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 19 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้



รูปที่ 21 การรวบรวมขยะมูลฝอยชุมชน

#### ◆ การกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน

จังหวัดสงขลา มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักวิชาการโดยเป็นการฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary landfill) จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ ระบบกำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลนครสงขลา เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลเมืองบ้านพรุ และเทศบาลเมืองสะเดา โดยแต่ละแห่งให้บริการกำจัดขยะมูลฝอยจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนบริเวณใกล้เคียงมีปริมาณขยะมูล

ฝอยที่กำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ 550 ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 81 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้ ส่วนปริมาณขยะมูลฝอย จำนวน 131 ตันต่อวัน ถูกกำจัดในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแบบไม่ถูกหลักวิชาการ จำนวน 27 แห่ง กระจายทั่วไปในพื้นที่ 16 อำเภอของจังหวัด ซึ่งก่อให้เกิดขยะสะสมตักค้างปริมาณ 2,471,840 ตัน

นอกจากนี้ เทศบาลนครหาดใหญ่ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหามูลฝอยในพื้นที่ โดยจัดหาเอกชนมาลงทุนก่อสร้างและบริหารจัดการระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน โดยทำสัญญาร่วมกับบริษัท จีเดค จำกัด ในการดำเนินการโครงการก่อสร้างโรงงานกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนและแปรรูปเป็นพลังงานไฟฟ้า เทศบาลนครหาดใหญ่ ซึ่งใช้ระบบแก๊สซิฟิเคชัน (Ash Melting Gasification) ในการเผาไหม้ สามารถกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนได้ประมาณวันละ 250 ตันผลิตกระแสไฟฟ้าได้ 6.7 เมกะวัตต์ โดยให้บริการกำจัดขยะมูลฝอยจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชนบริเวณใกล้เคียง โรงงานกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนและแปรรูปเป็น พลังงานไฟฟ้า เทศบาลนครหาดใหญ่เปิดตัวโครงการ เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2557 ณ โรงงานกำจัดขยะฯ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ)



จังหวัดสงขลามีระบบการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกหลักวิชาการ จำนวน 4 แห่ง คือ ระบบการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลนครสงขลา ระบบการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลนครหาดใหญ่ระบบการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองสะเดา และระบบการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองบ้านพรุ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ระบบการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลนครสงขลาตั้งอยู่ที่บ้านบ่ออิฐ ม. 8 ต.เกาะแต้ว อ.เมือง จ.สงขลาเนื้อที่ 200 ไร่ ห่างจากเขตเทศบาลประมาณ 7 กิโลเมตรเทศบาลเริ่มดำเนินการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2542 เป็นต้นมา คิดอัตราค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอย 400บาท/ตัน ทั้งนี้ เทศบาลนครสงขลาไม่มีนโยบายที่จะจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะมูลฝอยจากบ้านเรือนประชาชนในพื้นที่แต่ได้มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะมูลฝอยจากร้านค้าและตลาดสด

2. ระบบการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลนครหาดใหญ่ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 3 ถนนทางไปสนามบิน ต.ควนลัง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา เนื้อที่ 135 ไร่ห่างจากเขตเทศบาล 12 กิโลเมตร โดยมีอัตราค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอย 500 บาท/ตัน ทั้งนี้ เทศบาลนครหาดใหญ่ไม่มีนโยบายที่จะจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยจากประชาชนในพื้นที่

3. ระบบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเทศบาลเมืองสะเดา ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล บริเวณถนนเลี่ยงเมืองบ้านหน้าอ้ว ต.สะเดา อ.สะเดา จ.สงขลา เนื้อที่ 96 ไร่ห่างจากเขตเทศบาล 7 กิโลเมตร โดยคิดค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานเอกชนที่นำขยะมูลฝอยมากำจัดในอัตรา 500 บาท และ 1,200 บาทต่อตัน ทั้งนี้ เทศบาลเมืองสะเดามีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะมูลฝอยสำหรับอาคารและเคหะไม่เกิน 20 ลิตร/วัน เดือนละ 15 บาท และค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานเอกชนที่นำขยะมูลฝอยมากำจัดในอัตรา 500 บาท และ 1,200 บาทต่อตัน ตามลำดับ



4. ระบบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเทศบาลเมืองบ้านพรุตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ต.บ้านพรุ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลาเนื้อที่ 100 ไร่ เป็นพื้นที่ของเทศบาลตำบลบ้านไร่ห่างจากเขตเทศบาล 8 กิโลเมตร เริ่มดำเนินการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลเมื่อเดือนกรกฎาคม 2542 โดยคิดค่าธรรมเนียมการกำจัดขยะมูลฝอยจากหน่วยงานอื่นที่นำขยะมูลฝอยมารวมกำจัดในอัตรา 300 บาท/ตัน ยกเว้นเทศบาลตำบลบ้านไร่ จัดเก็บในอัตรา 120 บาท/ตัน ทั้งนี้ เทศบาลเมืองบ้านพรุไม่มีนโยบายจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยจากประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 52 การกำจัดขยะมูลฝอยแบบรวมศูนย์จังหวัดสงขลา

สถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	อปท./หน่วยงานที่นำขยะมูลฝอยมากำจัด		ปริมาณขยะมูลฝอย (ตัน/วัน)
	จำนวน (แห่ง)	อปท./หน่วยงาน	
เทศบาลนครสงขลา	17	ทน.สงขลา ทม.สิงหนคร ทม.เขารูปช้าง ทต.พะวง ทต.เกาะแก้ว อบต.เกาะยอ ทต.น้ำน้อย อบต.ทุ่งใหญ่ อบต.ทุ่งหวัง ทม.ม่วงงาม อบต.ตลิ่งชัน อบต.วัดขนุน อบต.ท่าข้าม อบต.วัดจันทร์ อบต.ประกอบ อบต.ปลักหนู ส่วนราชการอื่นๆ เอกชน	209.65
เทศบาลนครหาดใหญ่	7	ทน.หาดใหญ่ ทม.คลองแห ทต.ท่าช้าง ทต.บ้านหาร อบต.ฉลุง อบต.นาหม่อม บริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	199.22
เทศบาลเมืองสะเดา	14	ทม.สะเดา ทม.ปาดังเบซาร์ ทต.คลองแงะ ทต.สำนักขาม ทต.ปาดัง ทต.นาทวี ทต.นาหวีนอก อบต.เขามี่เกียรติ อบต.ปริก อบต.ท่าโพธิ์ อบต.พังลา อบต.สำนักแก้ว อบต.คลองทราย อบต.ฉาง	86.5
เทศบาลเมืองบ้านพรุ	4	ทม.บ้านพรุ ทม.คอหงส์ ทต.พะตง ทต.บ้านไร่ อบต.พะตง	78

#### ◆ การจัดการขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวม

จังหวัดสงขลา มีระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกหลักวิชาการ 4 แห่ง เป็นระบบระบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล 3 แห่ง คือ 1) เทศบาลนครสงขลา 2) เทศบาลเมืองบ้านพรุ และ 3) เทศบาลเมืองสะเดา และเป็นระบบกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า 1 แห่ง คือ เทศบาลนครหาดใหญ่

นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการจัดการขยะมูลฝอยแบบรวมกลุ่มคือเทศบาลตำบลจะนะ ซึ่งได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณผ่านแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เพื่อก่อสร้างระบบฝังกลบขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาลและพื้นที่ที่เทศบาลตำบลบ่อตรูได้รับงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา สำหรับการศึกษาและออกแบบรายละเอียดโครงการก่อสร้างระบบฝังกลบขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาล ทำให้จังหวัดสงขลาจะมีพื้นที่ที่มีศักยภาพที่รองรับขยะมูลฝอยในพื้นที่ได้ครอบคลุมทั้งจังหวัด เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดสงขลาและสอดคล้องการขับเคลื่อน Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย เพื่อเร่งแก้ไขปัญหากำจัดขยะมูลฝอยไม่ถูกต้องและตกค้างสะสมตามความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จังหวัดสงขลาได้กำหนดกลุ่มพื้นที่ (Cluster) ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเป็น 5 กลุ่ม โดยพิจารณาจากปริมาณขยะมูลฝอยที่มีการรวบรวมไปกำจัดและสภาพพื้นที่ส่งผลให้มีการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกหลักวิชาการ และสามารถรองรับปริมาณขยะที่เกิดขึ้นกว่า 245,645 ตันต่อปี และสามารถปิดพื้นที่ ระบบกำจัดขยะมูลฝอยแบบไม่ถูกหลักวิชาการจำนวน 27 แห่ง ดังนี้

**กลุ่มที่ 1 กลุ่มหาดใหญ่** มีเทศบาลนครหาดใหญ่ซึ่งมีโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าจากขยะมูลฝอยขนาด 250 ตันต่อวันเป็นพื้นที่หลักในการดำเนินการ ปริมาณขยะมูลฝอยเข้าระบบประมาณวันละ 281 ตัน สามารถปิด/ฟื้นฟูระบบกำจัดขยะมูลฝอยแบบไม่ถูกหลักวิชาการได้ 9 แห่ง กำจัดขยะสะสมได้จำนวน 121,508 ตัน ประกอบด้วย 6 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอหาดใหญ่ (บางส่วน) คลองหอยโข่ง นาหม่อม รัตภูมิ ความเรียงและบางกล่ำมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมกลุ่ม จำนวน 18 แห่ง โดยที่

●อปท.ที่รวบรวมขยะมูลฝอยไปกำจัด ณ โรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าจากขยะมูลฝอยเทศบาลนครหาดใหญ่ จำนวน 10 แห่ง ในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ (บางส่วน) คลองหอยโข่ง นาหม่อม และบางกล่ำ (บางส่วน) ประกอบด้วย ทน.หาดใหญ่ อบต.ฉลุง อบต.ทุ่งขมิ้น อบต.นาหม่อม ทต.ท่าช้าง ทต.บ้านหาร ทม.คลองแห ทต.คูเต่า ทม.ควนลัง ทม.ทุ่งตำเสา มีขยะเข้าสู่ระบบประมาณวันละ 251 ตัน

●อปท. ที่รวบรวมขยะมูลฝอยไปยังสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองกำแพงเพชร จำนวน 8 แห่ง ในพื้นที่ในอำเภอความเรียง รัตภูมิ และบางกล่ำ ประกอบด้วย ทม.กำแพงเพชร ทต.กำแพงเพชร ทต.นาสีทอง ทต.คูหาใต้ อบต.เขาพระ อบต.ควนรูอบต.ท่าชะมวง ทต.ความเรียง มีขยะเข้าสู่ระบบประมาณวันละ 30 ตัน

**กลุ่มที่ 2 กลุ่มบ้านพรุ** มีเทศบาลเมืองบ้านพรุซึ่งมีศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบถูกหลักสุขาภิบาลและมีศักยภาพยกระดับเป็นศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยเพื่อแปลงเป็นพลังงานไฟฟ้า (WTE) เป็นพื้นที่หลักในการดำเนินการ ปริมาณขยะมูลฝอยเข้าระบบประมาณวันละ 75 ตัน โดยเป็นขยะมูลฝอยในเขตอำเภอหาดใหญ่ (บางส่วน) มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมกลุ่ม จำนวน 5 แห่ง ประกอบด้วย ทม.บ้านพรุ ทม.คอหงส์ ทต.พะตง ทต.บ้านไร่ และอบต.พะตง

**กลุ่มที่ 3 กลุ่มสงขลา** มีเทศบาลนครสงขลา ซึ่งมีศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบถูกหลักสุขาภิบาลและมีศักยภาพยกระดับเป็นศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยเพื่อแปลงเป็นพลังงานไฟฟ้า (WTE) เป็นพื้นที่หลักในการดำเนินการ ปริมาณขยะมูลฝอยเข้าระบบประมาณวันละ 228 ตัน สามารถปิด/ฟื้นฟูระบบกำจัดขยะมูลฝอยแบบไม่ถูกหลักวิชาการได้ 13 แห่งกำจัดขยะสะสมได้จำนวน 65,148 ตันประกอบด้วย 6 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองสงขลา สิงหนคร จะนะ เทพา นาทวีและสะบ้าย้อย มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมกลุ่มจำนวน 31 แห่ง โดยที่

●อปท.ที่รวบรวมขยะมูลฝอยไปกำจัดศูนย์กำจัดเทศบาลนครสงขลาจำนวน 14 แห่งในพื้นที่อำเภอเมืองสงขลาและสิงหนคร ประกอบด้วย ทน.สงขลา ทม.เขารูปช้าง ทต.เกาะแก้ว ทต.พะวง อบต.เกาะยอ อบต.ทุ่งหวัง อบต.ทุ่งใหญ่ อบต.ตลิ่งชัน ทม.สิงหนคร ทม.ม่วงงาม ทต.น้ำน้อย อบต.วัดขนุน อบต.ท่าข้าม และ อบต.วัดจันทร์ มีขยะเข้าสู่ระบบประมาณวันละ 181 ตัน

●อปท. ที่รวบรวมขยะมูลฝอยไปยังสถานีขนถ่ายซึ่งมีระบบฝังกลบขยะมูลฝอยรวมแบบถูกหลักสุขาภิบาลเทศบาลตำบลจะนะ จำนวน 17 แห่งในพื้นที่ในอำเภอจะนะเทพานาทวีและสะบ้าย้อย ประกอบด้วย ทต.จะนะ ทต.นาทับ อบต.คลองเปี้ยะ อบต.สะกอม อบต.สะพานไม้แก่น ทต.เทพา ทต.ลำไพล อบต.ท่าม่วง อบต.เทพา อบต.วังใหญ่ ทต.นาทวี ทต.นาทวินอก อบต.คลองทราย อบต.นาหมอศรี อบต.ปลักหนู ทต.สะบ้าย้อย และอบต.ท่าพญา มีขยะเข้าสู่ระบบประมาณวันละ 47 ตัน

**กลุ่มที่ 4 กลุ่มสะเตา** มีเทศบาลเมืองสะเตา ซึ่งมีศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบถูกหลักสุขาภิบาลและมีศักยภาพยกระดับเป็นศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยเพื่อแปลงเป็นพลังงานไฟฟ้า(WTE) เป็นพื้นที่หลักในการดำเนินการปริมาณขยะมูลฝอยเข้าระบบประมาณวันละ 72 ตัน สามารถปิด/ฟื้นฟูระบบกำจัดขยะมูลฝอยแบบไม่ถูกหลักวิชาการได้ 1 แห่งกำจัดขยะสะสมได้ 1,313 ตันในเขตอำเภอสะเตามี อปท. เข้าร่วมกลุ่ม จำนวน 10 แห่งประกอบด้วย ทม.สะเตา ทม.ปาดังเบซาร์ ทต.สำนักขาม ทต.คลองแงะ อบต.เขามิเกียรติ อบต.ท่าโพธิ์อบต.ปริกทต.ปริก อบต.พังลา อบต.สำนักขาม และอบต.สำนักแก้ว

**กลุ่มที่ 5 กลุ่มปอตรู** ปัจจุบันกลุ่มนี้มีการจัดการขยะแบบไม่ถูกหลักวิชาการและไม่มีสถานที่กำจัดแบบถูกหลักวิชาการในพื้นที่ จึงสนับสนุนให้เทศบาลตำบลปอตรูเป็น อปท.หลักในการดำเนินการเนื่องจากมีพื้นที่ในการกำจัดขยะมูลฝอยโดยมีการศึกษาออกแบบเพื่อก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาลในปี 2559 มีปริมาณขยะมูลฝอยเข้าระบบประมาณวันละ 17 ตัน สามารถปิด/ฟื้นฟูระบบกำจัดขยะมูลฝอยแบบไม่ถูกหลักวิชาการได้ 4 แห่งในพื้นที่ในอำเภอระโนด กระแสสินธุ์ และสทิงพระ กำจัดขยะสะสมได้จำนวน 32,418 ตัน มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมกลุ่มจำนวน 5 แห่งประกอบด้วย ทต.ปอตรู ทต.ระโนด ทต.ปากแตระ ทต.สทิงพระ และ อบต.คูซูด

#### **สถานการณ์ของเสียอันตรายชุมชน**

##### **♦ อัตราการผลิต ปริมาณและองค์ประกอบของเสียอันตรายชุมชน**

จากการประเมินปริมาณของเสียอันตรายชุมชน (พิจารณาจากอัตราการเกิดของเสียอันตรายชุมชน:เทศบาลนคร 3.885 กิโลกรัมต่อคนต่อปีเทศบาลเมือง 3.374 กิโลกรัมต่อคนต่อปี เทศบาลตำบล 3.217 กิโลกรัมต่อคนต่อปี องค์การบริหารส่วนตำบล 2.306 กิโลกรัมต่อคนต่อปี (กรมควบคุมมลพิษ, 2555) พบว่าจังหวัดสงขลามีปริมาณของเสียอันตรายชุมชนประมาณ 4,151 ตันต่อปี

เมื่อพิจารณาของเสียอันตรายชุมชนที่เป็นกลุ่มหลอดไฟ (พิจารณาจากอัตราการเกิดของเสียอันตรายกลุ่มหลอดไฟ: เทศบาลนคร 0.100 กก./คน/ปี เทศบาลเมืองและเทศบาลตำบล 0.095 กก./คน/ปี องค์การบริหารส่วนตำบล 0.087 กก./คน/ปี (กรมควบคุมมลพิษ, 2551) และแบตเตอรี่ (พิจารณาจากอัตราการเกิดของเสียอันตรายกลุ่มแบตเตอรี่: เทศบาลนครสงขลา 0.050 กก./คน/ปีเทศบาลนครหาดใหญ่ 0.170กก./คน/ปี เทศบาลเมือง0.165 กก./คน/ปี เทศบาลตำบล 0.060 กก./คน/ปี องค์การบริหารส่วนตำบล0.056 กก./คน/ปี (กรมควบคุมมลพิษ, 2551)พบที่จังหวัดสงขลามีปริมาณของเสียอันตรายกลุ่มหลอดไฟและแบตเตอรี่ รวม267 ตันต่อปี เป็นของเสียอันตรายประเภทหลอดไฟ 133ตันต่อปี และแบตเตอรี่ 134 ตันต่อปี

ส่วนปริมาณของเสียอันตรายชุมชนประเภทซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (Waste from Electrical and Electronic Equipment: WEEE) (พิจารณาจากอัตราการเกิด WEE: เทศบาลนคร 9.154 กก./คน/ปี เทศบาลเมือง 8.699 กก./คน/ปี เทศบาลตำบล 6.366 กก./คน/ปี องค์การบริหารส่วนตำบล 5.235 กก./คน/ปี(กรมควบคุมมลพิษ, 2555) พบว่าจังหวัดสงขลามีปริมาณซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ 9,542 ตันต่อปี

##### **♦ การรวบรวมและกำจัดของเสียอันตรายชุมชน**

การจัดการของเสียอันตรายชุมชนในจังหวัดสงขลา พบว่า ส่วนใหญ่ยังถูกทิ้งปะปนกับมูลฝอยทั่วไป แม้ว่าบางท้องถิ่นมีการรณรงค์การคัดแยกของเสียอันตรายชุมชนออกจากมูลฝอยทั่วไป แต่ยังมีข้อจำกัดในการรวบรวมและขนส่งไปรีไซเคิลหรือกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ ทั้งนี้ ในปี 2556 - 2557 สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 โดยการสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาได้ส่งเสริมและรณรงค์ให้ประชาชน และหน่วยงานทุกภาคส่วนในจังหวัดสงขลาคัดแยกของเสียอันตราย จากชุมชน และนำส่งให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อส่งไปบำบัดหรือกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ โดยมีการจัดตั้งศูนย์จัดการของเสียอันตรายชุมชนจังหวัดสงขลา ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา และมีการสนับสนุนเครื่องบดหลอดฟลูออเรสเซนต์ให้แก่เทศบาลขนาดใหญ่ เพื่อรวบรวมและบดย่อยหลอดฟลูออเรสเซนต์ก่อนนำไปกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ โดยรวบรวมของเสียอันตรายจากองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคส่วนต่าง ๆ ในปี 2556 จำนวน 4.8 ตัน จากหน่วยงานและสถานประกอบการ 38 แห่ง และปี 2557 จำนวน 6.0 ตัน จากหน่วยงานและสถานประกอบการ 44 แห่ง และในปี 2558 สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 โดยการสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา สามารถ

รวบรวมและขนส่งของเสียอันตรายชุมชนไปรีไซเคิล หรือกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ จำนวน 2.2 ตัน ซึ่งเป็น ปริมาณน้อยมากเมื่อเทียบกับปริมาณของเสียอันตรายที่เกิดขึ้น

#### ◆ จัดการของเสียอันตรายแบบศูนย์รวม

ในปี 2556 – 2557 สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 และองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา มีการจัดตั้งศูนย์จัดการของเสียอันตรายชุมชนจังหวัดสงขลา ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา โดยมีการสนับสนุนเครื่องบดหลอดฟลูออเรสเซนต์ ให้กับเทศบาลขนาดใหญ่เพื่อรวบรวมและบดย่อยหลอด ฟลูออเรสเซนต์จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รวบรวมของเสียอันตรายชุมชนในพื้นที่ ก่อนนำไปกำจัด อย่างถูกหลักวิชาการ

#### สถานการณ์มูลฝอยติดเชื้อ

##### ◆ อัตราการผลิต ปริมาณและองค์ประกอบมูลฝอยติดเชื้อ

จากการสำรวจข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 และศูนย์ อนามัยที่ 12 ยะลา พบว่า จังหวัดสงขลา มีปริมาณมูลฝอยติดเชื้อ จำนวน 1,217 ตันต่อปี หรือ 3.3 ตันต่อวัน แบ่งเป็นมูลฝอยติดเชื้อจากโรงพยาบาลของรัฐ (24 แห่ง) และโรงพยาบาลเอกชน (5 แห่ง) จำนวน 935 ตันต่อปี (ร้อยละ 77) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 175 แห่ง จำนวน 59 ตันต่อปี (ร้อยละ 5) คลินิก 428 แห่ง จำนวน 212 ตันต่อปี (ร้อยละ 17) และสถานพยาบาลสัตว์ 28 แห่ง จำนวน 11 ตันต่อปี (ร้อยละ 1)

##### ◆ การรวบรวมและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

โรงพยาบาลของรัฐและเอกชน ในจังหวัดสงขลา รวม 29 แห่ง มีปริมาณมูลฝอยติดเชื้อรวม 935 ตันต่อปี มีการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ดังนี้

1) โรงพยาบาลกำจัดเองโดยการอบไอน้ำฆ่าเชื้อ 3 แห่ง คือ โรงพยาบาลสงขลา โรงพยาบาลหาดใหญ่ และโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อรวม 174 ตันต่อปี (ร้อยละ 19) โดยโรงพยาบาลทั้ง 3 แห่ง มีการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อเองบางส่วน และมีการจ้างบริษัทเอกชนเพื่อขนส่ง ไปกำจัดอีกบางส่วน

2) จ้างเอกชนเพื่อขนส่งไปกำจัด จำนวน 25 แห่ง ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อรวม 725 ตันต่อปี (ร้อยละ 80) โดยเอกชนที่รับเก็บและขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ มีจำนวน 2 ราย คือ บริษัทเซาเทิร์นกรีนแมนเนจ เมนต์ จำกัด จังหวัดภูเก็ตและบริษัทเซฟวัน กรีนเทค จังหวัดยะลา ส่งไปกำจัด ณ เต้าเผามูลฝอยติดเชื้อของ บริษัทเอกชน 2 แห่ง คือ บริษัทเซาท์เทิร์นกรีนแมนเนจเม้นท์ จำกัด จังหวัดภูเก็ตและบริษัทการจัดการ สิ่งแวดล้อมภาคใต้ (2003) จำกัด จังหวัดปัตตานี

3) โรงพยาบาลเก็บและขนส่งมูลฝอยติดเชื้อส่งเต้าเผามูลฝอยติดเชื้อของเทศบาลนครยะลา 1 แห่ง คือ โรงพยาบาลเทพา ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อ รวม 9 ตันต่อปี (ร้อยละ 1)

สำหรับมูลฝอยติดเชื้อของ รพ.สต. ปริมาณ 58 ตันต่อปี มีการจัดการร่วมกับโรงพยาบาล ภายใต้เครือข่ายบริการสุขภาพโรงพยาบาล (CUP) และมูลฝอยติดเชื้อจากคลินิกและโรงพยาบาลสัตว์ จำนวน 223 ตันต่อปี บางส่วนมีบริษัทเอกชนรับเก็บและขนส่งไปกำจัดกับบริษัทเอกชนและบางส่วน ยังไม่ทราบการจัดการ

##### ◆ การจัดการมูลฝอยติดเชื้อแบบศูนย์รวม

จังหวัดสงขลาไม่มีเต้าเผามูลฝอยติดเชื้อแบบรวมศูนย์ เนื่องจากเต้าเผามูลฝอยติดเชื้อ ของเทศบาลนครหาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ซึ่งก่อสร้างตั้งแต่ปี 2541 ชำรุดและเสื่อมสภาพจึงได้หยุด เดินระบบเมื่อสิงหาคม 2555 เทศบาลนครหาดใหญ่ จึงยกเลิกการให้บริการเก็บขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยในช่วงที่ผ่านมาเทศบาลนครหาดใหญ่ได้มีการประกาศเชิญชวนเอกชนมาลงทุนก่อสร้างและบริหารจัดการ ระบบเก็บขนและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อแล้ว แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่จะลงทุน

## สถานการณ์คุณภาพอากาศและระดับเสียง

### ◆ สถานการณ์คุณภาพอากาศ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างฝั่งตะวันออก โดยการติดตั้งสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติ จำนวน 3 สถานี คือ

- จังหวัดสงขลา ตั้งอยู่บริเวณศูนย์ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

- จังหวัดยะลา ตั้งอยู่บริเวณสนามโรงพิธีช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

- จังหวัดนราธิวาส ตั้งอยู่บริเวณศาลากลางจังหวัดนราธิวาส อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

ผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศจากสถานีตรวจวัดบริเวณศูนย์ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในปี 2558 โดยสรุปว่า คุณภาพอากาศของจังหวัดสงขลา พิจารณาค่าก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO<sub>2</sub>) ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO<sub>2</sub>) ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) ก๊าซโอโซน (O<sub>3</sub>) และฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM - 10) ผลจากการตรวจวัดพบว่าค่าเฉลี่ยของสารมลพิษทุกชนิดมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศทั่วไปค่อนข้างมาก ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 10 ไมครอน ในพื้นที่จังหวัดสงขลา มีค่าลดลงจากปี 2557 โดยมีค่าเฉลี่ย รายปีเท่ากับ 38 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร (ค่ามาตรฐาน 50 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร ในขณะที่ปี 2557 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 43 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร

ตารางที่ 53 คุณภาพอากาศบริเวณสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศอัตโนมัติ

สารมลพิษทางอากาศ	ค่ามาตรฐาน	ช่วงค่าที่วัดได้	ค่าเฉลี่ย
ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO <sub>2</sub> ) เฉลี่ย 1 ชั่วโมง (ppb)	300	0 - 23	2
ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO <sub>2</sub> ) เฉลี่ย 1 ชั่วโมง (ppb)	170	0 - 30	6
ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) เฉลี่ย 1 ชั่วโมง (ppm)	30	0.1 - 1.8	0.53
ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) เฉลี่ย 8 ชั่วโมง (ppm)	9	0 - 1.54	0.53
ค่าก๊าซโอโซน (O <sub>3</sub> ) เฉลี่ย 1 ชั่วโมง (ppb)	100	0 - 114	24
ฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM-10) เฉลี่ย 24 ชั่วโมง มคก./ลบ.ม.)	120	41 - 101	38

หมายเหตุ : มค.ก./ลบ.ม. หมายถึง ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร  
ที่มา : รายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมภาคใต้ฝั่งตะวันออก 2558

เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพอากาศในช่วงปี 2551 - 2558 พบว่า ปี 2558 ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 10 ไมครอน (PM<sub>10</sub>) มีค่าลดลงในพื้นที่จังหวัดสงขลา สำหรับค่าคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) มีค่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในพื้นที่จังหวัดสงขลาและยะลา เนื่องจากในบริเวณที่ติดตั้งสถานีตรวจวัด (ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และบริเวณสนามโรงพิธีช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา) มีการจราจรหนาแน่นเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ ช่วงระหว่างเดือนมิถุนายนถึงกันยายนของทุกปีเป็นฤดูแล้งของกลุ่มประเทศอาเซียนตอนล่าง คือ มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย ซึ่งบริเวณเกาะสุมาตรา และเกาะกาลิมันตัน ประเทศอินโดนีเซีย จะมีการแผ้วถางพื้นที่และเผาเตรียมพื้นที่เพื่อทำการเกษตร ประกอบกับอีกหนึ่งเหตุการณ์ในเดือนมิถุนายน 2558 คือ การระเบิดของภูเขาไฟซินาบุง ซึ่งตั้งอยู่ทางตอนเหนือของเกาะสุมาตรา ในห้วงเวลาเดียวกันนี้กลุ่มประเทศดังกล่าวจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เมื่อเกิดกลุ่มควันขึ้นบนเกาะสุมาตรา ประกอบกับทิศทางลมพัดขึ้นมาสู่ตอนบนจึงเกิดหมอกควันข้ามแดน ส่งผลกระทบต่อภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย ซึ่งจากการติดตามสถานการณ์ฯ จากข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม



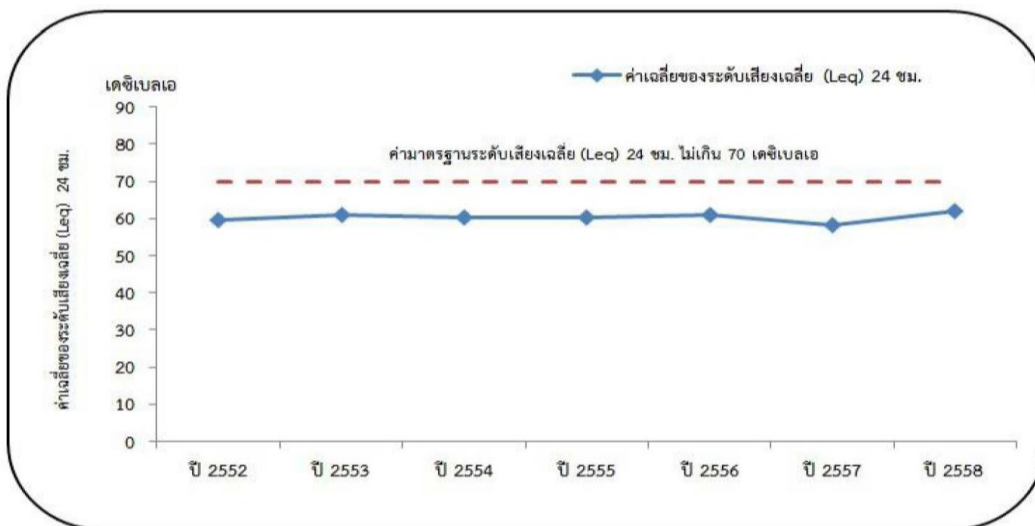
และ Hotspot Map ของศูนย์เชี่ยวชาญด้านอุตุนิยมวิทยา แห่งอาเซียน ประเทศสิงคโปร์ (ASEAN Speccialised Meteorological Centre : ASMC) และการติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศจากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติของกรมควบคุมมลพิษ พบว่า ในปี 2558 พื้นที่ภาคใต้ตอนล่างฝั่งตะวันออก เกิดปัญหาหมอกควันในช่วงเดือนมิถุนายน-ตุลาคม โดยปรากฏจุดที่เกิดไฟไหม้บนเกาะสุมาตราอยู่ระหว่าง 0 - 395 จุด ผลการตรวจวัดค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 10 ไมครอน (PM<sub>10</sub>) ณ เวลา 09.00 น. ระหว่างวันที่ 20 มิถุนายน - 25 ตุลาคม 2558 พบว่า มีค่าอยู่ในช่วง 9 - 360 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร โดยอยู่ในเกณฑ์ดีถึงมีผลกระทบต่อสุขภาพมาก

ตารางที่ 54 ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงของฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 10 ไมครอน (PM<sub>10</sub>) ในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างตะวันออกช่วงเดือนมิถุนายน - ตุลาคม 2558

จังหวัด	สถานี	ช่วงค่าที่วัดได้ (ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร)	วันที่ PM <sub>10</sub> มีค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย PM <sub>10</sub>
สงขลา	เทศบาลนครหาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา	21 - 360	22 ต.ค. 58	360
ยะลา	สนามโรงพิธีช้างเผือก อ.เมือง จ.ยะลา	9 - 173	23 ต.ค. 58	173
นราธิวาส	ศาลากลางจังหวัด อ.เมือง จ.นราธิวาส	10 - 138	23 ต.ค. 58	138
ค่ามาตรฐาน PM <sub>10</sub> เฉลี่ย 24 ชั่วโมง				120

◆ สถานการณ์ระดับเสียง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษได้ตรวจวัดระดับเสียงในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างฝั่งตะวันออกเพียงสถานีเดียว คือ บริเวณเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลจากการตรวจวัดพบว่าค่าเฉลี่ยของระดับเสียงเฉลี่ย (Leq) 24 ชั่วโมง ปี 2558 เท่ากับ 62.0 เดซิเบลเอ เพิ่มขึ้นจากปี 2557 ซึ่งตรวจวัดได้ เท่ากับ 58.3 เดซิเบลเอ โดยระดับเสียงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน (มาตรฐานระดับเสียงเฉลี่ย (Leq) 24 ชั่วโมง กำหนดไม่เกิน 70 เดซิเบลเอ) เมื่อพิจารณาแนวโน้มของระดับเสียงพบว่ามีค่าเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจมีสาเหตุจากจำนวนยานพาหนะที่เพิ่มขึ้น



รูปที่ 22 ระดับเสียงเฉลี่ย (Leq) 24 ชม. บริเวณเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา



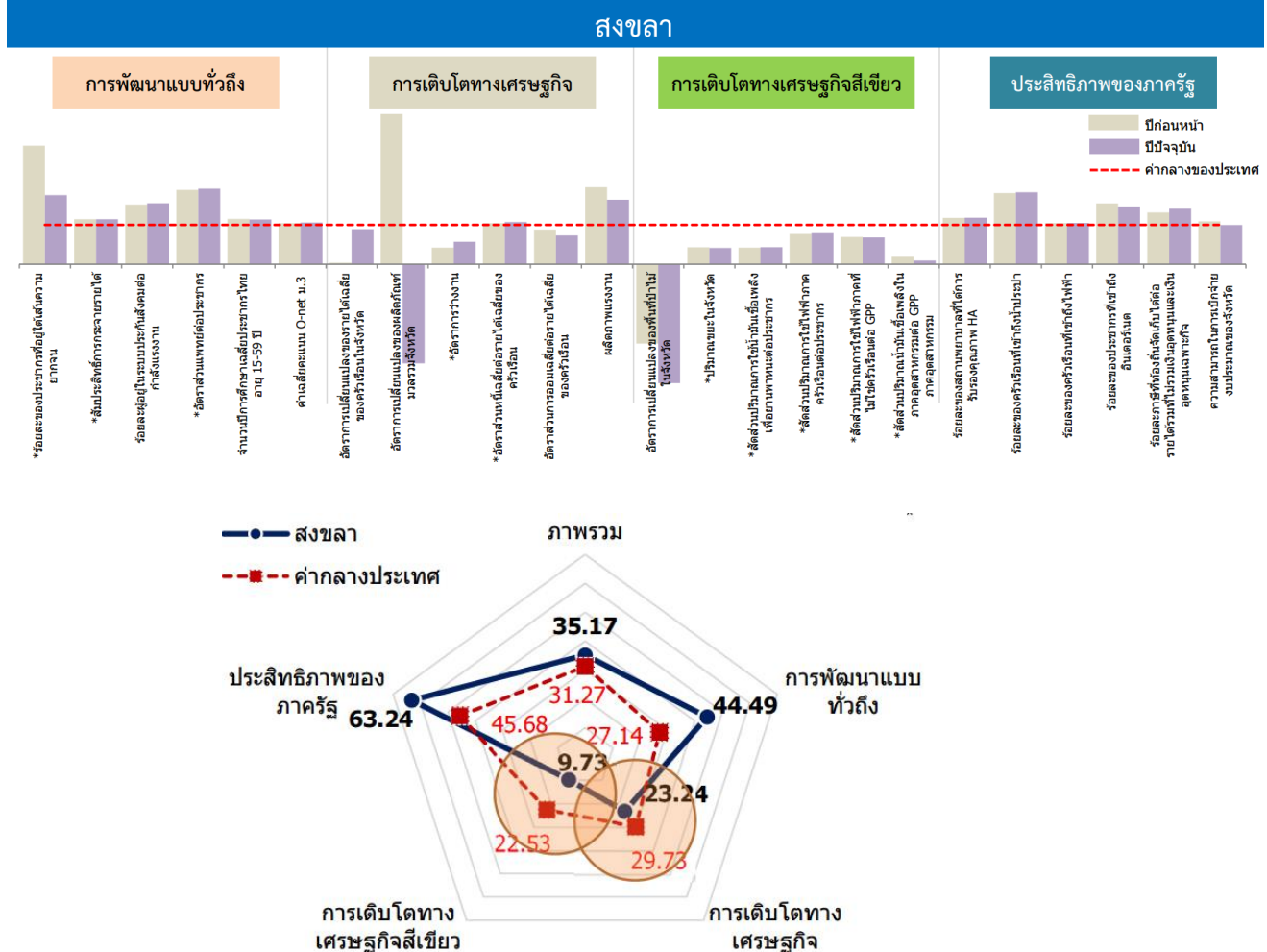
## 1.8 ข้อมูลเชิงสถิติที่สำคัญเชิงพื้นที่

### ข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัด

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดทำตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัด ที่เป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อบ่งชี้ถึงศักยภาพและปัญหาของจังหวัดให้มีความชัดเจนมากขึ้น รวมทั้งตอบโจทย์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 Country Strategy ASEAN Strategy และแผนการลงทุนขนาดใหญ่ของรัฐบาลได้ดีขึ้น และใช้เป็นแนวทางให้กระทรวง กรม จัดทำแผนงาน/โครงการสนับสนุนให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด

การวิเคราะห์การพัฒนาจังหวัด ได้คำนึงถึงกรอบการพัฒนาระดับประเทศ โดยนำตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดซึ่ง สศช. ได้จัดทำขึ้นมาพิจารณาพร้อมกับข้อมูลที่เกิดขึ้นและข้อเท็จจริงในพื้นที่ เพื่อสะท้อนถึงสภาพการพัฒนาจังหวัดโดยเปรียบเทียบกับค่ากลางของประเทศ และสามารถเชื่อมโยงสู่ประเด็นปัญหา และประเด็นการพัฒนาจังหวัดชัดเจนยิ่งขึ้น ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของจังหวัดสงขลา โดย สศช. ปรากฏในกราฟต่อไปนี้

รูปที่ 23 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของจังหวัดสงขลา โดย สศช.



### ข้อมูลประกอบกราฟตัวชี้วัดการพัฒนา จังหวัดสงขลา

จังหวัด	ภาพรวม	การพัฒนาแบบทั่วถึง	การเติบโตทางเศรษฐกิจ	การเติบโตทางเศรษฐกิจสีเขียว	ประสิทธิภาพของภาครัฐ	
ปัจจุบัน	สงขลา	<b>35.17</b>	<b>44.49</b>	<b>23.24</b>	<b>9.73</b>	<b>63.24</b>
	ค่ากลางของประเทศ	31.27	27.14	29.73	22.53	45.68
ปีก่อนหน้า	สงขลา	34.01	36.15	23.20	18.38	58.32
	ค่ากลางของประเทศ	31.63	20.85	28.14	33.43	44.08

มิติการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ประเทศ		สงขลา		หน่วย
		ปีก่อนหน้า	ปัจจุบัน	ปีก่อนหน้า	ปัจจุบัน	
การพัฒนาแบบทั่วถึง	ร้อยละของประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน*	12.49	10.43	1.49	<b>5.94</b>	ร้อยละ
	สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้*	0.411	0.411	0.359	<b>0.359</b>	-
	ร้อยละที่อยู่ในระบบประกันสังคมต่อกำลังแรงงาน	18.00	18.76	27.21	<b>29.00</b>	ร้อยละ
	อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร*	3,262	2,980	1,732	<b>1,556</b>	คน/แพทย์
	จำนวนการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทยอายุ 15-59 ปี	8.68	8.90	9.96	<b>10.10</b>	ปี
	ค่าเฉลี่ยคะแนน O-net ม.3	32.30	34.95	33.63	<b>36.94</b>	คะแนน
การเติบโตทางเศรษฐกิจ	อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนในจังหวัด	4.98	1.75	0.21	<b>1.56</b>	ร้อยละ
	อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	0.26	- 0.41	3.74	<b>- 2.27</b>	ร้อยละ
	อัตราการว่างงาน*	0.68	0.75	1.61	<b>1.30</b>	ร้อยละ
	อัตราส่วนหนี้เฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน*	6.27	6.67	6.02	<b>6.23</b>	เท่า
	อัตราส่วนการออมเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน	21.84	19.97	19.22	<b>14.62</b>	ร้อยละ
	ผลิตภัณฑ์มวลรวม	95,581	110,895	186,464	<b>181,372</b>	บาท/คน
การเติบโตทางเศรษฐกิจสีเขียว	อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัด	- 3.32	0.01	- 15.73	<b>- 7.52</b>	ร้อยละ
	ปริมาณขยะในจังหวัด*	252,449	247,105	585,451	<b>592,760</b>	ตัน
	สัดส่วนปริมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อยานพาหนะต่อประชากร*	266	284	628	<b>654</b>	ลิตร/คน
	สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคครัวเรือนต่อประชากร*	443	464	576	<b>588</b>	กิโลวัตต์-ชั่วโมง/คน
	สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคที่ไม่ใช่ครัวเรือนต่อ GPP*	6,915	7,289	9,966	<b>10,685</b>	กิโลวัตต์-ชั่วโมง/ล้านบาท
	สัดส่วนปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงในภาคอุตสาหกรรมต่อ GPP ภาคอุตสาหกรรม*	276	178	1,421	<b>1,817</b>	ลิตร/ล้านบาท
ประสิทธิภาพของภาครัฐ	ร้อยละของสถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองคุณภาพ HA	60.00	74.76	70.59	<b>88.24</b>	ร้อยละ
	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปา	15.57	15.77	28.09	<b>28.77</b>	ร้อยละ
	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้า	88.16	88.41	91.96	<b>92.59</b>	ร้อยละ
	ร้อยละของประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต	28.30	32.73	43.64	<b>47.79</b>	ร้อยละ
	ร้อยละภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บได้ต่อรายได้รวมที่ไม่รวมเงินอุดหนุนและเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	12.13	12.19	15.92	<b>17.16</b>	ร้อยละ
	ความสามารถในการเบิกจ่ายงบประมาณของจังหวัด	75.51	92.11	82.21	<b>91.70</b>	ร้อยละ

หมายเหตุ : ตัวชี้วัดที่มีเครื่องหมาย \* คือ ตัวชี้วัดที่มีการหมุนเวียนข้อมูล

จังหวัดสงขลาได้นำตัวชี้วัดและประเด็นการพัฒนามาวิเคราะห์ เพื่อหาศักยภาพและปัญหาที่แท้จริงของจังหวัด เพื่อใช้ประกอบการทบทวนยุทธศาสตร์จังหวัด ดังนี้

#### ภาพรวมการพัฒนาจังหวัด

ภาพรวมการพัฒนาจังหวัดอยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยมีค่าตัวชี้วัดภาพรวม (Composite Index) อยู่ที่ 35.17 ขณะที่ค่ากลางของประเทศอยู่ที่ 31.27 เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นมิติการพัฒนาทั้ง 4 ด้านพบว่า มิติการพัฒนาแบบทั่วถึงมีค่า 44.49 ขณะที่ค่ากลางของประเทศอยู่ที่ 27.14 มิติของประสิทธิภาพของภาครัฐ มีค่า 63.24 ขณะที่ค่ากลางของประเทศอยู่ที่ 45.68 แสดงให้เห็นว่า การดำเนินการของภาครัฐเพื่อเข้าถึงประชาชน และการให้บริการภาครัฐของจังหวัดสงขลาอยู่ในเกณฑ์ ดีมาก ในทางกลับกัน การเติบโตทางเศรษฐกิจและการเติบโตทางเศรษฐกิจสีเขียว มีค่า 23.24 และ 9.73 ในขณะที่ค่ากลางของประเทศอยู่ที่ 29.73 และ 22.53 แสดงให้เห็นถึงปัญหาหลักของจังหวัดสงขลาในการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยมิติการเติบโตทางเศรษฐกิจสีเขียว มีตัวชี้วัดต่ำกว่าค่ากลางทุกตัว โดยเฉพาะอัตราการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ที่ลดลงมาก ส่วนมิติการเติบโตทางเศรษฐกิจ มีปัญหาผลิตภัณฑ์มวลรวมหดตัว การเปลี่ยนแปลงของรายได้และการออมต่ำกว่าค่ากลางและมีแนวโน้มลดลง รวมทั้งอัตราการว่างงานที่สูงค่ากลางของประเทศ

#### มิติการพัฒนาแบบทั่วถึง

จังหวัดสงขลา มีค่าเฉลี่ยของมิติการพัฒนาอย่างทั่วถึงค่อนข้างสูง โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 44.49 ขณะที่ค่าเฉลี่ยของประเทศอยู่ที่ 27.14 ซึ่งแม้มีค่าสูงกว่าค่ากลางของประเทศ แต่ประเด็นที่เป็นปัญหาคือ ค่าเฉลี่ยคะแนน O-net ม.3 ซึ่งใกล้เคียงกับค่ากลางของประเทศมาก

## มติการเติบโตทางเศรษฐกิจ

จังหวัดสงขลามีค่าเฉลี่ยของมติการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ ที่ 23.24 ขณะที่ค่าเฉลี่ยของประเทศอยู่ที่ 29.73 ประเด็นที่เป็นปัญหา คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมหดตัว การเปลี่ยนแปลงของรายได้และการออมต่ำกว่าค่ากลางและมีแนวโน้มลดลง รวมทั้งอัตราการว่างงานที่สูงกว่าค่ากลางของประเทศ โดยจังหวัดควรให้ความสำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าอุตสาหกรรมยางพาราและพัฒนาและส่งเสริมการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าอุตสาหกรรมยางพาราและการผลิตอาหารทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองชายแดนและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม รวมทั้งพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน และสร้างอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามจะพบว่า อัตราส่วนหนี้เฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน ของจังหวัดสงขลาต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ

## มติการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสีเขียว

จังหวัดสงขลามีค่าการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสีเขียวต่ำกว่าค่ากลางของประเทศ จากปัญหาการใช้พลังงานและความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม โดยมีค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดนี้ที่ 9.73 ขณะที่ค่าเฉลี่ยของประเทศอยู่ที่ 22.53 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรุนแรงของปัญหาสิ่งแวดล้อม ทั้งปัญหาการลดลงของพื้นที่ป่าไม้ ปริมาณขยะ สัดส่วนการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อยานพาหนะต่อประชากร สัดส่วนการใช้ไฟฟ้าภาคครัวเรือนต่อประชากร สัดส่วนการใช้ไฟฟ้าที่ไม่ใช่ครัวเรือนต่อ GPP และสัดส่วนปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงในอุตสาหกรรมต่อ GPPภาคอุตสาหกรรม ซึ่งต้องดำเนินการแก้ไข โดยการอนุรักษ์พื้นที่พุทธรักษาป่าไม้และเพิ่มพื้นที่สีเขียว รณรงค์การประหยัดพลังงานและส่งเสริมพลังงานทดแทนและมีการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม พบว่าจังหวัดสงขลา โดยความร่วมมือขององค์กรส่วนท้องถิ่น ราชการและเอกชน ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยปัญหาด้านขยะ ได้มีการดำเนินการโครงการโรงไฟฟ้าจากขยะ ด้านป่าไม้ กรมป่าไม้ ได้พยายามลดปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า ด้านพลังงาน ได้มีโครงการจัดหาพลังงานไฟฟ้าจากแหล่งอื่น ๆ เพื่อลดการใช้ น้ำมันเชื้อเพลิง เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ ได้มีโครงการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทนในจังหวัดสงขลา โดยการติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าด้วยเซลล์แสงอาทิตย์ เพื่อลดการใช้พลังงานจากน้ำมัน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมเป็นโครงการนำร่องใน 2 เทศบาลคือ เทศบาลนครหาดใหญ่ และเทศบาลนครสงขลา ภายใต้โครงการ Green City โดยการสนับสนุนของ ADB ภายใต้กรอบการพัฒนาสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ

## มิติประสิทธิภาพของภาครัฐ

จังหวัดสงขลามีตัวชี้วัดด้านประสิทธิภาพของภาครัฐค่อนข้างสูงที่ 63.24 ในขณะที่ค่ากลางของประเทศอยู่ที่ 45.68 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงสมรรถนะของภาครัฐในการดูแลประชาชน โดยระบบสาธารณสุข ปลอดภัย ต่างๆ เช่นสถานพยาบาล การเข้าถึงไฟฟ้า น้ำประปาและอินเทอร์เน็ต การจัดเก็บภาษีและการเบิกจ่ายงบประมาณของจังหวัด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การใช้พลังงานไฟฟ้าภาคครัวเรือนต่อจำนวนประชากรค่อนข้างสูง ซึ่งต้องมีการรณรงค์การประหยัดพลังงานต่อไป

## 1.9 ข้อมูลสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

### 1) สรุปการดำเนินแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 จังหวัดสงขลาได้รับการสนับสนุนงบประมาณพัฒนาจังหวัดสงขลา จำนวน 41 โครงการ งบประมาณ 244,144,500 บาท โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ข้อมูล ณ วันที่ 26 กันยายน มีการเบิกจ่ายงบประมาณ จำนวน 154,971,974 บาท คงเหลือที่ยังไม่เบิกจ่าย จำนวน 89,172,526 บาท ซึ่งส่งผลให้การดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณตามโครงการไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

ตามกรอบงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 จังหวัดสงขลาได้รับงบประมาณทั้งสิ้น 244,144,500 บาท ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสงขลา 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

1.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาภาคการเกษตร อุตสาหกรรม การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและบริการ งบประมาณ 127,056,085 บาท

1.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ เสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน งบประมาณ 14,115,400 บาท

1.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนบนพื้นฐานความรู้และพหุวัฒนธรรม งบประมาณ 61,194,750 บาท

1.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน งบประมาณ 28,515,736 บาท

### 2) ผลการดำเนินการพัฒนาที่สำคัญตามกรอบประเด็นยุทธศาสตร์ ภายใต้โครงการตามแผนปฏิบัติการจังหวัดสงขลา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาภาคการเกษตร อุตสาหกรรม การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและบริการ

1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการคมนาคมตามแผนชุมชน จังหวัดให้ความสำคัญต่อการ ปรับปรุงถนนสายที่ชำรุด เพื่อให้ประชาชนสัญจรไป-มา ได้สะดวก สามารถนำสินค้าออกสู่ตลาดได้รวดเร็ว โดยมี จำนวน 8 สายทาง ประกอบด้วย

1.1 ปรับปรุงถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายบ้านต้น หมู่ที่ 7 ตำบลปริก อำเภอสะเดา

1.2 ซ่อมแซมถนนลูกรังถนนหินคลุกบดอัดแน่น สายสะพานยี่โกบ - ควนเขาไม้ หมู่ที่ 9 ตำบลสำนักแต้ว อำเภอสะเดา

1.3 ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก หมู่ที่ 3 ตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ

1.4 ก่อสร้างถนนลาดยางแอสฟัลติกคอนกรีต สายชลประทาน (ปลักยาง) หมู่ที่ 2 ตำบลโคกม่วง อำเภอคลองหอยโข่ง

1.5 ปรับปรุงคอนกรีตเสริมเหล็ก สายสำนักสงฆ์โคกพะยอม หมู่ที่ 5 ตำบลทุ่งลาน อำเภอคลองหอยโข่ง

1.6 ปรับปรุงผิวจราจรแอสฟัลติกคอนกรีต สายบ้านชายนา – หลังป้อมตำรวจ หมู่ที่ 1 – 6 ตำบลทุ่งขี้มัน อำเภอนาหม่อม

1.7 ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายภายในหมู่บ้าน หมู่ที่ 3 บ้านนายัม ตำบลคูอำเภोजะนะ

1.8 ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายบ้านนายพล – นางชื่น (ตอนที่ 2) บ้านไร่ หมู่ที่ 3 ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอกระแสดินธุ์

## 2. ด้านการท่องเที่ยวและบริการ จังหวัดสงขลามีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และการสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 กิจกรรมเพื่อการสนับสนุน ส่งเสริมและกระตุ้นการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา โดยได้ จัดกิจกรรมสำคัญ ๆ อาทิ

(1) กิจกรรมเปิดตัวแคมเปญสงขลามหาสนุก (Songkhla Party) โดยได้จัดงานเมื่อวันที่ 13-14 กุมภาพันธ์ 2559 บริเวณหน้าศูนย์การค้าลีการ์เดินส์ พลาซ่า หาดใหญ่ เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา รวมถึงส่งเสริมสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชนจังหวัดสงขลา

(2) กิจกรรมถนนสายวัฒนธรรมย่านเมืองเก่าสงขลา (หลายสองเล...เก่า เท่ ริมเลสาบ) โดยกำหนดจัด ณ ถนนนครนอก ย่านเมืองเก่า โดยกำหนดเปิดตลาดเดือนละ 1 ครั้ง ทุกวันอาทิตย์ที่สองของเดือน เวลา 17.00 – 22.00 น. เริ่มครั้งแรกเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2559 ตลาดสองเล...ตลาดวัฒนธรรมย่านเมืองเก่าสงขลา...จัดในรูปแบบตลาดเชิงวัฒนธรรม บรรยายาศักยภาพอันยอดเยี่ยมของความโดดเด่นของสถาปัตยกรรมย่านเมืองเก่าสงขลา เป็นตลาดเพื่อการเรียนรู้ที่สะท้อนวิถีชีวิตและความโดดเด่นทางวัฒนธรรมของชาวเมืองบ่อয়งและชาวสงขลา สร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนด้วยเสน่ห์ของอัตลักษณ์เมืองสงขลาที่ผสมผสานมาจากความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา ดังคำกล่าว “สามหลักผสมเกลียวเป็นหนึ่งในสงขลา” และด้วยกลยุทธ์ 4 จุดเด่นของตลาดดังนี้

- ตลาดวัฒนธรรม Cultural Market
- ตลาดเพื่อการเรียนรู้ Learning Market
- ตลาดชุมชน Community Market
- ตลาดสีเขียว เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม Environmental Friendly Market

ประกอบด้วยโซนจำหน่ายสินค้าและการจัดการแสดง ดังนี้

☞ โซนจำหน่ายสินค้าเป็น 5 โซน ประกอบด้วย

- โซนสินค้า OTOP สินค้าชุมชน สินค้าทำมือ ของดีเมืองสงขลา ของที่ระลึก
- โซนสินค้าและผลิตผลทางการเกษตร - บ้านและสวน
- โซนสินค้าธงฟ้า สินค้าเพื่ออุปโภคและบริโภค
- โซนของอร่อยเมืองสงขลา – อาหารและเครื่องดื่ม

☞ กิจกรรมการแสดง

- กิจกรรมการแสดง การแสดงศิลปวัฒนธรรม Street Cultural Show 5 จุด
- กิจกรรมหลัก/Highlight/Theme ณ โรงสีแดง

(3) กิจกรรมสนุกทุกเสาร์กลางเมืองหาดใหญ่

งาน “สนุก...ทุกเสาร์” กับกิจกรรม “เล่นหา...ชมชิม” โดยเริ่มในวันที่ 12 มีนาคม 2559 เป็นวันแรก ที่บริเวณธรรมณูญวิถี ตั้งแต่สี่แยกหน้าห้างโอเดียนฯ ถึงสี่แยกหน้าโรงแรมอินทรา ตั้งแต่เวลา 17.00 – 23.00 น. ภายใต้นโยบาย “หาดใหญ่สนุกสนาน -สงขลามหาสนุก” โดยเริ่มจัดกิจกรรมดังกล่าว ตั้งแต่ต้นเดือนมีนาคม ถึงเดือนกันยายน 2559 เพื่อเพิ่มกลุ่มนักท่องเที่ยวใหม่ให้เกิดความประทับใจ และกลับมาเที่ยวหาดใหญ่ในทุก ๆ เดือน อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจและส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สำหรับกิจกรรม “เล่นหา...ชมชิม” จัดขึ้นทุกวันเสาร์ ยกเว้นเสาร์แรกของเดือน ตั้งแต่เวลา 17.00 – 23.00 น. โดยเริ่มกิจกรรมเสาร์ที่ 12 มีนาคม 2559 เป็นต้นไป ที่บริเวณถนนธรรมณูญวิถี ตั้งแต่สี่แยกหน้าห้างโอเดียนฯ ถึงสี่แยกหน้าโรงแรมอินทรา ซึ่งภายในงานจะได้พบกับการแสดงจากวงโยธวาทิตโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย การจำหน่ายอาหารจากร้านที่มีชื่อเสียงในเมืองหาดใหญ่และจังหวัดสงขลา การจำหน่ายสินค้าโอท็อป ผลิตภัณฑ์ในชุมชน เพื่อส่งเสริมรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่อีกทางหนึ่งด้วย



2.2 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อยกระดับการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานในระดับอาเซียน เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวจังหวัดสงขลาได้ตลอดทั้งปี โครงการที่สำคัญ เช่น

(1) การพัฒนาหาดชลาทัศน์ อำเภอเมืองสงขลา เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวและสำหรับจัดกิจกรรมสันทนาการต่าง ๆ เช่น การแข่งขันเรือใบเล็ก การแข่งขันวอลเลย์บอลชายหาด เป็นต้น หาดชลาทัศน์มีความยาวประมาณ 1 กิโลเมตร เดิมจะมีร้านค้าตั้งอยู่หลังมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ต่อมาเทศบาลได้ย้ายร้านค้าไปตั้งบริเวณหลังสนามกอล์ฟ จึงมีความจำเป็นในการปรับปรุงลานจอดรถสาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ปรับปรุงทางเท้า ปรับปรุงศาลา 8 หลัง ปรับภูมิทัศน์ต้นไม้ประดับ เป็นต้น

(2) ก่อสร้างอาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยวพุทธอุทยานเขาเล่ อำเภอสะเดา เพื่อเป็นสถานที่สำหรับศึกษา ค้นคว้า วิจัยพระพุทธศาสนาในเขตภาคใต้ ซึ่งเป็นที่ตั้งพุทธมณฑลประจำจังหวัดสงขลา และการจัดกิจกรรมทางศาสนาของชาวอำเภอสะเดาและไทยพุทธจากมาเลเซีย ประกอบกับเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและเชิงพุทธศาสนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดสงขลาที่จะดึงดูดชาวมาเลเซีย สิงคโปร์และฮ่องกง

(3) ปรับปรุงภูมิทัศน์วัดพะโคะ อำเภอสทิงพระ วัดพะโคะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีตำนานยาวนานในเรื่องของความศักดิ์สิทธิ์ของหลวงปู่ทวด ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเยี่ยมชมและศรัทธาบูชาจำนวนมาก บริเวณรอบ ๆ วัดจะมีการจำหน่ายสินค้าพื้นบ้าน และผลิตภัณฑ์โอท็อป เพื่ออำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และต่างชาติ จึงได้มีการปรับปรุงถนนทางเข้าวัดพะโคะและถนนโดยรอบวัด การติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์โดยรอบวัด

(4) การพัฒนานวนอุทยานเขาหวังให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อำเภอหาดใหญ่ เป็นอุทยานที่มีทรัพยากรป่าไม้ เป็นการอนุรักษ์แหล่งต้นน้ำลำธาร เป็นแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ และเป็นการสร้างจิตสำนึกให้เกิดการสร้างความรักป่า หวงแหวนทรัพยากรธรรมชาติ

### 3. การพัฒนาภาคการเกษตร ภายใต้วาระสงขลา เกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรผสมผสาน กิจกรรมสำคัญ ๆ

(1) เกษตรผสมผสานตามรอยพ่อ “1 ไร่ได้หลายแสน” สนับสนุนปัจจัยการผลิต ทั้งในส่วนของพืช ประมง ปศุสัตว์ และต่อยอดเกษตรกรรายเดิม จำนวน 12 ราย ในพื้นที่ 7 อำเภอ (อำเภอระโนด 4 ราย อำเภอสิงหนคร 2 ราย อำเภอกระแสดินธุ์ 1 ราย อำเภอสทิงพระ 2 ราย อำเภอกลองหอยโข่ง 2 ราย และอำเภอเทพา 1 ราย)

(2) ส่งเสริมพืชเศรษฐกิจตัวใหม่ที่มีสู่ทางการตลาดที่ดี

- ส่งเสริมการปลูกมัลเบอร์รี่ผลสด โดยอบรมให้เกษตรกรในพื้นที่ตำบลลิงชัน อำเภอจะนะ จำนวน 10 ราย และตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จำนวน 10 ราย และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ พันธุ์หม่อนและวัสดุปรับปรุงดิน

- ส่งเสริมการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษเพื่อการส่งออก โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิต (พันธุ์กล้วยหอม) ให้แก่เกษตรกร ในพื้นที่ 5 ตำบล ของอำเภอระโนด (ตำบลปากแตระ ตำบลพังยาง ตำบลวัดสน ตำบลระโนดและตำบลท่าบอน) จำนวน 35 ราย พื้นที่ 140 ไร่

- ส่งเสริมการปลูกชมพูทับทิมจันทร์ สนับสนุนกิ่งพันธุ์ และชุดดิน ให้แก่เกษตรกร หมู่ที่ 4 ตำบลพังยาง อำเภอระโนด จำนวน 6 ราย เนื้อที่ 12 ไร่



(3) ส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัยในเชิงพาณิชย์

- ส่งเสริมการปลูกผักเหียงเชิงการค้า สนับสนุนปัจจัยการผลิต (ต้นพันธุ์รายละ 50 ต้น ปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ด 500 กก. ป้ายแปลง 2 ป้าย) ให้เกษตรกร หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะแก้ว จำนวน 98 ราย และแปลงต้นแบบ 2 แปลง เนื้อที่ 6 ไร่

- ส่งเสริมการปลูกผักกางมุ้ง สนับสนุนโรงเรือน (มุ้ง) 4 หลัง ให้เกษตรกร หมู่ที่ 6 ตำบลบางเหียง อำเภอควนเนียง จำนวน 1 ราย และแปลงต้นแบบ 4 แปลง

(4) ส่งเสริมการเกษตรเน้นหนักเป็นรายหมู่บ้าน

- หมู่บ้านไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ตัดใบ สนับสนุนค่าไถยกร่อง และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ให้เกษตรกร หมู่ที่ 1 ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จำนวน 10 ราย และแปลงรวมพื้นที่ 5 ไร่

- หมู่บ้านผักไฮโดรโปนิกส์ สนับสนุนปัจจัยการผลิต (แปลงปลูกผักไฮโดรโปนิกส์) ให้เกษตรกร หมู่ที่ 9 ตำบลทุ่งลาน อำเภอคลองหอยโข่ง จำนวน 10 ราย

(5) ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำที่มีศักยภาพ

- ส่งเสริมการเลี้ยงปลาตะกรับ (ปลาชี่ตัง) ในกระชัง สนับสนุนปัจจัยการผลิต (พันธุ์ปลา ตะกรับ (ชี่ตัง) อาหารปลา) ให้เกษตรกร หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 6 ตำบลปากกรอ อำเภอสิงหนคร จำนวน 20 ราย

- ส่งเสริมการเลี้ยงปลากดเหลืองในกระชัง สนับสนุนปัจจัยการผลิต (พันธุ์ปลารายละ 2,000 ตัว อาหารปลา กระชังอนุบาล กระชังเลี้ยง เวชภัณฑ์) ให้เกษตรกร หมู่ที่ 7 ตำบลพังลา อำเภอสะเดา จำนวน 10 ราย

#### 4. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์และการตลาด โดยการดำเนินการส่งเสริม

1) กิจกรรมการสร้างตราสัญลักษณ์ Best Of Songkhla ของสินค้าระดับพรีเมียมจังหวัดสงขลา ให้เป็นที่รู้จัก

2) กิจกรรมพัฒนาและปรับปรุงภูมิทัศน์ “เรินผ้าลีมาแล” ให้เป็นศูนย์กลางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของจังหวัดสงขลา

3) กิจกรรมการพัฒนาเครือข่ายตาลโตนด

1. พัฒนานวัตกรรมในการปลูกตาลโตนดให้ต้นไม่สูงและพัฒนานวัตกรรมในการขึ้นต้นตาลโตนดให้มีความปลอดภัย ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และกระทรวงวิทยาศาสตร์

2. พัฒนาผลิตภัณฑ์จากไม้ตาลโตนด เพื่อเป็นของใช้ ของประดับตกแต่งและของที่ระลึก

3. พัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำตาลผง เพื่อไม่ให้สินค้ามีความชื้น

4. พัฒนาผลิตภัณฑ์สบู่ตาลโตนด

5. ปรับปรุงสถานที่ผลิตตาลโตนดแปรรูปให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน

6. พัฒนาแปรรูปลูกตาล

7. จัดตั้งคลัสเตอร์ตาลโตนด จำนวน 1 คลัสเตอร์

4) กิจกรรมการพัฒนาคลัสเตอร์ผ้า โดยการออกแบบ

- ลายผ้าเกาะยอและการพัฒนาผลิตภัณฑ์

- พัฒนากลุ่มผ้าทอสะพานปลา เช่น พัฒนาลายผ้า

- พัฒนาและสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์ผ้าจากทัศนสถานหญิงจังหวัดสงขลา

5) กิจกรรมการจัดตั้งคลัสเตอร์มะม่วงเบา โดยการดำเนินการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์แปรรูปผลผลิตมะม่วงเบา

6) กิจกรรมการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาด

- จัด Business Matching ระหว่างผู้ประกอบการ OTOP ผู้ประกอบการโรงแรม ร้านอาหาร/ภัตตาคาร เจ้าของสวนผลไม้ (ลำไย สละ ส้มโอ แก้วมังกร เป็นต้น)

## 5. เสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ภายใต้วาระ สงขลาปลอดภัย โดยการดำเนินการกิจกรรมสำคัญ ๆ อาทิ

(1) เสริมสร้างความเข้มแข็งหมู่บ้าน ชุมชน เพื่อความมั่นคงจังหวัดสงขลา กิจกรรมสำคัญ

- การฝึกเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.)
- การฝึกเพิ่มประสิทธิภาพการเป็นผู้นำหน่วยของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองและสมาชิก อส.
- เยาวชนร่วมในสามัคคีเสริมสร้างสันติสุข
- ฝึกราษฎรเป็นอาสาเป็นสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน (ประเภทสำรอง) อำเภอเมือง  
สงขลา อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอสะเดา
- เผ่าระวังเมืองเศรษฐกิจ (อำเภอหาดใหญ่)

(2) การจัดหาเครื่องตรวจจับวัตถุระเบิด (WALKTHROUGH) เพื่อสนับสนุนการรักษาความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการจัดซื้อเครื่องตรวจจับวัตถุระเบิด (WALKTHROUGH) และเครื่อง  
ตัดสัญญาณเคลื่อนโทรศัพท์ ดำเนินการโดยตำรวจภูธรจังหวัดสงขลา

## 6. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนบนพื้นฐานความรู้และพหุวัฒนธรรม ภายใต้วาระ

(1) วาระสงขลาปันสุข ฐานรากเข้มแข็ง ลดความเหลื่อมล้ำ แบ่งปันความสุข ซึ่งมีกิจกรรม  
โครงการที่สนับสนุนการดำเนินการ ประกอบด้วย

1) การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน สตรีที่ประสบปัญหาทางสังคม  
คนพิการและผู้สูงอายุ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา เป็นหน่วยงาน  
รับผิดชอบ กิจกรรมที่ดำเนินการ

### กิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุและคนพิการ

- แข่งขันกีฬาชอล่าดวนเกมส์
- วันสูงอายุและตลาดนัดภูมิปัญญา
- ขับเคลื่อนกิจกรรมสโมสรชอล่าดวน
- เวทีวิชาการและตลาดนัดอาชีพสำหรับคนพิการ

### กิจกรรมสงขลาปันสุข

- จัดประชุมให้ความรู้เรื่องการประกอบอาชีพ เช่น การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย  
การตลาด กลุ่มเป้าหมายของสินค้า ความสะอาดของสินค้า และกระบวนการผลิต ฯลฯ
- จัดหาวัสดุอุปกรณ์ประกอบอาชีพ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถมีอาชีพมีรายได้  
พึ่งพาตนเองได้ 50 คน
- จัดหาวัสดุสำหรับปรับสภาพที่อยู่อาศัยให้กับกลุ่มเป้าหมายให้สามารถดำรงชีวิต  
ในบ้านที่ปลอดภัยและมั่นคง จำนวน 16 หลัง

2) การจังหวัดสงขลาลดความเหลื่อมล้ำ แบ่งปันความสุข หน่วยงานรับผิดชอบ ที่ทำการป  
ครองจังหวัดสงขลา

กิจกรรมเพื่อช่วยเหลือ พัฒนาศักยภาพ และสร้างโอกาสด้านรายได้ให้แก่ผู้ยากไร้และ  
ผู้ด้อยโอกาส เป้าหมาย 1,016 ครัวเรือน โดยการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ

3) แก้งคนสงขลา แก้ปัญหาความเดือดร้อนประชาชน : โครงการที่ดำเนินการขับเคลื่อน  
วาระ คือ

โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตบนฐานเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยงานรับผิดชอบ  
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสงขลา

กิจกรรมที่ 1 สงขลาปันสุข : ฐานรากเข้มแข็ง ลดความเหลื่อมล้ำ แบ่งปันความสุข

1.1 คัดเลือกหมู่บ้านเข้าร่วมโครงการจำนวน 88 หมู่บ้าน

1.2 ประชุมเชิงปฏิบัติการทีมประเทศไทยตำบล/แกนนำหมู่บ้านเรารัก

สงขลามอบแนวทางการขับเคลื่อนงานหมู่บ้านเรารักสงขลาให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและ 15 วาระการพัฒนาจังหวัดสงขลา

กิจกรรมที่ 2 การแก้จนคนสงขลาแก้ปัญหาความเดือดร้อนประชาชน

- สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการส่งเสริมอาชีพ จำนวน 160 คราวเรือน

(2) วาระสงขลาเมืองแห่งการเรียนรู้และสร้างสรรค์

1) โครงการปรับปรุงศูนย์สร้างสรรค์เยาวชนสงขลา (บริเวณเขาน้อย) หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสงขลา

2) โครงการสงขลาเมืองแห่งการเรียนรู้และสร้างสรรค์ หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา

กิจกรรมที่ 1 จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมศักยภาพเด็กปฐมวัย

โดยใช้ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสงขลา เป็นสถานี่การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ สมอง เตรียมพร้อมกับการเรียนรู้ตลอดเวลา ประกอบด้วย 5 สถานี่การเรียนรู้

(1) สถานี่ การอ่าน เพื่อเป็นการส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กด้วยการจัดบรรยากาศ การเรียนรู้ที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก ทำให้เกิดความผ่อนคลายขณะทำกิจกรรม

(2) สถานี่ การเล่นขยับร่างกาย เพื่อพัฒนาการด้านร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ นำไปสู่ส่งเสริมการเรียนรู้หรือพัฒนาการด้านอื่น ๆ

(3) สถานี่ 6Q UP เพื่อพัฒนาและส่งเสริมทักษะความสามารถพื้นฐานที่เด็กต้องมี ทักษะทั้ง 6 ด้าน ในการเรียนรู้ ส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ประกอบด้วย IQ ความฉลาดทางสติปัญญา EQ ความฉลาดทางอารมณ์ AQ ความฉลาดในการเผชิญปัญหา MQ ความฉลาดทางคุณธรรม SQ ความฉลาดทางพละการ PQ ทักษะทางสังคมการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น

(4) สถานี่ วิทยาศาสตร์ เพื่อการส่งเสริมให้กับเด็กคิดเป็น ทำเป็น ปฏิบัติจริง

(5) สถานี่ ศิลปะ เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำความรู้ที่มี ไปใช้คิด ใช้ทำ ให้เกิดสิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์

กิจกรรมที่ 2 ห้องสมุดเคลื่อนที่สู่ชุมชน โดยใช้รถจักรยานยนต์พ่วงตัดแปลงเป็นห้องสมุดเคลื่อนที่ บรรจุหนังสือสำหรับเยาวชนและประชาชนโดยมีผู้จิตอาสาตำบลเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม ในหมู่บ้านชุมชน ส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนตื่นตัวและรักการอ่าน

กิจกรรมที่ 3 อบรมเชิงปฏิบัติการการใช้และผลิตสื่อสำหรับเด็กและเยาวชน กลุ่มเป้าหมาย : ครู ศพด./ครู กศน. พื้นที่นำร่อง จำนวน 100 คน

กิจกรรม 1 อบรมการใช้หนังสือนิทานที่ถูกวิธี

กิจกรรม 2 ผลิตสื่อเพื่อใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น หนังสือ Pop-up/การจัดมุมส่งเสริมการอ่านและสื่อพัฒนาทักษะด้านภาษา เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

กิจกรรมที่ 4 การจัดตั้งสโมสรเงือกน้อย โดยการอบรมและฝึกทักษะทางการแสดงและการเล่านิทานให้กับเด็ก เยาวชนและประชาชนทั่วไปที่สมัครเป็นสมาชิกสโมสรเงือกน้อย จำนวน 20 ครั้ง และร่วมกับปลูกป่าถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในพื้นที่ตำบลทุ่งมะขาม อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา จำนวน 1 ครั้ง

กิจกรรมที่ 5 จัดสัมมนา เพื่อติดตามและสรุปผลการดำเนินงาน จัดสัมมนา ครู ศพด./ครู กศน. และตัวแทนเด็ก เยาวชนและประชาชนผู้รับบริการ

## ข้อเสนอแนะจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

**ด้านการท่องเที่ยว** ควรมุ่งเน้นในเรื่องการสร้างรายได้จากการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ทั้งในรูปแบบของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ทางศิลปะ ประเภทวิถีชีวิต ออกแบบการท่องเที่ยวแบบครบวงจร การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เมืองท่องเที่ยวฮาลาลระดับนานาชาติ เป็นต้น โดยอาจออกแบบกระบวนการให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อเป็นการกระจายรายได้ให้กับประชาชนอย่างแท้จริง

**ด้านการค้า การลงทุนและระบบโลจิสติกส์** ควรให้ความสำคัญในการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุน การใช้มาตรการส่งเสริมการลงทุน โดยการให้สิทธิพิเศษด้านการลงทุนเพื่อให้กับผู้ประกอบการที่เข้ามาลงทุนในพื้นที่เพิ่มขึ้น การพัฒนาความพร้อมในนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้และพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นเขตอุตสาหกรรม เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา (ด่านชายแดนสะเตตา และด่านชายแดนปาดังเบซาร์) ให้มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ด่านขนถ่าย การคมนาคมขนส่ง ระบบน้ำ ไฟฟ้าและอื่น ๆ และนอกจากนี้ควรมีการพัฒนาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาและเทคโนโลยีเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะธุรกิจส่งออกและโลจิสติกส์ เช่น ระบบ National Single Window กรณีธุรกิจส่งออก เป็นต้น

**ด้านสังคม** ควรมีการดำเนินการโครงการเพื่อการช่วยเหลือ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนสงขลาได้รับการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง